

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวและบริการปี 2556
Monitoring and Evaluating Tourism and Service Industry
Research Projects, of 2013 Fiscal Year

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์ และคณะ

กันยายน 2558

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการปี 2556

คณะผู้วิจัย		สังกัด
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ ภิญโญนนตพงษ์	หัวหน้า โครงการ	ศูนย์วิชาการประเมินผล สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. รองศาสตราจารย์ ดร.หญิง ภัทรติลก	นักวิจัย	สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และ สหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช. – สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

กิตติกรรมประกาศ

โครงการ การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ติดตามการดำเนินงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. 2) ประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. 3) เสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ 4) เผยแพร่ผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่ได้รับสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. โดยจัดทำสื่อวีดิทัศน์ จัดประชุมเวที สกว. (TRF Forum) จัดพิมพ์จดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin)

โครงการนี้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ส่วนตามวัตถุประสงค์การวิจัยคือ 1) การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 มุ่งติดตามและประเมินผลการดำเนินงานวิจัยอย่างต่อเนื่องในระหว่างดำเนินการวิจัยระยะ 2 เดือน 6 เดือนและ 12 เดือน รวมทั้งการนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานวิจัยภาคสนาม) และการประเมินโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 2) การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ร่วมกับคณะติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 และสถานวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการด้านการจัดการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “โครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยทางการท่องเที่ยว” ในวันที่ 5 – 6 พฤศจิกายน 2556 ณ. วนธรา เฮลท์ รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดพิษณุโลก และ 3) การเผยแพร่และผลักดันผลงานวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2556 สู่การกำหนดนโยบายและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ มีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การผลิตสื่อวีดิทัศน์ การจัดประชุมเวที สกว. (TRF Forum) การจัดทำจดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) การร่วมจัดประชุมมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2557 (Thailand Research Expo 2014) และการผลักดันผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เป็นการผลักดัน/ต่อยอดผลผลิตที่ได้จากการวิจัยปี 2555 และ 2556 ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยดำเนินการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย TEATA ATTA เป็นต้น

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการวิจัย คณะผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยประเมินผลโครงการวิจัยทั้ง 29 แผนงาน/โครงการ ในรอบ 2 เดือน 6 เดือนและ 12 เดือน รวมทั้งการร่วมลงพื้นที่วิจัยในการติดตามนิเทศงานวิจัยภาคสนาม ผู้อำนวยการฝ่ายอุตสาหกรรม (ดร. จันทรวิภา ธนะโสภณ) ผู้ประสานงาน (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาวดี โพธิยะราช) และเจ้าหน้าที่จากสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สปว.สกว.) ทุกท่าน ที่ช่วยประสานงานและอำนวยความสะดวกจนโครงการแล้วเสร็จได้ผลผลิตตามวัตถุประสงค์

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ระบบการติดตามและประเมินที่ สปว.สกว. และคณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และนำไปใช้ในการประเมินโครงการวิจัยทั้ง 29 แผนงาน จะส่งผลทำให้ผลผลิตงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ทั้ง 29 แผนงาน/โครงการ เป็นผลผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพสามารถนำไปผลักดันต่อยอดสู่การใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงนโยบาย เชิงวิชาการ และเชิงพาณิชย์ต่อไปได้อย่างแท้จริง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์

รองศาสตราจารย์ ดร.หฤษฎ์ ภัทรดิลก

คณะวิจัยโครงการ

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรม

การท่องเที่ยวและบริการปี 2556

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

คณะผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์

รองศาสตราจารย์ ดร.หฤษฎี ภัทรดิลก

ปีงบประมาณ 2556

1. ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้สนับสนุนงบประมาณให้กับโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่มีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี 2555-2559 กล่าวคือ เป็นงานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา ช่วยพัฒนาการท่องเที่ยว มีประโยชน์ต่อความยั่งยืนทั้งทางสังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และชุมชน เป็นงานวิจัยที่กำหนดวัตถุประสงค์ถูกต้องและชัดเจน โดยใน ปี 2556 มีชุดโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจำนวน 29 แผนงาน งบประมาณ 78,395,860 บาท (เจ็ดสิบบแปดล้านสามแสนเก้าหมื่นห้าพันแปดร้อยหกสิบบาท) แบ่งกลุ่มโจทย์วิจัยตามกรอบวิจัยเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม AEC จำนวน 13 แผนงาน กลุ่ม SUPPLY CHAIN จำนวน 4 แผนงาน และกลุ่ม MANAGEMENT จำนวน 12 แผนงาน เพื่อให้โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนเหล่านี้ ดำเนินการได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ คำนึงต่อการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน ผลผลิตที่ได้จากการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อประเทศ สามารถนำไปประยุกต์ใช้และเชื่อมโยงสู่ภาคนโยบายและภาคบริการต่อไปได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ติดตามการดำเนินงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. 2) ประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. 3) เสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ 4) เผยแพร่ผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 ที่ได้รับสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. โดยจัดทำสื่อวีดิทัศน์ จัดประชุมเวที สกว. (TRF Forum) จัดพิมพ์จดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) นอกจากนี้ยังมีการผลักดันผลผลิตงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 เป็นการวิจัยเชิงประเมิน เครื่องมือวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ 1) เครื่องมือวิเคราะห์โครงการ 2) เครื่องมือสำหรับการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการวิจัย 2 เดือน 6 เดือน 12 เดือน และเครื่องมือสำหรับการติดตามและนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานวิจัยภาคสนาม) 3) เครื่องมือประเมินโครงการวิจัย โดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นอกจากการติดตามและประเมินโครงการวิจัยแล้วในปี 2556 ยังมีการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาศักยภาพนักวิจัยด้านการท่องเที่ยว” เครื่องมือที่ใช้ประเมินผู้เข้ารับการอบรมได้แก่ แบบประเมินความคิดเห็นของนักวิจัยที่เข้ารับการอบรม

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย 29 คน นักวิจัยรวมทั้งสิ้น 220 คน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่เข้าร่วมสัมมนาแบบส่วนร่วมในการนิเทศติดตามงานวิจัย แผนงานละ 8-20 คน รวมทั้งผู้เข้ารับการอบรมเสริมสร้างคุณภาพ และประสิทธิภาพนักวิจัยจำนวน 29 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาทั้งจากประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย คณะวิจัยติดตามและประเมินผลได้พัฒนาระบบการติดตามและประเมินร่วมกับสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว. สกว.) ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2555 - 2556 จนได้ระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งการดำเนินงานติดตามและประเมินผลออกเป็น 1) การติดตามประเมินผลหลังดำเนินโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน 2) การนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่วิจัย (การติดตามงานภาคสนาม) 3) การติดตามและประเมินผลหลังดำเนินโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน 4) การติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน 5) การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย เนื่องจากปี 2556 มีนักวิจัยที่ไม่มีวุฒิด้านการท่องเที่ยวสูงถึงร้อยละ 75.90 และไม่มีประสบการณ์การวิจัยด้านท่องเที่ยวร้อยละ 30.00 จึงได้จัดกิจกรรมการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยขึ้น โดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “โครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยทางการท่องเที่ยว” เป็นความร่วมมือระหว่างสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ คณะวิจัยติดตามและประเมินผล และสถานวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการด้านการจัดการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร จัดฝึกอบรม 2 วัน ในวันที่ 5 - 6 พฤศจิกายน 2556

ณ. วณธรา เฮอร์ รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดพิษณุโลก โดยมีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 35 คน (ตอบแบบสอบถาม 29 คน) วิธีการอบรมประกอบด้วยการบรรยายเนื้อหาสาระพร้อมกรณีตัวอย่าง การทำแบบฝึกหัด การแบ่งกลุ่มย่อย นำเสนอผลงานกลุ่ม พร้อมการให้ข้อเสนอแนะและแนวคิดป้อนกลับจากคณะวิทยากร

หลังจากการติดตามและประเมินโครงการวิจัยฯ ได้ทำการคัดเลือกผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่นนำไปเผยแพร่และผลักดันสู่การกำหนดนโยบายและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับชุดโครงการวิจัย

1.1 โครงการวิจัยที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณสนับสนุน

ปี 2556 คณะกรรมการพิจารณาติดตามและประเมินผลชุดโครงการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวระหว่าง วช. และ สกว. อนุมัติงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัย จำนวน 29 แผนงาน งบประมาณรวมทั้งสิ้น 78,395,860 บาท เป็นโครงการวิจัยผ่านระบบ NRPM ตามระเบียบ วช. จำนวน 21 แผนงาน (57,770,000 บาท) และโครงการวิจัยมุ่งเป้า (Selected Topic) จำนวน 8 แผนงาน (20,617,860 บาท) แบ่งกลุ่มโจทย์วิจัยตามกรอบวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1.1 กลุ่ม AEC จำนวน 13 แผนงาน งบประมาณ 40,386,000 บาท จำแนกเป็น 2 กลุ่มย่อยคือ 1) ทุมนมนุษย์ 5 แผนงาน งบประมาณ 14,983,000 บาท 2) นโยบาย/ยุทธศาสตร์/แผนพัฒนาเพื่อรองรับ AEC 8 แผนงาน งบประมาณ 25,403,000 บาท

1.1.2 กลุ่ม SUPPLY CHAIN จำนวน 4 แผนงาน งบประมาณ 7,401,000 บาท

1.1.3 กลุ่ม MANAGEMENT จำนวน 12 แผนงาน งบประมาณ 30,608,860 บาท จำแนกเป็น 3 กลุ่มย่อย 1) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร 3 แผนงาน งบประมาณ 6,748,000 บาท 2) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 6 แผนงาน งบประมาณ 16,028,860 บาท และ 3) สิ่งแวดล้อม มูลค่าและคุณค่าเพิ่ม 3 แผนงาน งบประมาณ 7,832,000 บาท

1.2 พื้นที่วิจัย โครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 จำนวน 29 แผนงาน มีพื้นที่วิจัยกระจายทั่วประเทศ โดยกระจายในภาคเหนือมากที่สุด จำนวน 9 แผนงาน รองลงมาเป็นการวิจัยในภาพรวมของประเทศจำนวน 8 แผนงาน ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก จำนวน 7 แผนงาน ภาคใต้จำนวน 3 แผนงาน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 2 แผนงาน

1.3 ผลผลิตงานวิจัยที่ได้ในปี 2556 การสนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยอุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ได้ผลผลิตงานวิจัยหลากหลายตามเกณฑ์การจำแนก ดังนี้

1.3.1 ผลผลิตงานวิจัยจำแนกตามนโยบายและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว แบ่งได้ 6 กลุ่ม ดังนี้

1) ผลผลิตเกี่ยวกับนโยบาย/ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนา

- 2) ผลผลิตเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและแนวทางอื่น ๆ
- 3) ผลผลิตเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
- 4) ผลผลิตเกี่ยวกับเส้นทางการท่องเที่ยว
- 5) ผลผลิตเกี่ยวกับเทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว
- 6) ผลผลิตงานวิจัยอื่น ๆ

1.3.2 ผลผลิตงานวิจัยจำแนกตามองค์ความรู้ที่ได้รับ แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

- 1) การเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ
- 2) การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน
- 3) การธำรงศักยภาพและรักษาสถานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว
- 4) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน
- 5) การท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม
- 6) การใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว

2. ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัยและการบริหารจัดการโครงการวิจัย

ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัย โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ทั้ง 29 แผนงานประกอบด้วยนักวิจัยทั้งสิ้น 220 คน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 42.73 รองลงมาคือระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 39.09) โดยมีวุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยวระดับปริญญาเอกและปริญญาโท ร้อยละ 12.73 และ 9.55 ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์คุณสมบัติของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยด้านการท่องเที่ยว พบว่า นักวิจัยส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 75.90 ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยว และไม่มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยว (ร้อยละ 30.00) อีกด้วย

การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ ผลการติดตามโครงการวิจัยทั้ง 29 แผนงาน พบว่า ทุกแผนงานสนับสนุนนักวิจัยรุ่นใหม่เข้าร่วมงานวิจัย โดยส่วนใหญ่มอบหมายให้นักวิจัยรุ่นใหม่ร่วมวางแผน ประชุม สืบค้นข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูล รองลงมามอบหมายให้ร่วมพัฒนาเครื่องมือวิจัย วิเคราะห์/สังเคราะห์ ข้อมูล เขียนรายงาน

การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ทั้ง 29 แผนงาน มีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมในการดำเนินการวิจัย ทั้งนี้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องแบ่งได้ 5 กลุ่มดังนี้ 1) หน่วยงานภาครัฐ 2) หน่วยงานภาคเอกชน 3) ผู้ประกอบการ 4) ภาคประชาชน 5) หน่วยงานต่างประเทศ นอกจากนี้พบว่า นักวิจัยประสานความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีการ 2 แบบ ได้แก่ 1) วิถีประสานความร่วมมือ

แบบเป็นทางการ ด้วยการส่งหนังสือราชการ หนังสือเชิญ จดหมายขอความร่วมมือ จดหมายขอสัมภาษณ์ หรือขอสอบถาม 2) วิธีประสานความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการ ด้วยการโทรศัพท์ ส่ง e-mail ผ่านคนรู้จัก ผ่านผู้นำชุมชน ผ่านเครือข่าย ผ่านนักวิจัยในพื้นที่ นักวิจัยกับผู้ที่ให้ข้อมูลรู้จักเป็นส่วนตัว กิจกรรมที่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ได้แก่ ร่วมประชุม ช่วยประสานงาน ช่วยวางแผนงาน ช่วยเก็บข้อมูล ช่วยวิเคราะห์ผลการศึกษา รวมทั้งช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่าย เป็นต้น

3. การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ได้รับการพัฒนาความร่วมมือระหว่างคณะวิจัยติดตามและประเมินผลและสำนักประสานงานโครงการวิจัยฯ สกว. ต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2555 – 2556 จนได้ระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

ระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 บริหารจัดการแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การติดตามและประเมินผล 2 เดือน 2) การติดตามงานวิจัยภาคสนาม 3) การติดตามและประเมินผล 6 เดือน 4) การประเมินผล 12 เดือน และ 5) การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดดังนี้

3.1 ผลการติดตามและประเมินเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน

การติดตามและประเมินเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน นำเสนอผลแยกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลการติดตามการประชุมนำเสนอผลงานของนักวิจัยและผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

3.1.1 ผลการติดตามการประชุมนำเสนอผลงานของนักวิจัย จำนวน 28 แผนงาน (1 แผนงาน รับผิดชอบโดยสำนักวิจัยโลจิสติกส์ ซึ่งไม่ประเมินผลรอบ 2 เดือน) พบว่า 23 แผนงาน/โครงการ (ร้อยละ 82.15) สามารถดำเนินการวิจัยได้ตามแผนที่กำหนด ส่วนอีก 5 แผนงาน (ร้อยละ 17.85) ต้องปรับปรุงแก้ไข

3.1.2 ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวม ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความก้าวหน้าโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2556 รอบ 2 เดือน จำนวน 28 แผนงาน (1 แผนงาน รับผิดชอบโดยสำนักวิจัยโลจิสติกส์) จากผลการประเมิน พบว่า 17 แผนงาน ร้อยละ 60.71 ได้รับการประเมินในระดับดี และ 11 แผนงาน (ร้อยละ 39.29) ได้รับการประเมินระดับพอใช้ และต้องปรับปรุง

ปัญหาที่พบจากการประเมินผลเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน ส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับการนิยามศัพท์และขอบเขตการวิจัยไม่ชัดเจน การไม่อ้างอิงแหล่งข้อมูล การสับสนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ยังพบปัญหาการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ไม่ชัดเจน

3.2 ผลการนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม)

ผลการนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) ดำเนินการหลังจากแผนงานที่ได้รับงบประมาณการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน คณะติดตามประเมินจากส่วนกลาง (ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ประสานงานจากสำนักประสานงานและคณะติดตามประเมินผล) เริ่มลงพื้นที่ตั้งแต่วันที่ 7 พฤศจิกายน 2556 ถึง 8 มิถุนายน 2557 จำนวน 29 ครั้ง

3.2.1 การสัมมนาแบบมีส่วนร่วม คณะจากคณะติดตามจากส่วนกลาง (ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้ประสานงานจากสำนักประสานงาน สกว./ คณะติดตามฯ) นำมาคำนวณเป็นคะแนนเฉลี่ย ในประเด็นความพร้อมของสถานที่และอุปกรณ์ ความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมประชุม ความร่วมมือของคณะวิจัย ความเหมาะสมและความน่าสนใจของเนื้อหาในการนำเสนอ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากผู้ร่วมประชุม จากการวิเคราะห์พบว่า 5 แผนงาน (ร้อยละ 17.24) ได้คะแนนเฉลี่ยรวมในระดับดีมาก และ 21 แผนงาน (ร้อยละ 72.41) ได้คะแนนเฉลี่ยรวมในระดับดี พร้อมกันนี้พบว่า 3 แผนงาน (ร้อยละ 10.35) ได้คะแนนเฉลี่ยรวมระดับปานกลางและน้อย

3.2.2 การศึกษางานภาคสนามพื้นที่วิจัย คณะจากคณะติดตามส่วนกลาง นำมาคำนวณเป็นคะแนนเฉลี่ยในประเด็น ความเหมาะสมของพื้นที่ที่ศึกษา การประสานงานของนักวิจัยและความเหมาะสม ของเวลา พบว่า 4 แผนงาน (ร้อยละ 13.79) ได้คะแนนการศึกษางานภาคสนามพื้นที่วิจัยในระดับดีมาก 23 แผนงาน (ร้อยละ 79.31) ได้รับผลคะแนนระดับดี 1 แผนงาน (ร้อยละ 3.45) ได้คะแนนในระดับปานกลาง และ 1 แผนงาน (ร้อยละ 3.45) ได้คะแนนในระดับน้อยมาก

ปัญหาที่พบจากการนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่ พบว่า 1 แผนงาน มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้อำนวยการแผน หัวหน้าโครงการย่อยและนักวิจัยในโครงการ สปว. สกว. จึงได้จัดประชุมนักวิจัยในแผนงานและเชิญผู้บังคับบัญชาของนักวิจัยร่วมประชุม เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหา

ข้อดีและข้อเสียที่พบจากการนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่ สรุปได้ดังนี้

ข้อดีของการนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่

1. ผู้ทรงคุณวุฒิมีโอกาสดูตรวจสอบงานวิจัยอย่างเจาะจงในแต่ละแผนงาน ได้ศึกษาพื้นที่วิจัยและได้ซักถามนักวิจัยอย่างละเอียด และรับทราบปัญหาการดำเนินการวิจัย เป็นการสนับสนุนให้ ผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าใจและเข้าถึงข้อมูลของแต่ละแผนงาน จึงสามารถให้การชี้แนะนักวิจัยได้แม่นยำชัดเจนและถูกต้อง นักวิจัยได้มีโอกาสได้อธิบายแนวคิดและขั้นตอนการวิจัย รวมทั้งมีโอกาสได้ซักถามและปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ จนสามารถเข้าใจได้ถูกต้องและตรงกัน

2. นักวิจัยได้รับคำแนะนำการดำเนินงานวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น

3. ผลจากการสัมมนาแบบมีส่วนร่วมและการติดตามงานวิจัยในบางพื้นที่ ช่วยกระตุ้นให้ภาคส่วนในท้องถิ่นได้แนวคิดสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป รวมทั้งก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างกัน

ข้อเสียของการนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่

1. ใช้เวลามาก พื้นที่วิจัยบางแผนงานไกลจากกรุงเทพมหานคร เช่น เชียงราย เชียงใหม่ นครพนม สดุด สงขลา เป็นต้น ต้องใช้เวลาติดตาม 3-4 วัน
2. ค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากการติดตามงานวิจัยประกอบด้วยคณะติดตาม 3 – 5 คน บางแผนงานต้องเดินทางโดยเครื่องบินและพักค้าง เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 60,000 บาทต่อครั้ง ส่วนแผนงานที่เดินทางโดยรถตู้และพักค้าง ใช้ค่าใช้จ่ายประมาณประมาณ 30,000 บาทต่อครั้ง คาดว่าต้องใช้งบประมาณสำหรับการติดตามงานวิจัยภาคสนามประมาณ 1,000,000 บาท (1 ล้านบาท)

3.3 ผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน

ผลการติดตามและประเมินเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน นำเสนอแยกเป็น 2 ส่วน เช่นเดียวกับการติดตามประเมินรอบ 2 เดือน ดังนี้

3.3.1 ผลการติดตามการประชุมนำเสนอผลงานของนักวิจัย แผนงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 จำนวน 29 แผนงาน/โครงการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนในปี 2556 พบว่า 22 แผนงาน (ร้อยละ 75.86) สามารถดำเนินการวิจัยได้ตามแผนที่กำหนด ทั้งนี้มีเพียง 7 แผนงาน (ร้อยละ 24.14) ต้องปรับปรุงแก้ไข

3.3.2 ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวม ผลการประเมิน พบว่า 3 แผนงาน (ร้อยละ 10.35) ได้รับการประเมินในระดับดีมาก 19 แผนงาน (ร้อยละ 65.51) ได้รับการประเมินระดับดี และปานกลาง และ 7 แผนงาน (ร้อยละ 24.14) ได้รับการประเมินระดับพอใช้

ปัญหาที่พบจากการติดตามและประเมินเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน ปัญหาที่พบสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การเขียนรายงานไม่ชัดเจน และไม่ได้มาตรฐานสากล 2) การวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์ไม่ชัดเจน 3) การสืบค้นวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องไม่ครบถ้วน

3.4 ผลการประเมินเมื่อโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 12 เดือน

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. (สปว. ท่องเที่ยว สกว.) ได้ติดตามรายงานความก้าวหน้างานวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์) สปว.ท่องเที่ยว สกว. ได้จัดส่งร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแผนงานละ 5 ท่าน ประเมินใน 7 ประเด็น ได้แก่ 1) การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย 2) เนื้อหาและคุณภาพของข้อมูล/ผลวิจัย 3) ได้ผลผลิตตามที่เสนอไว้ในสัญญาวิทยุวิจัย 4) ความสมบูรณ์ของบทคัดย่อ ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ 5) ความสมบูรณ์ของบทสรุปผู้บริหาร 6) ระดับคุณค่าของผลงานวิจัย 7) การเผยแพร่รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อสาธารณชน

ผลการประเมิน 29 แผนงาน พบว่า งานวิจัยอยู่ในระดับดีมาก 7 แผนงาน (ร้อยละ 24.14) ระดับดี 7 แผนงาน (ร้อยละ 24.14) ปานกลาง/พอใช้ 13 แผนงาน (ร้อยละ 44.82) และควรปรับปรุง 2 แผนงาน (ร้อยละ 6.90)

ปัญหาที่พบจากการติดตามและประเมินเมื่อโครงการแล้วเสร็จ 12 เดือน ประเด็นหลัก ๆ ได้แก่

- 1) การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ยังไม่ครอบคลุมหัวข้อการวิจัย ขาดการเชื่อมโยงแนวคิดจากวรรณกรรมสู่วิธีดำเนินการวิจัย นำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดยการคัดลอก ตัดต่อ ขาดการสังเคราะห์ข้อมูล การอ้างอิงเอกสารในบรรณานุกรมยังไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะการจัดเรียงเอกสารที่อ้างอิงตามลำดับตัวอักษรหรือปี พ.ศ. ยังไม่ถูกต้อง
- 2) ข้อเสนอที่ค้นพบของแผนงานและโครงการย่อยยังขาดการเชื่อมโยง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- 3) การเขียนรายงานผลการศึกษายังขาดความชัดเจนตามวัตถุประสงค์การวิจัย สถิติข้อมูลสนับสนุนหลักการและเหตุผลไม่เพียงพอ รวมทั้งการเขียนอธิบายวิธีดำเนินการวิจัยยังไม่ชัดเจน การเขียนอธิบายยังวกวน ซ้ำซ้อน รวมทั้งการจัดลำดับเนื้อหาและนำเสนอข้อมูลขาดความเชื่อมโยงไม่กระชับ ไม่สมบูรณ์
- 4) ควรปรับวิธีการเขียนบทสรุปผู้บริหารให้มีความกระชับ เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ การดำเนินงาน ผลลัพธ์ การนำไปใช้ประโยชน์ ควรสรุปโดยการบูรณาการเชื่อมโยงต่อเนื่องทั้งแผนงานและโครงการย่อย
- 5) บทสรุปและข้อเสนอแนะไม่สัมพันธ์กับข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะ ควรเสนอแนะอย่างเป็นรูปธรรม และควรมาจากงานวิจัย

3.5 ผลการประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยบุคลากรทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ องค์กรอิสระ เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ เช่น ททท.ในพื้นที่วิจัย สมาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรม/ที่พัก ภัตตาคาร/ร้านอาหาร ร้านค้า (เช่น ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก สินค้าอุปโภค บริโภค ฯลฯ) ธุรกิจเพื่อสุขภาพ คมนาคมขนส่ง ธุรกิจนันทนาการและบันเทิง เป็นต้น ประเมินโดยใช้แบบประเมินโครงการวิจัยฯ สอบถามความคิดเห็นของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นเกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการวิจัยต่อเศรษฐกิจ ชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม และธุรกิจหรือหน่วยงาน การนำโครงการวิจัยฯ ไปประยุกต์ใช้และความเป็นไปได้ในการให้ความร่วมมือ รวมถึงเนื้อหาสาระของโครงการวิจัยน่าสนใจ ทันสมัยและมีคุณภาพ สมควรได้รับการเผยแพร่และสนับสนุนการวิจัยต่อยอดต่อไป ผลการประเมินโครงการวิจัยทั้ง 29 แผนงาน ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องประเมินอยู่ในระดับดี - ดีมาก โดย 4 แผนงาน (ร้อยละ 13.79) อยู่ในระดับดีมาก และ 25 แผนงาน (ร้อยละ 86.21) อยู่ในระดับดี

4. สัมฤทธิ์ผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ทั้ง 29 แผนงาน ได้ผ่านการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินการดำเนินงานวิจัยตามระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย ที่สำนักงานประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว. สกว.) และคณะติดตามและประเมินได้ร่วมกันพัฒนาขึ้น ทำให้ได้ผลผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพ (ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินงานวิจัยระดับดีมากและระดับดี ร้อยละ 48.28) โดยจำนวนงานวิจัยคุณภาพระดับดี มากสูงกว่าปี 2555 ทั้ง ๆ ที่มีนักวิจัยถึงร้อยละ 75.90 ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยวและร้อยละ 30.00 ไม่มีประสบการณ์การวิจัยท่องเที่ยว (นักวิจัยรุ่นใหม่) โดยทุกแผนงานมีนักวิจัยรุ่นใหม่ร่วมวิจัยอย่างน้อยแผนงานละ 1 คน และบางแผนงานมีนักวิจัยใหม่สูงถึง 12 คน ขณะเดียวกันสามารถคัดเลือก ผลผลิตงานวิจัยที่โดดเด่นปี 2556 เผยแพร่สู่สาธารณะทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งผลักดันสู่การกำหนด นโยบายและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

ผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่น

ผลการประเมินคัดเลือกโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ได้ผลผลิต โครงการวิจัยที่โดดเด่นจำนวน 14 แผนงาน (ร้อยละ 48.28) โดยผลผลิตที่ได้เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ เป็นผลผลิตที่มีความสำคัญและเชื่อมโยงต่อยอดกับผลผลิต ปี 2555 ผลผลิตทั้ง 14 แผนงาน ได้รับการคัดสรรให้นำเสนอในการประชุม เวที สกว. (TRF Forum) และ จัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเชื่อมต่อกับภาคนโยบาย พร้อมกับการนำไปผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ ในเชิงพาณิชย์ ผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่นปี 2556 แบ่งเป็น 4 กลุ่ม

4.1 การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

- ศักยภาพและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการ เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน
- การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้มรดกเชิงวัฒนธรรม
- แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ใน 5 จังหวัด ชายแดนภาคใต้สู่อาเซียน

4.2 การท่องเที่ยวทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม

- นโยบายการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอาเซียน
- การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ฝั่งเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิง วิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว

● การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

- การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง

4.3 การอนุรักษ์และธำรงรักษาสถานที่พำนักทางการท่องเที่ยว

● การศึกษาการใช้เรือพลังแสงอาทิตย์เพื่อการท่องเที่ยวในแนวปะการัง

● การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่

● ศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมย่านเมืองเก่าในชุมชนบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา สายเก่าฝั่งธนบุรี: กรณีศึกษา พื้นที่ตลาดพลู-วัดโพธิ์นิมิต

4.4 การพัฒนาทุนมนุษย์และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน

● การยกระดับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย – มาเลเซีย – ไทย (IMT-GT) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน

● การพัฒนาการบริหารจัดการของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทาง R3E เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

● ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเตรียมการการเคลื่อนย้ายแรงงานทางการท่องเที่ยวและการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ การสอนของนักเรียนและนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาการท่องเที่ยวและโรงแรมในการพัฒนาหลักสูตรและเตรียมความพร้อมสู่การเปิดเสรีอาเซียน พ.ศ.2558

5. การเผยแพร่และผลักดันผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

สู่การกำหนดนโยบายและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

5.1 การเผยแพร่ด้วยสื่อวีดิทัศน์ สื่อวีดิทัศน์ผลิตโดยการจ้างบริษัท จินตนาการ จำกัด ความยาว 20 นาที สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ได้ใช้สื่อวีดิทัศน์เป็น สื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยในโอกาสต่าง ๆ เช่น มหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ (Thailand Research Expo) การปฐมนิเทศนักวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ การจัดเสวนาเพื่อองค์กรเกี่ยวกับ การท่องเที่ยว เป็นต้น

5.2 การประชุมวิชาการเวที สกว. (TRF Forum)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยโครงการกิจกรรมการเชื่อมโยงงานวิจัยกับภาคนโยบาย จัดการประชุมวิชาการเวที สกว. (TRF Forum) เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยให้นักวิจัยจาก

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ นำเสนอข้อค้นพบจากการวิจัย พร้อมกับรับข้อเสนอแนะจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จัดประชุมจำนวน 4 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 วันที่ 25 มิถุนายน 2557	เรื่อง	การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน
ครั้งที่ 2 วันที่ 15 กรกฎาคม 2557	เรื่อง	การท่องเที่ยวทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม
ครั้งที่ 3 วันที่ 28 กรกฎาคม 2557	เรื่อง	การอนุรักษ์และธำรงรักษาสถานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว
ครั้งที่ 4 วันที่ 25 สิงหาคม 2557	เรื่อง	การพัฒนาทุนมนุษย์และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน

5.3 การเผยแพร่ด้วยจดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin)

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ร่วมกับโครงการกิจกรรมการเชื่อมโยงงานวิจัยกับภาคนโยบาย จัดทำจดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) โดยสรุปเนื้อหาสาระสำคัญจากการประชุมวิชาการ เวที สกว. เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มุ่งหวังให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับการพัฒนาการท่องเที่ยวและเพื่อการศึกษาค้นคว้าอ้างอิงต่อไป ทั้งนี้ได้จัดพิมพ์จดหมายข่าว จำนวน 4 ฉบับๆ ละ 1,500 ชุด สำหรับเผยแพร่ให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและผู้สนใจที่เข้าร่วมการประชุมต่าง ๆ ดังนี้

จดหมายข่าวปีที่ 4 ฉบับที่ 7/2557	เรื่อง	การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน
จดหมายข่าวปีที่ 4 ฉบับที่ 8/2557	เรื่อง	การท่องเที่ยวทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร / การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์/การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรม/การบริหารจัดการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ
จดหมายข่าวปีที่ 4 ฉบับที่ 9/2557	เรื่อง	การอนุรักษ์และธำรงรักษาสถานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวทางเลือก
จดหมายข่าวปีที่ 4 ฉบับที่ 10/2557	เรื่อง	การพัฒนาทุนมนุษย์และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน

5.4 การเข้าร่วมจัดประชุมมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2557 (Thailand Research Expo 2014) ร่วมกับ วช.

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ได้ร่วมกับ วช. ในการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนในปี 2556 ในการประชุมมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2557 (Thailand Research Expo 2014) ซึ่งจัดระหว่างวันที่ 7 – 11 สิงหาคม 2557 ณ ศูนย์ประชุมบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ ทั้งนี้สำนักประสานงานฯ ได้คัดเลือกโครงการวิจัยปี 2556 ที่โดดเด่นเพื่อจัดแสดงนิทรรศการ

5.5 การผลักดันผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ได้ดำเนินการในการผลักดันผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย TEATA ATTA เป็นต้น โดยเป็นการผลักดัน/ต่อยอด ผลผลิตที่ได้จากการวิจัยในปี 2555 และ 2556 เช่น ผลผลิตเกี่ยวกับเส้นทางท่องเที่ยว และรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้จากการวิจัย ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ การผลักดันผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ที่สำคัญ ได้แก่

5.5.1 การร่วมงานมหกรรมการท่องเที่ยว ITB Berlin 2014

5.5.2 การร่วมงาน Chiangmai Road Show: Chiangmai Night in Mumbai, India 2014

5.5.3 การทดสอบเส้นทางท่องเที่ยวร่วมกับ ททท. และผู้ประกอบการ

5.5.4 การมีส่วนร่วมเป็นองค์การจัดโครงการสัมมนาเปิดมุมมองท่องเที่ยวไทย ปี 2557

5.5.5 ร่วมจัดงานวันท่องเที่ยวไทย ท่องเที่ยวโลก

6. ประสิทธิภาพการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย

การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 เพื่อตอบสนองกลยุทธการสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิจัยการท่องเที่ยวและผลักดันให้ระบบการวิจัยของประเทศมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาศักยภาพนักวิจัยด้านการท่องเที่ยว” ผลการประเมินประสิทธิผลของการจัดฝึกอบรมดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการสอบถามผู้เข้ารับการฝึกอบรม 29 คน พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 41.38 มีประสบการณ์วิจัยมากกว่า 5 ปี ร้อยละ 27.58 มีประสบการณ์วิจัยน้อยกว่า 5 ปี และพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมถึงร้อยละ 31.04 ไม่เคยทำวิจัยมาก่อน ส่วนประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยว พบว่าผู้เข้ารับการอบรมถึงร้อยละ 89.66 ไม่มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยว ผู้เข้ารับการอบรมร้อยละ 48.27 ให้เหตุผลในการเข้ารับการอบรมว่าเป็นเพราะขาด

ความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการศาสตร์การท่องเที่ยวกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และร้อยละ 41.37 ขาดทักษะเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัย นอกจากนี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้เหตุผลอื่น เช่น ขาดทักษะเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย ขาดทักษะการเขียนข้อเสนอโครงการ เป็นต้น

ประสิทธิผลของการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเห็นว่า ได้รับการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาทักษะการวิจัยทางการท่องเที่ยวในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทั้งด้านการบูรณาการศาสตร์ทางการท่องเที่ยวกับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และด้านการพัฒนาข้อเสนอโครงการและดำเนินการ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเห็นว่า ได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะการวิจัยทางการท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการโครงการวิจัย

1.1 ควรนำระบบการติดตามและประเมินผลที่ได้รับการพัฒนาออกแบบในปี 2556 ไปใช้ในการติดตามและประเมินผลในปีต่อไป

ระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับการที่พัฒนาออกแบบในปี 2556 เป็นระบบที่พัฒนาต่อเนื่องจากปี 2555 โดยระบบการติดตามและประเมินปี 2556 ได้เพิ่มขั้นตอนและเพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมกำกับกับการดำเนินงานวิจัยมากขึ้น ได้แก่ 1) การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย 2) การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) 3) การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ผลจากการนำระบบการติดตามและประเมินผลปี 2556 ไปใช้ ทำให้คุณภาพของงานวิจัยพัฒนาขึ้นอย่างเด่นชัดกว่าปี 2555 ทั้ง ๆ ที่มีนักวิจัยถึงร้อยละ 75.90 ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยว และ ร้อยละ 30.00 ไม่มีประสบการณ์ด้านการวิจัยท่องเที่ยว และทุกโครงการมีนักวิจัยรุ่นใหม่เข้าร่วมวิจัยอย่างน้อย 1 คน บางโครงการเข้าร่วมวิจัยสูงถึง 12 คน

1.2 การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานวิจัยภาคสนาม) ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งในระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยที่พัฒนาขึ้นในปี 2556 เป็นขั้นตอนสำคัญที่ต้องดำเนินการในการติดตามและประเมิน แต่เป็นขั้นตอนที่สิ้นเปลืองเวลา บุคลากร และงบประมาณมากจึงอาจบริหารจัดการโดยการรวมแผนงาน/โครงการในพื้นที่/ภูมิภาคเดียวกันจัดกิจกรรมลงพื้นที่วิจัยในช่วงเวลาเดียวกัน

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ นอกจากการติดตามและประเมินเมื่อการดำเนินงานวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน และการประเมินโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว กิจกรรมที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง คือ การติดตามและ

นิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานวิจัยภาคสนาม) การติดตามงานวิจัยภาคสนามในพื้นที่วิจัยทุกแผนงานวิจัยในระยะเวลา 2 – 3 วัน เป็นโอกาสให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ศึกษางานวิจัยอย่างเจาะจงในแต่ละแผนงาน ได้ศึกษาสภาพพื้นที่วิจัยและได้ซักถามนักวิจัยอย่างละเอียด เป็นการสนับสนุนให้ผู้ทรงคุณวุฒิเข้าใจและเข้าถึงข้อมูลวิจัยของแต่ละแผนงาน สามารถให้การชี้แนะนักวิจัยได้แม่นยำชัดเจน และถูกต้อง พร้อมกันนี้นักวิจัยมีโอกาสดำเนินการวิจัยและขั้นตอนการวิจัยรวมทั้งมีโอกาสได้ซักถามและปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิจนสามารถเข้าใจสื่อสารได้ถูกต้องและตรงกัน ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแผนงานวิจัยทำให้นักวิจัยสามารถดำเนินโครงการวิจัยได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และได้ผลผลิตตามเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้การจัดสัมมนาแบบมีส่วนร่วมซึ่งเชิญภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) และผู้ใช้ (user) ในท้องถิ่นร่วมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการวิจัย ทำให้นักวิจัยได้แนวทางความร่วมมือในการดำเนินงานวิจัย สำหรับ สกว.ได้ทราบประเด็นปัญหาหรือความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปพัฒนาเป็นโจทย์วิจัยด้านการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการให้ยั่งยืนและก้าวหน้าต่อไป

อย่างไรก็ตามการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ที่ละแผนงาน/โครงการ พบว่าใช้เวลาค่อนข้างมากและมีค่าใช้จ่ายสูง จึงอาจบริหารจัดการโดยการรวมแผนงาน/โครงการวิจัยในพื้นที่/ภูมิภาคเดียวกัน จัดกิจกรรมลงพื้นที่วิจัยในช่วงเวลาเดียวกันเพื่อช่วยลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

1.3 ควรเร่งให้มีการพัฒนานักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเพื่อตอบสนองกลยุทธ์การสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิจัยการท่องเที่ยวและผลักดันให้ระบบการวิจัยของประเทศมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยดำเนินการดังนี้

1.3.1 ส่งเสริมให้มีระบบที่เอื้อต่อการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อให้คำปรึกษา/ให้ข้อเสนอแนะแก่นักวิจัยตั้งแต่ การพัฒนาข้อเสนอโครงการ การดำเนินการวิจัยให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามระเบียบวิธีวิจัย ระเบียบการเงิน ฯลฯ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพของนักวิจัย

1.3.2 จัดทำหลักสูตรพัฒนาศักยภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพของนักวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรสำหรับการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเป็นศาสตร์ที่ต้องบูรณาการหลายศาสตร์เข้าด้วยกัน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า แม้ว่านักวิจัยจะมีทักษะในการทำวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ผลการศึกษาความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิในการติดตามและประเมินผลงานวิจัยรอบ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน พบว่า นักวิจัยยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการศาสตร์การท่องเที่ยวกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ขาดความรู้ในเรื่องการวิเคราะห์อุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยว การพัฒนากรอบการวิจัยด้านการท่องเที่ยวยังไม่เหมาะสมโดยขาดการสังเคราะห์

และคิดสรรแนวคิดทฤษฎีจากหลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างยังไม่ครอบคลุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ทุกกลุ่มในขอบเขตการวิจัย การพัฒนาเครื่องมือวิจัย เป็นต้น สำหรับประเด็นและเนื้อหาในการจัดทำหลักสูตรพัฒนาศักยภาพนักวิจัยนอกจากตามประเด็นปัญหาที่ได้จากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิในการติดตามประเมินโครงการวิจัยรอบ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือนดังกล่าวแล้ว นักวิจัยของแต่ละแผนงานยังได้เสนอแนะหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยเพิ่มเติม ดังนี้

- การพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย
- การบูรณาการงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวกับศาสตร์อื่น ๆ
- เทคนิคการเขียนรายงานการวิจัย
- สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง
- ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ
- การเรียนรู้จากปัญหาอุปสรรคของโครงการวิจัยที่ได้รับทุน
- การถอดบทเรียนจากการวิจัยภาคสนาม
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการวิจัยและทัศนคติเกี่ยวกับการวิจัยกับ

นักวิจัยในโครงการอื่น

ทั้งนี้การพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ และนักวิจัยที่ไม่มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพของนักวิจัยด้านการท่องเที่ยวควรดำเนินการทุกปี โดยกลุ่มเป้าหมายหลักในระยะแรกที่จะเข้ารับการอบรม ควรพิจารณาจากประวัตินักวิจัยของแต่ละแผนงาน /โครงการ และในอนาคตอาจขยายหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพการวิจัยด้านการท่องเที่ยวไปยังกลุ่มผู้สนใจทั่วไปด้วย

1.4 ควรจัดทำคู่มือการบริหารจัดการโครงการวิจัยสำหรับนักวิจัย

คู่มือการบริหารจัดการโครงการวิจัยสำหรับนักวิจัยควรประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการประสานงานกับสำนักประสานงานฯ (สปว. สกว.) หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายงบประมาณ แบบฟอร์มต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้การบริหารจัดการงานวิจัยเป็นไปตามแนวปฏิบัติเดียวกัน

1.5 ควรจัดให้มีการปฐมนิเทศนักวิจัย

การจัดปฐมนิเทศนักวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุน มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้แจงหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติ กรณีตัวอย่างต่าง ๆ และข้อพึงระมัดระวัง รวมทั้งเพื่อแนะนำผู้ประสานงาน และเจ้าหน้าที่ของสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สปว. สกว.) เพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับนักวิจัยในการติดต่อประสานงาน

1.6 ควรมีการจัดตั้งเครือข่ายบริหารจัดการงานวิจัยในพื้นที่/ภูมิภาค

การจัดตั้งเครือข่ายบริหารจัดการงานวิจัยในพื้นที่/ภูมิภาค เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาในพื้นที่ โดยเครือข่ายดังกล่าวควรมีบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ ตั้งแต่การพัฒนารอบการวิจัย โจทย์วิจัย การคัดเลือกและแนะนำนักวิชาการ/นักวิจัยในพื้นที่ การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในพื้นที่ การกำกับติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายแล้ว ผลผลิตที่ได้จากงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและบริการ จะเป็นผลผลิตที่สอดคล้องกับสภาพของสังคมและชุมชนในพื้นที่ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

อย่างไรก็ตามในการจัดตั้งเครือข่ายบริหารจัดการงานวิจัยในพื้นที่/ภูมิภาค ควรมีการศึกษา รูปแบบที่เหมาะสมของเครือข่ายบริหารจัดการงานวิจัยในพื้นที่/ภูมิภาคต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการสนับสนุนทุนวิจัยด้านการท่องเที่ยวและบริการ

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากข้อเสนอแนะของโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนสนับสนุนในปี พ.ศ.2556 และจากการนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่ ทำให้ได้ข้อเสนอแนะการสนับสนุนทุนวิจัยในปีต่อไป เพื่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ จำแนกตามมิติต่าง ๆ ดังนี้

2.1 มิติด้านเศรษฐกิจ ควรสนับสนุนทุนวิจัยเกี่ยวกับ

1. การวิจัยเพื่อสนับสนุนการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสู่สนับสนุนการท่องเที่ยวและบริการมาใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ รวมทั้งการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว เช่น ระบบตรวจคนเข้าเมืองและการผ่านแดน การให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทาง แหล่งท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร เป็นต้น และการพัฒนาระบบและข้อมูลเพื่อเพิ่มความสะดวกในการติดต่อระหว่างผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

2. การวิจัยเพื่อพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวตามความสนใจของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มและตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยอาศัยศักยภาพ อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และความโดดเด่นของประเทศ มาเพิ่มคุณค่าและมูลค่า เช่น Health Tourism , Medical Tourism , MICE , Spa and Wellness , Shopping , Cultural Tourism , Ecotourism , Community-based Tourism , Hot Spring Tourism เป็นต้น

3. การวิจัยเพื่อรักษานักท่องเที่ยวคุณภาพ และนักท่องเที่ยวกำลังซื้อสูง

4. การวิจัยเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจชุมชนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

5. การวิจัยเพื่อนำความหลากหลายทางภูมิปัญญา วัฒนธรรม และภูมินิเวศท้องถิ่น สร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว

2.2 มิติด้านสังคม/ด้านวัฒนธรรม ควรสนับสนุนทุนวิจัยเกี่ยวกับ

1. การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบโลจิสติกส์ โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเมืองท่องเที่ยวหลักและเมืองท่องเที่ยวรอง รวมทั้งการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการบูรณาการการขนส่งทุกรูปแบบให้มีการเชื่อมโยงกัน
2. การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในลักษณะ cluster การท่องเที่ยว เพื่อใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดใน cluster ร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเน้นการกระจายการท่องเที่ยวจากเมืองท่องเที่ยวหลักไปสู่เมืองท่องเที่ยวรองและเมืองท่องเที่ยวเสริม
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาความร่วมมือในการส่งเสริมการตลาดและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านตามกรอบความร่วมมือต่าง ๆ เช่น ASEAN , GMS และ IMT-GT เป็นต้น

บทคัดย่อ

เรื่อง การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556
คณะผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ ภิณโณอนันตพงษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.หฤษฎ์ ภัทรดิลก
ประจำปีงบประมาณ 2556

โครงการ การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ติดตามการดำเนินงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. จำนวน 29 โครงการ 2) ประเมินผลโครงการวิจัย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. 3) เสริมสร้าง คุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ 4) เผยแพร่ผลงานวิจัย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่ได้รับสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. โดยจัดทำสื่อวีดิทัศน์ จัดประชุมเวที สกว. (TRF Forum) จัดพิมพ์จดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) นอกจากนี้ยังมีการผลักดันผลผลิตงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ได้ พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลขึ้น โดยจัดกิจกรรมการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพ นักวิจัย การติดตามและนิเทศงานวิจัยในพื้นที่และการประเมินโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย นอกเหนือจากการติดตามและประเมินผล 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพระดับดี มากและดีถึงร้อยละ 48.28 โดยมีงานวิจัยที่มีคุณภาพระดับดีมากสูงกว่าปี 2555 ทั้ง ๆ ที่มีนักวิจัยถึง ร้อยละ 75.90 ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยว และ ร้อยละ 30.00 ไม่มีประสบการณ์ด้านการวิจัย ท่องเที่ยว นอกจากนี้ได้คัดเลือกผลงานวิจัยที่โดดเด่น 14 โครงการ จาก 29 โครงการเผยแพร่สู่สาธารณชน ทั้งในและต่างประเทศ ผลักดันสู่การกำหนดนโยบายและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

คำสำคัญ การติดตามและประเมินผล อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

Abstract

Title Monitoring and Evaluating Tourism and Service Industry Research Projects, of 2013 Fiscal Year

Researchers Assistant Professor Dr.Amornrut Pinyoanantapong, Assistant Professor Dr.Harissadee Pataradirok

Fiscal Year 2556

This evaluative research aims to (1) monitor and evaluate 29 research projects under the Tourism and Service Industry Research Project 2012 (the Project 2012), (2) enhance the knowledge and skills of the Project-2012 researchers, (3) promote the outcomes of the Project 2012 to the business and policy sector. The evaluating methodology includes the instruments for evaluating the progress and outcomes of the projects in three phases (i.e. after two months, six months, and 12 months), instruments for the field observations, and questionnaires to evaluate the comprehension of the researchers after participating in the “Tourism Researcher Workshop.” The evaluation results reveal that almost half of all projects got either “very good” or “good,” contrast to the fact that 75.90 percent of researchers do not have tourism educational background and 30 percent do not have experiences on tourism research. 14 projects have been promoted to the business and policy sector both domestically and internationally.

Keywords: Monitoring and Evaluating, Tourism and Service Industry

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ค
บทคัดย่อ (ภาษาไทย)	ณ
บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ)	ท
สารบัญ	ธ
สารบัญตาราง	ป
สารบัญภาพ	พ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	3
กรอบแนวความคิดของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและบริการ	6
หลักการติดตามและประเมินผล	10
การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผล	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556	34
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์การบริหารจัดการโครงการและข้อมูลโครงการ	34

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ขั้นตอนที่ 2	การออกแบบการติดตามและการประเมินผลโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 และกำหนดตัวชี้วัด	35
ขั้นตอนที่ 3	การพัฒนาเครื่องมือติดตามและประเมินผล	57
ขั้นตอนที่ 4	การดำเนินการติดตามและประเมินผล	60
ขั้นตอนที่ 5	การวิเคราะห์ข้อมูล	64
ขั้นตอนที่ 6	การจัดกลุ่มผลผลิตโครงการวิจัยและคัดเลือกผลผลิตโครงการ วิจัยที่โดดเด่น	64
	การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และบริการ	65
	การเผยแพร่และผลักดันผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 สู่อำนาจนโยบายและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์	66
บทที่ 4 ผลการศึกษา		67
ตอนที่ 1	การศึกษาการบริหารจัดการโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และบริการปี 2556	68
ตอนที่ 2	การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และบริการปี 2556	95
ตอนที่ 3	สัมฤทธิ์ผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556	112
ตอนที่ 4	การเผยแพร่และผลักดันผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และบริการปี 2556 สู่อำนาจนโยบายและการใช้ประโยชน์ เชิงพาณิชย์	128
ตอนที่ 5	ประสิทธิผลการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556	137
ตอนที่ 6	การเปรียบเทียบลักษณะโครงการวิจัย/ระบบการติดตามและประเมิน / ผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และบริการปี 2555 และ 2556	141

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	155
สรุปผลการวิจัย	156
ข้อเสนอแนะ	176
บรรณานุกรม	181
ภาคผนวก	183
ภาคผนวก 1	184
ภาคผนวก 2	187
ภาคผนวก 3	192
ภาคผนวก 4	205
ภาคผนวก 5	208
ภาคผนวก 6	214

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	กรอบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการปี 2556	41
ตารางที่ 2	กำหนดการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางาน ภาคสนาม)	61
ตารางที่ 3	ข้อเสนอโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 แบ่งตามกลุ่มโจทย์วิจัย	72
ตารางที่ 4	ข้อเสนอโครงการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวปี 2556 ที่ผ่านการพิจารณาจากคณะผู้ทรงคุณวุฒิ แบ่งกลุ่มโจทย์วิจัยตาม กรอบวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว	74
ตารางที่ 5	แผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุน สนับสนุนการวิจัยปี 2556 แบ่งกลุ่มโจทย์วิจัยตามกรอบการวิจัย	75
ตารางที่ 6	ผลการแบ่งกลุ่มโครงการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ปี 2556 ตามภูมิภาค	79
ตารางที่ 7	เปรียบเทียบจำนวนแผนงานที่เสนอกับจำนวนและร้อยละแผนงาน ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และบริการปี 2556	80
ตารางที่ 8	เปรียบเทียบงบประมาณที่นักวิจัยเสนอและงบประมาณและร้อยละ ของงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนในการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการปี 2556	81
ตารางที่ 9	จำนวนและร้อยละของแผนงานและงบประมาณที่ได้รับการ สนับสนุน แบ่งกลุ่มโจทย์วิจัยตามกรอบวิจัย	82
ตารางที่ 10	กลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และบริการปี 2556	91
ตารางที่ 11	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และบริการปี 2556	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 12 ผลการติดตามการประชุมนำเสนอผลงานของ 28 แผนงานที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยรอบ 2 เดือน	96
ตารางที่ 13 ผลประเมินโดยรวมความก้าวหน้าของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการรอบ 2 เดือน	97
ตารางที่ 14 ชื่อแผนงานและชื่อผู้อำนวยการแผนงานที่ได้รับผลประโยชน์ตามรายการประเมินในระดับดีมากและดี	98
ตารางที่ 15 ผลการติดตามการสัมมนาแบบมีส่วนร่วมจากการติดตามงานวิจัยภาคสนามโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556	100
ตารางที่ 16 ผลการติดตามโดยการศึกษางานวิจัยภาคสนามพื้นที่วิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556	101
ตารางที่ 17 ผลการติดตามการประชุมนำเสนอผลงานของ 29 แผนงานที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยรอบ 6 เดือน	103
ตารางที่ 18 ผลประเมินโดยรวมความก้าวหน้าของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการรอบ 6 เดือน	103
ตารางที่ 19 ปัญหาที่พบจากการประเมินรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 รอบ 6 เดือน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	106
ตารางที่ 20 ผลประเมินโดยภาพรวมที่ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาร่างรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (รายงานความก้าวหน้างานวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน)	107
ตารางที่ 21 คะแนนและผลการประเมินรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน การวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 จำนวน 29 แผนงาน	107
ตารางที่ 22 ผลประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 โดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	111

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 24 ประเด็นและงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 ที่นำเสนอในการประชุมเวที สกว. (TRF Forum)	130
ตารางที่ 25 ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัยที่เข้ารับการฝึกอบรม	138
ตารางที่ 26 เปรียบเทียบระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยปี 2555 และปี 2556	145
ตารางที่ 27 เปรียบเทียบผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยปี 2555 และ 2556 รอบ 2 เดือน 6 เดือน 12 เดือน และการประเมิน โดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	152

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	กรอบแนวคิดและขั้นตอนการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556	4
ภาพที่ 2	ระบบและขั้นตอนการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการปี 2556	36
ภาพที่ 3	ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555– 2559	69
ภาพที่ 4	กรอบการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ประจำปี พ.ศ.2556	70
ภาพที่ 5	ขั้นตอนและกิจกรรมการบริหารจัดการงบประมาณวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ	71
ภาพที่ 6	แผนงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 จำแนกตามภูมิภาค (พื้นที่วิจัย)	78
ภาพที่ 7	จำนวนและร้อยละของแผนงานที่ได้รับการสนับสนุน แบ่งตามพื้นที่วิจัย	83
ภาพที่ 8	จำนวนและร้อยละของงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน แบ่งตามพื้นที่ วิจัย	83
ภาพที่ 9	ผลงานวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ ปี 2556	87
ภาพที่ 10	ระดับการศึกษาสูงสุดของนักวิจัย	88
ภาพที่ 11	วุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยวของนักวิจัย	89
ภาพที่ 12	ประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวของนักวิจัย	89

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 13	กิจกรรมความร่วมมือที่แผนงานวิจัยได้รับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	95
ภาพที่ 14	ผลผลิตรวมจากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว	95
ภาพที่ 15	ผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่นปี 2556 ที่เชื่อมโยงต่อยอดกับผลผลิต โครงการวิจัยที่โดดเด่นปี 2555	126
ภาพที่ 16	ขั้นตอนในการผลักดันผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์	134
ภาพที่ 17	วุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยวและประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวของ นักวิจัยปี 2556	143
ภาพที่ 18	วุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยวและประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวของ นักวิจัยปี 2556	143

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยว โดยรัฐใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ และรัฐบาลประกาศให้การท่องเที่ยวเป็นวาระแห่งชาติ ปัจจุบันประเทศไทยได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้รัฐยังพยายามผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย (Tourism Capital of Asia) ด้วยการส่งเสริมการตลาด การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค และระบบคมนาคมขนส่ง ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวกับนานาชาติ และมุ่งเน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพให้เดินทางมายังประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

การส่งเสริมการท่องเที่ยวย่อมส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ เช่น เมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว วิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวได้รับผลกระทบ เป็นต้น การพัฒนาการท่องเที่ยวให้บรรลุวัตถุประสงค์ จึงต้องดำเนินการอย่างรอบคอบ ถูกต้อง ระมัดระวัง รัดกุม และมีประสิทธิภาพ วิธีการหนึ่ง ที่จะสามารถช่วยให้ได้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและบริการที่ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมาย ได้แก่ การสนับสนุนการวิจัยที่ให้ผลการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและบริการที่เป็นข้อมูลสำคัญ สามารถใช้ประกอบการตัดสินใจและพัฒนากิจการท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริมการวิจัย และตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว จึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554-2555) กำหนด 3 ยุทธศาสตร์ที่สำคัญได้แก่ 1) เร่งส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยว 2) สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง 3) สนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างระบบบริหารจัดการการวิจัยท่องเที่ยวไทย ยุทธศาสตร์ดังกล่าวนำไปสู่การกำหนดกรอบการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว 6 ข้อ ได้แก่ 1) ปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในสาขาที่มีศักยภาพต่อการพัฒนาประเทศ 2) เตรียมพร้อมทุนมนุษย์เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) 3) วิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวแห่งชาติ 4) สร้างมูลค่าและคุณค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวของชาติ 5) อารงศักยภาพและรักษาสถานะทรัพยากรการท่องเที่ยว 6) ศึกษาและค้นหาศักยภาพทางการตลาด โดยเน้นนักท่องเที่ยวคุณภาพ

ในปี 2555 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ร่วมกันอนุมัติสนับสนุนทุนวิจัยให้กับโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

ที่สามารถส่งผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของประเทศ จำนวน 39 แผนงาน จากการติดตามประเมินผล การวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อนำสู่การกำหนดยุทธศาสตร์การวิจัย พบข้อมูลที่น่าสนใจหลายประการ เช่น ภูมิภาคที่ให้ความสนใจในการวิจัย ได้แก่ ภาคเหนือและภาคกลาง ส่วนประเด็นหรือลักษณะของงานวิจัยที่ผู้วิจัยนิยมทำ ได้แก่ การพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นต้น พร้อมกันนี้ ผลการติดตาม ยังพบปัญหาหลายประการ อาทิ นักวิจัยส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการที่ชำนาญด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ แต่ขาดความรู้ความชำนาญด้านการท่องเที่ยว จึงไม่สามารถเชื่อมโยงบูรณาการผลงานวิจัยกับการท่องเที่ยวได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งนักวิจัยหลายรายยังขาดความรู้ความชำนาญในการวิจัยตามหลักและทฤษฎีการวิจัย ส่งผลให้การดำเนินงานวิจัยและการนำเสนอผลการวิจัยขาดความชัดเจนและไม่ครบถ้วน ส่วนคุณภาพและประสิทธิภาพของงานวิจัยจากการติดตามและประเมินผลงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 รอบ 2 เดือน ซึ่งประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในประเด็น 1) ความสามารถในการนำเสนอ 2) การปฏิบัติงานวิจัย เช่น การเก็บข้อมูล การติดตามงาน 3) ความคุ้มค่าของการใช้เงินวิจัย เช่น ครุภัณฑ์ วัสดุ แผนการใช้เงิน 4) สวัสดิการและความปลอดภัยในการทำงาน 5) ปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ร่วมงานอื่นในสถาบัน 6) คุณภาพและความก้าวหน้าของงานวิจัย 7) แนวโน้มที่ทำให้งานสำเร็จผลตามเป้าหมาย 8) แนวโน้มที่ทำให้งานสำเร็จตามเวลาที่กำหนด พบว่า แผนงานร้อยละ 30.76 ได้รับการประเมินในระดับดีมาก (12 แผนงาน) แผนงานร้อยละ 58.98 (23 แผนงาน) ได้รับการประเมินในระดับดี พบปัญหาเกี่ยวกับการให้คำจำกัดความและกำหนดขอบเขตการวิจัย การออกแบบเครื่องมือการวิจัย การเก็บข้อมูลภาคสนามทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การสังเคราะห์ข้อมูลและการเขียนรายงานการวิจัยในเชิงวิชาการ ส่วนผลประเมินรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยฯ รอบ 6 เดือน พบว่า แผนงานร้อยละ 41.02 (16 แผนงาน) เสนอเนื้อหาและมีคุณภาพรายงานในระดับดีมาก แผนงานร้อยละ 35.90 (14 แผนงาน) ได้คะแนนระดับดี และพบแผนงาน ร้อยละ 5.13 (2 แผนงาน) ควรต้องปรับปรุง

ผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ดังสรุปข้างต้น นำสู่แนวความคิดการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมปี 2556 โดยกำหนดติดตามและประเมินผลงานทั้งจากรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัย การติดตามนิเทศงานวิจัยภาคสนามในพื้นที่วิจัย การจัดสัมมนาแบบมีส่วนร่วมระหว่างนักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมุ่งสร้างเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการโดยจัดการฝึกอบรมนักวิจัย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย พร้อมทั้งจัดทำสื่อวิทัศน์เรื่อง “สัมฤทธิ์ผลการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556” เพื่อนำเสนอต่อประชาคม รวมทั้งจัดประชุมเวที สกว. (TRF Forum) และจัดพิมพ์จดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) เพื่อนำเสนองานวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการสู่ภาคนโยบาย ดังนั้น ผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยและ

ช่วยให้ทราบทิศทางการจัดสรรเงินงบประมาณสนับสนุนการวิจัย ท้ายสุดส่งผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการของประเทศไทยให้ก้าวไกลในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อติดตามการดำเนินงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว.

2.2 เพื่อประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว.

2.3 เพื่อเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

2.4 เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่ได้รับสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. โดยจัดทำสื่อวีดิทัศน์ จัดประชุมเวที สกว. (TRF Forum) จัดพิมพ์จดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin)

3. ขอบเขตของการวิจัย

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 เป็นการวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักคณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในปี 2556 จำนวน 29 แผนงาน/โครงการ (ดูรายชื่อแผนงานและหัวหน้าแผนงานในภาคผนวกที่ 1)

4. นิยามศัพท์

4.1 การติดตาม หมายถึง การติดตามโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. โดยติดตาม 3 ระยะ ดังนี้ (1) เมื่อโครงการวิจัยดำเนินสิ้นสุด 2 เดือน (2) เมื่อโครงการวิจัยดำเนินสิ้นสุด 6 เดือน และ (3) เมื่อโครงการวิจัยดำเนินสิ้นสุด 12 เดือน

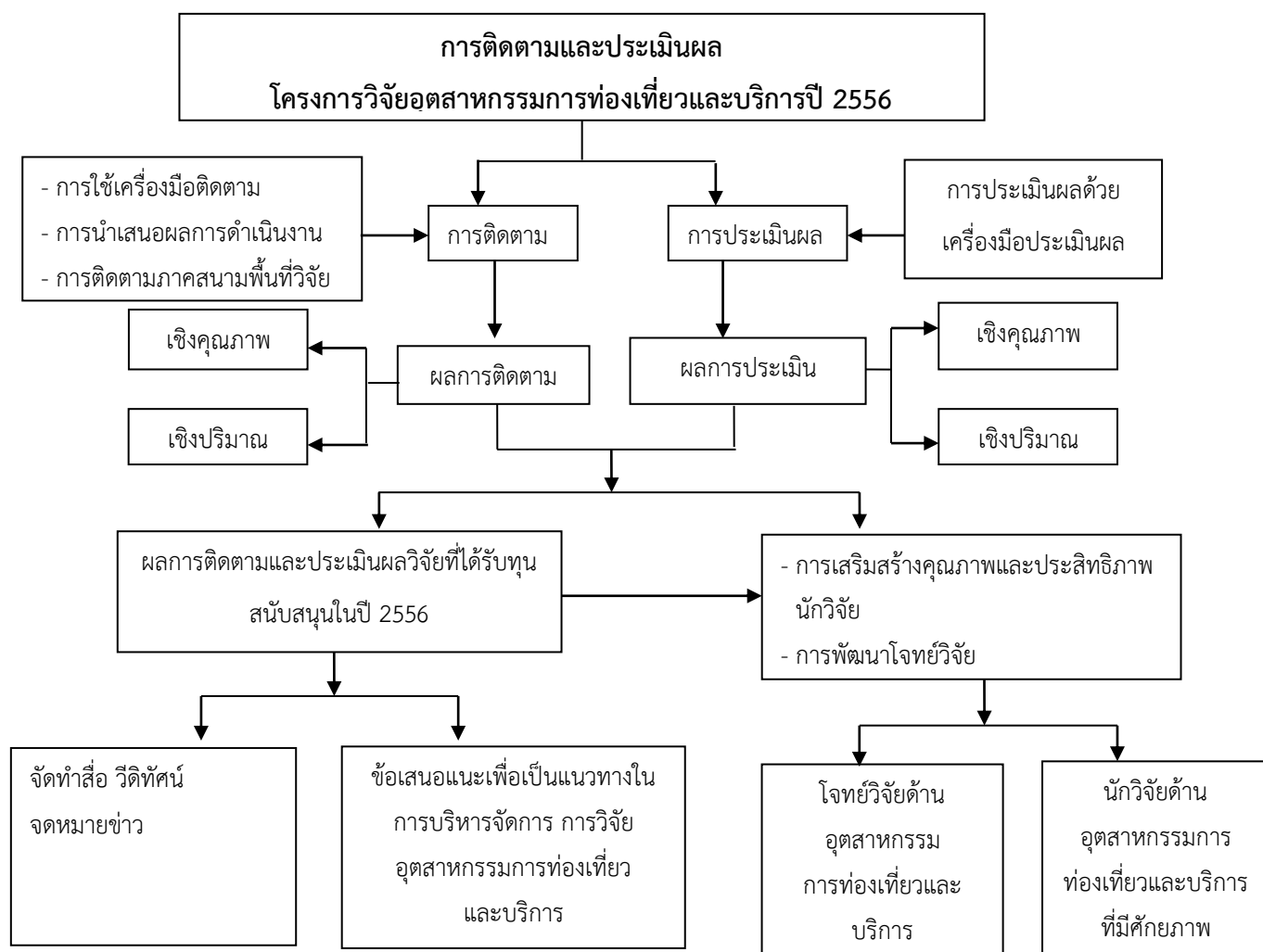
4.2 การประเมินผล หมายถึง การประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. โดยผู้ประเมินได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ สกว. แต่งตั้ง และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในพื้นที่วิจัยและพื้นที่ใกล้เคียง

4.3 การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย หมายถึง การให้ความรู้แก่นักวิจัยในโครงการที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. ด้วยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาให้นักวิจัยที่ได้อบรมงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัยปี 2556 สามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

4.4 การเผยแพร่ผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 หมายถึง การเผยแพร่ผลงานวิจัยที่ดีเด่น ตอบสนองความต้องการและนำไปใช้ประโยชน์ได้ ด้วยการจัดทำสื่อวีดิทัศน์ จัดประชุมเวที สกว. (TRF Forum) และจัดพิมพ์จดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin)

5. กรอบแนวความคิดของการวิจัย

การวิจัยมุ่งผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปเป็นกรอบแนวคิดและขั้นตอนในการวิจัยดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดและขั้นตอนการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวและบริการปี 2556

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับการสนับสนุนจาก วช. และ สกว. ในปี 2556

6.2 ได้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางในการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการรวมถึงการจัดสรรทุนวิจัยในอนาคต

6.3 ได้สื่อในรูปแบบจดหมายข่าวและวีดิทัศน์แสดงผลงานการวิจัยดีเด่นตอบสนองความต้องการและเป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเพื่อเผยแพร่สู่สังคม

6.4 ได้นักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพ สามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และได้คู่มือการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งนักวิจัยด้านการท่องเที่ยวจะได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว

6.5 ได้ผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย สามารถสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ (User) สอดคล้องกับสถานการณ์การท่องเที่ยวและนโยบายภาครัฐ นำไปสู่การบริหารจัดการงบประมาณการวิจัยการท่องเที่ยวของชาติที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2556 จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งการศึกษาเป็น 4 ประเด็น ได้แก่

- 1) แนวนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและบริการ
- 2) หลักการติดตามและประเมินผล
- 3) การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ
- 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผล

1. แนวนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและบริการ

1.1 แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) เป็นแผนยุทธศาสตร์สู่วิสัยทัศน์ปี 2570 น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้และมุ่งสร้างภูมิคุ้มกันให้ประเทศพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลง โดยกำหนดวิสัยทัศน์ว่า “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขด้วยความเสมอภาค เป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง”

ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างเศรษฐกิจฐานความรู้และสร้างปัจจัยแวดล้อม ซึ่งสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าและบริการในภูมิภาคบนพื้นฐานแนวคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม รวมทั้งต่อยอดองค์ความรู้ให้สามารถสนับสนุนการสร้างมูลค่าในการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการทุกขั้นตอนตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อให้เศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นพลังขับเคลื่อนใหม่ไปสู่เศรษฐกิจที่สมดุลและยั่งยืนในระยะยาว พร้อมสร้างบรรยากาศที่เสรีและเป็นธรรมให้เอื้อต่อการผลิต การค้า และการลงทุน รวมทั้งการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ สร้างเครือข่ายโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ภายในที่เชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

แนวการพัฒนาภาคบริการ ที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้สาขาธุรกิจที่มีศักยภาพ ยกย่อง **คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว**ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและชุมชน ให้เป็นแหล่งสร้างรายได้หลักของประเทศ รวมถึงเป็นแหล่งกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาได้อย่างเป็นธรรมโดย

- 1) เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการ บนฐานความเป็นไทย การสร้างนวัตกรรมและต่อยอดความรู้
- 2) ขยายฐานการผลิตและตลาดภาคธุรกิจที่มีศักยภาพออกสู่ตลาดต่างประเทศ

3) พัฒนาปัจจัยให้เอื้อต่อการส่งเสริมการลงทุนธุรกิจบริการภายในประเทศ การดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

4) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงธรรมชาติและพัฒนายกระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวในเชิงกลุ่มพื้นที่ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและชุมชน

5) บริหารจัดการให้เกิดสมดุลและยั่งยืน

6) เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคเอกชน ท้องถิ่น ชุมชน ผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจชุมชนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. : www.hesdb.go.th)

นอกจากนี้รัฐบาลยังกำหนดนโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy) รวมทั้งการก้าวไปสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economy Community : AEC) โดยกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างเศรษฐกิจฐานความรู้และสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว การสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็น “ศูนย์กลางการผลิตสินค้าและบริการในภูมิภาคบนฐานแนวคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม” เป็นการพัฒนาบนฐานความเป็นไทย ดังนั้นการพัฒนาที่ยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยการวิจัยเป็นฐานและองค์ความรู้ด้านการวิจัย (สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.2555 : 2)

1.2 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (พ.ศ. 2555-2559) (2554 : 25 – 26) กำหนดไว้ ดังนี้

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในระดับโลก สามารถสร้างรายได้และกระจายรายได้โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมสมดุลและยั่งยืน”

เป้าประสงค์ แหล่งท่องเที่ยวของไทยที่มีคุณภาพให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศเพิ่มขึ้นและรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศเพิ่มขึ้น โดยเน้นการพัฒนากิจกรรมที่สร้างมูลค่าและคุณค่า ตลอดจนสร้างรายได้และกระจายรายได้สู่ชุมชน โดยคำนึงถึงความสมดุลและยั่งยืน

เป้าหมาย

1) อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 15 อันดับ หรือเป็น 1-5 ของทวีปเอเชีย โดยแบ่งเป็น

(1) อันดับขีดความสามารถด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 15 อันดับ หรือเป็น 1-5 ของทวีปเอเชีย

(2) อันดับขีดความสามารถด้านสภาวะแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการดำเนินการเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10 อันดับ หรือเป็น 1-5 ของทวีปเอเชีย

(3) อันดับขีดความสามารถด้านของทรัพยากรมนุษย์ ธรรมชาติและวัฒนธรรม เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 10 อันดับ หรือเป็น 1-5 ของทวีปเอเชีย

2) รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

3) กลุ่มคลัสเตอร์ด้านการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนา 14 กลุ่มคลัสเตอร์

ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว เช่น พัฒนาและปรับปรุงระบบโลจิสติกส์ สร้างโครงข่าย เส้นทางคมนาคมและระบบเชื่อมโยงการเดินทางท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค เป็นต้น

2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน เช่น พัฒนาระดับคุณภาพและแหล่งท่องเที่ยวในเชิงกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพ ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาสินค้าบริการและปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว เช่น พัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ กิจกรรม นวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยว เสริมสร้างโอกาสและแรงจูงใจเพื่อพัฒนาการค้า ลงทุนด้านการท่องเที่ยว พัฒนามาตรฐานสินค้าและบริการท่องเที่ยว ป้องกันและรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น

4) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น สร้างและเผยแพร่ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว สร้างสภาพแวดล้อมและพัฒนาระบบสนับสนุนการตลาดท่องเที่ยว สร้างกระแสการรับรู้เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าการท่องเที่ยว เป็นต้น

5) ยุทธศาสตร์การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว เช่น สร้างและพัฒนากลไกในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นต้น

1.3 ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559)

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559) (2554 : 4-9) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 ดังนี้

**ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ
เป้าประสงค์การวิจัย**

อุตสาหกรรมบริการ ซึ่งครอบคลุมถึงการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านพลังงาน โลจิสติกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งสร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานสู่การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจที่เท่าเทียมและเป็นธรรมอย่างสร้างสรรค์ สมดุลและยั่งยืน โดยคำนึงถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าหมาย

- 1) มีจำนวนผลการวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจและสาธารณะในระดับชุมชนท้องถิ่นและระดับประเทศเพิ่มขึ้น
- 2) มีการจัดสรรงบประมาณการวิจัยให้หน่วยงานภาครัฐภายใต้การวิจัยที่ 2 คิดเป็นสัดส่วนเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์การวิจัยมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ซึ่งครอบคลุมการสร้างมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ป่าไม้และประมง รวมทั้งการพัฒนาและจัดการองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งครอบคลุมถึงการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านพลังงาน โลจิสติกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยคำนึงถึงการแข่งขันของประเทศภายใต้การเปลี่ยนแปลง ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งสัมพันธ์ภาพกับประเทศเพื่อนบ้าน และสร้างองค์ความรู้เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยดำเนินการบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมุ่งก่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ สำหรับระดับภูมิภาค อาจมุ่งเน้นประเด็นสำคัญที่มีความจำป็นต้องการผลงานวิจัยในพื้นที่ ทั้งนี้ ได้กำหนด กลยุทธ์การวิจัยที่ให้ความสำคัญในเรื่องต่าง ๆ ดังเช่น กลยุทธ์การวิจัยที่ 4 ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

กลยุทธ์การวิจัยที่ 4 การพัฒนาศักยภาพ ระดับคุณภาพบริการในอุตสาหกรรมบริการ และการท่องเที่ยว ประกอบด้วยแผนงานวิจัย ดังนี้

- 1) การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและรูปแบบการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม
- 2) การวิจัยเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนกับการพัฒนาการท่องเที่ยวตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น
- 3) การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคคลในชุมชนเพื่อการจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้ประชาชนสามารถจัดการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง
- 4) การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นให้เกิดการสร้างรายได้และการบริหารทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- 5) การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- 6) การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
- 7) การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งเชื่อมโยงถึงการสร้างคุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม
- 8) การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 9) การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเชิงทะเล
- 10) การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
- 11) การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

12) การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

13) การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับการจัดการประชุมและการจัดแสดงนิทรรศการต่าง ๆ (MICE Tourism : Meeting, Incentive, Covention, Exhibition Tourism)

เมื่อพิจารณาความสำคัญกลุ่มเรื่องวิจัยที่ควรเน้นโดยคำนึงถึงวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น ความต้องการผลงานวิจัยและความรู้เพื่อเร่งแก้ไขปัญหาและนำไปสู่การเสริมสร้างและการพัฒนาประเทศไทยโดยเร็ว และประการสำคัญคือ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในระดับภูมิภาค อาจมุ่งเน้นในกลุ่มเรื่องที่จำเป็นต้องการผลงานวิจัยในพื้นที่ ดังนั้น จึงกำหนด กลุ่มเรื่องวิจัยที่ควรมุ่งเน้น 13 กลุ่มเรื่อง ซึ่งการท่องเที่ยวจัดอยู่ในกลุ่มเรื่องเร่งด่วนเช่นกัน

นอกจากนี้การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เป็นการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความเชื่อมโยงกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป้าประสงค์ คือ สร้างคุณค่าจากวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างรายได้ให้กับชุมชน เพิ่มรายได้ให้กับประเทศและนำไปสู่การสร้างเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศและคาดว่าจะใช้งบประมาณปีละ 2,700 ล้านบาท

2. หลักการติดตามและประเมินผล

2.1. ความหมายของการติดตามและการประเมินผล

มีผู้ให้ความหมายของการติดตามและการประเมินผลโครงการไว้มากมาย เช่น

การติดตามผลโครงการ (Project Monitoring) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้เพื่อตัดสินใจแก้ไขปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้ผลงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากที่สุด

การติดตามผลโครงการเป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินการจัดสรรทรัพยากร เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรในโครงการกับผลผลิตของโครงการร่วมกับปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงาน การติดตามผลเป็นเครื่องมือในช่วงการปฏิบัติงานของโครงการเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการส่งมอบปัจจัยการผลิต กำหนดการทำงาน การผลิตผลผลิตและการดำเนินงานต่างๆ ได้ดำเนินงานไปตามแผนที่กำหนดไว้

การติดตามผลโครงการเป็นขั้นตอนในการตรวจสอบในระหว่างการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ว่าได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ในโครงการหรือไม่ การใช้ทรัพยากรต่างๆ เป็นไปอย่างเหมาะสมเพียงใด อยู่ภายใต้ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้หรือไม่

การติดตามผลโครงการ หมายถึง กิจกรรมภายในโครงการซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feed-back) เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ และประสิทธิภาพของ

วิธีการดำเนินงาน หากไม่มีระบบการติดตามของโครงการแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดความล่าช้าของการดำเนินงานให้ลุล่วง ค่าใช้จ่ายโครงการสูงเกินกว่าที่กำหนดไว้

การประเมินผลโครงการ (Project Evaluation) เป็นขั้นตอนในการแสวงหาคำตอบและตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นจริงเมื่อนำโครงการไปปฏิบัติและดำเนินโครงการเสร็จแล้ว เมื่อเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ว่าเกิดประสิทธิผลหรือไม่ อยู่ในระดับใด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นการวัดระดับความสำเร็จและความล้มเหลวของการดำเนินงานโครงการตามแผน

การประเมินผลโครงการเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการเช่นเดียวกับการติดตาม เพราะผลที่ได้จากการประเมินผลจะใช้ในการปรับปรุง แก้ไข การขยายขอบเขต หรือการยุติการดำเนินการ การประเมินผลโครงการจึงเป็นสิ่งที่จะบ่งชี้ว่าโครงการที่กำหนดไว้ ได้มีการปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร อันเป็นตัวชี้วัดว่าโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้นให้ผลเป็นอย่างไร

การประเมินผลโครงการ หมายถึง กระบวนการในการวัดผลสัมฤทธิ์ และเก็บรวบรวมข้อมูล ข่าวสารหรือข้อสนเทศเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์โครงการ เพื่อนำข้อสนเทศที่ได้ไปตัดสินใจคุณค่าของกิจกรรม กระบวนการหรือโครงการโดยรวมต่อไป

กล่าวโดยสรุป **การติดตามผลโครงการ** คือ การติดตามดูความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการว่าเป็นไปตามกำหนดการหรืองบประมาณหรือไม่ ส่วน **การประเมินผลโครงการ** หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินเชิงคุณค่าให้แก่โครงการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของโครงการ การเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ไปจนถึงการนำข้อมูลต่างๆ ไปใช้ให้เกิดผลที่เป็นประโยชน์แก่โครงการ ซึ่งการประเมินผลโครงการอาจจะดำเนินการก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ หรือภายหลังเมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้นแล้วก็ได้

สำหรับในงานวิจัยนี้ ขอให้ความหมายของทั้งการติดตามผลและการประเมินผลโครงการในแนวเดียวกัน โดยใช้คำว่า “**การติดตามและประเมินผลโครงการ**” ควบคู่กันไป อันหมายถึง กระบวนการในการควบคุม กำกับและตรวจสอบการดำเนินงานรวมทั้งการพิจารณากำหนดคุณค่าหรือระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ของแผน ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์และการให้คุณค่าอย่างเป็นระบบ โดยเกี่ยวข้องกับการวัด ซึ่งจะต้องมีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน มีเกณฑ์เปรียบเทียบเพื่อการให้คุณค่าและการใช้ประโยชน์จากการติดตามและประเมินผลโครงการ

ในการติดตามและประเมินผลโครงการนั้นมีกิจกรรมที่สำคัญมากอีกประการหนึ่ง คือ การควบคุมกำกับ หรือการตรวจสอบ (Audit) โดยเป็นการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วว่าตรงกับความคาดหวังเพียงใด ปกติการควบคุม กำกับ และการตรวจสอบเป็นเรื่องของการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้ากับความก้าวหน้าของกิจกรรมการดำเนินงาน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารโครงการและการปฏิบัติตามโครงการ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การควบคุม กำกับหรือการตรวจสอบว่าได้มีการนำทรัพยากรที่ได้รับการจัดสรรมาใช้ได้อย่างถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และได้ทำกิจกรรมตรงตามที่กำหนดและตรงตามเวลาภายใต้การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่

2.2 กระบวนการติดตามควบคุมงาน

โดยปกติการควบคุมกำกับเป็นเรื่องของรวบรวมข้อมูลจากกิจกรรมที่ดำเนินการตามแผนว่าได้ผลตรงกับความต้องการหรือไม่ ปกติการควบคุมกำกับจะสนใจคุณภาพของปัจจัยนำเข้าและความก้าวหน้าในการดำเนินงาน โดยพิจารณาว่าทรัพยากร ซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้าถูกใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และได้ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) อย่างไร ตรงตามเวลาที่กำหนด ภายใต้การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ อาจพิจารณาว่ากิจกรรมนั้นได้ส่งผลต่อกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ (เทพศักดิ์ บุญยรัตน์, 2540 : 12 - 20)

ในบางกรณีการติดตามควบคุมงานถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือทางการบริหารงานอย่างหนึ่ง ซึ่งมักถูกนำมาใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของผลงานเพื่อดูว่าผลงานเป็นไปตามแผน แผนงาน โครงการหรือไม่ กล่าวคือ การนำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานภายหลังจากที่กำหนดผู้รับผิดชอบแผน แผนงาน โครงการแล้ว จะต้องมีการแตกย่อยต่อไปให้เห็นว่าจะแบ่งผลผลิตของการดำเนินงานของแผน แผนงาน โครงการนั้นออกเป็นกี่ช่วง ได้แก่ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผน แผนงาน โครงการ จะเป็นกรอบของการนำมาสู่การกำหนดผลผลิตของงานที่จะให้เกิดขึ้น ซึ่งแล้วแต่การกำหนดแต่ละผลผลิต

นอกจากนี้แล้ว ผู้รับผิดชอบในแผน แผนงาน โครงการนั้น จะสามารถวางแผนในรายละเอียดลงไปถึงกิจกรรมและงานที่รับผิดชอบได้ด้วย โดยการระบุให้เห็นอย่างชัดเจนว่าในแต่ละผลผลิตจะต้องทำกิจกรรมและงานอะไรบ้าง จะเริ่มต้นเมื่อใด สิ้นสุดเมื่อใด ผู้รับผิดชอบคือหน่วยงานใด และใช้งบประมาณเท่าใด

สำหรับขั้นตอนของการดำเนินงาน แบ่งออกได้เป็น 2 ขั้นตอนใหญ่ ๆ (เทพศักดิ์ บุญยรัตน์, 2549 : (12-20) – (12-22)) คือ ขั้นตอนการวางแผนและขั้นการติดตามควบคุม ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน ในขั้นตอนนี้มีเรื่องที่จะต้องดำเนินการ ได้แก่

- 1) ศึกษาวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผน แผนงาน โครงการ
- 2) แบ่งผลผลิตของการดำเนินงานของแผนงานหรือโครงการ ออกมาให้เป็นผลผลิตต่างๆ ที่จะต้องสร้างให้เกิดขึ้น ซึ่งแต่ละผลผลิตนี้จะนำไปใช้ในการติดตามควบคุมงานต่อไปนั่นเอง
- 3) จัดลำดับการเกิดขึ้นก่อนหลังของผลผลิตในกิจกรรมต่างๆ ให้ชัดเจน เพื่อให้แต่ละผลผลิตมีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ
- 4) กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของแต่ละกิจกรรมไว้ให้ชัดเจน ว่าจะต้องให้แล้วเสร็จเมื่อใด หรือจะต้องทำให้ได้ผลงานกี่หน่วย

2. ขั้นการติดตามควบคุม ในขั้นตอนนี้ผู้รับผิดชอบงานหรือโครงการ จะสามารถนำผลผลิตไปใช้ในการติดตามควบคุมและประเมินงานหรือโครงการได้ ดังนี้

- 1) ติดตามควบคุมความสำเร็จที่ระดับของผลผลิตเพื่อติดตามและประเมินผลดูว่าผลการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่

2) ติดตามควบคุมความสำเร็จที่ระดับกิจกรรม เพื่อติดตามและประเมินผลดูว่าแต่ละกิจกรรมได้เป็นไปตามที่วางแผนไว้หรือไม่

3) ติดตามควบคุมความสำเร็จที่ระดับงานในแต่ละกิจกรรม เพื่อติดตามและประเมินผลว่าแต่ละงานในกิจกรรมได้เป็นไปตามที่วางแผนไว้หรือไม่

ผู้รับผิดชอบแผน แผนงาน โครงการ สามารถนำกิจกรรมและผลผลิตมาใช้ประโยชน์ทั้งในแง่ของการวางแผนการดำเนินงานให้เป็นระบบ รวมถึงในแง่ของการนำมาใช้ประโยชน์ในการติดตามควบคุมเพื่อตรวจสอบดูว่าผลงานเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้แล้ว สามารถที่จะนำไปใช้ในการตรวจสอบรายละเอียดของการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมได้อีกด้วย โดยการติดตามและประเมินผลที่ระดับกิจกรรมและระดับงาน ซึ่งจะทำให้ผู้รับผิดชอบสามารถทราบความก้าวหน้าของผลงาน กิจกรรม และงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขในกรณีพบว่าผลงานและการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นหลักประกันว่าโครงการที่รับผิดชอบสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.3 การติดตามควบคุมงานโดยใช้ตัวชี้วัด

การจัดการภาครัฐแนวใหม่ มักให้ความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ที่ประกอบไปด้วยผลผลิตและผลลัพธ์ โดยอิทธิพลของแนวคิดการจัดการนิยม (Managerialism) ที่ให้ความสำคัญต่อการวัดผลสำเร็จของงานที่เกิดขึ้นโดยการนำตัวชี้วัด KPI (Key Performance Indicator: KPI) มาใช้เป็นเครื่องบ่งชี้ความสำเร็จของงานที่เกิดขึ้น ทำให้การบริหารภาครัฐในปัจจุบันเป็นที่นิยมนำตัวชี้วัด KPI มาใช้ในการติดตามควบคุมและนำมาใช้เป็นเครื่องบ่งชี้ความสำเร็จที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกันกับการบริหารงานในภาคธุรกิจได้ถูกนำมาใช้ตัวอย่างเช่น ร้อยละความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์ ร้อยละความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ ระยะเวลาเฉลี่ยของการให้บริการประชาชนต่อราย เป็นต้น

ความหมายและความสำคัญของตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดความสำเร็จของผลงานเป็นตัวบ่งชี้ที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการวัดผลงานที่เกิดขึ้นโดยการนำมากำหนดเป้าหมายให้เป็นรูปธรรม โดยการนำผลงานจริงที่เกิดขึ้นมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายในตัวชี้วัดนั้น เช่น การประเมินความพึงพอใจ มีตัวชี้วัด คือ ร้อยละของความพึงพอใจ จากนั้นก็นำมาสู่การกำหนดเป้าหมายให้เป็นรูปธรรม เช่น กำหนดเป้าหมายไว้ว่าจะต้องให้เกิดความพึงพอใจในการให้บริการไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 เป็นต้น ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบก็จะใช้เป้าหมายตามตัวชี้วัดนี้เป็นเครื่องมือในการกำกับและติดตามควบคุม เป็นต้น

ประเภทของตัวชี้วัด

ประเภทของตัวชี้วัด สามารถจำแนกประเภทของตัวชี้วัดออกเป็น 3 ประเภท คือ ตัวชี้วัดที่มุ่งประสิทธิผล (Effectiveness Indicators) ตัวชี้วัดที่มุ่งประสิทธิภาพ (Efficiency Indicators) และ

ตัวชี้วัดที่มุ่งการเพิ่มผลผลิต (Productivity Indicators) (เทพศักดิ์ บุญยรัตนพันธุ์, 2540 : (12-25) – (12-28))

1) ตัวชี้วัดประสิทธิผล (Effectiveness Indicators) ประสิทธิภาพถือว่าเป็นเกณฑ์การวัดความสำเร็จในการทำงานที่สำคัญมาก โดยประสิทธิภาพจะเป็นการเปรียบเทียบระหว่างผลงานจริงที่เกิดขึ้นกับเป้าหมาย ถ้าผลงานจริงได้ออกมาเท่ากับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ถือว่าบรรลุประสิทธิภาพของการทำงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่ถ้าผลงานจริงได้ออกมาต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ถือว่าประสิทธิภาพของการทำงานต่ำกว่าเป้าหมาย และในกรณีที่ผลงานจริงได้ออกมาสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ถือว่าประสิทธิภาพของการทำงานสูงกว่าเป้าหมาย จุดเน้นในการวัดประสิทธิภาพจะเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อพิจารณาว่าหน่วยงานสามารถสร้างผลงานปฏิบัติงานจริงออกมาเท่ากับหรือมากกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในตัวชี้วัดต่างๆ เพียงใด

2) ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ (Efficiency Indicators) ประสิทธิภาพเป็นเรื่องของการพยายามที่จะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้น้อยที่สุดเพื่อสร้างผลงานให้ได้ตามเป้าหมาย เช่น การใช้จ่ายงบประมาณตามแผน คือ ทำงานได้ตามแผน แต่สามารถใช้จ่ายงบประมาณได้ต่ำกว่าที่ได้รับอนุมัติ เป็นต้น สรุปว่า การวัดประสิทธิภาพเป็นการวัดในเชิงอัตราส่วนระหว่างผลงานกับทรัพยากร เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อพิจารณาว่าหน่วยงานของรัฐสามารถปฏิบัติงานโดยใช้ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรคุ้มค่ามากน้อยเพียงใดในการบริหารงานให้ได้ผลงานที่กำหนดไว้

3) ตัวชี้วัดที่มุ่งการเพิ่มผลผลิต (Productivity Indicators) ในการติดตามควบคุมและการประเมินผลสำเร็จในการทำงาน อาจจะมีการประเมินในด้านของการเพิ่มผลผลิตด้วย โดยที่การเพิ่มผลผลิตจะเป็นการวัดผลการปฏิบัติงานจริงในสองช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ถ้าพบว่าผลการปฏิบัติงานจริงในช่วงเวลาหลังมีค่าสูงกว่าหรือดีกว่าการปฏิบัติงานจริงในช่วงเวลาแรก แสดงว่าหน่วยงานนั้นมีผลผลิตเพิ่มสูงขึ้น

ดังนั้นในการติดตามและประเมินผลโครงการจึงต้องพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของผลงานให้เป็นรูปธรรมที่ครอบคลุมตัวชี้วัดทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ ตัวชี้วัดประสิทธิผล ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ และตัวชี้วัดที่มุ่งการเพิ่มผลผลิต

ประเภทของตัวชี้วัดสามารถจำแนกตามเกณฑ์การแบ่งประเภท (สุวิมล ติรภานนท์, 2545 : 86-88) ดังนี้

1. แบ่งตามลักษณะของตัวชี้วัด

1) ตัวชี้วัดโดยตรง คือตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่เกิดขึ้นโดยตรงในประเด็นที่ต้องการประเมิน เช่น ปริมาณงานที่ได้จากโครงการใช้ตัวชี้วัดจำแนกชิ้นงานที่ทำสำเร็จ เป็นต้น

2) ตัวชี้วัดใกล้เคียง คือตัวชี้วัดลักษณะอื่นที่ใกล้เคียงกับประเด็นที่ต้องการประเมิน โดยอาจใช้ตัวชี้วัดเดียว หรือชุดของตัวชี้วัดในลักษณะเดียวกัน เช่น การประเมินความรู้โดยใช้ตัวชี้วัดจาก “ปริมาณความแตกต่างระหว่างคะแนน Pretest กับ Posttest” เป็นต้น

3) ตัวชี้วัดผสม คือการนำตัวชี้วัดเป็นชุดมาใช้ร่วมกันเพื่อระบุประเด็นที่ต้องการประเมิน การรวมค่าจากตัวชี้วัดทั้งชุด นิยมใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ เช่น ประเด็นการประเมิน “ความอยู่ดีกินดี” ใช้ชุดตัวชี้วัดจากอาชีพ รายได้ การศึกษา และสุขภาพอนามัย

2. แบ่งตามกระบวนการ

- 1) ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (input)
- 2) ตัวชี้วัดกระบวนการ (process)
- 3) ตัวชี้วัดผลผลิต (output)

นอกจากนี้ การจำแนกประเภทของตัวชี้วัดยังอาจแบ่งเป็น 2 ประเภท (ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล, 2554:7) คือ

1. ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ คือตัวชี้วัดที่สามารถวัดค่าได้อย่างชัดเจนโดยเป็นตัวเลขที่นับค่าได้และเป็นตัวชี้วัดที่นิยมใช้การวัดผลสำเร็จของงาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย จำนวน อัตรา อัตราส่วน สัดส่วน ฯลฯ

2. ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ คือตัวชี้วัดที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลขที่วัดผลสำเร็จได้อย่างชัดเจน บางครั้งกำหนดระดับความสำเร็จของการปฏิบัติงานตามขั้นตอน (milestone)

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพบางครั้งเรียกว่า ตัวชี้วัดคุณลักษณะ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่ใช้การบรรยายเป็นข้อความไม่สามารถกำหนดเป็นตัวเลขได้ เช่น ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ซึ่งได้มาจากความคิดเห็นและบางกรณีสามารถนำมาเปลี่ยนเป็นค่าเชิงปริมาณ โดยพิจารณาจากค่าร้อยละหรือสัดส่วน เช่น การพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์ของโครงการโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา 10 ท่าน มีผู้เชี่ยวชาญที่เห็นว่าสอดคล้อง 8 ท่าน จึงมีความสอดคล้องร้อยละ 80 อย่างไรก็ตามค่าตัวชี้วัดที่กำหนดให้เป็นตัวเลขนี้อาจใช้ตัวชี้วัดแทน (Proxy indicator) เช่น ทัศนคติ ความพึงพอใจ เป็นต้น ค่าเฉลี่ยของทัศนคติ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ที่ได้รับ ถือเป็นค่าตัวเลขที่แทนตัวชี้วัด ซึ่งมีใช้ตัวชี้วัดเชิงปริมาณที่แท้จริง (ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล, 2554 : 75)

คุณลักษณะของตัวชี้วัดที่ดี

การพิจารณาตัวชี้วัดให้เหมาะสมและชัดเจนมีความสำคัญยิ่ง การสร้างหรือคัดเลือกตัวชี้วัดควรพิจารณาคุณสมบัติของตัวชี้วัดหรือตัวชี้วัดที่ดี (เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2542 : 134-135, อ้างจากทวีป ศิริริศมี, 2545 : 131) ดังนี้

1. ความเฉพาะเจาะจง หมายถึง ตัวชี้วัดควรมีความเฉพาะเจาะจงในเรื่องของขนาดหรือปริมาณและเวลา
2. ความเป็นอิสระจากกัน หมายถึง ระหว่างตัวชี้วัดสำหรับวัตถุประสงค์แต่ละระดับมีความอิสระจากกัน ตัวชี้วัดตัวเดียวไม่สามารถใช้วัดวัตถุประสงค์หลายข้อได้
3. เน้นความเป็นข้อเท็จจริงมากกว่าความประทับใจในแต่ละบุคคลโดยให้มีความหมายเหมือนกันกับบุคคลทุกกลุ่ม

4. ความตรง หมายถึง ตัวชี้วัดต่าง ๆ เมื่อรวมกันแล้วควรเป็นภาพรวมที่สะท้อนถึงผลกระทบของโครงการที่คาดหวังมากกว่าผลกระทบของโครงการจากองค์ประกอบภายนอก

5. การอิงข้อมูลที่มีอยู่แล้วในช่วงของการดำเนินโครงการ

การพัฒนาตัวชี้วัด

การพัฒนาตัวชี้วัดเป็นกระบวนการในการลดปริมาณ และความซับซ้อนของข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถบ่งชี้คุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษา ตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นจะมีคุณภาพได้จะต้องมีขั้นตอนการสร้าง และตรวจสอบคุณภาพที่น่าเชื่อถือ โดยทั่วไปจะเริ่มจากการกำหนดสิ่งที่วัด หรือประเด็นการประเมินแล้วจึงกำหนดตัวชี้วัดขึ้น

การกำหนดตัวชี้วัดตามหลักการประเมินผลเชิงคุณภาพการกำหนดตัวชี้วัด จินตนา ธนวิบูลย์ชัย (2545 : 25-26) ได้สรุปว่า การกำหนดตัวชี้วัดไม่ควรยึดติดกับตัวชี้วัดหรือข้อมูลที่มีอยู่แล้วเท่านั้น แต่ต้องเป็นตัวชี้วัดที่เหมาะสมและสะท้อนวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ขององค์การที่ต้องการมุ่งเน้น ควรเป็นตัวชี้วัดที่บุคลากรของหน่วยงานทำความเข้าใจและยอมรับการประเมินผลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยตัวชี้วัดต่าง ๆ ในแต่ละมุมมองนั้นโดยการกำหนดตัวชี้วัดควรมีลักษณะเฉพาะมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้สำหรับแต่ละมุมมอง

ดังนั้นระบบการประเมินผลงานที่ดีจะใช้ตัวชี้วัดไม่มากนัก ส่วนตัวชี้วัดผลงานควรเขียนสั้นแต่ได้ใจความ เข้าใจง่าย มีความเป็นปรนัย สามารถวัดได้และมีการตรวจสอบคุณภาพของตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นโดยพิจารณาดังนี้

1. ตรวจสอบว่าตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นนั้น สามารถบอกสิ่งที่ต้องการได้
2. ตรวจสอบว่าตัวชี้วัดเมื่อวัดแล้ว สามารถนำไปใช้ประโยชน์อะไรให้องค์การดีขึ้น หรือเป็นสัญญาณเตือนถึงปัญหาขององค์การหรือไม่
3. ตรวจสอบว่าตัวชี้วัดที่เก็บข้อมูลได้นั้น วัดในสิ่งที่ถูกต้องได้
4. ตรวจสอบต้นทุนในการหาข้อมูลตัวชี้วัดว่า คำนึงกับการจัดเก็บหรือไม่
5. ตรวจสอบว่าการนำตัวชี้วัดนั้น มาใช้ทำให้พฤติกรรมบุคคลในองค์การปรับเปลี่ยนตามตัวชี้วัดได้หรือไม่

เมื่อมีการนำไปใช้ระยะหนึ่งแล้วต้องมีการพัฒนาตัวชี้วัด และมีการตรวจสอบ จนกว่าจะได้ตัวชี้วัดที่เหมาะสม

ในการพัฒนาตัวชี้วัดทางการศึกษามี 3 วิธี (ผดุงชัย ภูพัฒน์ ,2545 : 177-183) คือ

1. การพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อประโยชน์ของการใช้ การพัฒนาประเภทนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ
 - 1) การเลือกตัวแปรจำนวนหนึ่งที่หาได้หรือที่มีอยู่มาใช้ วิธีการแบบนี้จัดทำในลักษณะที่เป็นตัวแทน
 - 2) การนำเอาตัวแปรมาผสมหรือรวมกัน โดยมีข้อสมมติว่าตัวแปรเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กัน

2. การพัฒนาตัวชี้วัดโดยอาศัยนิยามเชิงทฤษฎี โดยเลือกกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับสภาวะหรือคุณลักษณะที่สนใจ แล้วจัดลำดับความสำคัญของตัวแปร กำหนดน้ำหนักของตัวแปรตามเหตุผลหรือพื้นฐานทางทฤษฎี

3. การพัฒนาตัวชี้วัดโดยอาศัยนิยามเชิงประจักษ์ เพื่อนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาจัดกลุ่มความสัมพันธ์ของตัวแปร และกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร โดยใช้วิธีการทางสถิติเป็นหลัก

ในการนำตัวชี้วัดไปใช้ จำเป็นต้องคำนึงถึงการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพของหน่วยงาน ซึ่งประเด็นหลักที่สำคัญและควรพิจารณาคือ

1) การเลือกตัวแปรที่นำมาสร้างตัวชี้วัด จะต้องนำตัวแปรที่สำคัญที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมารวมกันแล้วสร้างเป็นตัวชี้วัดด้วยการศึกษาคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องศึกษาให้ชัดเจน การคัดเลือกตัวแปรที่ใช้วัดแต่ละคุณลักษณะ และคัดเลือกให้ครอบคลุมคุณลักษณะ โดยหลีกเลี่ยงการใช้ตัวแปรจำนวนมากที่มุงวัดคุณลักษณะเดียวกัน และตัวแปรที่มีความคลาดเคลื่อนในการวัดมาก เพราะอาจทำให้เกิดความซับซ้อนและยากต่อการแปลความหมาย

2) การกำหนดวิธีการรวมตัวแปร การรวมตัวแปรแต่ละวิธีเพื่อสร้างตัวชี้วัดนิยมใช้ 2 วิธี คือ การรวมเชิงบวก และการรวมแบบหักลบ ซึ่งมีข้อตกลงเบื้องต้นและวัตถุประสงค์การใช้แตกต่างกัน

3) การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรกำหนดได้ 2 วิธี คือ ให้น้ำหนักเท่ากัน และให้น้ำหนักต่างกัน สำหรับการให้น้ำหนักความสำคัญของตัวแปรที่ต่างกัน อาจพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาจากเวลาหรือค่าใช้จ่ายของการทำกิจกรรม ฯลฯ

เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์ (Criteria) หมายถึง สิ่งที่ใช้ตัดสินคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้ ซึ่งอาจแสดงออกอยู่ในรูปของระดับพฤติกรรมที่ยอมรับได้ เกณฑ์ที่ดีจะต้องมีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมต่อมาได้ถูกต้อง เกณฑ์จะต้องมีลักษณะของความเป็นมาตรฐาน ถ้ากำหนดเกณฑ์สูงมาก กล่าวคือ ความเป็นมาตรฐานมากก็อาจเกิดปัญหาว่าไม่มีทรัพยากรเพียงพอที่ทำให้บรรลุเกณฑ์ขั้นสูงเหล่านี้ แต่ถ้าตั้งเกณฑ์ต่ำเกินไปก็จะทำให้เกิดปัญหาเรื่องคุณภาพของผู้ผ่านเกณฑ์ เกณฑ์ที่ต่ำเกินไปไม่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรม ระดับของเกณฑ์ที่เหมาะสมควรผันแปรอยู่ระหว่างปกติวิสัย (norms) และมาตรฐาน (standard)

คุณลักษณะของเกณฑ์การประเมินที่ดี (ผดุงชัย ภูพัฒน์, 2545 : 185-186)

คุณลักษณะของเกณฑ์การประเมินที่ดี ดังนี้

1. มีความท้าทายและเป็นไปได้ เกณฑ์ที่ดีจะต้องเป็นความคาดหวังอันท้าทายและอยู่ในวิสัยที่จะบรรลุตามความคาดหวังนั้นได้

2. สามารถปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เกณฑ์สามารถปรับเปลี่ยนตามสภาพสังคม และสถานการณ์ เช่น เมื่อมีการบรรลุผลตามเกณฑ์ในระดับหนึ่งแล้ว อาจมีการตั้งเกณฑ์ที่มีมาตรฐานที่สูงยิ่งขึ้นไป

การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

ผู้ประเมินมีวิธีการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ต่างกัน โดยทั่วไปในด้านมาตรฐานและการตัดสินคุณค่านี้ เกณฑ์การประเมินควรกำหนดจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ เป็นดีที่สุด ผู้ประเมินควรพิจารณาว่าผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นได้มีเกณฑ์กับเรื่องที่จะประเมินไว้อย่างไร โดยรวบรวมแนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญและครอบคลุมเท่าที่เป็นไปได้ การกำหนดเกณฑ์ต้องคำนึงถึงแนวคิดความคาดหวังเกี่ยวกับสิ่งที่ประเมินจากผู้บริหาร บุคคลภายนอกองค์กร เพื่อนร่วมงาน ผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อให้เกณฑ์เป็นที่ยอมรับ

เกณฑ์ที่นิยมใช้ในการประเมินมี 2 ลักษณะ (สุมิล ตีรกันนท์, 2545 : 94-96) คือ

1. เกณฑ์สัมบูรณ์หรือมาตรฐาน (absolute criteria) เป็นการกำหนดระดับที่ควรจะมี ควรจะเป็นหรือควรได้จากโครงการ การกำหนดอาจทำโดยผู้จัดทำโครงการ หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่ประเมิน เช่น การกำหนดผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมร้อยละ 80 ระดับที่กำหนดขึ้นต้องเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน มาตรฐานนี้จะไม่คงที่แต่จะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์และเวลาทำการประเมิน

2. เกณฑ์สัมพัทธ์ (relative criteria) ในบางกรณีผู้ประเมินไม่สามารถกำหนดเกณฑ์สัมบูรณ์ได้ จำเป็นต้องเทียบเคียงจากโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกันและเป็นโครงการที่จัดว่าประสบความสำเร็จและที่สำคัญจะต้องเป็นโครงการที่เป็นที่ยอมรับกันว่ามีคุณภาพเหมาะสมที่จะนำมาเปรียบเทียบ

การกำหนดเกณฑ์สัมบูรณ์และเกณฑ์สัมพัทธ์อาจทำได้โดย

1. ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ต้องการประเมิน เกณฑ์หรือมาตรฐานที่ได้ อาจมีความลำเอียง เนื่องจากบุคลิกภาพของผู้เชี่ยวชาญได้

2. การคาดหวังจากเหตุการณ์ที่ผ่านมา มี 2 ลักษณะคือ

1) การคาดหวังเชิงคุณลักษณะ เป็นการคาดหวังเหตุการณ์ในอนาคต โดยมีข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลเชิงคุณลักษณะ ไม่สามารถกำหนดค่าที่เป็นตัวเลขได้ เทคนิคที่ใช้ในการคาดหวัง ได้แก่ DELPHI EFR หรือ EDFR เป็นต้น

2) การคาดหวังเชิงปริมาณ เป็นการคาดหวังเหตุการณ์ในอนาคต โดยมีข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ เทคนิคที่ใช้ในการคาดหวัง ได้แก่ regression analysis, time series analysis เป็นต้น

การใช้ค่าที่คาดหวังเป็นเกณฑ์จะเหมาะสมกว่าการใช้ค่าของผลงานที่ผ่านมาโดยตรง เพราะมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ตลอดเวลา ทำให้ค่าของผลงานในอดีตไม่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

3. เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มในแต่ละช่วงเวลา แม้ว่าการเปรียบเทียบจะเป็นวิธีการที่เข้าใจง่าย ปัญหาอยู่ที่ว่าขนาดความแตกต่างที่เกิดขึ้นควรเป็นเท่าใดจึงจะมีความหมาย

4. การใช้เกณฑ์มาตรฐาน (norms) ที่ใช้กันอยู่ทั่วไป เช่น การใช้เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ระดับต่าง ๆ การใช้เกณฑ์ลักษณะนี้ ควรมีการพิจารณาความเหมาะสมกับสิ่งที่ประเมินเสียก่อน

5. การใช้ Evaluator's Program Description (EPD) เป็นการพัฒนาตัวชี้วัดควบคู่กับการกำหนดมาตรฐานที่คาดหวังในคราวเดียวกัน ตามแนวคิดของ Kosecoff (1989) ลักษณะเป็นฟอร์มที่ผู้ประเมินใช้บันทึกสารสนเทศที่แสดงถึงความสำเร็จของแต่ละกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 3 ส่วน ส่วนแรกเป็นเป้าหมายซึ่งแสดงไว้ที่ละเป้าหมาย ส่วนต่อมาเป็นงานหรือกิจกรรมที่ต้องดำเนินการตามเป้าหมาย ส่วนสุดท้ายเป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานที่แสดงถึงความสำเร็จของแต่ละกิจกรรม

6. การใช้เป้าหมายของนโยบาย แผนงาน และโครงการในแผนโครงการ แผนงานและนโยบาย มักจะกำหนดเป้าหมายไว้ มีทั้งเป้าหมายเชิงปริมาณและเป้าหมายเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นผลของการดำเนินงานตามโครงการ แผนงาน และนโยบาย ซึ่งเป้าหมายของโครงการ แผนงาน และนโยบาย จะทำหน้าที่เป็นตัวชี้วัดและเกณฑ์ควบคู่กันไป ผู้ประเมินสามารถใช้เป้าหมายที่กำหนดไว้แล้วเป็นเกณฑ์ของตัวชี้วัด การกำหนดเกณฑ์ให้ตัวชี้วัดไม่จำเป็นต้องระบุเป็นเกณฑ์ถาวรตายตัว อาจปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปหรือตามความเหมาะสม ซึ่งการดำเนินงานโครงการจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม

สำหรับเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดการประเมินผลแผนและโครงการ ประกอบด้วย 8 เกณฑ์ (ญาณกร ไพบูลย์. 2554 : (9 – 21) - (9 – 23) ได้แก่

1. เกณฑ์ความก้าวหน้า (Progress) มี 4 ตัวชี้วัด เปรียบเทียบผลการดำเนินกิจกรรมกับเป้าหมายที่กำหนดตามแผนต้องตอบคำถามให้ได้ว่า สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ เป็นไปตามกรอบเวลาหรือไม่ และประสบปัญหาอุปสรรคอะไร โดย 4 ตัวชี้วัดได้แก่ (1) ผลผลิตเทียบเป้าหมายรวมในช่วงเวลา (2) จำนวนกิจกรรมแล้วเสร็จ (3) ทรัพยากรที่ใช้ไปในช่วงเวลา (4) ระยะเวลาที่ใช้ไป

2. เกณฑ์ประสิทธิภาพ (Efficiency) มี 4 ตัวชี้วัด ประเมินประสิทธิภาพกับผลลัพธ์ที่ได้กับทรัพยากรที่ใช้ไปทั้ง 4M's โดย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) สัดส่วนผลผลิตต่อค่าใช้จ่าย (2) ผลผลิตต่อกำลังคน (3) ผลผลิตต่อหน่วยงาน (4) การประหยัดทรัพยากรการจัดการ

3. เกณฑ์ประสิทธิผล (Effectiveness) มี 4 ตัวชี้วัด ดูผลจากผลลัพธ์ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของประชากรกลุ่มเป้าหมายตามโครงการ โดย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ระดับการบรรลุเป้าหมาย (2) ระดับการมีส่วนร่วม (3) ระดับความพึงพอใจ (4) ความเสี่ยงของโครงการ

4. เกณฑ์ผลกระทบ (Impacts) มี 3 ตัวชี้วัด พิจารณาผลกระทบโดยรวมต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย ชุมชน สังคม หน่วยงานในภาพรวม ผลกระทบระยะยาวที่มุ่งหวังและไม่ได้มุ่งหวัง ด้านบวกหรือลบ โดย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) คุณภาพชีวิต (2) ทักษะและความเข้าใจ (3) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

5. เกณฑ์ความสอดคล้อง (Relevance) มี 3 ตัวชี้วัด โดยพิจารณาว่าวัตถุประสงค์ แนวทาง และกลยุทธ์สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหา โดย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ประเด็นปัญหาหลัก (2) มาตรการหรือกลยุทธ์ในการแก้ปัญหา (3) ความต้องการหรือข้อเรียกร้องของกลุ่มเป้าหมาย

6. เกณฑ์ความยั่งยืน (Sustainability) มี 3 ตัวชี้วัด พิจารณาความต่อเนื่องของกิจกรรมหากไม่มีงบประมาณ โดย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ความอยู่รอดด้านเศรษฐกิจ (2) สมรรถนะด้านสถาบัน (3) ความเป็นไปได้ในการขยายผล

7. เกณฑ์ความเป็นธรรม (Equity) มี 3 ตัวชี้วัด มุ่งให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม ตรวจสอบและผลลัพธ์ ผลกระทบ หลักการว่ากลุ่มเป้าหมายต้องได้รับความเสมอภาค เป็นธรรม ทั้งถึงในการรับบริการ การจัดสรรคุณค่า การกระจายผลตอบแทน โดย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ความเป็นธรรมระหว่างกลุ่มอาชีพ (2) ความเป็นธรรมระหว่างเพศ (3) ความเป็นธรรมระหว่างชนรุ่น

8. เกณฑ์ความเสียหายของโครงการ (Externalities) มี 3 ตัวชี้วัด เพื่อเป็นหลักประกันว่าการดำเนินโครงการจะไม่ก่อความเสียหายหรือผลกระทบด้านลบต่อสังคมหรือชุมชน โดย 3 ตัวชี้วัดดังกล่าว ได้แก่ (1) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (2) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ (3) ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม

3. การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ เป็นการประเมินเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการ ดังนั้น การประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการนั้น ผู้ประเมินต้องตอบคำถามให้ได้ว่า 1) โครงการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่เขียน/ระบุไว้ในโครงการ หรือไม่ 2) มีหลักฐานที่แสดงว่า ผลที่เกิดขึ้นนั้นมีเหตุมาจากการดำเนินงานโครงการ โดยตรงหรือไม่ 3) สามารถอธิบายได้ว่า การดำเนินงานโครงการให้ได้ผลดีที่สุด โดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และได้ผลสูงสุด จะทำอย่างไร 4) สามารถชี้ให้เห็นว่า มีผลกระทบอะไรที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการ (นิตา ชูโต, 2537)

นอกจากนี้ ยังมีหลักฐานที่แสดงผลสำเร็จในการดำเนินงานโครงการที่สำคัญ ได้แก่ ประสิทธิภาพ (Effectiveness) และประสิทธิภาพ (Efficiency) ของผลการดำเนินงานโครงการ (ศิริเดช สุชีวะ และ เพชรฯ พิพัฒนสันติกุล, 2555 : (9-5) – (9-9)) ดังนี้

3.1 การประเมินประสิทธิผล การประเมินที่มุ่งเปรียบเทียบผลที่ได้จากโครงการกับวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ โดยพิจารณาจากความเหมาะสมของการดำเนินโครงการทั้งในด้านบริบท การวางแผน และการดำเนินงานโครงการ

ความเหมาะสมของบริบทในการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย ความจำเป็น (Needs) ของการพัฒนาโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชากรเป้าหมาย สถานการณ์และแนวโน้มของสถานการณ์เอื้ออำนวยต่อการดำเนินโครงการ และผลสำเร็จของโครงการ

ความเหมาะสมในด้านการวางแผน ควรประกอบด้วย ความสมเหตุสมผลของแนวคิด และหรือทฤษฎีที่ใช้เป็นหลักในการบริหารและจัดดำเนินงาน ทรัพยากร เช่น บุคลากร วัสดุอุปกรณ์/เครื่องมือ และ

งบประมาณมีความเป็นไปได้ ความเพียงพอและเหมาะสมของทรัพยากร และแนวโน้มของการเกิดผลตามที่คาดหวัง

ความเหมาะสมของการดำเนินงาน ควรประกอบด้วยการบริหารบุคคลและงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ และมีการดำเนินงานตามแผนที่ดี

3.2 การประเมินประสิทธิภาพ หมายถึง การประเมินความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเบื้องต้น (input) กับผลผลิต (output) ของโครงการ อาจวิเคราะห์ภายในบริบทของโครงการว่าภายใต้ค่าใช้จ่ายที่ได้รับนั้น โครงการนี้ให้ผลผลิตเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลที่ได้รับจริงกับผลที่คาดหวังนั่นเอง

ส่วนของการศึกษาคุณค่าของผลผลิตที่สนองต่อสังคมภายนอก สามารถตัดสินได้จาก 2 ด้าน คือ ความสมดุลของค่าใช้จ่ายทางสังคม (social costs) และผลประโยชน์ที่สังคมได้รับ (social benefits) หรือตรวจสอบว่าโครงการนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมภายนอกเพียงใด เช่น สร้างความพึงพอใจของผู้บริโภค ตลาดแรงงาน ระบบสังคมอื่น ๆ เป็นต้น

การประเมินอาจพิจารณาประสิทธิผล หรือประสิทธิภาพเพียงอย่างเดียว หรือพิจารณาทั้งประสิทธิผลและประสิทธิภาพควบคู่กันไปก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นกับการวางแผนในการประเมิน และการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์

ผลการดำเนินงานโครงการนั้นอาจมีประสิทธิผลได้โดยไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ประสิทธิผลและประสิทธิภาพ จึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด แต่ไม่ใช่สิ่งเดียวกัน

นอกจาก การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้ว ในการประเมินผลการดำเนินโครงการ สิ่งสำคัญคือ การพิจารณาถึงผลกระทบ (impact) ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ ซึ่งอาจเป็นทั้งผลทางบวกและผลทางลบหรือสิ่งที่คาดหวังและไม่คาดหวัง

การกำหนดประเด็นการประเมินและตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการ อาจมีความเห็นแตกต่างกันตามกลุ่มของผู้เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานที่สนับสนุนเงินทุน บุคลากรของโครงการและผู้รับบริการ ซึ่งแต่ละกลุ่มอาจมีประเด็นการประเมินหรือระดับของการยอมรับความสำเร็จที่เกิดขึ้นต่างกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้ประเมินที่จะต้องประสาน เพื่อกำหนดประเด็นและตัวบ่งชี้ที่เป็นที่ยอมรับของทุกกลุ่มและมีความเป็นไปได้ในการประเมินผลการดำเนินงานโครงการด้วย

การแสดงผลประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการดำเนินงานเป็นการให้ข้อมูลที่สำคัญในการดำเนินงาน คือ การประเมินประสิทธิผลนั้นให้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงความสำเร็จของโครงการตามที่คาดหวังอย่างเหมาะสมและการประเมินประสิทธิภาพของโครงการให้ข้อมูลที่บ่งชี้บอกถึงความคุ้มค่าในการลงทุน ซึ่งการประเมินทั้งสองส่วนจะให้ข้อมูลที่ช่วยให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจกำหนดทางเลือกในการจัดทำโครงการในระยะต่อไป และสามารถกำหนดนโยบายและแผนงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผล

4.1 การวิจัยการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 โดย ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์และคณะ (2556) มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (สกว.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (วช.) ประจำปี 2555 และจัดทำสื่อวีดิทัศน์เผยแพร่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 สำหรับนำเสนอผู้บริหารและประชาสัมพันธ์ให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ **เครื่องมือติดตามการดำเนินโครงการวิจัย** ประกอบด้วย แบบติดตามการดำเนินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 แบบสำรวจความก้าวหน้า 2 เดือน 6 เดือน และรายงานฉบับสมบูรณ์ และ **เครื่องมือประเมินผลการดำเนินโครงการวิจัย** ประกอบด้วย แบบประเมินเชิงกระบวนการความก้าวหน้ารอบ 2 เดือน แบบประเมินเชิงเนื้อหาของความก้าวหน้ารอบ 6 เดือน แบบประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน นอกจากนี้ยังมีการนิเทศพร้อมติดตามงานในพื้นที่วิจัย การสัมภาษณ์เชิงลึกหัวหน้าโครงการ การจัดสัมมนาแบบมีส่วนร่วมระหว่างนักวิจัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย จำนวน 39 คน หัวหน้าโครงการวิจัยย่อย 39 แผนงาน จำนวน 154 คน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่เข้าร่วมการประชุมนำเสนอแผนงานการวิจัยติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 (สุ่มแผนงานละ 50 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,950 คน) ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยสถิติ เชิงพรรณนา เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

การประเมินผลการดำเนินโครงการวิจัยเมื่อสิ้นสุด 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ทำหน้าที่ประเมินผลด้วยแบบประเมินผลการวิจัย แต่ละแผนงานวิจัยมีผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินผลจำนวน 5 คน การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสิ้น 35 คน ซึ่งมาจากภาคการศึกษา นักวิชาการในศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และภาคธุรกิจเอกชนที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย

สำหรับการวิจัยติดตามและประเมินโครงการทั้ง 39 แผนงาน สรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ลักษณะโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555

ผลการศึกษาพบข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มของชุดโครงการวิจัย พื้นที่วิจัย จำนวนแผนงานและโครงการย่อย ประเภทงานวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในโครงการวิจัย ดังนี้

1) กลุ่มของชุดโครงการวิจัย ชุดโครงการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ โครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านประชาคมอาเซียน ได้รับทุนสนับสนุน 9 แผนงาน รวมงบประมาณ 33,164,782 บาท โครงการวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้รับทุนสนับสนุน 9 แผนงาน รวมงบประมาณ 19,926,438 บาท โครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยวได้รับทุนสนับสนุน 21 แผนงาน รวมงบประมาณ 65,819,085 บาท

2) พื้นที่วิจัย โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 พื้นที่วิจัยกระจายอยู่ทั่วประเทศ คือ **ภาคเหนือ** (มี 10 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 25.64) ได้รับงบประมาณ 27,331,511 บาท **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** (มี 4 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 10.26) ได้รับงบประมาณ 12,801,673 บาท **ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก** (มี 6 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 15.38) ได้รับงบประมาณ 6,410,711 บาท และ **ภาคใต้** (มี 3 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 7.69) ได้รับงบประมาณ 7,543,666 บาท นอกจากนี้ยังมี 16 แผนงาน ศึกษาภาพรวมของประเทศหรือไม่ระบุภาค (คิดเป็นร้อยละ 41.03 ของแผนงานทั้งหมด) ได้รับงบประมาณ 54,822,744 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 118,910,305 บาท

2. ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัย และการบริหารจัดการโครงการวิจัย

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 จำนวน 39 แผนงาน มีนักวิจัยทั้งสิ้น 431 คน นักวิจัยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.78 รองลงมาคือระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 34.80 สาขาวิชาที่นักวิจัยศึกษาสำเร็จมากที่สุด คือ บริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 22.0 รองลงมาคือ วิทยาศาสตร์ การท่องเที่ยว สังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 13.9, 11.4, 11.4 ตามลำดับ นักวิจัยร้อยละ 26.89 ไม่มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวมาก่อน ร้อยละ 25.11 มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวมากกว่า 5 ปี ร้อยละ 17.8 มีประสบการณ์วิจัย 3-5 ปี และร้อยละ 12.89 มีประสบการณ์วิจัยน้อยกว่า 3 ปี นักวิจัยมีทักษะการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ทักษะที่มีมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ 1) ทักษะการใช้สื่อในการนำเสนอ 2) ทักษะการประสานงาน 3) ทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล 4) ทักษะการนำเสนอ การสรุปและการตอบคำถาม 5) ทักษะการจัดประชุม ส่วนทักษะที่มีน้อยที่สุดคือ ทักษะการเขียนรายงานวิจัย หน่วยงานต้นสังกัดของนักวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยมากที่สุดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ 2 แห่งคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

การจัดทำแผนการดำเนินงานของคณะวิจัย พบว่ามีการจัดทำแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ จำนวน 37 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 94.9 ส่วนอีก 2 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 5.1 มีการจัดทำแผนการดำเนินงานแต่ไม่เป็นระบบ ส่วน**การจัดคณะวิจัย** พบว่าส่วนใหญ่จะมีการรวมนักวิจัยจากสาขาวิชาหรือวิชาเอกมากกว่า 3 สาขา/วิชาเอก คิดเป็นร้อยละ 92.31

การดำเนินงานวิจัย ทำการติดตาม 4 ประเด็น คือ 1) การกำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์ 2) การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มี 29 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 74.35 กำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์สอดคล้องและครอบคลุม ที่เหลืออีก 10 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 25.65 กำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์ไม่สอดคล้องและไม่ครอบคลุม **การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง** ส่วนใหญ่ใช้วิธีแบบเจาะจง คิดเป็นร้อยละ 61.53 รองลงมาคือ วิธีแบบบังเอิญ ร้อยละ 25.64 และแบบเป็นระบบ ร้อยละ 15.38 **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ 84.62 รองลงมา คือ การสำรวจ การสอบถาม การสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วมด้วยเทคนิคสนทนากลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 76.92, 71.79, 58.97 ตามลำดับ **การวิเคราะห์ข้อมูล** พบว่านักวิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ร้อยละ 87.61 ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา และร้อยละ 87.17 ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติพรรณ (ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

ความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย ทำการติดตาม 4 ประเด็น คือ 1) ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือกับโครงการวิจัย 2) ระดับความร่วมมือ 3) กิจกรรมความร่วมมือ 4) วิธีการสร้างความร่วมมือ พบว่า ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือกับโครงการวิจัยมากที่สุดคือ หน่วยงานภาครัฐ (ร้อยละ 79.5) ผู้ประกอบการ (ร้อยละ 69.2) และหน่วยงานภาคเอกชน (ร้อยละ 30.8) ส่วนระดับความร่วมมือโดยรวมอยู่ในระดับมาก **กิจกรรมความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง** ค่อนข้างแตกต่างกัน กล่าวคือ ได้รับความร่วมมือในกิจกรรมการประสานงานมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 84.6 รองลงมาคือ การร่วมประชุม ร้อยละ 76.9 และการเก็บข้อมูล ร้อยละ 64.1 **วิธีการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง** มีทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยร้อยละ 82.1 สร้างความร่วมมือแบบเป็นทางการ และร้อยละ 89.7 สร้างความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งการสร้างความร่วมมือแบบเป็นทางการเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดส่งเอกสารขอความร่วมมือ/การสัมภาษณ์เชิงลึก ร้อยละ 59.0 และขอประชาสัมพันธ์ในช่วงจัดกิจกรรม ร้อยละ 38.5 ส่วนการสร้างความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประสานกับกลุ่มเป้าหมายโดยผ่านคนรู้จัก/เครือข่าย ร้อยละ 56.4 การประสานกับกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง ร้อยละ 46.2

3. การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน ดังนี้

1) **การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน** สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้จัดประชุมเพื่อให้นักวิจัยนำเสนอผลการวิจัย และให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการวิจัยในระยะต่อไป พบว่า มี 35 แผนงาน (ร้อยละ 89.74) ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย และ 4 แผนงาน (ร้อยละ 10.25) มีปัญหาการดำเนินงานวิจัยไม่ได้ตามแผนที่กำหนด และมีปัญหาความซ้ำซ้อนในการเก็บข้อมูล

การประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุดรอบ 2 เดือน ใช้ผลการประเมินจากทรงคุณวุฒิ ที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยแต่งตั้งขึ้นมา พบว่ามีแผนงานที่อยู่ในระดับดีมาก 12 แผนงาน (ร้อยละ 30.76) ระดับดี 23 แผนงาน (ร้อยละ 58.98) พอใช้ 1 แผนงาน (ร้อยละ 2.56) และควรปรับปรุง 3 แผนงาน (ร้อยละ 7.70) โดยแผนงานระดับดีมาก 12 แผนงาน ประกอบด้วยแผนงานที่อยู่ในกลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านประชาคมอาเซียน 2 แผนงาน กลุ่มโครงการตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3 แผนงาน และกลุ่มโครงการวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตการวิจัยด้านการตลาด การท่องเที่ยว 7 แผนงาน

2) การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ร่วมกับสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้จัดการประชุมรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน จำนวน 3 ครั้ง ณ จังหวัดกระบี่ จังหวัดเชียงใหม่ และพัทยา จังหวัดชลบุรี มีผู้ประกอบการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิร่วมประชุมรับฟังการนำเสนอ ให้ข้อเสนอแนะ และชี้แนะแนวทางการแก้ไขปัญหา พบว่าแผนงานร้อยละ 89.7 ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย แผนงานร้อยละ 10.26 ประสบปัญหาในการดำเนินการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการเขียนรายงาน รวมถึงการ บูรณาการผลโครงการย่อย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของแผนงาน

การประเมินผลโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน ใช้แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผลประเมินโดยรวม พบว่า มีแผนงานที่พึงพอใจมากที่สุด 2 แผนงาน (ร้อยละ 5.13) พึงพอใจมาก 15 แผนงาน (ร้อยละ 38.46) พึงพอใจปานกลาง 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.0) พึงพอใจน้อย 1 แผนงาน (ร้อยละ 12.8) ควรปรับปรุง 1 แผนงาน (ร้อยละ 2.6) ส่วนผลการประเมินแยกย่อย 3 ประเด็น คือ เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ และความครบถ้วนของกิจกรรม ซึ่งมีผลการประเมินที่น่าสนใจดังนี้

(1) เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือน ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนความพึงพอใจระดับมาก 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.02) พึงพอใจปานกลาง 14 แผนงาน (ร้อยละ 35.89) พึงพอใจน้อย 7 แผนงาน (ร้อยละ 17.95) และควรปรับปรุง 2 แผนงาน (ร้อยละ 5.13) โดยไม่มีแผนงานใดได้คะแนนถึงระดับพึงพอใจมากที่สุด

(2) ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนความพึงพอใจมากที่สุด 2 แผนงาน (ร้อยละ 5.13) พึงพอใจระดับมาก 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.03) พึงพอใจปานกลาง 14 แผนงาน (ร้อยละ 35.89) พึงพอใจน้อย 7 แผนงาน (ร้อยละ 17.95)

(3) ความครบถ้วนของกิจกรรม ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนความพึงพอใจระดับมาก 14 แผนงาน (ร้อยละ 35.89) พึงพอใจปานกลาง 16 แผนงาน (ร้อยละ 41.02) พึงพอใจน้อย 9 แผนงาน (ร้อยละ 23.07) โดยไม่มีแผนงานใดได้คะแนนระดับพึงพอใจมากที่สุด และไม่มีแผนงานใดควรปรับปรุง

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิยังมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า โครงการวิจัยต่างๆ ควรปรับปรุงรูปแบบและวิธีจัดทำรายงาน นำเสนอเป็นขั้นเป็นตอน กระชับเข้าใจง่าย เสนอประเด็นเป็น

ขึ้นๆ ให้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่ายและดึงดูดความสนใจ ใช้ตาราง กราฟ รูปภาพประกอบ และควรระมัดระวังการให้ คำนิยามศัพท์ โดยตรวจสอบกับศัพท์วิชาการแหล่งอื่นๆ

3) การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน เนื่องจากคณะผู้ติดตามและประเมินผลต้องสรุปรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ส่งให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยพิจารณาภายในเดือนพฤศจิกายน 2556 แต่เมื่อสิ้นเดือนตุลาคม 2556 ปรากฏว่า มีแผนงานที่ส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเพียง 15 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 39.47

ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณารายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ทั้ง 15 แผนงาน โดยให้ข้อเสนอแนะต่างๆ พร้อมทั้งประเมินระดับคุณค่าของผลงานวิจัย พบว่า เป็นรายงานการวิจัยที่สมบูรณ์ระดับดี 9 แผนงานเป็นรายงานการวิจัยที่สมบูรณ์ ระดับพอใช้ 5 แผนงาน และเป็นรายงานการวิจัยที่ควรปรับปรุงแก้ไข 1 แผนงาน

4. การจัดทำสื่อวีดิทัศน์

คณะผู้ติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ได้ผลิตสื่อวีดิทัศน์เผยแพร่เกี่ยวกับเรื่องผลสัมฤทธิ์การวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 โดยวีดิทัศน์มีความยาว 19 นาที เนื้อหาสาระของวีดิทัศน์ ได้กล่าวถึงโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 จำนวน 2 แผนงาน คือ “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย” และ “การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล”

5. สัมฤทธิ์ผลจากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ได้ผลิตข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ประโยชน์ของผลการวิจัย ดังนี้

1) ผลผลิตโครงการวิจัย แยกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ผลผลิตรวมจากโครงการวิจัย และผลงานวิจัยที่โดดเด่น ดังนี้

(1) ผลผลิตรวมจากโครงการวิจัย ได้ผลิตในภาพรวมเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ 1 เร่งส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยว จำนวน 15 ข้อ ยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง จำนวน 7 ข้อ และยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างระบบบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวไทย จำนวน 2 ข้อ

(2) ผลงานวิจัยที่โดดเด่น พบว่ามี 15 แผนงาน (ร้อยละ 48.72) ได้ผลิตที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งได้รับเชิญให้นำเสนอในการประชุมเวที สกว. (TRF Forum) แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ AEC มี 4 แผนงาน 2) กลุ่มโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนให้กับชุมชนมี 4 แผนงาน 3) กลุ่มโครงการท่องเที่ยวทางเลือกมี 4 แผนงาน 4) กลุ่มโครงการจัดการสิ่งแวดล้อม มี 3 แผนงาน

2) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ผลสัมฤทธิ์จากโครงการวิจัย ประมวลเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (ประกอบด้วย เรื่อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และการเดินทาง การสร้างอัตลักษณ์การท่องเที่ยวในท้องถิ่น การฟื้นฟูและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและทรัพยากร ธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว) และด้านการสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (ประกอบด้วย เรื่องการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน การสนับสนุนการตลาดการท่องเที่ยว การขับเคลื่อน การพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน)

3) ประโยชน์ของผลการวิจัย จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการวิจัยทั้ง 39 แผนงาน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในด้านประโยชน์ของ ผลการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พบว่า โครงการวิจัย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2555 มีประโยชน์อย่างมากต่อด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และธุรกิจหรือหน่วยงาน รวมทั้งเห็นด้วยอย่างมากที่จะสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน หรือธุรกิจ และมีความเป็นไปได้อย่างมากที่จะใช้รับความร่วมมือจากชุมชน เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ

4.2 รายงานการติดตามผลและประเมินผลหลังสิ้นสุดการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่ได้รับ การจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

รายงานการติดตามผลและประเมินผลหลังสิ้นสุดการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่ได้รับการ จัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ดำเนินงานโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) พบว่า ปัญหาหลักในการบริหารงานวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการขาดแคลน นักวิจัย/บุคลากรการวิจัย ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายและทุนอุดหนุนเพื่อการวิจัยไม่เพียงพอและที่ ได้รับ งบประมาณล่าช้า รองลงมา ปัญหาด้านการขาดข้อมูล วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัย ปัญหาการเผยแพร่ผลงานวิจัย และปัญหาด้านนโยบายและแผนการวิจัย

นอกจากนี้ยังพบปัญหาที่สำคัญในการบริหารงานวิจัย ได้แก่ ในแต่ละปีนักวิจัยดำเนินการ วิจัยไม่เสร็จตามแผนการดำเนินงานวิจัย ส่งผลให้มีผลวิจัยนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศน้อย มาก ดังนั้น การติดตามและประเมินผลการวิจัยจึงเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาการบริหารวิจัย (สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, 2551 : 29)

4.3. รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินความคุ้มค่าของการวิจัยในภาพรวมของประเทศ

รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินความคุ้มค่าของการวิจัยในภาพรวมของประเทศ โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งชาติ, 2550) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องดังกล่าว ผลการศึกษารูปแบบการประเมินความคุ้มค่าของงานวิจัย

สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารและจัดสรรเงินทุนวิจัยเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา
ลงทุนด้านการวิจัยที่เข้มแข็ง เสริมสร้างผลลัพธ์ที่นำไปใช้สนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาประเทศ โดย
ใช้วิธีการประเมินแนวทางการประเมินความคุ้มค่า รูปแบบการประเมินผลผลิต ผลกระทบ และการกำหนด
ตัวชี้วัดที่สามารถแสดงประสิทธิผล ประสิทธิภาพของการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนการประเมินคุณค่าของการวิจัยประกอบด้วย 1) การประเมินในระยะก่อนเริ่ม
โครงการ (EX-ante-Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของทรัพยากรนำเข้า
ต่าง ๆ และความสอดคล้องของนโยบายขององค์กรและ/หรือที่เกี่ยวข้อง 2) การประเมินระหว่างดำเนิน
โครงการ (On-going Evaluation) เป็นการประเมินการปฏิบัติงานโครงการว่าเป็นไปตามนโยบาย
แผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคใด ๆ หรือไม่อย่างไร 3) การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ
(Ex-post Evaluation) เป็นการประเมินผลที่ได้จากโครงการทั้งในระดับผลผลิต (Output) ผลลัพธ์
(Outcomes) และผลกระทบ (Impacts) ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ เพื่อใช้ในการตัดสินใจ
ปรับปรุง ขยาย ล้มเลิก หรือยุติโครงการ พัฒนา ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินโครงการในอนาคตให้มี
ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตอบสนองต่อนโยบายที่เกี่ยวข้องให้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังได้ศึกษาเรื่องรูปแบบ ระบบ และกระบวนการประเมินความคุ้มค่าของการวิจัย
ในภาพรวมของต่างประเทศและประเทศไทย สามารถสรุปผลวิจัยใน 5 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร

งานวิจัยด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร จำแนกตามระดับการประเมิน
จัดแบ่งได้ 5 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับโครงการ (project level) 2) ระดับโปรแกรม (program level)
3) ระดับรายสาขา (scientific discipline) 4) ระดับหน่วยงานวิจัยภาครัฐ (government funding
agency) 5) ระดับประเทศ (countries level) โดยวิธีการประเมินผลการวิจัยในแต่ละระดับมีทั้งความ
คล้ายคลึงและแตกต่างกัน การใช้วิธี meta analysis จะเหมาะกับการประเมินในระดับมหภาค เช่น ระดับ
รายสาขา และระดับประเทศ ทั้งนี้วิธีการประเมินความคุ้มค่าของการวิจัยประกอบด้วยการประเมินทั้งใน
เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เมื่อจำแนกตามขั้นตอนการวิจัยในระดับการประเมินต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 8
ประเภท ได้แก่ 1) การประเมินความต้องการงานวิจัยด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร 2) การ
จัดลำดับความสำคัญของงานวิจัย 3) การตรวจสอบข้อเสนอโครงการวิจัย 4) การติดตามโครงการวิจัยที่อยู่
ในระหว่างดำเนินการ 5) การประเมินโครงการวิจัยที่เสร็จสิ้นแล้ว 6) การประเมินผลผลิตจากงานวิจัย
7) การตรวจสอบโปรแกรมและการจัดการ โดยที่วิธีการประเมินผลการวิจัยแตกต่างกันตามประเภทการ
ประเมิน ได้แก่ การสอบถามความคิดเห็น การตรวจสอบจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสำรวจภาคสนาม
การสำรวจตลาด การศึกษาแบบจำลองระดับมหภาค การประเมินทางสังคมสิ่งแวดล้อม และการประเมิน
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ฯลฯ

การประเมินความคุ้มค่าของงานวิจัยในด้านนี้ ควรประเมินผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์
ของงานวิจัย (Economic Evaluation) โดยมุ่งเน้นผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในระดับในชุมชน สังคม และ

เศรษฐกิจเพื่อมุ่งสู่การพัฒนาประเทศเป็นหลัก ปัจจุบันมีการประเมินผลทางเศรษฐศาสตร์ที่อาศัยตัวชี้วัดความคุ้มค่าในการลงทุนผ่านมูลค่าปัจจุบันสุทธิ หรือ อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน หรืออัตราผลตอบแทนภายในเป็นส่วนใหญ่ โครงการส่วนใหญ่ที่ผ่านมามากแสดงให้เห็นถึงความคุ้มค่าในการลงทุน วิธีการประเมินที่เกิดจากงานวิจัยด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เป็นที่ยอมรับมีการประยุกต์ใช้ในวงกว้างได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและประเทศได้ดังมุ่งหมาย

2) ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรม

งานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ช่วยยกระดับคุณภาพประชากรของประเทศ และนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากการสร้างสังคมที่ตั้งอยู่บนฐานความรู้ เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศไทยให้ทัดเทียมกับอารยประเทศ แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ งานวิจัยพื้นฐาน งานวิจัยเพื่อการต่อยอดหรือเป็นงานวิจัยเพิ่มเติม และงานวิจัยแนวใหม่ ฉะนั้นจึงจำเป็นเป็นยิ่งที่ต้องประเมินความคุ้มค่าของงานวิจัยโดยคัดแยกกระดบังงานวิจัยต่าง ๆ แล้วประเมินคุณค่างานวิจัยในรูปแบบที่มีมาตรวัด บทบาทของโครงการวิจัยต่อประเทศ ความสอดคล้องกับสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งผลสำเร็จของแผนฯ

การประเมินความคุ้มค่าของงานวิจัยฯ พิจารณาจากความมุ่งหมายของงานวิจัย วิสัยทัศน์ ผลที่คาดว่าจะได้รับนำมาเปรียบเทียบความสำคัญของงานวิจัยฯ ที่จะเกิดผลลัพธ์โดยประเมินทางด้านเศรษฐศาสตร์เป็นหลัก การประเมินความคุ้มค่าพิจารณาร่วมกับค่านิยมของสังคม การประยุกต์ใช้งานวิจัย ประเมินผลกระทบทางเทคโนโลยีที่ใช้ การก่อเกิดธุรกิจใหม่อันเป็นผลสืบเนื่องจากการวิจัยนั้น ๆ เป็นช่องทางในการสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการหรือผู้ลงทุนต่อไป

งานวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์สร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ทำให้ทราบเหตุและผลในสิ่งที่เกิดขึ้น การพัฒนาองค์ความรู้ไปสู่การใช้ประโยชน์ด้านต่าง ๆ งานวิจัยประยุกต์แบ่งเป็นงานที่จะนำไปสู่เทคโนโลยี มาจากการนำผลจากงานวิจัยประยุกต์มาประกอบกัน รวมทั้งการประกอบเทคโนโลยีที่มีอยู่แล้ว หากเป็นแนวคิดใหม่จะจัดประเภทเป็นงานวิจัยแนวใหม่ งานวิจัยทางเทคโนโลยีนำไปสู่การพัฒนา กลุ่มเทคโนโลยีที่ใช้ประโยชน์หลายด้าน เช่น เทคโนโลยีชีวภาพ นาโนเทคโนโลยี ฯลฯ งานวิจัยในระดับนี้มีเป้าหมายในการใช้งานที่ชัดเจนขึ้น ผลผลิตที่ได้จะเน้นเป็นสิ่งของ ส่วนองค์ความรู้จะเป็นวิธีทำ (Know-how) ดังนั้น ตัวชี้วัดจึงใช้ทรัพย์สินทางปัญญาที่สร้างขึ้น ตลอดจนกระบวนการที่ใช้

3) ด้านการแพทย์และสาธารณสุข

แนวทางการประเมินงานวิจัยทางการแพทย์และสาธารณสุข ส่วนใหญ่ใช้ระบบการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (Health Impact Assessment: HIA) เป็นเครื่องมือในการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ทั้งก่อนเริ่มแผนงาน/โครงการ (Ex-ante evaluation) ระหว่างดำเนินการ (Ongoing-Evaluation) และหลังสิ้นสุดแผนงาน/โครงการ (Ex-post evaluation) จากการศึกษารูปแบบการประเมินความคุ้มค่าของการวิจัยของประเทศต่าง ๆ พบว่ามีการใช้ระบบการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (HIA)

เป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้ข้อมูลการประเมินผล (Potential health impacts) ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบของโครงการ (Projects) แผนงาน (Programmes) และนโยบาย (Policies) ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการกำหนดนโยบายสาธารณะทางด้านสุขภาพ

แนวทางการประเมินงานวิจัยทางการแพทย์และสาธารณสุข ส่วนใหญ่ใช้วิธีการประเมินต่างกัน กล่าวคือ วิถีวิเคราะห์ (Bibliometrics) วิถีวิพากษ์ (Peer review) วิธีประเมินผลตอบแทนการลงทุนด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Return on investment : ROI) ทั้งนี้การวัดผลตอบแทนจากการบริหารเงินลงทุนอาจรวมผลประโยชน์เชิงเศรษฐศาสตร์

4) ด้านการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม

แนวทางการประเมินงานวิจัยด้านนี้ของประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่ใช้วิถีวิเคราะห์ (Bibliometrics) ร่วมกับวิถีวิพากษ์ (Peer review) และใช้ตัวชี้วัดที่แตกต่างกันตามบริบทของแต่ละประเทศ วิธีการประเมินที่ใช้อยู่ในประเทศต่าง ๆ ได้แก่ วิถีวิเคราะห์ (Bibliometrics) โดยประเมินจากจำนวนบทความตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ (Publication counts) ซึ่งครอบคลุมฐานข้อมูล บทความตีพิมพ์ด้านสังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และมนุษยศาสตร์

ตัวอย่างตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินความสัมฤทธิ์ผลของโครงการวิจัยในระดับผลลัพธ์ (Outputs) ได้แก่ รายงานการวิจัยเฉพาะเรื่อง รายงานการประชุมสัมมนาทางวิชาการ บทความตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาเอก จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา

4.4 งานวิจัยการติดตามและประเมินผลโครงการท่องเที่ยวไทย

งานวิจัยการติดตามและประเมินผลโครงการท่องเที่ยวไทย โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินโครงการการติดตามและประเมินผลโครงการปีท่องเที่ยว 2530 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2530 : 33-117) โดยภาพรวม เน้นความสำเร็จด้านสังคมตามวัตถุประสงค์ของโครงการปีท่องเที่ยวไทย 2530 ในประเด็นความคิดเห็นและความสนใจของประชาชนชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการจัดทำโครงการปีท่องเที่ยวดังกล่าว เพื่อเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ การเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์ในการแสวงหาความร่วมมือในอนาคต รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน

ลักษณะของการประเมินผลได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและกลุ่มประชาชนไทย โดยการรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามและแบบสังเกต และเก็บข้อมูลเป็นระยะต่อเนื่องกันตลอดทั้งปี นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวนตัวอย่าง 1,796 คน ดำเนินการสัมภาษณ์ทุกเดือนตลอดทั้งปี และทุกระยะ 3 เดือน ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวนตัวอย่าง 6,005 คน ดำเนินการสัมภาษณ์ในกรุงเทพฯ และจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของประเทศที่สนามบินใน 5 พื้นที่ คือ เชียงใหม่ หาดใหญ่ ภูเก็ต พัทยา และขอนแก่น โดยสัมภาษณ์ทุกระยะ 3 เดือน

ผลการติดตามและประเมินผล พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาเยือนประเทศไทยในปี 2530 เพิ่มขึ้นเกินกว่าเป้าหมายของปี 2530 ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

ฉบับที่ 6 (2530 – 2534) ซึ่งกำหนดไว้ว่า ในปี 2530 จะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมาเยือนประมาณ 3.1 – 3.2 ล้านคน มีอัตราการเพิ่มของนักท่องเที่ยวร้อยละ 10 – 13 ส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อท่องเที่ยว / พักผ่อน มากที่สุดร้อยละ 71.21 รองลงมา เพื่อทำธุรกิจและพักผ่อน พร้อมกับร้อยละ 8.24 และประกอบธุรกิจ ร้อยละ 7.13 ตามลำดับ

ในส่วนทัศนคติและความคิดเห็นกับปีท่องเที่ยวไทย 2530 กว่าร้อยละ 57.46 เคยได้ข่าวหรือรับรู้เกี่ยวกับโครงการ “1987 Visit Thailand Year” มาก่อนจากสื่อโฆษณาและสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 42.54 ไม่เคยได้รับข่าวหรือรับรู้เกี่ยวกับปีท่องเที่ยวไทยมาก่อน และส่วนใหญ่เห็นว่าบรรยากาศท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ดีมากสมกับจัดให้เป็นปีท่องเที่ยวไทย

4.5 งานวิจัยการติดตามและประเมินผลโครงการปีศิลปหัตถกรรม

งานวิจัยการติดตามและประเมินผลโครงการปีศิลปหัตถกรรม โดยคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ทำการวิจัยติดตามและประเมินผลโครงการหัตถกรรมไทย 2531 – 2532 เสนอต่อ คณะทำงานติดตามและประเมินผลฯ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2533 : 1 - 15) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผลความก้าวหน้า และติดตามแผนงานและกิจกรรมภายใต้คณะอนุกรรมการฯ 2) ประเมินผลกระทบของโครงการฯ เกี่ยวกับการสร้างเสริมอาชีพของประชาชน 3) ประเมินผลและศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศต่อสินค้าหัตถกรรมไทย 4) ประเมินผลและศึกษาทัศนคติของประชาชนชาวไทยต่อความตระหนักถึงคุณค่าของศิลปกรรมไทย 5) ประเมินผลการประชาสัมพันธ์ทั้งในและนอกประเทศที่สนับสนุนโครงการในด้านการท่องเที่ยว 6) ประเมินผลกระทบของโครงการต่อการเพิ่มการส่งออกสินค้าศิลปหัตถกรรมไทย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้การเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มประชากรส่วนใหญ่เก็บจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีโอกาสซื้อหรือใช้ หรือเกี่ยวข้องกับสินค้าหัตถกรรมเป็นสำคัญ สำหรับประชาชนทั่วไปเป็นผู้ขาย ผู้ซื้อ ผู้อบรมหรือผู้เข้ารับการอบรมในกิจกรรมสินค้าหัตถกรรม โดยเก็บข้อมูลเป็นระยะเวลา 1 ปี ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 1,235 ราย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 591 ราย รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 2,126 ราย

วิธีดำเนินการศึกษาเป็น 2 แนวทางที่สำคัญ ดังนี้

1) การติดตาม (monitoring Phase) การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานภายใต้การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฯ เพื่อประเมินผลความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของกิจกรรมต่าง ๆ และข้อเสนอแนะ ดำเนินการเก็บข้อมูล 3 ครั้ง เป็นระยะ ๆ โดยวิธีการสัมภาษณ์ประชาชนและเลขานุการ คณะอนุกรรมการต่าง ๆ และส่งแบบสอบถามติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ บางกิจกรรมใช้วิธีสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ / สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) และสัมภาษณ์ภาคสนาม (Field Observation)

2) การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Phase) เป็นการสำรวจผลกระทบของโครงการฯ เกี่ยวกับการสร้างอาชีพ การสร้างงาน ทักษะคตินักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ความตระหนัก ในคุณค่า การส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งศิลปหัตถกรรมไทย นอกจากนี้ยังสำรวจผลเกี่ยวกับการโฆษณาประชาสัมพันธ์ โดยมีพื้นที่หรือจังหวัดเป้าหมาย ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ เชียงใหม่ ภาคกลาง – ชลบุรี (พัทธยา) พระนครศรีอยุธยา ภาคใต้ สงขลา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอนแก่น มหาสารคาม นครราชสีมา

ผลการศึกษาที่สำคัญ พบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ภายใต้คณะอนุกรรมการฯ สำเร็จลุล่วงตามแผนงานและระยะเวลาที่กำหนด ด้านผลกระทบของการสร้างเสริมอาชีพจากโครงการศิลปหัตถกรรมไทย พบว่า อาชีพในครัวเรือนมีส่วนในการสร้างรายได้ และมีหลายกรณีที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนเป็นอาชีพหลัก ด้านการประเมินความรู้ทัศนคติ และความตระหนักในคุณค่าของสินค้าหัตถกรรมไทยของนักท่องเที่ยวและประชาชน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความรู้เรื่องศิลปหัตถกรรมอยู่ในระดับสูงเป็นที่น่าพอใจ และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีความรู้พอสมควร ในด้านทัศนคติและการตระหนักถึงคุณค่าของสินค้าหัตถกรรมของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ส่วนผลกระทบการประชาสัมพันธ์โครงการฯ พบว่า สื่อการประชาสัมพันธ์มีผลต่อการรับรู้ในระดับกลาง คือ การรับรู้ศิลปหัตถกรรมและในเนื้อหาของศิลปฯ เข้าใจสัญลักษณ์ สื่อที่ส่งผลต่อการรับรู้และการเข้าใจเนื้อหา ฯลฯ ส่วนการประเมินการส่งออกสินค้าศิลปหัตถกรรมไทย พบว่า มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นมาตลอดระยะเวลาโดยเฉพาะจำนวนตัวเงิน เป็นต้น

4.6 การประเมินโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การประเมินโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดย กนกวรรณ ภู่อ้อม (2555) ได้ประเมินผลโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาชุมชนยี่สาร อำเภอดำปำ จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อมุ่งศึกษาความคิดเห็นและประเมินผลโครงการฯ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลยี่สาร อำเภอดำปำ จังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) และใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน วิธีการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเชื่อถือได้และนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา สถิติอ้างอิง การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า ผลสำเร็จด้านการประเมินระบบการวางแผนโครงการ การนำโครงการไปปฏิบัติ การปรับปรุง การยอมรับโครงการของการประเมินการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีแนวโน้มไปในทิศทางที่ดี ในปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นต่อการประเมินผลโครงการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในชุมชนดังกล่าว

4.7 การประเมินหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

การประเมินหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ โดย มีนา ดาวเรือง (2553) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการแขนงวิชาธุรกิจการบินโรงเรียนการท่องเที่ยวและบริการในปี พ.ศ. 2548 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยใช้รูปแบบซีบีซี (CIPP) ของสตีฟ เฟลปป์ ประเมินใน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ประสิทธิภาพ และความยั่งยืน แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บัณฑิต นักศึกษา อาจารย์ อาจารย์นิเทศการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ด้านธุรกิจการบิน และผู้บังคับบัญชา จำนวน 369 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบดังนี้

- 1) ด้านบริบท อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจการบินและผู้บังคับบัญชาเห็นว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมมาก ส่วนอาจารย์นิเทศการศึกษาเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด
- 2) ด้านปัจจัยนำเข้า นักศึกษา บัณฑิต อาจารย์ เห็นว่า คุณสมบัติผู้เรียนมีความเหมาะสม ส่วนคุณสมบัติอาจารย์และทรัพยากรการสนับสนุนมีความเหมาะสมมาก อาจารย์นิเทศการศึกษา เห็นว่า เนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนอาจารย์ อาจารย์นิเทศการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญการบิน เห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสม
- 3) ด้านกระบวนการ นักศึกษา บัณฑิต และอาจารย์ เห็นว่า การบริหารหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมมาก
- 4) ด้านการประเมินผลของหลักสูตร บัณฑิต อาจารย์นิเทศการศึกษาและผู้บังคับบัญชา เห็นว่า บัณฑิตมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานมาก
- 5) ด้านความยั่งยืนของหลักสูตร ผู้บังคับบัญชาเห็นว่า ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานและการพัฒนางานของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก

4.8 การวิจัยประเมินผลการดำเนินงานท่องเที่ยวและบริการของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ

ร็อบ ลอว์ และเคย์ ชอน (Rob law and Kaye Chon, 2006 : 18) ทำการประเมินเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและบริการของภาควิชาการท่องเที่ยวและบริการมหาวิทยาลัยโปลีเทคนิคฮ่องกง โดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลักสูตรการท่องเที่ยวและบริการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิจัยต่าง ๆ ผลการประเมินพบว่า กิจกรรมที่สำคัญที่ทำให้บุคลากรของสถาบันฯ อุทิศเวลาสำหรับงานวิจัยด้านนี้ ได้แก่ ประเด็นปัจจัยนำเข้า การบริการ ปัจจัยผลิต และงานวิจัยของสถาบันต่าง ๆ และสิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาต้องการมากที่สุด คือ การวิจัยที่มีความต่อเนื่อง ซึ่งคณะหรือสาขาวิชาต้องมีการวางแผนงานที่ชัดเจน สำหรับการดำเนินงานวิจัยในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งการพัฒนาความสามารถของนักวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ส่วนตามวัตถุประสงค์การวิจัยคือ 1) การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 2) การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ 3) การเผยแพร่และผลักดันผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 สู่การกำหนดนโยบายและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 เป็นการวิจัยเชิงประเมิน ซึ่งคณะผู้ติดตามและประเมินกำหนดขอบเขตและวิธีการในการดำเนินงานแบ่งเป็น 7 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาวิเคราะห์โครงการ 2) การออกแบบการติดตามและการประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 และกำหนดตัวชี้วัด 3) การพัฒนาเครื่องมือติดตามและประเมินผล 4) การดำเนินการติดตามและประเมินผล 5) การวิเคราะห์ข้อมูล 6) การจัดกลุ่มผลผลิตโครงการวิจัยและคัดเลือกผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่น 7) การผลิตสื่อวีดิทัศน์และการเผยแพร่ผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

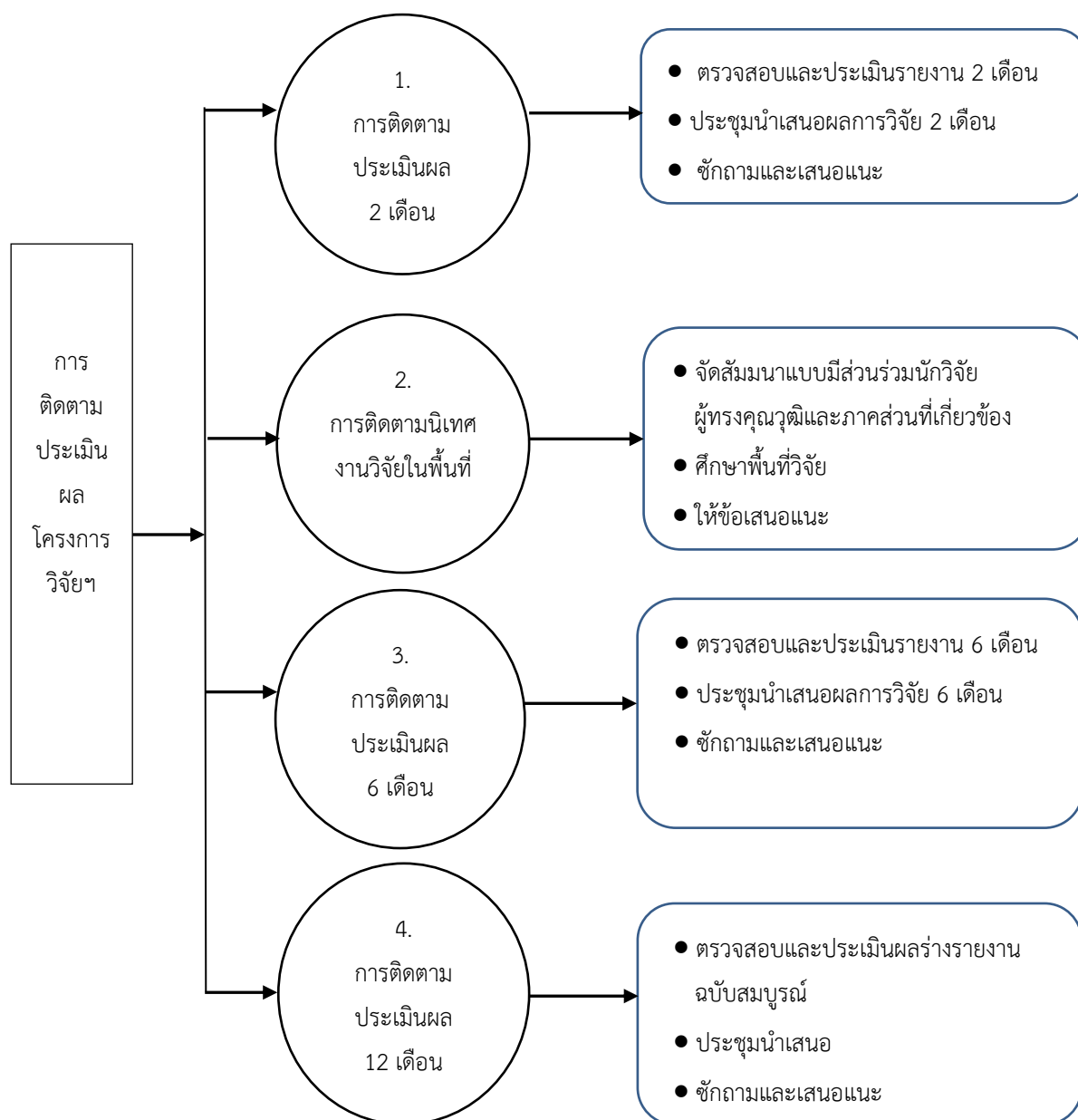
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์การบริหารจัดการโครงการและข้อมูลโครงการ

คณะผู้ติดตามและประเมินศึกษาวิเคราะห์การบริหารจัดการโครงการและข้อมูลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 โดยศึกษารายละเอียดจากระเบียบและแนวปฏิบัติในการอนุมัติทุนวิจัยของสำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยศึกษา 1) สัญญาโครงการรับทุนอุดหนุนการวิจัยที่ทำขึ้นระหว่างสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายอุตสาหกรรมกับสถาบันต้นสังกัดของผู้อำนวยการแผนงาน 2) ข้อเสนอโครงการวิจัย (Research Project) ประกอบการเสนอของบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประจำปีงบประมาณ 2556 ซึ่งในปีงบประมาณ 2556 มีโครงการที่ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยวของ สกว. และได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยทั้งสิ้น 29 แผนงาน งบประมาณที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยทั้งสิ้น 78,395,860 บาท

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบการติดตามและการประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการ ท่องเที่ยวและบริการปี 2556 และกำหนดตัวชี้วัด

การติดตามและประเมินผลได้รับการพัฒนาร่วมระหว่างสำนักประสานงานโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และ คณะวิจัย ติดตามและประเมินต่อเนื่อง 2 ปี จนได้ระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ผลจากการ ติดตามและประเมินโครงการวิจัยฯ ปี 2555 หลังโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน พบว่าแผนงานร้อยละ 56.41 ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ (พึงพอใจระดับปานกลาง ร้อยละ 41.03 ระดับ น้อย ร้อยละ 12.82 และควรปรับปรุงร้อยละ 2.56) แต่ปี 2556 เมื่อพัฒนาระบบการติดตามและ ประเมินผลที่สม่ำเสมอและต่อเนื่อง รวมถึงการเพิ่มการติดตามนิเทศงานวิจัยภาคสนามในพื้นที่วิจัยทุก แผนงาน/โครงการ ผลการติดตามและประเมินเมื่อโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน พบว่านักวิจัยสามารถ ดำเนินการวิจัยได้ตามเป้าหมาย พบเพียง 7 แผนงานหรือคิดเป็นร้อยละ 24.14 ที่มีปัญหา จึงกล่าวได้ว่า ระบบการติดตามและประเมินผลปี 2556 เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ

ระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ (Effective Monitoring and Evaluating System) บริหารจัดการแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนเริ่มด้วย การติดตามประเมินผล 2 เดือน การติดตามนิเทศ งานวิจัยในพื้นที่การติดตามประเมินผล 6 เดือน และการติดตามประเมินผล 12 เดือน ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ระบบและขั้นตอนการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

1.1 การติดตามประเมินผล 2 เดือน

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ดำเนินการติดตามประเมินผล 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1.1 นักวิจัยจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการวิจัยเมื่อแล้วเสร็จ 2 เดือน พร้อมแนบสรุปแผนงานโครงการที่ระบุในสัญญาเงินทุนอุดหนุนการวิจัย กรณีไม่ได้ผลตามแผนงานโครงการ นักวิจัยต้องระบุสาเหตุและการแก้ไข หลังจากสำนักประสานงานฯ สกว. รับรายงานและตรวจสอบเบื้องต้น สำนักประสานงานฯ สกว. ส่งรายงานโครงการวิจัย 2 เดือน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและประเมินผลตามแบบประเมินผล 2 เดือน (ดูรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในภาคผนวกที่ 2) โดยประเมินประเด็นคุณภาพของ

งานวิจัย ความพร้อม ความเหมาะสมและคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมถึงแนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเป้าหมายและเวลา

1.1.2 จัดประชุมนำเสนอผลงานการวิจัย 2 เดือน สำนักประสานงานฯ สกว. จัดประชุมเพื่อให้นักวิจัยนำเสนอผลการดำเนินโครงการวิจัย 2 เดือน ในเวลาประมาณ 15 – 20 นาที และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิร่วมรับฟัง ชักถามและให้ข้อเสนอแนะนักวิจัย รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาการวิจัย ทั้งนี้การประชุมนำเสนอแต่ละแผนงานใช้เวลาประมาณ 1 – 1 ½ ชั่วโมง

การติดตามประเมินผล 2 เดือน ซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นโครงการ มุ่งเน้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้คำปรึกษาและแนะนำให้นักวิจัยดำเนินงานวิจัยได้ถูกต้อง เช่น การเลือกกลุ่มตัวอย่าง การรวบรวมข้อมูล การประสานงานต่าง ๆ เป็นต้น รวมทั้งการให้คำแนะนำสำหรับการดำเนินงานวิจัยระยะต่อไป

1.2 การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานวิจัยภาคสนาม)

เมื่อนักวิจัยนำเสนอผลการดำเนินโครงการแล้วเสร็จ 2 เดือน และผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลรายงาน รับฟังการนำเสนอ ให้คำปรึกษา และเสนอแนะแล้ว คณะติดตามเพิ่มกิจกรรมการติดตาม โดยจัดการติดตามนิเทศงานวิจัยภาคสนามในพื้นที่วิจัย กำหนดวัตถุประสงค์ คณะทำงานและบทบาทหน้าที่ รวมถึงวิธีการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการวิจัย จากการสัมมนาแบบมีส่วนร่วมระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิจัยฯ
- 2) เพื่อให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องประเมินความเป็นประโยชน์ของผลการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่
- 3) เพื่อรับทราบความต้องการ ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในพื้นที่สำหรับการพัฒนาเป็นโจทย์วิจัยในอนาคต
- 4) เพื่อนักวิจัยรับข้อเสนอแนะจากการสัมมนาแบบมีส่วนร่วมและจากการศึกษางานวิจัยภาคสนามในพื้นที่วิจัย สำหรับพัฒนางานวิจัยให้ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้ผลผลิตตามเป้าหมาย

1.2.2 คณะทำงานในพื้นที่ คณะทำงานประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

- 1) คณะทำงานจากส่วนกลาง จำนวน 3 – 5 คน กำหนดบทบาทหน้าที่ เข้าร่วมการสัมมนาแบบมีส่วนร่วม ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและช่วยแก้ไขปัญหา
 - (1) ประธานคณะผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่รับผิดชอบแผนงานวิจัยที่ติดตาม หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ สกว.มอบหมาย
 - (2) ผู้ประสานงานหรือนักวิชาการจากสำนักประสานงานโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว.
 - (3) นักวิจัยในโครงการติดตามและประเมินผลฯ

2) คณะวิจัยในแผนงานที่กำหนด ประกอบด้วยนักวิจัยในแผนงานที่นัดหมาย ศึกษางานวิจัยภาคสนาม บทบาทหน้าที่ 2 ประการ ได้แก่

(1) จัดเตรียมการสัมมนาแบบมีส่วนร่วม ด้านสถานที่ กำหนดการและการนำเสนอ

(2) เชิญภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย ประกอบด้วยภาครัฐและภาคเอกชนที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการและผลักดันการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่ เช่น สำนักงาน ททท.ในพื้นที่ ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด หอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก นำเที่ยว ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ฯลฯ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาล อบจ. อบต. ฯลฯ

1.2.3 วิธีการ การติดตามดำเนินการ 1 ครั้ง โดยคณะติดตามฯ ประสานนัดเวลากับนักวิจัยล่วงหน้า แบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1) การสัมมนาแบบมีส่วนร่วม ระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการและผลักดันการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิจัยคณะติดตามและประเมินผลฯ วิธีการดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) นักวิจัยนำเสนอชื่อโครงการวิจัยฯ วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์ที่จะได้รับเมื่อเสร็จสิ้นงานวิจัยปี 2556 ด้วยเวลา 15 – 20 นาที

(2) ที่ประชุมร่วมระดมสมองให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ด้วยเวลา 45 – 60 นาที

2) การศึกษาพื้นที่วิจัย นักวิจัยและคณะติดตามฯ ร่วมศึกษางานภาคสนามพื้นที่วิจัย ตามกำหนดการที่นักวิจัยเสนอ อาจก่อนหรือหลังเสร็จสิ้นการสัมมนาแบบมีส่วนร่วม โดยใช้เวลาครึ่งวัน หนึ่งวัน หรือสองวัน ตามการวินิจฉัยร่วมระหว่างนักวิจัยกับคณะทำงานจากส่วนกลาง

1.2.4 การรายงานผล กรณีพบปัญหาเร่งด่วนในการดำเนินงานของแผนงานวิจัย และต้องรีบดำเนินการแก้ไข คณะติดตามฯ เร่งรายงาน สกว.เป็นการเฉพาะ

การติดตามงานวิจัยภาคสนามในพื้นที่วิจัยทุกแผนงานวิจัยในระยะเวลา 2 – 3 วัน เป็นโอกาสให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ศึกษางานวิจัยเฉพาะแต่ละแผนงาน ได้ศึกษาสภาพพื้นที่วิจัยและได้ซักถามนักวิจัยเป็นการสนับสนุนให้ผู้ทรงคุณวุฒิเข้าใจและเข้าถึงข้อมูลวิจัยของแต่ละแผนงาน สามารถให้การชี้แนะนักวิจัยได้แม่นยำชัดเจน และถูกต้อง พร้อมกันนี้นักวิจัยมีโอกาสดำเนินการวิจัยรวมทั้งมีโอกาสได้ซักถามและปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิจนสามารถเข้าใจสื่อสารได้ถูกต้องและตรงกัน ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแผนงานวิจัยทำให้นักวิจัยสามารถดำเนินโครงการวิจัยได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และได้ผลผลิตตามเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้การจัดสัมมนาแบบมีส่วนร่วมซึ่งเชิญภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) และผู้ใช้ (user) ในท้องถิ่นร่วมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการวิจัย

ทำให้นักวิจัยได้แนวทางการร่วมมือในการดำเนินงานวิจัยต่อไป สำหรับ สกว.ได้ทราบประเด็นปัญหาหรือความต้องการของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาเป็นโจทย์วิจัยด้านการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการให้ยั่งยืน และก้าวหน้าต่อไป

1.3 การติดตามประเมินผล 6 เดือน

การติดตามประเมินผล 6 เดือน ดำเนินการเช่นเดียวกับการติดตามประเมินผล 2 เดือน โดยการติดตามประเมินผลจาก

1.3.1 รายงาน 6 เดือน เมื่อโครงการวิจัยดำเนินการแล้วเสร็จ 6 เดือน นักวิจัยต้องจัดทำรายงานผลการวิจัยส่งสำนักประสานงานโครงการวิจัยฯ เพื่อส่งมอบต่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผล ทั้งนี้ประเด็นประเมินครอบคลุมเนื้อหา และคุณภาพของรายงาน ความครบถ้วนและความก้าวหน้าของงาน เมื่อเทียบกับแผนที่วางไว้ รวมถึงข้อเสนอแนะในประเด็น ข้อควรระวังที่นักวิจัยต้องเอาใจใส่ในการดำเนินงานในระยะต่อไป ข้อเสนอแนะต่อนักวิจัย ข้อเสนอแนะต่อ สกว. และสรุปความเห็นในการสนับสนุนทุนวิจัยในระยะต่อไป

1.3.2 การนำเสนอผลการวิจัย กำหนดให้นักวิจัยนำเสนอผลการวิจัย 6 เดือน ในการประชุมซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิร่วมรับฟัง ชักถาม และให้ข้อเสนอแนะ

การติดตามประเมินผล 6 เดือน เป็นการติดตามเมื่อโครงการวิจัยดำเนินการได้ 1 ใน 2 ของเวลาทั้งหมด นักวิจัยควรศึกษาได้ผลผลิตที่เริ่มเป็นรูปธรรม อาจใกล้เคียงกับเป้าหมายที่กำหนด หากแผนงานใดยังล่าช้าหรือประสบปัญหาอุปสรรค ผู้ทรงคุณวุฒิสามารถกระตุ้นให้คำแนะนำหรือให้แนวทางสำหรับการดำเนินโครงการวิจัยต่อไป เพื่อให้ได้ผลตามเป้าหมาย

1.4 การติดตามประเมินผล 12 เดือน

การติดตามประเมินผล 12 เดือน เป็นการติดตามประเมินผลจากร่างรายงานฉบับสมบูรณ์และจากการนำเสนอในที่ประชุม ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนประเมินและให้ข้อเสนอแนะทั้งแผนงานและโครงการย่อย พิจารณาจากการบรรลุวัตถุประสงค์และการได้ผลผลิตตามสัญญา รวมถึงเนื้อหาและคุณภาพของข้อมูล พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ข้อพึงระวังในการเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์และข้อควรปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิยังให้ข้อคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากผลงานวิจัยและการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ในวงวิชาการ พร้อมทั้งให้ระดับคุณค่าของรายงานและให้ความคิดเห็นการนำรายงานวิจัยเผยแพร่ กล่าวได้ว่าการติดตามประเมินผล 12 เดือน ซึ่งประเมินก่อนนักวิจัยจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ พร้อมทั้งแนะนำการแก้ไข เพื่อให้ได้รายงานฉบับสมบูรณ์ที่มีคุณค่าสามารถเผยแพร่สู่สาธารณชนต่อไป

ระบบการติดตามและประเมินผลซึ่งแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน เริ่มต้นติดตามประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน จากนั้นติดตามงานวิจัยภาคสนาม และติดตามประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน โดยจัดผู้ทรงคุณวุฒิทำหน้าที่เสมือนครูพี่เลี้ยง ดูแลการดำเนินโครงการวิจัยอย่างใกล้ชิด พร้อมกับให้คำปรึกษา ชี้แนะและช่วยแก้ไขปัญหา จนนักวิจัยสามารถจัดการงานวิจัยให้ได้ผลผลิตได้ตาม

เป้าหมาย นอกจากนี้ก่อนเสร็จสิ้นโครงการวิจัย ยังจัดการติดตามและประเมินผลร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ มอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะการเขียนรายงานตามหลักวิชาการ ดังนั้น ระบบการติดตามและประเมินผลทุกระยะการดำเนินงานวิจัย โดยจัดผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและให้ข้อเสนอแนะ จึงเป็นระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการวิจัยจึงได้ผลสัมฤทธิ์ ที่เป็นรูปธรรม สามารถส่งต่อให้ผู้ใช้ (user) และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ นำไปประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์ต่อไป

กรอบการติดตามและการประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 และการกำหนดตัวชี้วัดสามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กรอบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
1. การวิเคราะห์โครงการ ปี 2556 วช. ร่วมกับ สกว. จัดสรร งบประมาณสนับสนุน โครงการวิจัย อุตสาหกรรมการ ท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 จำนวนทั้งสิ้น 29 แผนงาน	1.1 การได้รับทุนสนับสนุน 1.1.1 ข้อเสนอโครงการ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การ วิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการ วิจัยวาระแห่งชาติทางการ ท่องเที่ยว (Tourism National Agenda) (5 คะแนน) 2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุน การวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพ ทางการท่องเที่ยวและพื้นที่ เชื่อมโยง (5 คะแนน) 3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุน การวิจัยเพื่อพัฒนาและเสริมสร้าง ความเข้มแข็ง กลไก การบริหาร จัดการการวิจัยการท่องเที่ยว (5 คะแนน)	แบบประเมินข้อเสนอ โครงการวิจัย (Research Project) ของ สกว.	- ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการท่องเที่ยว ของ สกว. - ข้อเสนอโครงการ วิจัย (Research Project)	กำหนดโดย สกว.	กำหนดโดย สกว.

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	1.1.2 ลักษณะเฉพาะของข้อเสนอการวิจัย 1) ปัจจัยการวิจัย (input) ความน่าสนใจของปัญหาการวิจัย เป็นประเด็นเร่งด่วน (hot issue) วัตถุประสงค์ถูกต้องชัดเจน ความเหมาะสมของคณะวิจัย (15 คะแนน) 2) กระบวนการวิจัย (process) นำเสนอรายละเอียดแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม กรอบแนวคิด การออกแบบวิจัย งบประมาณ กิจกรรมและระยะเวลาการทำ วิจัยถูกต้องเหมาะสม (30 คะแนน) 3) ผลลัพธ์การวิจัย (outcome) ประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ประโยชน์ต่อความยั่งยืน (สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และชุมชน) (15 คะแนน)				

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	4) ผลกระทบการวิจัย (impact) การเผยแพร่ผลงานและกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์ การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ (15 คะแนน) 5) ลักษณะโดยรวมของข้อเสนอการวิจัย ได้แก่ ความสมบูรณ์ของข้อเสนอการวิจัยในภาพรวม (10 คะแนน)				
2. การบริหารจัดการงานวิจัยและการจัดทีมนักวิจัย	2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการจัดทีมนักวิจัย 1) ความรู้และประสบการณ์นักวิจัย 2) การแบ่งงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ 3) คุณวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว	แบบสอบถาม ผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการย่อย เกี่ยวกับการจัดทีม นักวิจัยและการบริหารจัดการงานวิจัย	- ผู้อำนวยการแผนงาน - หัวหน้าโครงการย่อย - คณะติดตามและประเมิน	ความถี่ ร้อยละ	การจัดลำดับความถี่

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	2.2 ทักษะการทำงานวิจัยของทีมวิจัย 1) ทักษะการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัย 2) ทักษะการสังเคราะห์เอกสาร 3) ทักษะการสร้างเครื่องมือวิจัย 4) ทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล 5) ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล 6) ทักษะการสังเคราะห์ข้อมูล 7) ทักษะการเขียนรายงานวิจัย 8) ทักษะการทำงานเป็นทีม (ภาวะผู้นำ/ผู้ตาม) 9) ทักษะการประสานงาน 10) ทักษะการจัดประชุม	แบบสอบถาม ผู้อำนวยการแผนงาน/ หัวหน้าโครงการย่อย เกี่ยวกับการจัดทีม นักวิจัยและการบริหาร จัดการงานวิจัย คุณวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำ วิจัย ทักษะการทำงาน วิจัยของทีมวิจัย เป็นมาตรฐานวัด 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึง มีทักษะ การทำงานวิจัยดีมาก 4 หมายถึง มีทักษะ การทำงานวิจัยดี	- ผู้อำนวยการ แผนงาน - หัวหน้าโครงการ ย่อย - คณะผู้ติดตามและ ประเมิน	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	1) การจัดลำดับความถี่ 2) เกณฑ์การประเมิน ค่าคะแนนเฉลี่ย - 4.50 - 5.00 มีทักษะระดับดีมาก - 3.50 - 4.49 มีทักษะระดับดี - 2.50 - 3.49 มีทักษะระดับ ปานกลาง - 1.50 - 2.49 มีทักษะระดับน้อย - ต่ำกว่า 1.50 มีทักษะระดับ น้อยมาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	11) ทักษะการใช้สื่อในการนำเสนอ 12) ทักษะการนำเสนอ การสรุปและการตอบคำถาม	3 หมายถึง มีทักษะการทำงานวิจัย ปานกลาง 2 หมายถึง มีทักษะการทำงานวิจัยน้อย 1 หมายถึง มีทักษะการทำงานวิจัย น้อยมาก			
3. การติดตามความก้าวหน้าของโครงการ	3.1 การบริหารจัดการแผนงาน/โครงการวิจัย 1) การวางแผนการดำเนินงานวิจัย 2) การจัดทำแผนงานการดำเนินงานวิจัย 3) การวางแผนป้องกันหรือแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานวิจัย 4) การจัดแบ่งงานให้นักวิจัย	แบบสอบถาม ผู้อำนวยการแผนงาน/ หัวหน้าโครงการย่อย เกี่ยวกับความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการวิจัย การบริหารจัดการแผนงาน / โครงการวิจัย	- ผู้อำนวยการแผนงาน - หัวหน้าโครงการย่อย	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	เกณฑ์การประเมิน ค่าคะแนนเฉลี่ย - 4.50 – 5.00 ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการ มากที่สุด - 3.50 – 4.49 ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการ มาก - 2.50 – 3.49 ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการ ปานกลาง - 1.50 – 2.49 ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการ น้อย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	5) การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้นักวิจัย 6) การชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานวิจัย 7) ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย 8) ความร่วมมือในการทำงานเพิ่มเติม 9) การติดตามความก้าวหน้าของงานอย่างสม่ำเสมอ 10) การกำกับ ควบคุมและแก้ปัญหางานวิจัยให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนงานที่กำหนด 11) การจัดสรรงบประมาณการดำเนินงานวิจัยในแต่ละกิจกรรมอย่างเหมาะสม 12) การประเมินผลงานตามวัตถุประสงค์การวิจัย	เป็นมาตรวัด 5 ระดับดังนี้ 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการ มากที่สุด 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการ มาก 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการ ปานกลาง 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการ น้อย 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการ น้อยที่สุด			- ต่ำกว่า 1.50 ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการ น้อยที่สุด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	3.2 การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ 1) จำนวนนักวิจัยใหม่ในแผนงาน/โครงการวิจัย 2) กิจกรรม การมีส่วนร่วมของนักวิจัยใหม่ ในแผนงาน/โครงการวิจัย	แบบสอบถาม ผู้อำนวยการแผนงาน/ หัวหน้าโครงการย่อย เกี่ยวกับการสร้างและ การเข้าร่วมกิจกรรม ของนักวิจัยรุ่นใหม่	- ผู้อำนวยการแผนงาน - หัวหน้าโครงการย่อย - คณะติดตามและประเมิน	ความถี่ ร้อยละ	การจัดลำดับความถี่
	3.3 การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว 1) ชุมชน 2) หน่วยงานภาครัฐ 3) หน่วยงานภาคเอกชน 4) เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยว 5) ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	แบบสอบถาม ผู้อำนวยการแผนงาน/ หัวหน้าโครงการย่อย เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง วิธีการประสานงาน การเข้าร่วมกิจกรรม ความร่วมมือ	- ผู้อำนวยการแผนงาน - หัวหน้าโครงการย่อย - คณะติดตามและประเมิน	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	เกณฑ์การประเมิน ค่าคะแนนเฉลี่ย - 4.50 – 5.00 ได้รับความร่วมมือระดับดีมาก - 3.50 – 4.49 ได้รับความร่วมมือระดับดี - 2.50 – 3.49 ได้รับความร่วมมือระดับปานกลาง - 1.50 – 2.49 ได้รับความร่วมมือระดับน้อย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
		เป็นมาตรวัด 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึง ได้รับความร่วมมือระดับดีมาก 4 หมายถึง ได้รับความร่วมมือระดับดี 3 หมายถึง ได้รับความร่วมมือระดับปานกลาง 2 หมายถึง ได้รับความร่วมมือระดับน้อย 1 หมายถึง ได้รับความร่วมมือระดับน้อยมาก			- ต่ำกว่า 1.50 ได้รับความร่วมมือระดับน้อยมาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	3.4 ความก้าวหน้าการดำเนินโครงการวิจัย 1) ความสามารถในการดำเนินโครงการวิจัยตามแผนงาน 2) สาเหตุ ปัญหาและการแก้ไขปัญหาการดำเนินโครงการวิจัย 3) ผลผลิตตามข้อเสนอโครงการวิจัย	แบบสอบถาม ผู้อำนวยการแผนงาน/ หัวหน้าโครงการย่อย เกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย สาเหตุ ปัญหา และการแก้ไขปัญหาการดำเนินการวิจัย	- ผู้อำนวยการแผนงาน - หัวหน้าโครงการย่อย - คณะติดตามและประเมิน	ความถี่ ร้อยละ	การจัดลำดับความถี่
4. การประเมินผลโครงการสิ้นสุด 2 เดือน	4.1 ประเด็นการประเมิน 1) ความสามารถในการนำเสนอ 2) ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมได้ตามที่ระบุไว้ในสัญญา 3) ความพร้อม ความเหมาะสม และคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	แบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการติดตามโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน เป็นแบบสอบถามปลายเปิดและแบบมาตรวัด 4 ระดับ ดังนี้	- ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ต่อ 1 แผนงาน - คณะติดตามและประเมิน	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	เกณฑ์การประเมิน ค่าคะแนนเฉลี่ย - 3.50 – 4.00 การดำเนินงานดีมาก - 2.75 – 3.49 การดำเนินงานดี - 2.00 – 2.74 การดำเนินงานพอใช้ - ต่ำกว่า 2.00 การดำเนินงานต้องปรับปรุง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	4) คุณภาพของงานวิจัย 5) แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเป้าหมาย 6) แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเวลาที่กำหนด 4.2 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 1) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	4 หมายถึง การดำเนินงานดีมาก 3 หมายถึง การดำเนินงานดี 2 หมายถึง การดำเนินงานพอใช้ 1 หมายถึง การดำเนินงานต้องปรับปรุง		การวิเคราะห์เนื้อหา	
5. การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม)	5.1 การสัมมนาแบบมีส่วนร่วม 1) ความพร้อมและความเหมาะสมของสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ 2) ความหลากหลายของกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุม 3) ความร่วมมือและความกระตือรือร้นของนักวิจัยในทีม	แบบสอบถาม ผู้ทรงคุณวุฒิฯ คณะติดตามและประเมิน และผู้ประสานงานจาก สกว.	- ทรงคุณวุฒิฯ - คณะติดตามและประเมิน - ผู้ประสานงานจาก สกว.	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน	1) การจัดลำดับความถี่ 2) เกณฑ์การประเมินค่าคะแนนเฉลี่ย - 4.50 - 5.00 เห็นด้วยว่าปฏิบัติในระดับดีมาก - 3.50 - 4.49 เห็นด้วยว่าปฏิบัติในระดับดี

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	4) เนื้อหาการนำเสนอเหมาะสม 5) การนำเสนอน่าสนใจ 6) ประโยชน์จากข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมประชุม 5.2 การศึกษางานในพื้นที่วิจัย 1) ความเหมาะสมของแหล่งท่องเที่ยว 2) การประสานงานกับนักวิจัยในพื้นที่ 3) ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการศึกษาภาคสนาม 4) แนวโน้มของการบรรลุผลสำเร็จในการวิจัย	โดยประเมินผลการสัมมนาแบบมีส่วนร่วมและการศึกษางานในพื้นที่วิจัย เป็นมาตรวัด 5 ดังนี้ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับดีมาก 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับดี 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย 1 เห็นด้วยในระดับน้อยมาก			- 2.50 - 3.49 เห็นด้วยว่าปฏิบัติในระดับปานกลาง - 1.50 - 2.49 เห็นด้วยว่าปฏิบัติในระดับน้อย - ต่ำกว่า 1.50 เห็นด้วยว่าปฏิบัติในระดับน้อยมาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
6. ความคิดเห็นของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน/โครงการวิจัย	ประเด็นการประเมิน 1) ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจต่อชุมชนและประเทศ 2) ประโยชน์ด้านสังคมและ/หรือด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชนและประเทศ 3) ประโยชน์ต่อธุรกิจหรือหน่วยงาน 4) การนำไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจ 5) ความร่วมมือจากชุมชนเจ้าของธุรกิจท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ 6) เนื้อหาสาระน่าสนใจ 7) เนื้อเรื่องทันสมัย 8) การดำเนินการวิจัยมีคุณภาพ 9) การเผยแพร่ การถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชนและประเทศ	แบบประเมินความคิดเห็นของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยเป็นแบบมาตรวัด 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึง เห็นด้วยระดับมากที่สุด 4 หมายถึง เห็นด้วยระดับมาก 3 หมายถึง เห็นด้วยระดับปานกลาง 2 หมายถึง เห็นด้วยระดับน้อย 1 หมายถึง เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด	- ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ/องค์กรอิสระ เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ/โรงแรม/ที่พัก ภัตตาคาร/ร้านอาหาร ร้านค้า ธุรกิจเพื่อสุขภาพ คมนาคมขนส่ง ธุรกิจนันทนาการและบันเทิง	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เกณฑ์การประเมิน ค่าคะแนนเฉลี่ย - 4.50 – 5.00 เห็นด้วยระดับมากที่สุด - 3.50 – 4.49 เห็นด้วยระดับมาก - 2.50 – 3.49 เห็นด้วยระดับปานกลาง - 1.50 – 2.49 เห็นด้วยระดับน้อย - ต่ำกว่า 1.50 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
7. การประเมินผลโครงการสิ้นสุด 6 เดือน	10) การได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อต่อยอดความรู้ 7.1 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับ 1) เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงาน 2) ความครบถ้วนของสิ่งที่ทำ 3) ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ 4) ข้อควรพึงระวังที่นักวิจัยต้องเอาใจใส่ในการดำเนินงานในระยะต่อไป 5) ข้อเสนอแนะต่อนักวิจัย 6) ข้อเสนอแนะต่อ สกว. 7) สรุปความเห็นในการสนับสนุนทุนวิจัยในระยะต่อไป	แบบประเมิน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรายงานความก้าวหน้ารอบ 6 เดือน เป็นแบบประเมินที่ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการวิจัย และการประเมินแบบมาตรวัด 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึง ความก้าวหน้าของโครงการวิจัยอยู่ในระดับดีมาก	- ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านต่อ 1 แผนงาน	การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เกณฑ์การประเมิน ค่าคะแนนเฉลี่ย - 4.50 – 5.00 ความก้าวหน้าอยู่ในระดับดีมาก - 3.50 – 4.49 ความก้าวหน้าอยู่ในระดับมาก - 2.50 – 3.49 ความก้าวหน้าอยู่ในระดับปานกลาง - 1.50 – 2.49 ความก้าวหน้าอยู่ในระดับพอใช้ - ต่ำกว่า 1.50 ความก้าวหน้าอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตาม และประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
		4 หมายถึง ความก้าวหน้า ของโครงการวิจัย อยู่ในระดับดี 3 หมายถึง ความก้าวหน้าของ โครงการวิจัยอยู่ใน ระดับปานกลาง 2 หมายถึง ความก้าวหน้าของ โครงการวิจัยอยู่ใน ระดับพอใช้ 1 หมายถึง ความก้าวหน้าของ โครงการวิจัย อยู่ในระดับปรับปรุง			

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตาม และประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
8. การประเมินผล โครงการสิ้นสุด 12 เดือน	8.1 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับรายงานวิจัย 1) บรรลุวัตถุประสงค์ของ โครงการวิจัย (5 คะแนน) 2) เนื้อหาและคุณภาพของข้อมูล/ ผลวิจัย (5 คะแนน) 3) ได้ผลผลิตตามที่เสนอไว้ใน สัญญา (2 คะแนน) 4) ความสมบูรณ์ของบทคัดย่อ ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ (2 คะแนน) 5) ความสมบูรณ์ของบทสรุป ผู้บริหาร (2 คะแนน) 6) ระดับคุณค่าของผลงานวิจัย (5 คะแนน) 7) การเผยแพร่ต่อสาธารณชน (3 คะแนน)	แบบประเมิน ความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีต่อรายงานฉบับ สมบูรณ์ รอบ 12 เดือน เป็นแบบประเมิน ปลายเปิดและ แบบมาตรวัด 2 - 5 ระดับ ประเมิน 7 ประเด็น ตามตัวชี้วัด คะแนนเต็มรวม 24 คะแนน	- ผู้ทรงคุณวุฒิของ สกว. - คณะติดตามและ ประเมิน	คะแนนรวมจาก 7 ประเด็นการประเมิน ตามตัวชี้วัด	เกณฑ์ค่าคะแนนรวม (24 คะแนน) - 21 - 24 คะแนน ผลการประเมิน อยู่ในระดับดีมาก - 17 - 20 คะแนน ผลการประเมิน อยู่ในระดับดี - 13 - 16 คะแนน ผลการประเมิน อยู่ในระดับปานกลาง/พอใช้ - เท่ากับหรือต่ำกว่า 12 คะแนน ผลการประเมิน ต้องปรับปรุง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการติดตาม และประเมินผล	ตัวชี้วัด	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	8.2 สรุปความเห็นที่มีผลต่อ ผลงานวิจัยของผู้ทรงคุณวุฒิ 1) ค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ในวงวิชาการ 2) ข้อพึงระวังในการเขียน รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ 3) ข้อควรปรับปรุงแก้ไขและ คำแนะนำเพิ่มเติม 4) ประโยชน์ที่ได้รับจาก ผลงานวิจัย			การวิเคราะห์เนื้อหา	

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาเครื่องมือติดตามและประเมินผล

คณะติดตามและประเมินร่วมกับสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. พัฒนาเครื่องมือติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 ขึ้นจำนวนทั้งสิ้น 7 ฉบับ ทั้งนี้ในการพัฒนาเครื่องมือติดตามและประเมินผลดังกล่าวได้จัดให้มีการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยท่องเที่ยว ด้านการวัดและประเมินผล ผู้แทนจากสำนักประสานงานโครงการวิจัยฯ สกว. เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง

เครื่องมือติดตามและประเมินผลทั้ง 7 ฉบับดังกล่าวได้แก่

ฉบับ 1 แบบสอบถามผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการย่อยเกี่ยวกับข้อมูลการวิจัย และการบริหารจัดการงานวิจัย โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

แบบสอบถามผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการย่อยเกี่ยวกับข้อมูลการวิจัยและการดำเนินการวิจัย จำแนกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักวิจัยของแผนงาน/โครงการวิจัย สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจำนวนนักวิจัยในแผนงาน/โครงการย่อย ตามสัญญาวิจัย คุณวุฒิการศึกษาสูงสุด คุณวุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยว ประสพการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวของนักวิจัยแต่ละคน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย สอบถามเกี่ยวกับความรู้และประสพการณ์ของนักวิจัยการแบ่งงานและการกำหนดบทบาทหน้าที่นักวิจัย ทักษะการทำงานวิจัยโดยรวมของคณะวิจัย

ตอนที่ 3 ข้อมูลรายละเอียดของแผนงานวิจัย/โครงการย่อย สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ทำวิจัย กลุ่มและวัยนักท่องเที่ยวเป้าหมาย ประเภทของงานวิจัย ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการสุ่มตัวอย่าง วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ฉบับ 2 แบบสอบถามติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานและการบริหารจัดการโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

แบบสอบถามผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการย่อยเกี่ยวกับความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการวิจัย การบริหารจัดการแผนงาน/โครงการวิจัย การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว จำแนกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการวิจัย สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย สาเหตุปัญหาและการแก้ไขปัญหาในการดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการแผนงาน/โครงการวิจัย สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติในการบริหารจัดการแผนงาน/โครงการวิจัย

ตอนที่ 3 การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ สอบถามเกี่ยวกับจำนวนนักวิจัยรุ่นใหม่ในแผนงาน/โครงการย่อย การเข้าร่วมกิจกรรมของนักวิจัยรุ่นใหม่

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว สอบถามเกี่ยวกับการมีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมโครงการวิจัย วิธีการประสานและสร้างความร่วมมือกับภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมที่ภาคส่วนฯ เข้ามาเกี่ยวข้อง และความร่วมมือจากกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ฉบับ 3 แบบติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม)

แบบติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) สอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ คณะติดตามและประเมินฯ และผู้ประสานงานจากสำนักประสานโครงการวิจัยฯ สกว. มีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินสภาพจริงโดยศึกษางานภาคสนาม และพื้นที่การวิจัยของแผนงาน/โครงการย่อย จำแนกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ กลุ่มผู้เข้าร่วมและศึกษางานภาคสนาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการสัมมนาแบบมีส่วนร่วมและการศึกษางานภาคสนามเกี่ยวกับการสัมมนาแบบมีส่วนร่วม และการศึกษางานภาคสนาม

ฉบับ 4 แบบประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

แบบประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สอบถามผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งมีตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการ/องค์กรอิสระ เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ/โรงแรม/ที่พัก ภัตตาคาร/ร้านอาหาร ร้านค้า (เช่น ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก สินค้าอุปโภคบริโภค เป็นต้น) ธุรกิจเพื่อสุขภาพ (รวมสถานบริการสปา/นวด) คมนาคมขนส่ง ธุรกิจนันทนาการและบันเทิง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประโยชน์ด้านเศรษฐกิจต่อชุมชนและประเทศ ประโยชน์ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ประโยชน์ต่อธุรกิจ การนำไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจ ความเป็นไปได้ในการได้รับความร่วมมือจากชุมชน เจ้าของธุรกิจและผู้ประกอบการ เนื้อหาสาระน่าสนใจและมีความทันสมัย คุณภาพของการดำเนินการวิจัย ความเหมาะสมที่จะนำไปเผยแพร่หรือถ่ายทอดสู่ชุมชนและประเทศ และความเหมาะสมในการสนับสนุนการวิจัยเพื่อต่อยอดความรู้

นอกจากเครื่องมือวิจัยที่คณะติดตามและประเมินใช้ในการติดตามและประเมินโครงการวิจัย ยังมีแบบประเมินความก้าวหน้าของโครงการวิจัยรอบ 2 เดือน รอบ 6 เดือน และ 12 เดือน เป็นแบบประเมินที่สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. มอบหมายให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยวของ สกว. ประเมินแผนงานวิจัยทั้ง 29 แผนงาน แผนงานละ 5 ท่าน รายละเอียดแบบประเมินทั้ง 3 ฉบับ (ฉบับ 5 - 7) มีดังนี้

ฉบับ 5 แบบประเมินรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ รอบ 2 เดือน

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการติดตามความก้าวหน้าโครงการวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน เพื่อรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานวิจัยรอบ 2 เดือน ประเมินจากเอกสารรายงานความก้าวหน้ารอบ 2 เดือน นักวิจัยนำเสนอแบบบรรยาย ผู้ทรงคุณวุฒิซักถามและให้คำแนะนำ ซึ่งจัดให้มีการประชุมร่วมระหว่างนักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะติดตามและประเมิน รวมทั้งเจ้าหน้าที่จาก สปว.ท่องเที่ยว สกว. โดยการจัดประชุม ณ สำนักงานประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว.

ประเด็นการประเมินประกอบด้วย ความสามารถในการนำเสนอ ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมได้ตามที่ระบุไว้ในสัญญา ความพร้อม ความเหมาะสม และคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คุณภาพของงานวิจัย แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเป้าหมาย แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเวลาที่กำหนดรวมทั้งความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ

ฉบับ 6 แบบประเมินรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ รอบ 6 เดือน

แบบประเมินรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัย รอบ 6 เดือน ประเมินจากเอกสารรายงานความก้าวหน้ารอบ 6 เดือน และการนำเสนอความก้าวหน้าของงานวิจัยซึ่งจัดให้มีการประชุมร่วมระหว่างนักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะผู้ติดตามและประเมิน รวมทั้งเจ้าหน้าที่จาก สปว.ท่องเที่ยว สกว. ณ สำนักงานประสานงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว.

ประเด็นการประเมินประกอบด้วย เนื้อหาและคุณภาพของรายงานผลการดำเนินงานความครบถ้วนของสิ่งที่ทำตามแผนงานวิจัย ความก้าวหน้าของงานเมื่อเทียบกับแผนงานที่วางไว้ ข้อควรพึงระวังที่นักวิจัยต้องเอาใจใส่ในการดำเนินงานในระยะต่อไป ข้อเสนอแนะต่อนักวิจัย ข้อเสนอแนะต่อ สกว. สรุปความเห็นในการสนับสนุนทุนวิจัยในระยะต่อไป

ฉบับ 7 แบบประเมินร่างรายงานฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ (รอบ 12 เดือน)

แบบประเมินร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ รอบ 12 เดือน ประเมินจากเอกสารร่างรายงานฉบับสมบูรณ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยวของ สกว.

ประเด็นการประเมินประกอบด้วย บรรลุมิติวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย (5 คะแนน) เนื้อหาและคุณภาพของข้อมูล/ผลวิจัย (5 คะแนน) ได้ผลผลิตตามที่เสนอไว้ในสัญญา (2 คะแนน) ความสมบูรณ์ของบทคัดย่อ ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ (2 คะแนน) ความสมบูรณ์ของบทสรุปผู้บริหาร (2 คะแนน) ระดับคุณค่าของผลงานวิจัย (5 คะแนน) การเผยแพร่ต่อสาธารณชน (3 คะแนน) รวมทั้งความคิดเห็นของ

ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับ ค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ในวงวิชาการ ช้อพึงระวังในการเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ข้อควรปรับปรุงแก้ไขและคำแนะนำเพิ่มเติม ประโยชน์ที่ได้รับจากผลงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการติดตามและประเมินผล

ระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยได้รับการพัฒนาร่วมระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิ คณะวิจัย ติดตามและประเมินผลและผู้ประสานงานของสำนักประสานงานโครงการวิจัยฯ สกว. ต่อเนื่องจากปี 2555 – 2556 แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน

4.1.1 ประเมินผลการดำเนินงานวิจัยสิ้นสุด 2 เดือน การประเมินผลโครงการวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ สกว. มอบหมาย จำนวน 5 ท่านต่อ 1 แผนงาน ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินโครงการวิจัย สิ้นสุด 2 เดือน จากการนำเสนอของนักวิจัยร่วมกับการศึกษาเอกสารรายงานความก้าวหน้ารอบ 2 เดือน

4.1.2 วิเคราะห์ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนผลการดำเนินงานของแผนงานวิจัยตามแบบประเมินรอบ 2 เดือน (เครื่องมือฉบับ 5) โดยสำนักประสานงานโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. (สปว. ท่องเที่ยว สกว.) ดำเนินการรวบรวมผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนคณะติดตามและประเมินทำการวิเคราะห์ผล

4.1.3 ติดตามการดำเนินการโครงการวิจัย โดยคณะติดตามและประเมินจัดส่งแบบสอบถามผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการย่อยเกี่ยวกับข้อมูลการวิจัย การบริหารจัดการงานวิจัยและ การจัดทำนักวิจัย (เครื่องมือฉบับ 1) ให้ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย และหัวหน้าโครงการย่อยทาง e-mail

4.2 การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน

การประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยดำเนินการสิ้นสุด 6 เดือน มุ่งเน้นให้ สกว. และนักวิจัย ทราบผลการดำเนินในระยะต่างๆ หากพบประเด็นปัญหาที่ทำให้นักวิจัยดำเนินการไม่ได้ตามเป้าหมายด้วยเหตุผลต่างๆ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเชี่ยวชาญทางด้านการท่องเที่ยว สามารถให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขได้ทันเวลา พร้อมกันนี้นักวิจัยเมื่อทราบผลประเมินสามารถแก้ไขตามคำแนะนำเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามข้อตกลง ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน ตามแบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

4.2.1 ประเมินผลการดำเนินงานวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน การประเมินผลโครงการวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ สกว. มอบหมาย จำนวน 5 ท่านต่อ 1 แผนงาน ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินโครงการวิจัยรอบ 6 เดือน (เครื่องมือฉบับ 6) จากการนำเสนอของนักวิจัยร่วมกับการศึกษาเอกสารรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน

4.2.2 วิเคราะห์ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนผลการดำเนินงานของแผนงานวิจัยตามแบบประเมินรอบ 6 เดือน สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ ดำเนินการรวบรวม คณะติดตามและประเมินทำการวิเคราะห์ผล

4.3 การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม)

การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) คณะติดตามฯ ประสานนัดหมายกับนักวิจัยแต่ละโครงการล่วงหน้า เพื่อกำหนดวัน-เวลาในการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1) การสัมมนาแบบมีส่วนร่วม ระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการและผลักดันการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิจัย คณะติดตามและประเมินผลฯ วิธีการดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) นักวิจัยนำเสนอชื่อโครงการวิจัยฯ วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์ที่จะได้รับเมื่อเสร็จสิ้นงานวิจัยปี 2556 ด้วยเวลา 15 – 20 นาที

(2) ที่ประชุมร่วมระดมสมองให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ด้วยเวลา 45 – 60 นาที

2) การศึกษาพื้นที่วิจัย นักวิจัยและคณะติดตามฯ ร่วมศึกษางานภาคสนามพื้นที่วิจัยตามกำหนดการที่นักวิจัยเสนอ อาจก่อนหรือหลังเสร็จสิ้นการสัมมนาแบบมีส่วนร่วม โดยใช้เวลาครึ่งวันหนึ่งวัน หรือสองวัน ตามการวินิจฉัยร่วมระหว่างนักวิจัยกับคณะทำงานจากส่วนกลาง

กำหนดการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ระหว่างวันที่ 7 พฤศจิกายน 2556 ถึงวันที่ 8 มิถุนายน 2557 โดยลงพื้นที่ทั้งสิ้น 29 ครั้ง ดังกำหนดการในตารางที่ 2 และภาพกิจกรรมในภาคผนวกที่ 4

ตารางที่ 2 กำหนดการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม)

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ชื่อแผนงานวิจัย	พื้นที่ติดตาม โครงการ
1	7-10 พ.ย. 56	การศึกษาข้อมูลเชิงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เพื่อพัฒนาเว็บไซต์การท่องเที่ยวเชิงแบบภาพสามมิติเสมือนจริง	พิษณุโลก
2	7-10 พ.ย. 56	ระบบให้บริการข้อมูลการเดินทางเฉพาะบุคคลสำหรับการท่องเที่ยวไทย	พิษณุโลก
3	15-18 พ.ย. 56	การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้มรดกวัฒนธรรม	กำแพงเพชร
4	24-25 พ.ย. 56	แนวทางการพัฒนาถนนคนเดินเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนในประเทศไทย: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่และภูเก็ต	ภูเก็ต
5	18 -22 ธ.ค. 56	การยกระดับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน	สงขลา ปัตตานี สตูล และ มาเลเซีย
6	9-10 ม.ค. 57	การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ	เชียงใหม่

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ชื่อแผนงานวิจัย	พื้นที่ติดตาม โครงการ
7	9-10 ม.ค. 57	การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ผังเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว	เชียงใหม่
8	12-18 ม.ค. 57	การพัฒนาการบริหารจัดการของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทาง R3E เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	จีน
9	15-18 ม.ค. 57	นโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาทุนมนุษย์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับกลุ่มท่องเที่ยว Active Beach เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ระยอง
10	15-18 ม.ค. 57	การศึกษาการใช้เรือพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อการท่องเที่ยวในแนวปะการัง	ตราด
11	24 ม.ค. 57	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเตรียมการการเคลื่อนย้ายแรงงานทางการท่องเที่ยวและการพัฒนาศักยภาพการเรียนการสอนของนักเรียนและนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมในการพัฒนาหลักสูตรและเตรียมความพร้อมสู่การเปิดเสรีอาเซียน พ.ศ.2558	กรุงเทพมหานคร
12	25-26 ม.ค. 57	ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อพื้นที่มรดกโลกตามธรรมชาติ: กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติทับลาน	ปราจีนบุรี
13	27-28 ม.ค. 57	ศักยภาพการท่องเที่ยวตามลำน้ำโขงไทย-ลาว กรณีศึกษาจากเชียงคานถึงโขงเจียม	นครพนม
14	5-8 ก.พ. 57	การพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่ภาคตะวันตกสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย	กาญจนบุรี ทวาย
15	5-8 ก.พ. 57	แนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคตะวันตก เพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย	กาญจนบุรี
16	5-8 ก.พ. 57	การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	เชียงราย

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ชื่อแผนงานวิจัย	พื้นที่ติดตาม โครงการ
17	5-8 ก.พ. 57	ศักยภาพและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	เชียงราย ลาว
18	21-24 ก.พ. 57	การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง	เชียงราย เชียงตุง
19	27 ก.พ.- 1 มี.ค. 57	แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดภาคใต้สู่อาเซียน	สงขลา สตูล
20	27 ก.พ.- 1 มี.ค. 57	การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารโดยกลุ่มหาบเร่แผงลอยกับการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว	สงขลา
21	9 มี.ค. 57	การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556	กรุงเทพมหานคร
22	18 มี.ค. 57	แผนธุรกิจเพื่อพัฒนาสร้างเสริมมูลค่าเพิ่มและส่งเสริมธุรกิจอาหารไทยประยุกต์ใหม่ เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ: กรณีศึกษาอาหารไทย-ฮาลาล, ไทย-เวียดนาม, ไทย-จีน, ไทย-ญี่ปุ่นและไทย-ตะวันตก	ประจวบคีรีขันธ์
23	18 มี.ค. 57	ระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษาอำเภอหัวหิน โดยอาศัยออนโทโลยีการประมวลผลแบบขนานบนกลุ่มเมฆ	ประจวบคีรีขันธ์
24	19 มี.ค. 57	การพัฒนาระบบอุปทานท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร
25	28 มี.ค. 57	นโยบายการส่งเสริมและการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	เชียงใหม่
26	7-15 เม.ย. 57	นโยบายการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอาเซียน	ญี่ปุ่น
27	25-27 เม.ย. 57	การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่	กระบี่

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ชื่อแผนงานวิจัย	พื้นที่ติดตาม โครงการ
28	17 พ.ค. 57	โครงการศึกษาศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรมย่านเมืองเก่าในชุมชนบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา สายเก่าฝั่งธนบุรี: กรณีศึกษาพื้นที่ตลาดพลู-วัดโพธิ์นิมิตร	กรุงเทพมหานคร
29	8 มิ.ย. 57	การวิเคราะห์สังเคราะห์และการประเมินมูลค่าทาง เศรษฐศาสตร์งานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ บริการปี 2556	กรุงเทพมหานคร

4.4 การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง คณะติดตามและประเมินแจกแบบ
ประเมินโครงการวิจัยให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมประชุมสัมมนาในการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่

4.5 การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการวิจัยดำเนินแล้วเสร็จ 12 เดือน

4.5.1 ประเมินร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ ประเมินผลโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ สกว. มอบหมาย
จำนวน 5 ท่าน (เครื่องมือฉบับที่ 7)

4.5.2 วิเคราะห์ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนผลการดำเนินงาน
ของแผนงานวิจัยตามแบบประเมินรอบ 12 เดือน สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวและบริการ สกว. (สปว. ท่องเที่ยว สกว.) ดำเนินการรวบรวมผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ
ส่วนคณะติดตามและประเมินทำการวิเคราะห์ผล

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลตามกิจกรรมการดำเนินงาน
โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้
ได้แก่ การหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้การ
วิเคราะห์เนื้อหา (content Analysis) สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลโครงการฯ ได้กำหนดไว้ในตาราง
ที่ 1 กรอบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 แล้ว

ขั้นตอนที่ 6 การจัดกลุ่มผลผลิตโครงการวิจัยและคัดเลือกผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่น

6.1 การจัดกลุ่มผลผลิตโครงการวิจัย วิเคราะห์จัดกลุ่มผลผลิตโครงการวิจัยจำแนกตาม
องค์ความรู้ที่ได้รับ

6.2 การคัดเลือกผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่น คัดเลือกโครงการวิจัยที่โดดเด่นใน ปี 2556
เพื่อผลักดันผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ การคัดเลือกผลผลิตพิจารณาจากโครงการที่มีความสำคัญ และ
เชื่อมโยงต่อยอดกับผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่นใน ปี 2555

การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

กลยุทธ์หนึ่งในการสนับสนุนการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของ วช. และ สกว. ได้แก่ กลยุทธ์สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิจัยการท่องเที่ยว ดังนั้นสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ร่วมกับคณะติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 และสถานวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการด้านการจัดการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “โครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยทางการท่องเที่ยว” ในวันที่ 5 – 6 พฤศจิกายน 2556 ณ วนธรา เฮลท์รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดพิษณุโลก ทั้งนี้ ประเด็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย วิธีการฝึกอบรม ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้ารับการอบรม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ การฝึกอบรมกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ และจัดทำคู่มือฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาศักยภาพนักวิจัยทางการท่องเที่ยว”

2. กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 35 คน ประกอบด้วยนักวิจัยจากทุกแผนงานที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยและผู้เกี่ยวข้องกับการประสานงานโครงการวิจัยฯ

3. วิธีการฝึกอบรม ฝึกอบรม 2 วัน ดำเนินการด้วยวิธีดังนี้ (รายละเอียดแสดงในภาคผนวกที่ 5)

การบรรยายเนื้อหาสาระพร้อมกรณีตัวอย่าง ในประเด็น

1) การวิจัยทางการท่องเที่ยว : ลักษณะความซับซ้อน และความสัมพันธ์แบบบูรณาการกับศาสตร์ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัย

2) เทคนิคการทบทวนวรรณกรรม และการเชื่อมโยงมาสู่การออกแบบและการสร้างเครื่องมือการวิจัย

3) เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์

4) การวิจัยเชิงคุณภาพในมิติของการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ : เครื่องมือ เทคนิคการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และกรณีศึกษา

5) การเขียนรายงานผลการวิจัย : การนำเสนอความสำเร็จและประสิทธิผลของโครงการวิจัย

การทำแบบฝึกหัด ประกอบด้วย

1) เทคนิคการทบทวนวรรณกรรม และการเชื่อมโยงมาสู่การออกแบบและการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2) เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์

การแบ่งกลุ่มย่อยฝึกปฏิบัติ

1) การออกแบบโครงการวิจัยอย่างมีมาตรฐาน โดยฝึกจากกรณีศึกษา เพื่อถ่ายทอดและขยายแนวคิดหลักของการท่องเที่ยวแบบบูรณาการไปสู่การพัฒนาโครงการวิจัย

2) การส่งเสริมและพัฒนาแนวคิดในการวิจัยทางการท่องเที่ยว ทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพจากโจทย์วิจัย

3) การถาม – ตอบ เพื่อทบทวนแนวคิดและเทคนิคต่าง ๆ

4) การนำเสนอผลงานกลุ่ม โดยกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมาย

5) การให้ข้อเสนอแนะและแนวคิดป้อนกลับ คณะวิทยากรให้ข้อเสนอแนะและให้แนวคิดป้อนกลับเพื่อเสริมเติมเต็ม

การเผยแพร่และผลักดันผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 สู่การกำหนดนโยบายและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

การเผยแพร่และผลักดันผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 สู่การกำหนดนโยบายและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ มีรายละเอียดดังนี้

1. การผลิตสื่อวีดิทัศน์เผยแพร่ ได้คัดเลือกบริษัทผลิตสื่อวีดิทัศน์ ทำสัญญาจ้างบริษัทผลิตสื่อกำหนดกรอบประเด็นเนื้อเรื่องร่วมกับบริษัท และตรวจรับสื่อวีดิทัศน์

2. การจัดประชุมเวที สกว. (TRF Forum) เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่ภาคนโยบาย

3. การจัดทำจดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย

4. การร่วมจัดประชุมมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2557 (Thailand Research Expo 2014) ร่วมกับ วช. ซึ่งจัดระหว่างวันที่ 7 – 11 สิงหาคม 2557 ณ ศูนย์ประชุมบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์

5. การผลักดันผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เป็นการผลักดัน/ต่อยอดผลผลิตที่ได้จากการวิจัยปี 2555 และ 2556 ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยดำเนินการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย TEATA ATTA เป็นต้น (ภาพกิจกรรมในภาคผนวกที่ 6)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 นำเสนอผลการศึกษาแยกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาการบริหารจัดการโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

1. การศึกษาการบริหารจัดการโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ
โดยสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว.
2. การศึกษาการบริหารจัดการแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ
โดยผู้อำนวยการแผนงานและหัวหน้าโครงการย่อย

ตอนที่ 2 ผลการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

1. ผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน
2. ผลการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม)
3. ผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน
4. ผลการประเมินเมื่อโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 12 เดือน
5. ผลการประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 สัมฤทธิ์ผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

1. ผลผลิตโดยรวมของโครงการวิจัย
2. ผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่น

ตอนที่ 4 การเผยแพร่และผลักดันผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

สู่การกำหนดนโยบายและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

1. การเผยแพร่ด้วยสื่อวิทยุทัศน์
2. การประชุมวิชาการเวที สกว. (TRF Forum)
3. การเผยแพร่ด้วยจดหมายข่าว
4. การประชุมมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2557
5. การผลักดันผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

ตอนที่ 5 ประสิทธิภาพการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวและบริการปี 2556

ตอนที่ 6 การเปรียบเทียบลักษณะโครงการวิจัย/ระบบการติดตามและประเมิน/ผลการติดตาม
และประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 และ 2556

ตอนที่ 1 การศึกษาการบริหารจัดการโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556

การศึกษการบริหารจัดการโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ศึกษาการบริหารจัดการ 2 ระดับ ได้แก่ 1) การศึกษการบริหารจัดการโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ โดยสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. 2) การศึกษการบริหารจัดการแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ โดยผู้อำนวยการแผนงานและหัวหน้าโครงการย่อย รายละเอียดผลการศึกษาระดับดังนี้

1. การศึกษการบริหารจัดการโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ โดยสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักสำคัญในการนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ สู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งปฏิรูประบบการวิจัยของประเทศให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด จึงทำหน้าที่สนับสนุนงบประมาณการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 โดยสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. (สปว. สกว.) เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบบริหารจัดการ ทั้งนี้การบริหารจัดการนำเสนอแยกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การวางแผนการสนับสนุนงบประมาณการดำเนินการ 2) การดำเนินการและผลการดำเนินการ 3) แผนงานวิจัยที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนปี 2556 4) บทวิเคราะห์การสนับสนุนโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 รายละเอียดดังนี้

1.1 การวางแผนการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบบริหารจัดการการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการให้สัมฤทธิ์ผล โดยบริหารจัดการทั้งการจัดสรรงบประมาณ การประสานงานและการสนับสนุนให้นักวิจัยดำเนินการวิจัยให้แล้วเสร็จภายใต้สัญญาที่ตกลงกับ สกว. ทั้งนี้สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. วางแผนการสนับสนุนงบประมาณการวิจัย โดยเริ่มจากการกำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กรอบวิจัยและแผนการบริหารจัดการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1.1 ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2559 การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็ง

กลไกการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ทั้ง 3 ยุทธศาสตร์ประกอบด้วยกลยุทธ์ต่าง ๆ ดังภาพที่ 3

ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555 – 2559

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติ ทางการท่องเที่ยว	ยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มี ศักยภาพทางการท่องเที่ยวและ พื้นที่เชื่อมโยง	ยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาและ เสริมสร้างความเข้มแข็งกลไกการ บริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยว
กลยุทธ์ที่ 1.1 การวิจัยเพื่อกำหนดนโยบายการ พัฒนาการท่องเที่ยวไทยในระดับ มหภาค กลยุทธ์ที่ 1.2 การวิจัยเพื่อส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพของอุทยานการ ท่องเที่ยวไทย กลยุทธ์ที่ 1.3 การวิจัยเพื่อส่งเสริม พัฒนาและ จัดการอุปสงค์ทางการตลาดการ ท่องเที่ยวของไทย กลยุทธ์ที่ 1.4 การวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนา กลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ของไทย	กลยุทธ์ที่ 2.1 ส่งเสริมการวิจัยใน 14 กลุ่มพื้นที่ กลยุทธ์ที่ 2.2 ส่งเสริมการวิจัยในกลุ่มคลัสเตอร์ ของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ที่มีศักยภาพ กลยุทธ์ที่ 2.3 ส่งเสริมการวิจัยในกลุ่มคลัสเตอร์ ตามระบบโลจิสติกส์ทางการ ท่องเที่ยว	กลยุทธ์ที่ 3.1 สนับสนุนการวิจัยเพื่อส่งเสริมการจัด ตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านการบริหาร จัดการท่องเที่ยวและศูนย์ความ เชี่ยวชาญอื่น ๆ ที่สามารถสนับสนุน ดำเนินการวิจัยการท่องเที่ยวเชิง เครือข่ายผ่านกระบวนการวิจัยเชิง ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลยุทธ์ที่ 3.2 สนับสนุนการวิจัยเพื่อส่งเสริมการ ดำเนินการวิจัยการท่องเที่ยวแบบ บูรณาการสหวิทยาการ กลยุทธ์ที่ 3.3 สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิจัย การท่องเที่ยว กลยุทธ์ที่ 3.4 สนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนา วารสารวิชาการและ/หรือการวิจัยการ ท่องเที่ยวระดับชาติและนานาชาติ กลยุทธ์ที่ 3.5 สนับสนุนการวิจัยเพื่อจัดทำ ฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเป็นต้น กลยุทธ์ที่ 3.6 สนับสนุนการวิจัยการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร สนับสนุน การพัฒนาระบบข้อมูลท่องเที่ยว เชิงแผนที่อย่างเป็นระบบและมี เอกลักษณ์ความเป็นไทย

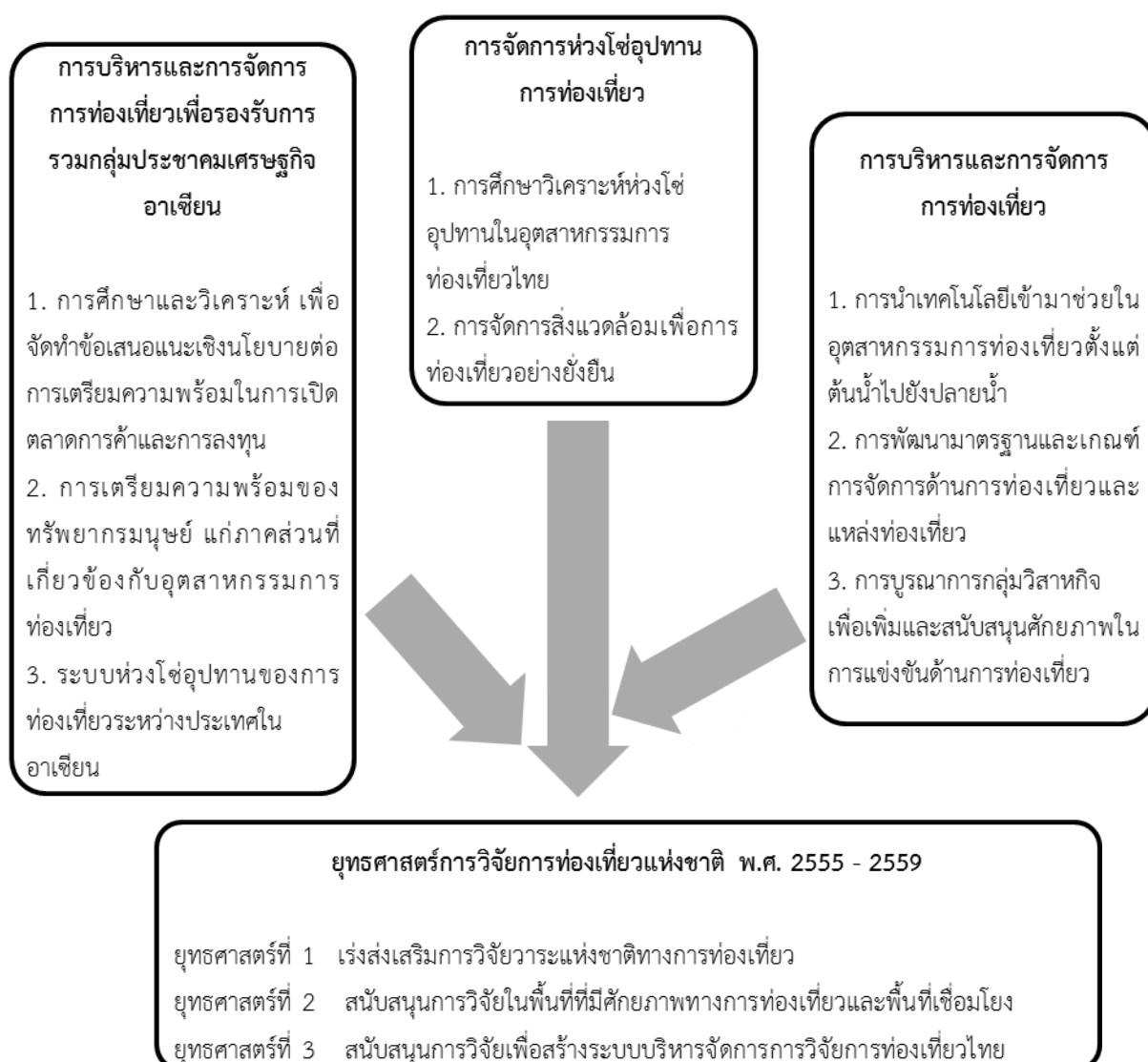
ภาพที่ 3 ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555– 2559

1.1.2 กรอบวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวปี 2556 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จัดลำดับความสำคัญด้านการวิจัยการท่องเที่ยว เพื่อยกระดับสู่การกำหนดนโยบายเป็นวาระแห่งชาติ โดยกำหนด 3 กรอบการวิจัย ให้สนองตอบ 3 ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ภาพที่ 4) ดังนี้

1) **การบริหารและการจัดการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน** แยกย่อยเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเตรียมความพร้อมการลงทุน การเตรียมความพร้อมด้านทุนมนุษย์ และระบบห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยว

2) **การจัดการห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว** ประกอบด้วยประเด็นการวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทานและการจัดการสิ่งแวดล้อม

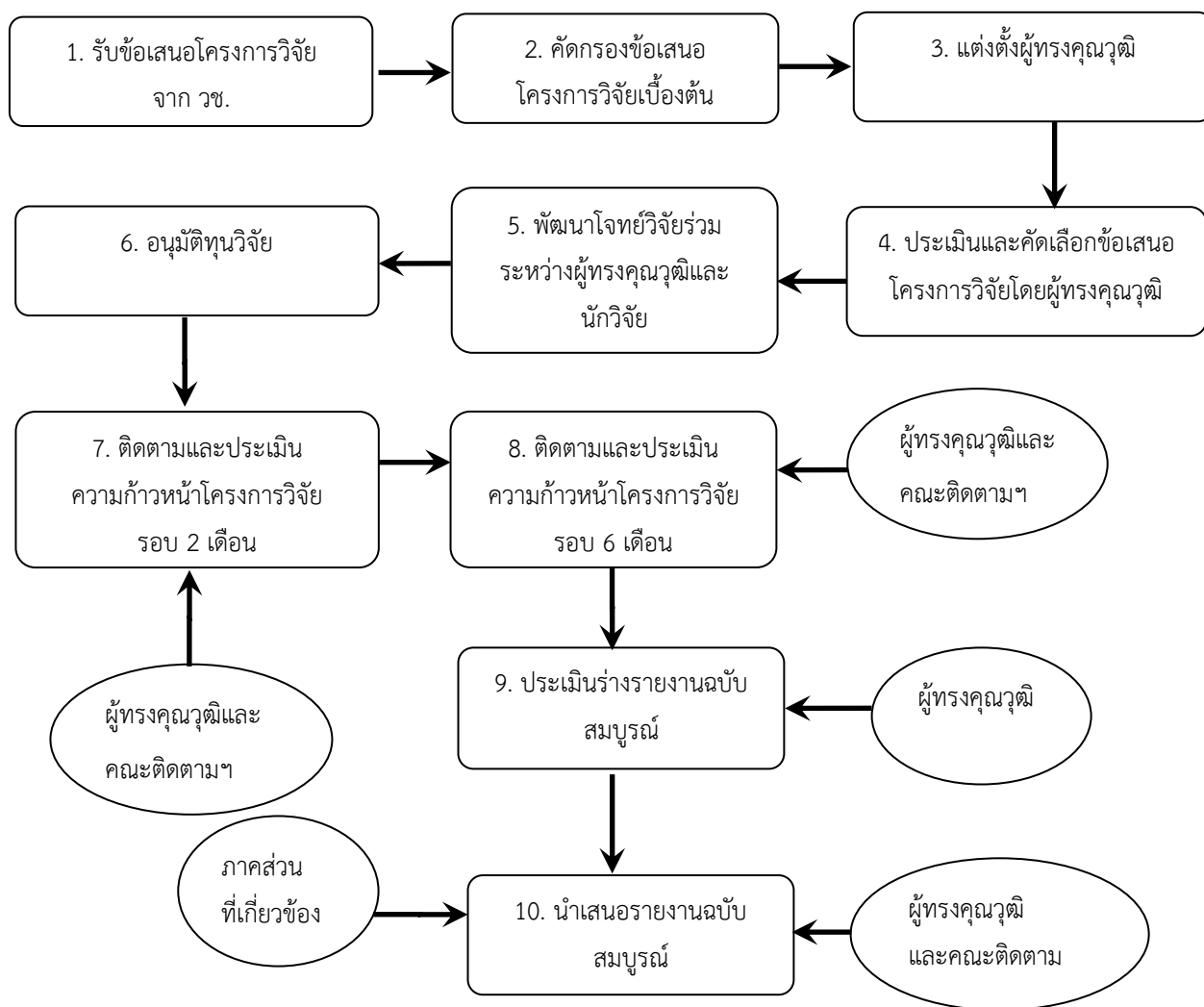
3) **การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยว** ประกอบด้วยประเด็นการใช้เทคโนโลยี การพัฒนามาตรฐาน และการบูรณาการกลุ่มวิสาหกิจ

ภาพที่ 4 กรอบการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ประจำปี พ.ศ.2556

1.2 การดำเนินการและผลการดำเนินงาน

1.2.1 การดำเนินการ สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ดำเนินการบริหารจัดการสนับสนุนทุนวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ประกอบด้วย 10 กิจกรรม ดังแสดงในภาพที่ 5 ดังนี้

ภาพที่ 5 ขั้นตอนและกิจกรรมการบริหารจัดการงบประมาณวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

1.2.2 ผลการดำเนินงาน การดำเนินงานตามแผนที่กำหนดตั้งแต่เดือนกันยายน 2555 ถึง มกราคม 2556 ปรากฏผลดังนี้

1) รับข้อเสนอโครงการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติและแบ่งกลุ่มข้อเสนอโครงการวิจัยตามกลุ่มโจทย์วิจัย หลังจากการคัดกรองเบื้องต้นตามระเบียบ วช. สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว.รับข้อเสนอโครงการวิจัยผ่านระบบ

NRPM จาก วช. จำนวนรวมทั้งสิ้น 60 แผนงาน งบประมาณรวม 321,024,077.65 บาท ได้กลุ่มข้อเสนอโครงการวิจัยตามกลุ่มโจทย์วิจัย 3 กลุ่ม รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อเสนอโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 แบ่งตามกลุ่มโจทย์วิจัย

โจทย์วิจัย	จำนวนแผนงาน	งบประมาณที่เสนอขอ (บาท)
AEC		
กลุ่มที่ 1 ทุมนมนุษย์	8	30,384,440.00
กลุ่มที่ 2 นโยบาย/ยุทธศาสตร์/แผนพัฒนาเพื่อรองรับ AEC	18	149,331,941.00
SUPPLY CHAIN		
โซ่อุปทาน logistic และสื่อ	12	61,556,264.00
MANAGEMENT		
กลุ่มที่ 1 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร	8	14,935,268.25.00
กลุ่มที่ 2 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	7	22,644,266.40.00
กลุ่มที่ 3 สิ่งแวดล้อม มูลค่าและคุณค่าเพิ่ม	7	42,171,898.00
รวม	60	321,024,077.65

2) พิจารณาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. แต่งตั้งคณะผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินข้อเสนอโครงการวิจัย ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาติดตามและประเมินผลชุดโครงการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวระหว่าง วช. และ สกว. และได้รับรองผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนรวมทั้งสิ้น 39 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก 2) ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภาคการศึกษา นักวิชาการในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ภาคธุรกิจเอกชนที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย ทั้งนี้มอบหมายให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินข้อเสนอโครงการวิจัย ประเมินรายงานความก้าวหน้า และประเมินรายงานฉบับสมบูรณ์ ของโครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยภายใต้ชุดโครงการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวระหว่าง วช. และ สกว. ประจำปีงบประมาณ 2556 เพื่อให้โครงการวิจัยที่ได้รับทุนสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ประเมิน คัดเลือก และพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย โครงการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

(1) โครงการวิจัยที่ผ่านระบบ NRPM ที่ได้รับจาก วช. สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ได้มอบข้อเสนอโครงการวิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแผนงานละ 5 ท่าน โดยทุกแผนงานวิจัยประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และภาคธุรกิจการท่องเที่ยว จากนั้นจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อคัดเลือกข้อเสนอโครงการวิจัย และเชิญคณะวิจัยที่ผ่านการคัดเลือกร่วมพัฒนาโจทย์วิจัยกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ข้อเสนอโครงการวิจัยและผลผลิตที่ได้จากการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย และเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสม ทั้งนี้ตามมติคณะกรรมการพิจารณาติดตามและประเมินผลชุดโครงการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวร่วมระหว่าง วช. และ สกว. ครั้งที่ 2/2556 เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2556 ได้อนุมัติแผนงานวิจัยที่ผ่านระบบ NRPM จำนวน 21 แผนงาน งบประมาณรวม 57,778,000 บาท

(2) โครงการวิจัย *Selected Topic* หลักเกณฑ์ในการพิจารณา ได้แก่ (2.1) เป็นงานวิจัยเพื่อแก้ปัญหาเร่งด่วนหรือเป็นงานวิจัยเพื่อสนับสนุนนโยบายภาครัฐ (2.2) เป็นงานวิจัยเชิงพื้นที่เชื่อมโยงกับชุมชนท้องถิ่น และ (2.3) เป็นการวิจัยต่อยอดจากงานวิจัยปี 2555 ทั้งนี้สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ได้นำโจทย์วิจัยที่ได้รับจากการประชุมรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนในปี 2555 ในภูมิภาคต่าง ๆ พัฒนาร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และชุดโครงการ “โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน” รวมทั้งฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น สกว. โดยหลังจากรับข้อเสนอโครงการวิจัย สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. จัดส่งข้อเสนอโครงการวิจัยมอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแผนงานละ 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และภาคธุรกิจการท่องเที่ยว จากนั้นจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อคัดเลือกข้อเสนอโครงการวิจัย และเชิญคณะวิจัยที่ผ่านการคัดเลือกพัฒนาโจทย์วิจัยร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ข้อเสนอโครงการวิจัยและผลผลิตที่ได้จากการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยและเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสม ทั้งนี้ตามมติคณะกรรมการพิจารณาติดตามและประเมินผล ชุดโครงการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวร่วมระหว่าง วช. และ สกว. ครั้งที่ 2/2556 เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2556 ได้อนุมัติแผนงานวิจัย *Selected Topic* จำนวน 8 แผนงาน งบประมาณรวม 20,617,860 บาท

ในปี 2556 คณะกรรมการพิจารณาติดตามและประเมินผลชุดโครงการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวร่วมระหว่าง วช. และ สกว. ครั้งที่ 2/2556 เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2556 ได้อนุมัติแผนงานวิจัยเพื่อเตรียมจัดทำสัญญาวิทยุวิจัยจำนวน 29 แผนงาน งบประมาณรวมทั้งสิ้น 78,395,860 บาท แบ่งกลุ่มโจทย์วิจัยตามกรอบวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ข้อเสนอโครงการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ปี 2556 ที่ผ่านการพิจารณาจาก คณะผู้ทรงคุณวุฒิ แบ่งกลุ่มโจทย์วิจัยตามกรอบวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

โจทย์วิจัย	จำนวนแผนงาน	งบประมาณ (บาท)
AEC	13	40,386,000
กลุ่มที่ 1 ทุมนมนุษย์	5	14,983,000
กลุ่มที่ 2 นโยบาย/ยุทธศาสตร์/แผนพัฒนาเพื่อรองรับ AEC	8	25,403,000
SUPPLY CHAIN	4	7,401,000
โซ่อุปทาน logistic และสื่อ	4	7,401,000
MANAGEMENT	12	30,608,860
กลุ่มที่ 1 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเพื่อ การเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร	3	6,748,000
กลุ่มที่ 2 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	6	16,028,860
กลุ่มที่ 3 สิ่งแวดล้อม มูลค่าและคุณค่าเพิ่ม	3	7,832,000
รวม	29	78,395,860

4) ประกาศรายชื่อแผนงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุน และทำสัญญารับทุนวิจัย สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. มอบหมายให้นักวิจัยปรับแก้ ข้อเสนอโครงการวิจัยตามข้อเสนอแนะของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งได้จัดทำเอกสารประกอบการทำสัญญารับทุนวิจัย และทำสัญญารับทุนวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวปี 2556 จำนวนรวมทั้งสิ้น 29 แผนงาน

5) จัดการปฐมนิเทศนักวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุน สำนักประสานงานโครงการวิจัย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ สกว. จัดปฐมนิเทศนักวิจัยทุกแผนงานหลังเสร็จสิ้นการทำสัญญารับทุนวิจัย เพื่อให้ นักวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด การปฐมนิเทศประกอบด้วย ประเด็นเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างสำนักประสานงานฯ กับนักวิจัย การจัดการงบประมาณ การเบิกจ่ายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการวิจัยฯ

1.3 แผนงานที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนปี 2556

ชื่อแผนงานและพื้นที่วิจัยของ 29 แผนงานที่ได้รับงบประมาณสนับสนุน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.3.1 ชื่อแผนงาน แผนงานที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจำนวน 29 แผนงานแบ่งกลุ่ม 1) โจทย์วิจัยตามกรอบวิจัยเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่ม AEC จำนวน 13 แผนงาน 2) กลุ่ม SUPPLY CHAIN จำนวน 4 แผนงาน และ 3) กลุ่ม MANAGEMENT จำนวน 12 แผนงาน ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยปี 2556
แบ่งกลุ่มโจทย์วิจัยตามกรอบการวิจัย

โจทย์วิจัย	ชื่อแผนงาน
AEC <i>กลุ่มที่ 1 ทุนมนุษย์</i>	1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเตรียมการ การเคลื่อนย้ายแรงงานทางการท่องเที่ยวและการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ การสอนของนักเรียนและนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมในการพัฒนาหลักสูตรและเตรียมความพร้อมสู่การเปิดเสรีอาเซียน พ.ศ. 2558 2. การพัฒนาการบริหารจัดการของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทาง R3E เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 3. นโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาทุนมนุษย์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารไทยเชิงสร้างสรรค์ สำหรับกลุ่มท่องเที่ยว Active Beach เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 4. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ งานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 5. การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556
<i>กลุ่มที่ 2 นโยบาย/ยุทธศาสตร์/แผนพัฒนาเพื่อรองรับ AEC</i>	6. นโยบายการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอาเซียน 7. นโยบายการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

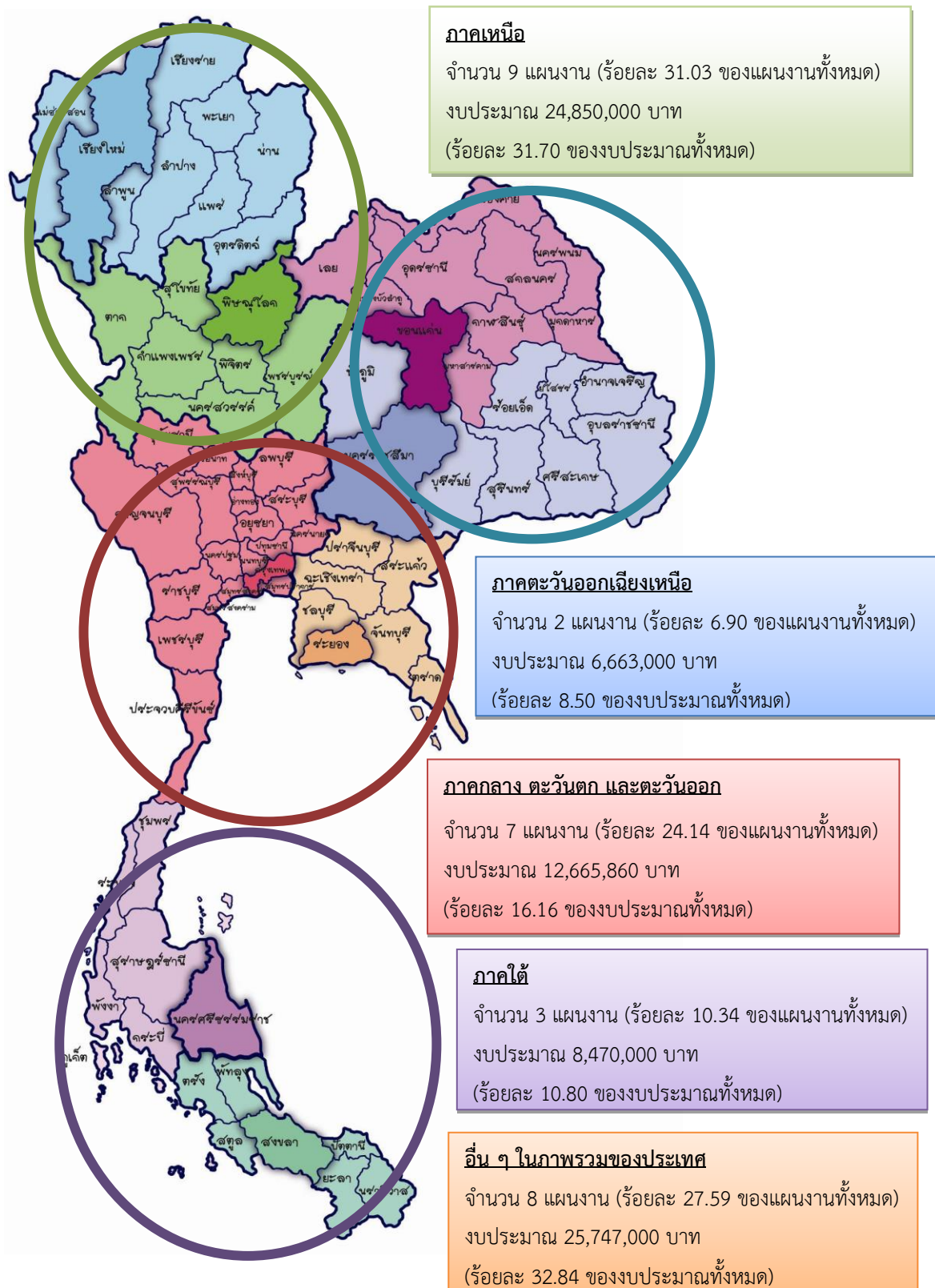
ตารางที่ 5 (ต่อ)

โจทย์วิจัย	ชื่อแผนงาน
	8. ศักยภาพและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 9. การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 10. การยกระดับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน 11. แนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคตะวันตก เพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย 12. การพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่ภาคตะวันตกสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย 13. แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดภาคใต้สู่อาเซียน
SUPPLY CHAIN โซ่อุปทาน Logistic และสื่อ	1. ระบบให้บริการข้อมูลการเดินทางเฉพาะบุคคลสำหรับการท่องเที่ยวไทย 2. การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ผังเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว 3. การศึกษาข้อมูลเชิงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง เพื่อพัฒนาเว็บไซต์การท่องเที่ยวเชิงแบบภาพสามมิติเสมือนจริง 4. ระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษาอำเภอหัวหิน โดยอาศัยออนโทโลยีและเทคโนโลยีการประมวลผลแบบขนานบนกลุ่มเมฆ

ตารางที่ 5 (ต่อ)

โจทย์วิจัย	ชื่อแผนงาน
MANAGEMENT กลุ่มที่ 1 การท่องเที่ยว เชิงสุขภาพและ การท่องเที่ยว เพื่อการเรียนรู้ เรื่องอาหาร	1. การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ 2. แผนธุรกิจเพื่อพัฒนาสร้างสรรค์มูลค่าเพิ่มและส่งเสริมธุรกิจ อาหารไทยประยุกต์ใหม่ เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียนสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ: กรณีศึกษาอาหาร ไทย-ฮาลาล, ไทย-เวียดนาม, ไทย-จีน, ไทย-ญี่ปุ่น และ ไทย- ตะวันตก 3. การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารโดยกลุ่มหาบเร่ แผงลอยกับการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว
กลุ่มที่ 2 การท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	4. โครงการศึกษาศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม ย่านเมืองเก่าในชุมชนบริเวณ แม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่า ฝั่งธนบุรี : กรณีศึกษาพื้นที่ตลาดพลู-วัดโพธิ์นิมิตร์ 5. การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสอง ฝั่งโขง 6. ศักยภาพการท่องเที่ยวตามลำน้ำโขงไทย-ลาว กรณีศึกษาจาก เชียงคานถึงโขงเจียม 7. แนวทางการพัฒนาถนนคนเดินเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนใน ประเทศไทย: กรณีศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ และภูเก็ต 8. การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้ มรดกเชิงวัฒนธรรม 9. การพัฒนาระบบอุปทานการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในเขต พื้นที่ท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร
กลุ่มที่ 3 สิ่งแวดล้อม มูลค่าและ คุณค่าเพิ่ม	10. การศึกษาการใช้เรือพลังแสงอาทิตย์เพื่อการท่องเที่ยวในแนว ปะการัง 11. ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติ: กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติทับลาน 12. การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่

1.3.2 พื้นที่วิจัย พื้นที่วิจัย 29 แผนงาน กระจายในภาคเหนือ 9 แผนงาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 แผนงาน ภาคกลาง ภาคตะวันตกและภาคตะวันออก 7 แผนงาน ภาคใต้ 3 แผนงาน และในภาพรวมของประเทศ (ไม่จำกัดภาค) 8 แผนงาน ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 แผนงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 จำแนกตามภูมิภาค (พื้นที่วิจัย)

ตารางที่ 6 ผลการแบ่งกลุ่มโครงการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวปี 2556 ตามภูมิภาค

พื้นที่วิจัย	จำนวน
ภาคเหนือ	9
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2
ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก	7
ภาคใต้	3
ภาพรวมของประเทศ (ไม่จำกัดภาค)	8
รวม	29

จากตาราง 6 พบว่า โครงการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวปี 2556 มีพื้นที่วิจัยส่วนใหญ่กระจายอยู่ในภาคเหนือมากที่สุด จำนวน 9 แผนงาน รองลงมาเป็นพื้นที่วิจัยในภาพรวมของประเทศ จำนวน 8 แผนงาน ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก จำนวน 7 แผนงาน ภาคใต้ จำนวน 3 แผนงาน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 2 แผนงาน ตามลำดับ

1.4 บทวิเคราะห์การสนับสนุนโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556
 วช.ร่วม สกว. สนับสนุนโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 วิเคราะห์แยกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่

- 1) การเปรียบเทียบแผนงานที่นักวิจัยเสนอกับแผนงานที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณวิจัย
- 2) การเปรียบเทียบงบประมาณที่เสนอกับงบประมาณที่สนับสนุน
- 3) ร้อยละของแผนงานและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนแบ่งตามกลุ่มโจทย์วิจัย
- 4) ร้อยละของแผนงานและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนแบ่งตามพื้นที่วิจัย

1.4.1 การเปรียบเทียบแผนงานที่นักวิจัยเสนอกับแผนงานที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณวิจัย

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนแผนงานที่นักวิจัยเสนอในปี 2556 กับจำนวนแผนงานที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณวิจัย พบว่า แผนงานที่นักวิจัยเสนอจำนวน 60 แผนงาน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณวิจัยเพียง 29 แผนงาน หรือคิดเป็นแผนงานร้อยละ 48.30 ของแผนงานทั้งหมดที่นักวิจัยเสนอ โดยกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเสนอ 7 แผนงาน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณวิจัย 6 แผนงาน คิดเป็นแผนงานร้อยละ 85.70 ของแผนงานที่เสนอ สำหรับ AEC กลุ่มที่ 2 นโยบาย/ยุทธศาสตร์/

แผนพัฒนา เพื่อรองรับ AEC เสนอมากถึง 18 แผนงาน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณวิจัย 8 แผนงาน คิดเป็นแผนงานร้อยละ 44.40 ของแผนงานที่เสนอ รายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบจำนวนแผนงานที่เสนอกับจำนวนและร้อยละแผนงานที่ได้รับการสนับสนุน
งบประมาณวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

โจทย์วิจัยตามกรอบวิจัย	จำนวน แผนงานที่ เสนอ	แผนงานที่ได้รับการสนับสนุน	
		จำนวน	ร้อยละ (เทียบกับแผนงานที่เสนอ)
AEC	26	13	50.00
กลุ่มที่ 1 ทุมนมนุษย์	8	5	62.50
กลุ่มที่ 2 นโยบาย/ยุทธศาสตร์/ แผนพัฒนาเพื่อรองรับ AEC	18	8	44.40
SUPPLY CHAIN	12	4	33.33
โซ่อุปทาน Logistic และสื่อ	12	4	33.30
MANAGEMENT	22	12	54.55
กลุ่มที่ 1 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเพื่อ การเรียนรู้เรื่องอาหาร	8	3	37.50
กลุ่มที่ 2 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	7	6	85.70
กลุ่มที่ 3 สิ่งแวดล้อม มูลค่า และคุณค่าเพิ่ม	7	3	42.80
รวม	60	29	48.30

1.4.2 การเปรียบเทียบงบประมาณที่เสนอกับงบประมาณที่สนับสนุน พบว่า วช. ร่วม
สกว. จัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพียง 78,395,860 บาท ร้อยละ 24.42 ของงบประมาณที่นักวิจัยเสนอ
ทั้งหมด (321,024,077.65 บาท) รายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบงบประมาณที่นักวิจัยเสนอและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนในการวิจัย
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

โจทย์วิจัยตามกรอบวิจัย	งบประมาณ ที่เสนอ	งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน	
		จำนวน (บาท)	ร้อยละ (เทียบกับงบประมาณที่เสนอ)
AEC	179,716,381.00	40,386,000.00	22.47
กลุ่มที่ 1 ทุมนมนุษย์	30,384,440.00	14,983,000.00	49.31
กลุ่มที่ 2 นโยบาย/ ยุทธศาสตร์/ แผนพัฒนารองรับ AEC	149,331,941.00	25,403,000.00	17.01
SUPPLY CHAIN	61,556,264.00	7,401,000.00	12.02
โซ่อุปทาน Logistic และสื่อ	61,556,264.00	7,401,000.00	12.02
MANAGEMENT	79,751,432.65	30,608,860.00	38.38
กลุ่มที่ 1 การท่องเที่ยวเชิง สุขภาพและการ ท่องเที่ยวเพื่อ การเรียนรู้เรื่องอาหาร	14,935,268.25	6,748,000.00	45.18
กลุ่มที่ 2 การท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	22,644,266.40	16,028,860.00	70.78
กลุ่มที่ 3 สิ่งแวดล้อม มูลค่าและ คุณค่าเพิ่ม	42,171,898.00	7,832,000	18.57
รวม	321,024,077.65	78,395,860.00	24.42

1.4.3 ร้อยละของแผนงานและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนแบ่งกลุ่มโจทย์วิจัยตาม
กรอบวิจัย จากตารางที่ 9 ร้อยละของแผนงานและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนตามกลุ่มโจทย์วิจัย
พบว่า AEC กลุ่มที่ 2 นโยบาย/ยุทธศาสตร์/แผนพัฒนาเพื่อรองรับ AEC ได้รับการสนับสนุน 8 แผนงาน

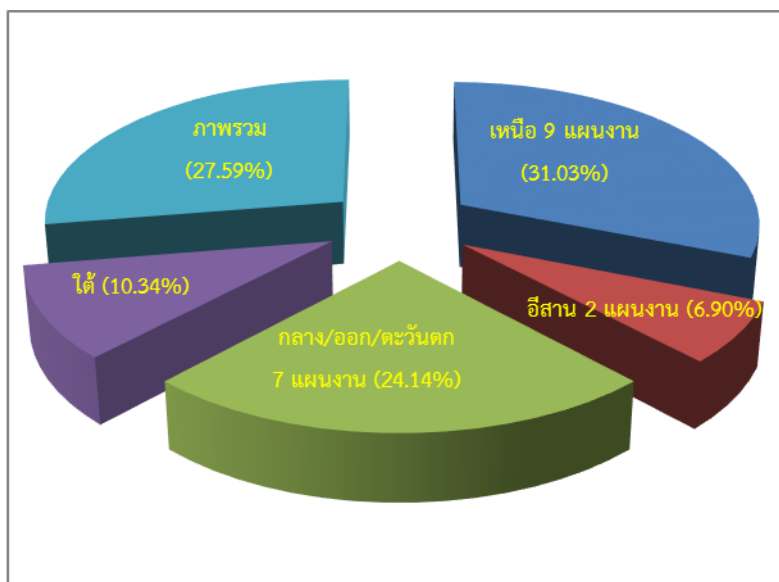
(ร้อยละ 27.59) ลำดับรองลงมาได้แก่ กลุ่ม MANAGEMENT การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 6 แผนงาน
(ร้อยละ 20.70) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของแผนงานและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน แบ่งกลุ่มโจทย์วิจัย
ตามกรอบวิจัย

โจทย์วิจัย	แผนงาน		งบประมาณสนับสนุน	
	จำนวน	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
AEC	13	44.83	40,386,000	51.51
กลุ่มที่ 1 ทุมนมนุษย์	5	17.24	14,983,000	19.11
กลุ่มที่ 2 นโยบาย/ ยุทธศาสตร์/ แผนพัฒนาเพื่อ รองรับ AEC	8	27.59	25,403,000	32.40
SUPPLY CHAIN	4	13.79	7,401,000	9.44
โซ่อุปทาน Logistic และสื่อ	4	13.79	7,401,000	9.44
MANAGEMENT	12	41.38	30,608,860	39.05
กลุ่มที่ 1 การท่องเที่ยวเชิง สุขภาพและการ ท่องเที่ยวเพื่อ การเรียนรู้เรื่องอาหาร	3	10.34	6,748,000	8.61
กลุ่มที่ 2 การท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	6	20.70	16,028,860	20.45
กลุ่มที่ 3 สิ่งแวดล้อม มูลค่าและ คุณค่าเพิ่ม	3	10.34	7,832,000	9.99
รวม	29	100	78,395,860	100

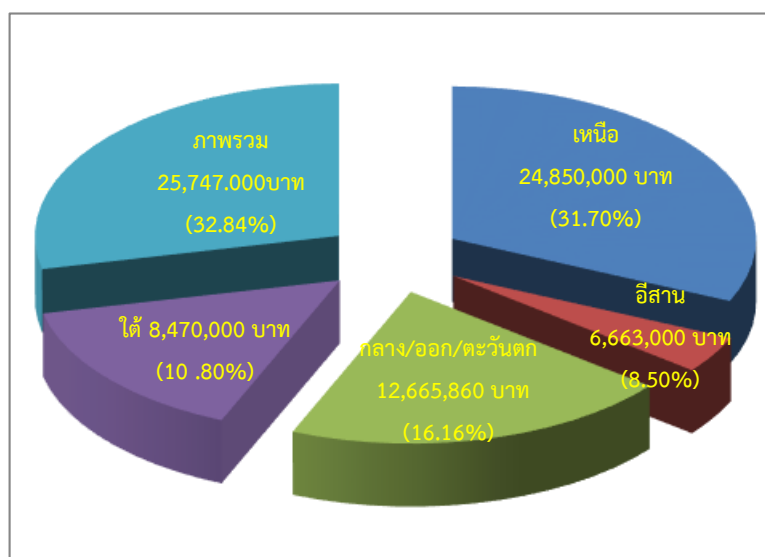
1.4.4 ร้อยละของแผนงานและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนแบ่งตามพื้นที่วิจัย

โครงการวิจัยทั้ง 29 แผนงาน มีพื้นที่วิจัยกระจายทั่วทุกภาค โดยพบว่า 8 แผนงาน (ร้อยละ 27.59) ดำเนินการในภาพรวม (ไม่จำกัดภาค) 9 แผนงาน (ร้อยละ 31.03) ดำเนินงานวิจัยในพื้นที่ภาคเหนือ 7 แผนงาน (ร้อยละ 24.14) ดำเนินงานวิจัยในพื้นที่ในพื้นที่ภาคกลาง ภาคตะวันตกและภาคตะวันออก ส่วนพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่ที่มีงานวิจัยน้อยที่สุดเพียง 2 แผนงาน (ร้อยละ 6.90) เท่านั้น ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 จำนวนและร้อยละของแผนงานที่ได้รับการสนับสนุน แบ่งตามพื้นที่วิจัย

สำหรับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยกระจายมากน้อยตามลำดับ เช่นเดียวกับจำนวนแผนงานในพื้นที่วิจัย ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 จำนวนและร้อยละของงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน แบ่งตามพื้นที่วิจัย

1.5 ผลผลิตงานวิจัยปี 2556

การสนับสนุนงบประมาณในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 จะได้รับผลผลิตหลากหลาย (ภาพที่ 9) ทั้งนี้อาจแบ่งได้เป็น 6 กลุ่มดังนี้

1.5.1 นโยบาย / ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนา

- 1) นโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาทุนมนุษย์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารไทยในกลุ่มท่องเที่ยว Active Beach เพื่อรองรับ AEC
- 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและการตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของไทย เชื่อมโยงกับลาว เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- 3) แผนการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุ่มน้ำเวียงหนองล่อง และชุมชนท่องเที่ยว
- 4) แผนการตลาดเชื่อมโยงการท่องเที่ยวภาคตะวันตกสู่เขตเศรษฐกิจทวาย
- 5) แผนพัฒนาและกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของหมู่เกาะลันตา
- 6) แผนธุรกิจเพื่อพัฒนาสร้างเสริมมูลค่าเพิ่มให้กับอาหารไทยประยุกต์ใหม่ สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ และเมนูอาหารไทยประยุกต์ใหม่ 5 ประเภท

1.5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ได้แก่

- 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคตะวันตกเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย
- 2) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ R3E
- 3) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการจัดการการท่องเที่ยวเรือตามลำน้ำโขง
- 4) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการเรียนการสอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาตามกรอบ MRA
- 5) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเตรียมการเคลื่อนย้ายแรงงานทางการท่องเที่ยว
- 6) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อรองรับ AEC

1.5.3 แนวทางการพัฒนาและแนวทางอื่น ๆ ได้แก่

- 1) แนวทางการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเส้นทาง R3E
- 2) แนวทางการพัฒนานนคนเดินเพื่อการท่องเที่ยว
- 3) แนวทางการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่
- 4) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมไทในพื้นที่ล้านนาตะวันออก
- 5) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร กลุ่มหาบเร่แผงลอย

- 6) แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุภาคเหนือตอนบน
- 7) แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 8) แนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่าฝั่งธนบุรี
- 9) แนวทางการจัดการท่องเที่ยวบนพื้นฐานการจัดการพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติ
- 10) แนวทางการนำเรือพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ในการท่องเที่ยวในแนวปะการัง
- 11) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของอุตสาหกรรมโรงแรมในเครือต่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน

1.5.4 เส้นทางท่องเที่ยว ได้แก่

- 1) เส้นทางและคู่มือท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางสถาปัตยกรรม ภูมิทัศน์วัฒนธรรม บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่าฝั่งธนบุรี
- 2) เส้นทางท่องเที่ยวตามลำน้ำโขงเชื่อมโยงไทย-ลาว
- 3) เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชื่อมโยงชุมชนบางขลังและนครชุม
- 4) เส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารกลุ่มหาบเร่แผงลอย
- 5) เส้นทางท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ไทย-เมียนมาร์
- 6) เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้กับมาเลเซียและอินโดนีเซีย

ในกรอบ IMT-GT

1.5.5 สื่อ ได้แก่

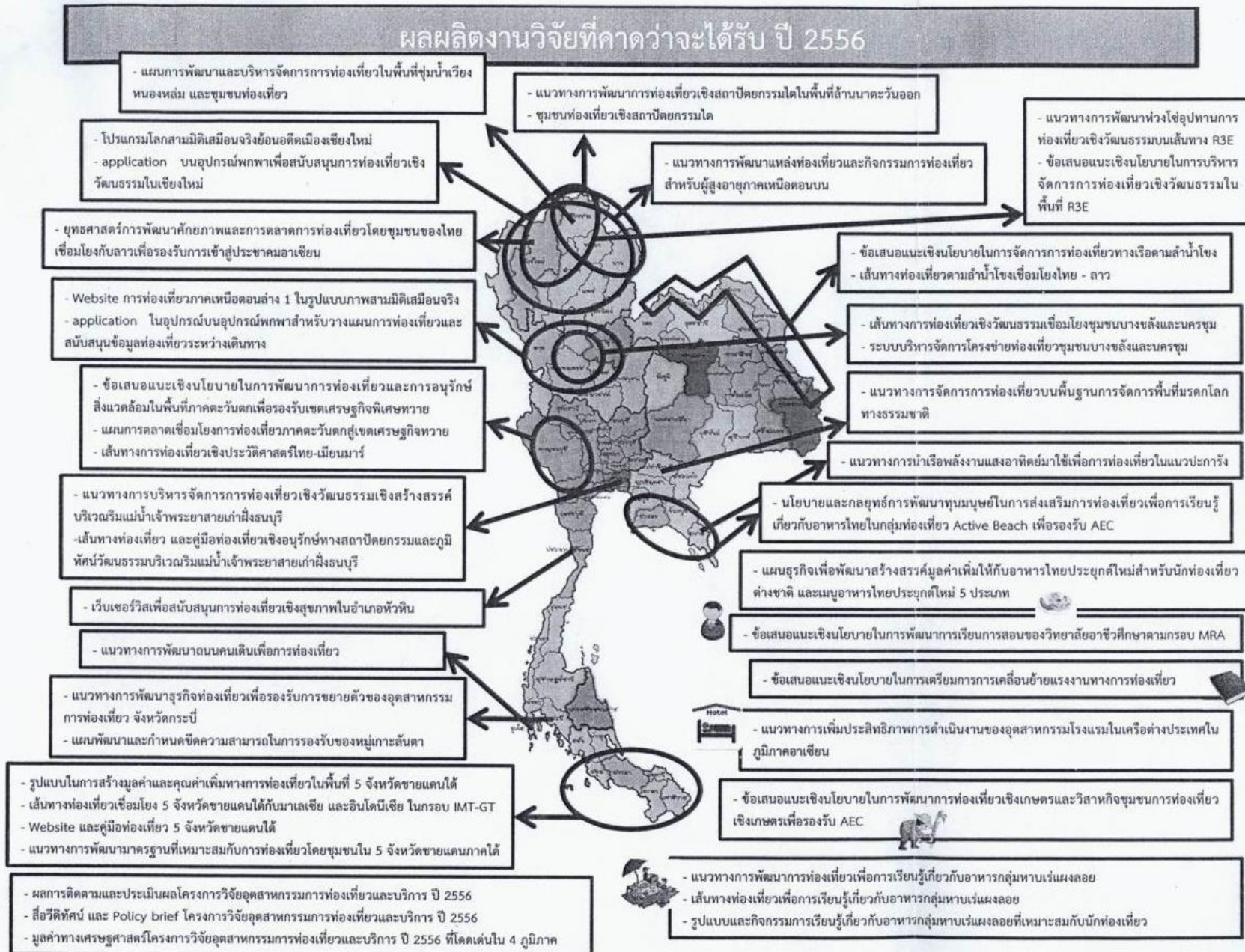
- 1) โปรแกรมโลกสามมิติเสมือนจริงย้อนอดีตเมืองเชียงใหม่
- 2) Application บนอุปกรณ์พกพา เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเชียงใหม่
- 3) Website การท่องเที่ยวภาคเหนือตอนล่าง 1 ในรูปแบบภาพสามมิติเสมือนจริง
- 4) Application บนอุปกรณ์พกพาสำหรับวางแผนการท่องเที่ยวและสนับสนุนข้อมูลการท่องเที่ยวระหว่างทาง
- 5) เว็บไซต์เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในอำเภอหัวหิน
- 6) Website และคู่มือท่องเที่ยว 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 7) สื่อวีดิทัศน์และ Policy brief โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

ปี 2556

1.5.6 ผลผลิตงานวิจัยอื่น ๆ

- 1) รูปแบบในการสร้างมูลค่าและคุณค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 2) รูปแบบและกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารกลุ่มหาบเร่แผงลอยที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยว
- 3) ระบบบริหารจัดการเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนบางช้างและนครชุม
- 4) ชุมชนท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมใต้
- 5) มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

ปี 2556

ภาพที่ 9 ผลงานวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ ปี 2556

2. การศึกษาการบริหารจัดการแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ โดยผู้อำนวยการแผนงานและหัวหน้าโครงการย่อย

วช. ร่วมกับ สกว. สนับสนุนงบประมาณการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 รวมทั้งสิ้น 29 แผนงาน การบริหารจัดการของนักวิจัยในแผนงานต่าง ๆ นำเสนอแยกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่

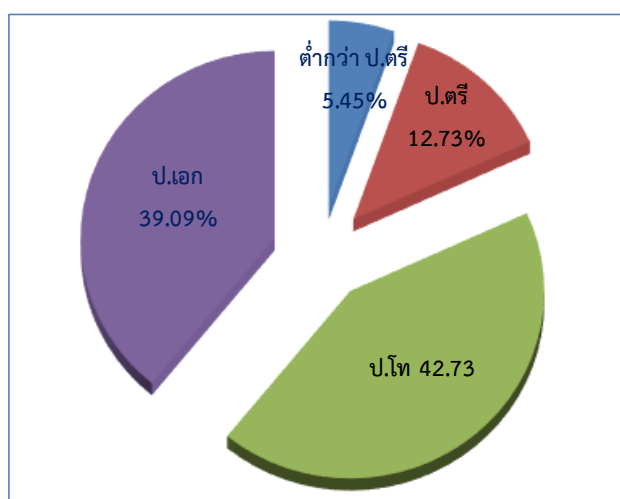
- 2.1 ข้อมูลนักวิจัย
- 2.2 การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่
- 2.3 วิธีดำเนินการวิจัย
- 2.4 การบริหารจัดการแผนงานวิจัย
- 2.5 การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

แต่ละประเด็นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลนักวิจัย

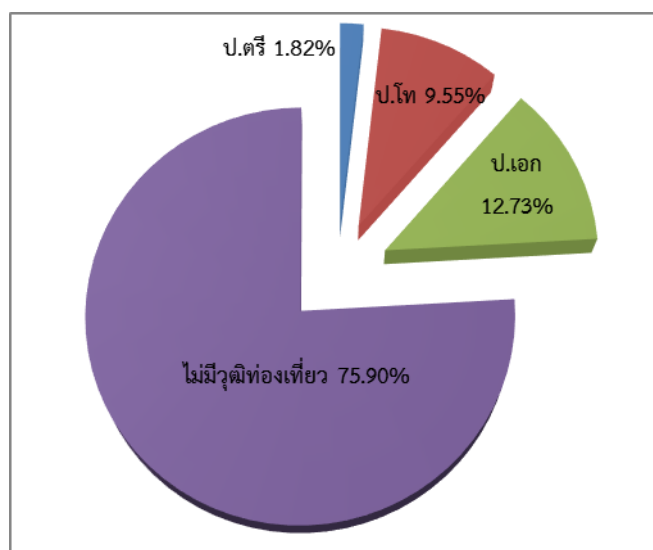
นักวิจัย 220 คน ซึ่งทำวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนปี 2556 จากแบบสำรวจข้อมูลนักวิจัย พบข้อมูลเกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุด วุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยว ประสบการณ์ในการทำงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ความรู้และประสบการณ์ของนักวิจัย รายละเอียดดังนี้

2.1.1 ระดับการศึกษาสูงสุด นักวิจัยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (ร้อยละ 42.73) รองลงมาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 39.09) และระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 12.73) นอกจากนี้ยังพบว่ามือนักวิจัยจากชุมชนอีกร้อยละ 5.45 (ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี) ดังภาพที่ 10

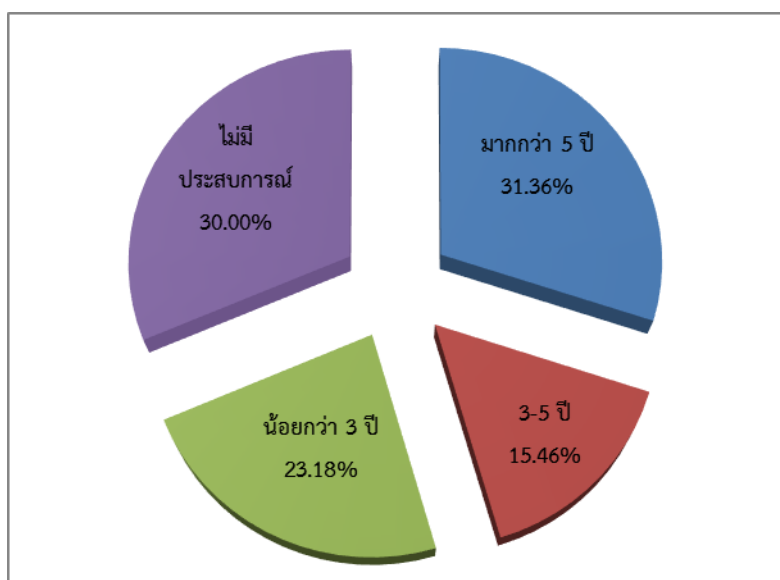
ภาพที่ 10 ระดับการศึกษาสูงสุดของนักวิจัย

2.1.2 วุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยว นักวิจัยส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 75.90 ไม่มีวุฒิโดยตรงด้านการท่องเที่ยว รองลงมาพบว่านักวิจัยจบการศึกษาด้านการท่องเที่ยวระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 12.73) ปริญญาโท (ร้อยละ 9.55) และปริญญาตรี (ร้อยละ 1.82) ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 วุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยวของนักวิจัย

2.1.3 ประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว นักวิจัยส่วนใหญ่มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวมากกว่า 5 ปี (ร้อยละ 31.36) รองลงมาไม่มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยว มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวน้อยกว่า 3 ปี และ 3-5 ปี (ร้อยละ 30.00 23.18 และ 15.46 ตามลำดับ) ดังภาพที่ 12

ภาพที่ 12 ประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวของนักวิจัย

2.2 การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่

2.2.1 จำนวนนักวิจัยรุ่นใหม่

โครงการวิจัยทั้ง 29 แผนงาน มีการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ โดยพบว่ามีนักวิจัยรุ่นใหม่ด้านการท่องเที่ยว หมายถึง นักวิจัยที่ไม่เคยทำวิจัยด้านการท่องเที่ยวหลังจบการศึกษารวมทั้งนักวิจัยที่มีประสบการณ์วิจัย การท่องเที่ยวไม่น้อยกว่า 3 ปี เข้าร่วมโครงการวิจัยอย่างน้อย 1 คนทุกแผนงาน และพบว่าบางแผนงาน มีนักวิจัยรุ่นใหม่ร่วมทำวิจัยด้านการท่องเที่ยวสูงสุดถึง 12 คน

2.2.2 กิจกรรมที่นักวิจัยรุ่นใหม่ได้รับมอบหมาย

แผนงานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 82.76) มอบหมายให้นักวิจัยรุ่นใหม่ร่วมวางแผน ประชุม สืบค้นข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้บางแผนงานยังมอบหมายงานให้นักวิจัยรุ่นใหม่ร่วมพัฒนาเครื่องมือวิจัย วิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูล เขียนรายงาน ประสานงานและหรือนำเสนองานแก่สาธารณะ (ตาราง ผ.1 ภาคผนวก 3)

2.3 วิธีดำเนินการวิจัย

2.3.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การแบ่งกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยด้านการท่องเที่ยวแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มตัวอย่างบุคคลและมีใช้บุคคล จากการศึกษาการเลือกกลุ่มตัวอย่างของโครงการวิจัย 29 แผนงาน ผลการวิเคราะห์พบว่า

กลุ่มตัวอย่างบุคคลที่ศึกษาได้แก่ ผู้ประกอบการเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว (บริษัทท่องเที่ยว ธุรกิจสปา ภัตตาคาร โรงแรม ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ฯลฯ) เจ้าหน้าที่ภาครัฐ / นักท่องเที่ยวชาวไทย / เจ้าหน้าที่ภาคเอกชน / นักวิชาการ/ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ/ ผู้นำชุมชน/ชุมชน / องค์กรอิสระ มัคคุเทศก์ โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างบุคคลเป็นผู้ประกอบการเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว (ร้อยละ 89.65) รองลงมาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักท่องเที่ยวชาวไทย และเจ้าหน้าที่ภาคเอกชน (ร้อยละ 86.20 75.86 และ 72.41 ตามลำดับ)

กลุ่มตัวอย่างที่มีใช้บุคคล ศึกษาจากเอกสาร (คัมภีร์ ไบลาน) สถานที่ (วัด โบราณสถาน น้ำพุร้อน ฯลฯ) วัตถุ (ซากฟอสซิล ศิลปากร ฯลฯ) โดยส่วนใหญ่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีใช้บุคคลศึกษาจากสถานที่ท่องเที่ยว (ร้อยละ 62.06) รองลงมาคือเอกสาร (คัมภีร์ ไบลาน) (ร้อยละ 48.28) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 กลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

กลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล	จำนวน แผนงานวิจัย	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่างบุคคล*		
1. ผู้ประกอบการเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว (บริษัทท่องเที่ยว ธุรกิจสปา ภัตตาคาร โรงแรม ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ฯลฯ)	26	89.65
2. เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	25	86.20
3. นักท่องเที่ยวชาวไทย	22	75.86
4. เจ้าหน้าที่ภาคเอกชน	21	72.41
5. นักวิชาการ	20	68.96
6. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ	19	65.52
7. ผู้นำชุมชน/ชุมชน	18	62.06
8. องค์กรอิสระ	13	44.82
9. มัคคุเทศก์	12	41.37
10. อื่นๆ	6**	20.69
กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีบุคคล*		
1. สถานที่ (วัด โบราณสถาน น้ำพุร้อน ฯลฯ)	18	62.06
2. เอกสาร (คัมภีร์ ไบبلาน)	14	48.28
3. วัตถุ (ซากฟอสซิล ศิลปากรึก ฯลฯ)	9	31.03
4. อื่นๆ	8***	27.58

* เลือกได้มากกว่า 1 กลุ่มตัวอย่าง

** บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำศาสนา ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

*** อาหาร ข้อมูล รายงาน เว็บไซต์ ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น
บริการด้านการท่องเที่ยว ฯลฯ

2.3.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัย 29 แผนงานศึกษาข้อมูลทั้งจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการสุ่มตัวอย่างทั้ง 29 แผนงาน เลือกวิธีสุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่ (24 แผนงาน ร้อยละ 82.75) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง รองลงมาใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (9 แผนงาน ร้อยละ 31.03)

2.3.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

โครงการวิจัย 29 แผนงานเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแตกต่างกัน บางแผนงานเก็บข้อมูลมากกว่า 1 วิธี ผลการวิเคราะห์พบว่า แผนงานส่วนใหญ่ (27 แผนงานจาก 29 แผนงาน) ร้อยละ

93.10 เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ รองลงมาเก็บข้อมูลด้วยการสอบถาม การสนทนากลุ่ม (Focus Group) สัมมนาแบบมีส่วนร่วมและการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล (ร้อยละ 86.20 ร้อยละ 75.86 และร้อยละ 72.41 ตามลำดับ) นอกจากนี้แผนงานต่าง ๆ ยังเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต/การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและการจัดกิจกรรม รายละเอียดแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	จำนวน แผนงานวิจัย	ร้อยละ
1. การสัมภาษณ์	27	93.10
2. การสอบถาม	25	86.20
3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group)	22	75.86
สัมมนาแบบมีส่วนร่วม		
4. การสำรวจข้อมูลในพื้นที่	21	72.41
5. การสังเกต/การสังเกตแบบมีส่วนร่วม	18	62.06
6. การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	11	37.93
7. การจัดกิจกรรม	7	24.14

2.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

โครงการวิจัยทั้ง 29 แผนงาน วิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ส่วนการวิเคราะห์เชิงปริมาณ พบว่า ทุกแผนงานวิเคราะห์หาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นอกจากนี้แผนงานร้อยละ 72.41 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติขั้นสูงหรือสถิติอ้างอิง

2.4 การบริหารจัดการแผนงานวิจัย

ผู้อำนวยการแผนงานและหัวหน้าโครงการย่อย 29 แผนงาน บริหารจัดการแผนงาน/โครงการวิจัยแตกต่างกัน จากการมอบหมายให้นักวิจัย 220 คน ให้ข้อมูลการบริหารจัดการวิจัยตามแบบสำรวจการดำเนินโครงการวิจัย โดยให้เป็นคะแนน 5 ระดับ กล่าวคือ

มากที่สุด	หมายถึงปฏิบัติร้อยละ	81 – 100
มาก	หมายถึงปฏิบัติร้อยละ	61 – 80
ปานกลาง	หมายถึงปฏิบัติร้อยละ	41 – 60
น้อย	หมายถึงปฏิบัติร้อยละ	21 – 40 และ
น้อยมาก	หมายถึงปฏิบัติร้อยละ	20 หรือต่ำกว่าหรือไม่ปฏิบัติ

ข้อมูลจากนักวิจัยนำสู่การวิเคราะห์และจัดกลุ่มตามองค์ประกอบการบริหารจัดการเป็น การวางแผนและการจัดงบประมาณ การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ การชี้แนะและควบคุม รวมถึงการประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า แผนงานมากกว่าร้อยละ 90 บริหารจัดการงานวิจัยได้ในระดับดีมากและดี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.4.1 การวางแผนและการจัดการงบประมาณ แผนงานมากกว่าร้อยละ 90 ได้ระดับ การปฏิบัติมากที่สุดและมาก แสดงให้เห็นว่าทุกแผนงานได้วางแผนดำเนินการร่วมกันและวางแผนป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาพร้อมกัน พบเพียง 1 แผนงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.45 ที่ปฏิบัติในด้านการวางแผน ระดับ ปานกลาง ส่วนการจัดสรรงบประมาณให้พอเหมาะกับกิจกรรม พบว่า นักวิจัยร้อยละ 72.42 เห็นว่า เหมาะสมมากที่สุด และร้อยละ 27.58 เห็นว่าเหมาะสมมาก (ตาราง ผ2 ภาคผนวก 3)

2.4.2 การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ นักวิจัย 28 แผนงาน (ร้อยละ 96.55) ให้ระดับปฏิบัติ ในการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบและการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบในระดับมากที่สุดและมาก (ตาราง ผ3 ภาคผนวก 3) แสดงให้เห็นว่าผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการย่อย บริหารจัดการเกี่ยวกับการ กำหนดบุคคลรับผิดชอบและมอบหมายงานให้ปฏิบัติได้ชัดเจน

2.4.3 การชี้แนะและการปฏิบัติ นักวิจัยให้ระดับปฏิบัติการชี้แนะของผู้อำนวยการแผนงาน/ หัวหน้าโครงการย่อย 29 แผนงาน มากที่สุดและมาก เช่นเดียวกับการร่วมมือปฏิบัติงาน ซึ่งนักวิจัยให้ระดับ การปฏิบัติมากที่สุดและมาก (ตาราง ผ4 ภาคผนวก 3)

2.4.4 การควบคุมและประเมินผล ผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการย่อย ทุกโครงการมีการจัดการควบคุมติดตามความก้าวหน้าสม่ำเสมอ กำกับและช่วยแก้ปัญหา รวมทั้งประเมินผล การดำเนินงานวิจัยในระดับมากที่สุดและมาก (ตาราง ผ5 ภาคผนวก 3)

2.5 การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ทั้ง 29 แผนงาน มีภาคส่วนที่ เกี่ยวข้องร่วมในการดำเนินการวิจัย ทั้งนี้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องแบ่งได้ 5 กลุ่มดังนี้

(1) **หน่วยงานภาครัฐ** ประกอบด้วยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมศิลปากร สถาบันการศึกษาของรัฐ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อบจ. อบต. เทศบาล)

(2) **หน่วยงานภาคเอกชน** ได้แก่ สถาบันการศึกษาเอกชน หอการค้าจังหวัด สมาคม/ ชมรม เช่น สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว สมาคมมัคคุเทศก์ สมาคมพ่อครัวไทย ชมรมผู้ประกอบการ โรงแรมและ ร้านอาหาร

(3) **ผู้ประกอบการ** ประกอบด้วย ธุรกิจท่องเที่ยว บริษัททัวร์ ธุรกิจนำเที่ยว โรงแรมและ ร้านอาหาร

(4) ภาคประชาชน ได้แก่ ตัวแทนชุมชน สมาชิกเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนและบุคคลต่าง ๆ ในท้องถิ่น

(5) หน่วยงานต่างประเทศ ได้แก่ กระทรวงแถลงข่าว วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว สปป.ลาว

นักวิจัยประสานความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีการ 2 แบบ ได้แก่

(1) วิธีประสานความร่วมมือแบบเป็นทางการ ด้วยการส่งหนังสือราชการ หนังสือเชิญ จดหมายขอความร่วมมือ จดหมายขอสัมภาษณ์หรือขอสอบถาม

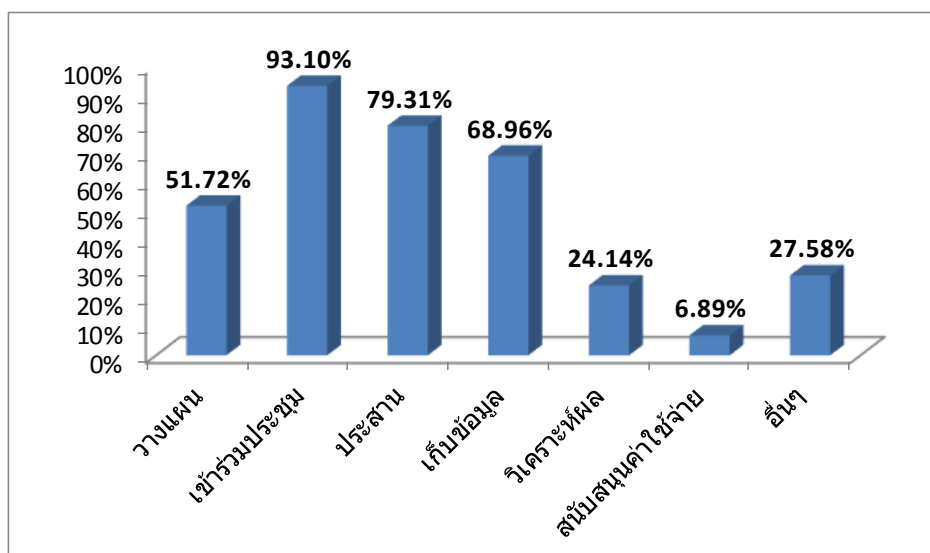
(2) วิธีประสานความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการ ด้วยการโทรศัพท์ ส่ง e-mail ผ่านคนรู้จัก ผ่านผู้นำชุมชน ผ่านเครือข่าย จากข้อเสนอแนะ ผ่านนักวิจัยในพื้นที่ ประสานแกนนำแลกเปลี่ยนข้อมูล นักวิจัยและผู้ให้ข้อมูลรู้จักเป็นส่วนตัว

การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นำเสนอ 2 ประเด็น ได้แก่

2.5.1 ระดับความร่วมมือ นักวิจัยให้คะแนนระดับความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ดีมาก หมายถึงให้ความร่วมมือและสนับสนุนร้อยละ 81 – 100 ดี หมายถึง ให้ความร่วมมือและสนับสนุนร้อยละ 61 – 80 ปานกลาง หมายถึงให้ความร่วมมือและสนับสนุนร้อยละ 41 – 60 น้อย หมายถึงให้ความร่วมมือและสนับสนุนร้อยละ 21 – 40 และน้อยมาก หมายถึงให้ความร่วมมือและสนับสนุนร้อยละ 20 หรือต่ำกว่าหรือไม่ให้ความร่วมมือ

ผลการวิเคราะห์พบว่า ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยว ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และสถาบันการศึกษาและวัด ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยในระดับดีทุกแผนงาน (ตาราง ผ6 ภาคผนวก 3)

2.5.2 กิจกรรมความร่วมมือที่แผนงานวิจัยได้รับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของแผนงาน โดยผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกับแผนงาน โดยการเข้าร่วมประชุม (ร้อยละ 93.10) ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ ที่ให้ความร่วมมือรองลงมา ได้แก่ การช่วยประสานงาน (ร้อยละ 79.31) ช่วยเก็บข้อมูล (ร้อยละ 68.96) ช่วยวางแผนงาน (ร้อยละ 51.72) นอกจากนี้ยังพบว่า บางแผนงาน (ร้อยละ 6.89) ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้วย ดังภาพ ที่ 13

ภาพที่ 13 กิจกรรมความร่วมมือที่แผนงานวิจัยได้รับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 ผลการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 นำเสนอแยกเป็น 5 ส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่ 1) ผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน 2) ผลการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) 3) ผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน 4) ผลการประเมินเมื่อโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 12 เดือน และ 5) ผลการประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน

ปี 2556 มีจำนวนแผนงานวิจัยทั้งสิ้น 29 แผนงาน เป็นแผนงานที่รับผิดชอบโดยสำนักประสานงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ 28 แผนงาน และรับผิดชอบโดยสำนักงานวิจัยโลจิสติกส์ 1 แผนงาน โดยไม่ได้มีการประเมินรอบ 2 เดือน การติดตามและประเมินผลเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน วัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือให้นักวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดในสัญญา โดยจัดการติดตามและประเมินผลควบคู่กัน ทั้งนี้หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิอ่านและตรวจสอบรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยรอบ 2 เดือน สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. จัดการประชุมร่วมระหว่างนักวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิที่รับผิดชอบดูแลโครงการวิจัย ระหว่างวันที่ 22 - 29 ตุลาคม พ.ศ. 2556 ณ ห้องประชุมสำนักประสานงานฯ ให้นักวิจัยนำเสนอผลงานด้วยเวลาประมาณ 15 นาที จากนั้นผู้ทรงคุณวุฒิซักถามและให้ข้อเสนอแนะประมาณ 45 นาที

ผลการติดตามและประเมินเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน นำเสนอแยกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลการติดตามการประชุมนำเสนอผลงานของนักวิจัยและผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

2.1.1 ผลการติดตามการประชุมนำเสนอผลงานของนักวิจัย

แผนงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 จำนวน 28 แผนงาน/โครงการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนในปี 2556 พบว่า 23 แผนงาน/โครงการ (ร้อยละ 82.15) สามารถดำเนินการวิจัยได้ตามแผนที่กำหนด ทั้งนี้มี 1 แผนงานแม้ว่าจะดำเนินการได้ทัน แต่ให้ปรับกิจกรรมและงบประมาณในการดำเนินงานระหว่างแผนงานและโครงการย่อย ส่วนอีก 5 แผนงาน/โครงการ (ร้อยละ 17.85) ต้องปรับปรุงแก้ไข โดย 2 แผนงานซึ่งดำเนินการล่าช้ากว่ากำหนด ให้เร่งดำเนินการให้ทันเวลา และจัดทำรายงานความก้าวหน้าใหม่ 2 แผนงานต้องปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงาน และอีก 1 แผนงานต้องเปลี่ยนพื้นที่ศึกษา รายละเอียดแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการติดตามการประชุมนำเสนอผลงานของ 28 แผนงานที่ได้รับงบประมาณสนับสนุน การวิจัยรอบ 2 เดือน

ผลการติดตาม	จำนวนแผนงาน/โครงการ	ร้อยละ
1. ดำเนินการวิจัยได้ตามแผนที่กำหนด*	23	82.15
2. ต้องปรับปรุงแก้ไข	5	17.85
2.1 จัดทำรายงานความก้าวหน้าใหม่	2	7.14
2.2 ปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงาน	2	7.14
2.3 เปลี่ยนพื้นที่ศึกษา	1	3.57
รวม	28	100

* มี 1 แผนงานแม้ว่าจะดำเนินการได้ทัน แต่ให้ปรับกิจกรรมและงบประมาณในการดำเนินงานระหว่างแผนงานและโครงการย่อย

2.1.2 ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่องานวิจัยเสร็จสิ้น 2 เดือน ผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเมินผลจากรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยฯ รอบ 2 เดือน และจากการนำเสนอของนักวิจัย โดยประเมินแผนงานละ 5 ท่าน ตามแบบประเมินรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ รอบ 2 เดือน ด้วยการให้คะแนน 5 ระดับ (1 – 5) ในประเด็น การนำเสนอ การดำเนินกิจกรรมได้ตามวัตถุประสงค์ เครื่องมือวิจัย คุณภาพ แนวโน้มความสำเร็จตามนโยบายและแนวโน้มนำความสำเร็จตามกำหนด พร้อมกับให้คำแนะนำ

ผลการประเมินนำเสนอ 5 ประเด็น ได้แก่ ผลประเมินโดยรวม ผลประเมินแยกตามรายการประเมิน ชื่อแผนงานที่ได้รับผลประเมินระดับดีมากและดีตามรายการประเมิน ชื่อแผนงานที่ได้รับผลประเมินในระดับปรับปรุง และปัญหาที่พบจากการประเมินผล ดังนี้

1) ผลการประเมินโดยรวม ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความก้าวหน้าโครงการวิจัย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2556 รอบ 2 เดือน จำนวน 28 แผนงาน (1 แผนงาน รับผิดชอบโดย สำนักวิจัยโลจิสติกส์ ซึ่งไม่ประเมินผลรอบ 2 เดือน) จากผลการประเมิน พบว่า 17 แผนงาน ร้อยละ 60.71 ได้รับการประเมินในระดับดี และ 11 แผนงาน (ร้อยละ 39.29) ได้รับการประเมินระดับพอใช้ และต้องปรับปรุง ดังรายละเอียดตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลประเมินโดยรวมความก้าวหน้าของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ รอบ 2 เดือน

ผลประเมิน	จำแนกแผนงาน	ร้อยละ
ดีมาก	-	-
ดี	17	60.71
พอใช้	10	35.71
ปรับปรุง	1	3.58
รวม	28	100

หมายเหตุ ปี 2556 มีจำนวนแผนงานวิจัยทั้งสิ้น 29 แผนงาน เป็นแผนงานที่รับผิดชอบโดยสำนักประสานงานวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ 28 แผนงาน และรับผิดชอบโดยสำนักงานวิจัยโลจิสติกส์ 1 แผนงาน โดยไม่ได้มีการประเมิน รอบ 2 เดือน

2) ผลประเมินแยกตามรายการประเมิน รายการประเมินตามแบบประเมิน โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 รอบ 2 เดือน แบ่งเป็น 6 รายการ ได้แก่ การนำเสนอการดำเนินกิจกรรมได้ตามวัตถุประสงค์ เครื่องมือ คุณภาพงาน แนวโน้มความสำเร็จตาม เป้าหมาย และแนวโน้มความสำเร็จตามกำหนด ผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ (ตาราง ผ7 ภาคผนวก 3)

(1) การนำเสนอ พบว่า แผนงานร้อยละ 64.29 นำเสนอได้ในระดับดี พบข้อสังเกต ว่ามี 1 แผนงานต้องปรับปรุงการนำเสนอ

(2) การดำเนินกิจกรรมได้ตามวัตถุประสงค์ พบว่า แผนงานร้อยละ 3.57 ดำเนิน กิจกรรมได้ตามวัตถุประสงค์ในระดับดีมาก และแผนงานร้อยละ 64.29 ดำเนินกิจกรรมได้ในระดับดี พบข้อสังเกตว่ามี 1 แผนงานต้องปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมให้ได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

(3) เครื่องมือ พบว่า แผนงานร้อยละ 3.57 สร้างและใช้เครื่องมือได้ในระดับดีมาก และร้อยละ 53.57 สร้างและใช้เครื่องมือได้ในระดับดี แต่พบ 1 แผนงานต้องปรับปรุงเครื่องมือใหม่

(4) คุณภาพงาน พบว่า แผนงานร้อยละ 39.29 ทำงานวิจัยได้คุณภาพระดับดี และ ร้อยละ 60.71 ทำงานวิจัยได้คุณภาพในระดับพอใช้ ข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่าแผนงานมากกว่าครึ่งยังดำเนิน โครงการวิจัยได้คุณภาพปานกลาง

(5) แนวโน้มความสำเร็จตามเป้าหมาย แผนงานร้อยละ 7.14 มีแนวโน้มทำงานวิจัยได้สำเร็จตามเป้าหมายในระดับดีมาก และแผนงานร้อยละ 85.72 มีแนวโน้มทำงานวิจัยได้ตามเป้าหมายในระดับดี

(6) แนวโน้มความสำเร็จตามกำหนด แผนงานร้อยละ 14.29 มีแนวโน้มทำงานวิจัยได้สำเร็จตามกำหนดในระดับดีมาก และแผนงานร้อยละ 75.00 มีแนวโน้มทำงานวิจัยได้สำเร็จในระดับดี

ผลประโยชน์แยกตามรายละเอียดชี้ให้เห็นว่าแผนงานส่วนใหญ่ดำเนินโครงการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์มีแนวโน้มสำเร็จได้ตามเป้าหมายและตามกำหนด แต่บางแผนงานยังต้องปรับปรุงกิจกรรมเครื่องมือและคุณภาพงาน

3) ชื่อแผนงานที่ได้รับผลประโยชน์ตามรายการประเมินระดับดีมากและดี แผนงานที่ได้รับคะแนนการประเมินตามรายการระดับดีมากและดี รวม 8 แผนงาน ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ชื่อแผนงานและชื่อผู้อำนวยการแผนงานที่ได้รับผลประโยชน์ตามรายการประเมินในระดับดีมากและดี

ชื่อแผนงาน	ชื่อผู้อำนวยการแผน
แผนงานที่ได้รับผลประโยชน์ระดับดีมาก 2 รายการและระดับดี 4 รายการ 1) แผนธุรกิจเพื่อพัฒนาสร้างสรรค์มูลค่าเพิ่มและส่งเสริมธุรกิจอาหารไทยประยุกต์ใหม่ เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ: กรณีศึกษาอาหารไทย-ฮาลาล ไทย-เวียดนาม ไทย-จีน ไทย-ญี่ปุ่น และ ไทย-ตะวันตก 2) การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556	ดร.จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์ ผศ.ดร.อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์
แผนงานที่ได้รับผลประโยชน์ระดับดีมาก 1 รายการและระดับดี 5 รายการ 1) การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ชื่อแผนงาน	ชื่อผู้อำนวยการแผน
2) ระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษาอำเภอหัวหิน โดยอาศัยออนไลน์และเทคโนโลยีการประมวลผลแบบขนานบนกลุ่มเมฆ	รศ.ดร.จันทนา จันทราพรชัย
3) การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่	ดร.พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์
แผนงานที่ได้รับผลประเมินระดับดีทุกรายการ (6 รายการ)	
1) ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติ: กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติทับลาน	ดร.แสงสรรค์ ภูมิสถาน
2) การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ผังเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว	นายชกฤต ฉีกะแหยม
3) แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดภาคใต้สู่อาเซียน	ดร.ปรัชญากรณ์ ไชยคช

4) ชื่อแผนงานที่ได้รับผลประเมินตามรายการประเมินระดับปรับปรุง พบ 1 แผนงาน ได้แก่ แผนงาน “การศึกษาการใช้เรือพลังแสงอาทิตย์เพื่อการท่องเที่ยวในแนวปะการัง”

5) ปัญหาที่พบจากการประเมินผล จากการประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2556 รอบ 2 เดือน ผู้ทรงคุณวุฒิพบปัญหาแยกได้ 10 ประเด็น เช่น แผนงาน ร้อยละ 92.86 นิยามศัพท์และขอบเขตการวิจัยไม่ชัดเจน แผนงาน ร้อยละ 75.00 ไม่อ้างอิงแหล่งข้อมูล แผนงาน ร้อยละ 67.86 สืบค้นวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ยังพบปัญหาไม่มีผู้ร่วมวิจัยที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ไม่ชัดเจน เป็นต้น (ตาราง ผ8 ภาคผนวก 3)

เมื่อโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน จัดเป็นระยะเริ่มต้นที่นักวิจัยพัฒนาเครื่องมือกิจกรรมและแผนการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม เป็นระยะที่ถ้านักวิจัยเริ่มต้นได้อย่างถูกต้องทิศทางและมั่นใจ การดำเนินโครงการวิจัยขั้นต่อ ๆ ไปน่าจะสัมฤทธิ์ผล และประสบปัญหาน้อย พบว่า แม้แผนงานวิจัยประมาณ ร้อยละ 70 สามารถดำเนินการวิจัยได้ในระดับดีและดีมาก แต่ยังมีข้อบกพร่องในการดำเนินการวิจัยในหลาย ๆ ด้าน อาทิ การพัฒนาเครื่องมือ การดำเนินกิจกรรม การเก็บข้อมูล การเขียนรายงาน เป็นต้น ดังนั้น การติดตามหลังโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน จึงควรการติดตามภาคสนามในพื้นที่ที่วิจัย เพื่อแก้ไขปัญหาการวิจัยต่าง ๆ

2.2 ผลการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม)

ผลการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) ดำเนินการหลังจากแผนงานที่ได้รับงบประมาณการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน และหลังการประชุมนำเสนอผลการดำเนินงาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้อ่านรายงานความก้าวหน้า 2 เดือน ทั้งการนำเสนอ ชักถามและให้ข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ กิจกรรมการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) ประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่

- 1) การสัมมนาแบบ มีส่วนร่วมระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และ 2) การศึกษาพื้นที่วิจัย

2.2.1 ผลการติดตามงานวิจัยภาคสนาม การติดตามงานวิจัยภาคสนามเริ่มลงพื้นที่ตั้งแต่วันที่ 7 พฤศจิกายน 2556 ถึง 8 มิถุนายน 2557 จำนวน 29 ครั้ง ผลการติดตามงานวิจัยภาคสนามนำเสนอเป็น 2 ส่วนดังต่อไปนี้

1) การสัมมนาแบบมีส่วนร่วม คณะกรรมการติดตามประเมินผลจากส่วนกลาง (ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้ประสานงานจากสำนักประสานงาน สกว./ คณะติดตามฯ) นำมาคำนวณเป็นคะแนนเฉลี่ย ในประเด็นความพร้อมของสถานที่และอุปกรณ์ ความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมประชุม ความร่วมมือของคณะวิจัย ความเหมาะสมและความน่าสนใจของเนื้อหาในการนำเสนอ และข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์จากผู้ร่วมประชุม จากการวิเคราะห์พบว่า 5 แผนงาน (ร้อยละ 17.24) ได้คะแนนเฉลี่ยรวม ในระดับดีมาก และ 21 แผนงาน (ร้อยละ 72.41) ได้คะแนนเฉลี่ยรวมในระดับดี พร้อมกันนี้พบว่า 3 แผนงาน (ร้อยละ 10.35) ได้คะแนนเฉลี่ยรวมระดับปานกลางและน้อย (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ผลการติดตามการสัมมนาแบบมีส่วนร่วมจากการติดตามงานวิจัยภาคสนามโครงการวิจัย
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

N=29

คะแนนเฉลี่ย	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
4.50 – 5.00 (ดีมาก)	5	17.24
3.50 – 4.49 (มาก)	21	72.41
2.50 – 3.49 (ปานกลาง)	1	3.45
1.50 – 2.49 (น้อย)	2	6.90
1.00 - 1.49 (น้อยมาก)	-	-
รวม	29	100

(1) แผนงานที่ได้รับคะแนนการสัมมนาแบบมีส่วนร่วมในระดับดีมาก 2 แผนงาน ได้แก่

แผนงาน “การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ผังเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว”

แผนงาน “ศักยภาพการท่องเที่ยวตามลำน้ำโขงไทย-ลาว กรณีศึกษาจาก เชียงคานถึงโขงเจียม”

(2) แผนงานที่ได้รับคะแนนการสัมมนาแบบมีส่วนร่วมในระดับน้อย 2 แผนงาน ได้แก่

แผนงาน “การพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่ภาคตะวันตกสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย”

แผนงาน “แนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคตะวันตก เพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย”

2) การศึกษางานภาคสนามพื้นที่วิจัย คะแนนจากคณะติดตามส่วนกลาง 3 ท่านนำมาคำนวณเป็นคะแนนเฉลี่ยในประเด็น ความเหมาะสมของพื้นที่ที่ศึกษา การประสานงานของนักวิจัยและความเหมาะสมของเวลา พบว่า 4 แผนงาน (ร้อยละ 13.79) ได้คะแนนการศึกษางานภาคสนามพื้นที่วิจัยในระดับดีมาก 23 แผนงาน (ร้อยละ 79.31) ได้รับผลคะแนนระดับดี 1 แผนงาน (ร้อยละ 3.45) ได้คะแนนในระดับปานกลาง และ 1 แผนงาน (ร้อยละ 3.45) ได้คะแนนในระดับน้อยมาก (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ผลการติดตามโดยการศึกษางานวิจัยภาคสนามพื้นที่วิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการปี 2556

N=29

คะแนนเฉลี่ย	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
4.50 – 5.00 (ดีมาก)	4	13.79
3.50 – 4.49 (มาก)	23	79.31
2.50 – 3.49 (ปานกลาง)	1	3.45
1.50 – 2.49 (น้อย)	-	-
1.00 – 1.49 (น้อยมาก)	1	3.45
รวม	29	100

(1) แผนงานที่ได้รับคะแนนการศึกษางานวิจัยในพื้นที่วิจัย ระดับดีมาก ได้แก่

แผนงาน “การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ฝั่งเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว”

(2) แผนงานที่ได้รับคะแนนการศึกษางานวิจัยภาคสนามพื้นที่วิจัย ระดับน้อย 2

แผนงาน ได้แก่

แผนงาน “การพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่ภาคตะวันตกสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย”

แผนงาน “แนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคตะวันตก เพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย”

2.2.2 ปัญหาที่พบจากการติดตามงานวิจัยภาคสนาม

การติดตามงานวิจัยภาคสนามพบ 1 แผนงาน มีปัญหาขัดแย้งระหว่างผู้อำนวยการแผนงาน หัวหน้าโครงการย่อยและนักวิจัยในโครงการ

การแก้ปัญหา

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. จัดประชุมนักวิจัยในแผนงานและเชิญผู้บังคับบัญชาของนักวิจัยร่วมประชุม เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหา

2.2.3 ข้อดีและข้อเสียที่พบจากการติดตามงานวิจัยภาคสนาม การติดตามงานวิจัยภาคสนามพบข้อดี และข้อเสีย สรุปได้ดังนี้

1) ข้อดีในการติดตามงานวิจัยภาคสนาม

(1) ผู้ทรงคุณวุฒิมีโอกาสตรวจสอบงานวิจัยอย่างเจาะจงในแต่ละแผนงาน ได้ศึกษาพื้นที่วิจัยและได้ซักถามนักวิจัยอย่างละเอียด และรับทราบปัญหาการดำเนินการวิจัย เป็นการสนับสนุนให้ผู้ทรงคุณวุฒิเข้าใจและเข้าถึงข้อมูลของแต่ละแผนงาน จึงสามารถให้การชี้แนะนักวิจัยได้แม่นยำชัดเจนและถูกต้อง นักวิจัยได้มีโอกาสได้อธิบายแนวคิดและขั้นตอนการวิจัย รวมทั้งมีโอกาสได้ซักถามและปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิจนสามารถเข้าใจได้ถูกต้องและตรงกัน

(2) นักวิจัยได้รับคำแนะนำการดำเนินงานวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น

(3) ผลจากการสัมมนาแบบมีส่วนร่วมและการติดตามงานวิจัยในพื้นที่ช่วยกระตุ้นให้ภาคส่วนในท้องถิ่นได้แนวคิดสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป รวมทั้งก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างกัน

2) ข้อเสียในการติดตามงานวิจัยภาคสนาม

(1) ใช้เวลามาก : พื้นที่วิจัยบางแผนงานไกลจากกรุงเทพมหานคร เช่น เชียงราย เชียงใหม่ นครพนม สกล สงขลา เป็นต้น ต้องใช้เวลาติดตาม 3-4 วัน

(2) ค่าใช้จ่ายสูง : เนื่องจากการติดตามงานวิจัยประกอบด้วยคณะติดตาม 3 – 5 คน บางแผนงานต้องเดินทางโดยเครื่องบินและพักค้าง เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 60,000 บาทต่อครั้ง ส่วนแผนงานที่เดินทางโดยรถตู้และพักค้าง ใช้จ่ายประมาณประมาณ 30,000 บาทต่อครั้ง คาดว่าต้องใช้งบประมาณสำหรับการติดตามงานวิจัยภาคสนามประมาณ 1,000,000 บาท (1 ล้านบาท)

2.3 ผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน วัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือให้นักวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดในสัญญาวิทยานิพนธ์ สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. จัดการประชุมร่วมระหว่างนักวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิที่รับผิดชอบดูแลโครงการวิจัย ระหว่างวันที่ 22 กุมภาพันธ์ – 29 มีนาคม พ.ศ. 2557

ณ. ห้องประชุมสำนักประสานงานฯ ให้นักวิจัยนำเสนอผลงานด้วยเวลาประมาณ 15 นาที จากนั้นผู้ทรงคุณวุฒิซักถามและให้ข้อเสนอแนะประมาณ 45 นาที

ผลการติดตามและประเมินเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน นำเสนอแยกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลการติดตามการประชุมนำเสนอผลงานของนักวิจัยและผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

2.3.1 ผลการติดตามการประชุมนำเสนอผลงานของนักวิจัย

แผนงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 จำนวน 29 แผนงาน/โครงการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนในปี 2556 พบว่า 22 แผนงาน (ร้อยละ 75.86) สามารถดำเนินการวิจัยได้ตามแผนที่กำหนด ทั้งนี้มีเพียง 7 แผนงาน (ร้อยละ 24.14) ต้องปรับปรุงแก้ไข โดยบางแผนงานต้องปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงาน บางแผนงานดำเนินงานได้ล่าช้ากว่าแผนที่วางไว้ บางแผนงานขาดมนทัศน์โดยรวมของแผนงาน บางแผนงานข้อมูลที่ยังไม่เพียงพอในการตอบวัตถุประสงค์ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ผลการติดตามการประชุมนำเสนอผลงานของ 29 แผนงานที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยรอบ 6 เดือน

ผลการติดตาม	จำแนกแผนงาน	ร้อยละ
1. ดำเนินการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์	22	75.86
2. ต้องปรับปรุงแก้ไข	7	24.14
- ล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้	4	13.79
- แผนงานโดยรวมยังขาดมนทัศน์	1	3.45
- ข้อมูลที่ยังไม่เพียงพอในการตอบวัตถุประสงค์	2	6.90
รวม	29	100

2.3.2 ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลจากรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยฯ รอบ 6 เดือน และจากการนำเสนอของนักวิจัย โดยประเมินแผนงานละ 5 ท่าน ตามแบบประเมินรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ รอบ 6 เดือน ผลการประเมินนำเสนอ 4 ประเด็น ได้แก่ ผลประเมินโดยรวม ชื่อแผนงานที่ได้รับผลประเมินระดับดีมากและดี ตามรายการประเมิน ผลประเมินแยกตามรายการประเมิน และปัญหาที่พบจากการประเมินผล ดังนี้

1) *ผลการประเมินโดยรวม* ผลการประเมิน พบว่า 3 แผนงาน (ร้อยละ 10.35) ได้รับการประเมินในระดับดีมาก 5 แผนงาน (ร้อยละ 17.24) ระดับดี และ 21 แผนงาน (ร้อยละ 48.27 ร้อยละ 24.14) ระดับปานกลางและพอใช้ ดังรายละเอียดตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ผลประเมินโดยรวมความก้าวหน้าของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ
รอบ 6 เดือน

ผลประเมินความก้าวหน้า	จำแนกแผนงาน	ร้อยละ
ดีมาก	3	10.35
ดี	5	17.24
ปานกลาง	14	48.27
พอใช้	7	24.14
ควรปรับปรุง	-	-
รวม	29	100

หมายเหตุ ปี 2556 มีจำนวนแผนงานวิจัยทั้งสิ้น 29 แผนงาน เป็นแผนงานที่รับผิดชอบโดยสำนักประสานงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ 28 แผนงาน และรับผิดชอบโดยสำนักงานวิจัยโลจิสติกส์ 1 แผนงาน

2) ชื่อแผนงานที่ได้รับผลประเมินความก้าวหน้าระดับดีมากและดี

ชื่อแผนงานที่ได้รับผลประเมินความก้าวหน้าระดับดีมาก 3 แผนงาน ได้แก่

แผนงาน “การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ผังเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว”

แผนงาน “การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้มรดกเชิงวัฒนธรรม”

โครงการ “การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556”

ชื่อแผนงานที่ได้รับผลประเมินความก้าวหน้าระดับดี 5 แผนงาน ได้แก่

แผนงาน “นโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาทุนมนุษย์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับกลุ่มท่องเที่ยว Active Beach เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”

โครงการ “การศึกษาข้อมูลเชิงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เพื่อพัฒนาเว็บไซต์การท่องเที่ยวเชิงแบบภาพสามมิติเสมือนจริง”

แผนงาน “การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ”

โครงการ “การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารโดยกลุ่มหาบเร่แผงลอยกับการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว”

**แผนงาน “แนวทางการพัฒนาถนนคนเดินเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนในประเทศ
ไทย: กรณีศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ และภูเก็ต”**

ส่วนแผนงานที่เหลืออีก 21 แผนงาน (ร้อยละ 72.41) ผลประเมินความก้าวหน้า
อยู่ในระดับปานกลาง 14 แผนงาน และพอใช้ 7 แผนงาน

3) ผลประเมินแยกตามรายการประเมิน รายการประเมินตามแบบประเมิน
โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 รอบ 6 เดือน (ตาราง ผ9 ภาคผนวก 3)
แบ่งเป็น 6 รายการ ได้แก่

(1) ผลการดำเนินงานวิจัย (เปรียบเทียบแผนงานที่ทำไปแล้วว่าเป็นไปตาม
วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่) พบว่า ผลการดำเนินงานวิจัยอยู่ในระดับดีมากและระดับดี 8 แผนงาน (ร้อยละ
27.59) ส่วนที่เหลือ 21 แผนงาน (ร้อยละ 72.41) ผลการดำเนินงานวิจัยอยู่ในระดับปานกลางและพอใช้

(2) ความก้าวหน้าของแผนการดำเนินงานตามที่ระบุไว้ ผลการประเมินพบว่า
ความก้าวหน้าของแผนงานดำเนินการตามที่ระบุไว้อยู่ในระดับดีมากและระดับดี 8 แผนงาน (ร้อยละ 27.59)
ส่วนอีก 21 แผนงาน (ร้อยละ 72.41) อยู่ในระดับปานกลางและพอใช้

(3) คุณภาพของเนื้อหา ผลการประเมินพบว่า คุณภาพของเนื้อหาอยู่ในระดับ
ดีมากและระดับดี 8 แผนงาน (ร้อยละ 27.59) ส่วนอีก 21 แผนงาน (ร้อยละ 72.41) คุณภาพของเนื้อหาอยู่
ในระดับปานกลางและพอใช้

(4) คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ผลการประเมินพบว่า 3 แผนงาน
มีคุณภาพของเครื่องมืออยู่ในระดับดีมากและระดับดี 8 แผนงาน (ร้อยละ 27.59) ส่วนอีก 21 แผนงาน
(ร้อยละ 72.41) คุณภาพเครื่องมืออยู่ในระดับปานกลางและพอใช้

(5) ความเหมาะสมของระยะเวลาในการวางแผนการดำเนินงานศึกษาวิจัย ผลการ
ประเมินพบว่า 5 แผนงาน (ร้อยละ 17.24) มีความเหมาะสมของระยะเวลาในการวางแผนการดำเนินงาน
ศึกษาวิจัยในระดับดี ส่วนอีก 24 แผนงาน (ร้อยละ 82.76) ความเหมาะสมของระยะเวลาในการวางแผนการ
ดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางและพอใช้

(6) แนวโน้มทำงานสำเร็จผลตามเวลาที่กำหนด ผลการประเมินพบว่า แนวโน้ม
ทำงานสำเร็จผลตามเวลาที่กำหนดในระดับดีมากและดี 10 แผนงาน (ร้อยละ 34.48) ส่วนอีก 19 แผนงาน
(ร้อยละ 65.51) มีแนวโน้มทำงานสำเร็จตามเวลาที่กำหนดในระดับปานกลางและพอใช้

ผลประเมินแยกตามรายละเอียดชี้ให้เห็นว่าแผนงานส่วนใหญ่ดำเนิน
โครงการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์มีแนวโน้มสำเร็จได้ตามเป้าหมายและตามกำหนด โดยส่วนใหญ่ผลการ
ประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

4) ปัญหาที่พบจากการประเมินผล จากการประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวและบริการปี 2556 รอบ 6 เดือน ผู้ทรงคุณวุฒิสรุปได้ 10 ประเด็น รายละเอียดตามตารางที่
19 โดยปัญหาที่พบสูงสุด 3 อันดับแรกได้แก่ 1) เขียนรายงานไม่ชัดเจน และไม่ได้มาตรฐานสากล 2) การ
วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์ไม่ชัดเจน 3) สืบค้นวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องไม่ครบถ้วน

ตารางที่ 19 ปัญหาที่พบจากการประเมินรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
และบริการปี 2556 รอบ 6 เดือน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

N=29

ปัญหา	จำนวนแผน	ร้อยละ
1. นิยามศัพท์และขอบเขตการวิจัยไม่ชัดเจน	16	55.17
2. สืบค้นวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องไม่ครบถ้วน	17	58.62
3. การอ้างอิงแหล่งข้อมูล	4	13.79
4. ระบุประชากรกลุ่มตัวอย่างไม่ชัดเจน	3	10.34
5. คุณภาพเครื่องมือวิจัย	7	24.14
6. เก็บรวบรวมข้อมูลไม่ชัดเจน	2	6.89
7. กระบวนการ/ขั้นตอนการดำเนินงาน	14	48.28
8. การวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์ไม่ชัดเจน	21	72.41
9. เขียนรายงานไม่ชัดเจน และไม่ได้มาตรฐานสากล	26	89.66
10. ดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่กำหนด / การเก็บข้อมูลยังไม่สมบูรณ์ (ให้ผู้วิจัยปรับแก้และนำเสนอรายงานใหม่)	3	10.34

หมายเหตุ : แต่ละแผนงานอาจมีปัญหามากกว่า 1 ปัญหา

2.4 ผลการประเมินเมื่อโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 12 เดือน

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. (สปว.ท่องเที่ยว สกว.) ได้ติดตามรายงานวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน โดย สปว.ท่องเที่ยว สกว. ได้จัดส่งรายงานฉบับให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมิน แผนงานละ 5 ท่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมิน ประเด็นเกี่ยวกับ 1) บรรลุวัตถุประสงค์ ของโครงการวิจัย 2) เนื้อหาและคุณภาพของข้อมูล/ผลวิจัย 3) ได้ผลผลิตตามที่เสนอไว้ในสัญญา 4) ความสมบูรณ์ของบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ 5) ความสมบูรณ์ของบทสรุปผู้บริหาร 6) ระดับคุณค่าของผลงานวิจัย และ 7) รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ควรเผยแพร่ต่อสาธารณชน

ผลการประเมินพบว่า 14 แผนงาน (ร้อยละ 48.28) ได้รับการประเมินในระดับดีมากและดี 13 แผนงาน (ร้อยละ 44.82) ระดับปานกลาง/พอใช้ และ 2 แผนงาน (ร้อยละ 6.90) ควรปรับปรุง รายละเอียดตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ผลประเมินโดยภาพรวมที่ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาร่างรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (รายงานความก้าวหน้างานวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน)

ผลการประเมิน	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
ดีมาก	7	24.14
ดี	7	24.14
ปานกลาง/พอใช้	13	44.82
ควรปรับปรุง	2	6.90
รวม	29	100

รายละเอียดคะแนนและผลการประเมินทั้ง 29 แผนงาน แสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 คะแนนและผลการประเมินรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน การวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 จำนวน 29 แผนงาน

ลำดับ	ชื่อแผนงาน/โครงการวิจัย	คะแนนการประเมิน	ผลการประเมิน
1	ระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษาอำเภอหัวหินโดยอาศัยออนโทโลยีและเทคโนโลยีการประมวลผลแบบขนานบนกลุ่มเมฆ	21	ดีมาก
2	การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง	21	ดีมาก
3	ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติ: กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติ ห้วยลำน	21	ดีมาก
4	นโยบายการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอาเซียน	21	ดีมาก
5	การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556	21	ดีมาก
6	การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ ผังเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว	21	ดีมาก
7	แนวทางการพัฒนาถนนคนเดินเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนในประเทศไทย: กรณีศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ และภูเก็ต	21	ดีมาก

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อแผนงาน/โครงการวิจัย	คะแนน การประเมิน	ผลการ ประเมิน
8	ศักยภาพและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	17	ดี
9	ระบบให้บริการข้อมูลการเดินทางเฉพาะบุคคลสำหรับการท่องเที่ยวไทย	17	ดี
10	ศักยภาพการท่องเที่ยวตามลำน้ำโขงไทย-ลาว กรณีศึกษาจากเชียงคานถึงโขงเจียม	17	ดี
11	การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่	17	ดี
12	แนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคตะวันตก เพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย	17	ดี
13	แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดภาคใต้สู่อาเซียน	17	ดี
14*	การพัฒนาระบบอุปทานการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร	17	ดี
15	การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ	15	ปานกลาง/ พอใช้
16	การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารโดยกลุ่มหาบเร่แผงลอยกับการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว	15	ปานกลาง/ พอใช้
17	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเตรียมการ การเคลื่อนย้ายแรงงานทางการท่องเที่ยวและการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้การสอนของนักเรียนและนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมในการพัฒนาหลักสูตร และเตรียมความพร้อมสู่การเปิดเสรีอาเซียน พ.ศ. 2558	14	ปานกลาง/ พอใช้
18	การพัฒนาการบริหารจัดการของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทาง R3E เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	14	ปานกลาง/ พอใช้
19	นโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาทุนมนุษย์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับกลุ่มท่องเที่ยว Active Beach เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	14	ปานกลาง/ พอใช้

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อแผนงาน/โครงการวิจัย	คะแนน การประเมิน	ผลการ ประเมิน
20	นโยบายการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	14	ปานกลาง/ พอใช้
21	การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	14	ปานกลาง/ พอใช้
22	แผนธุรกิจเพื่อพัฒนาสร้างเสริมมูลค่าเพิ่มและส่งเสริมธุรกิจอาหารไทยประยุกต์ใหม่เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ: กรณีศึกษาอาหารไทย-ฮาลาล ไทย-เวียดนาม ไทย-จีน ไทย-ญี่ปุ่น และ ไทย-ตะวันตก	14	ปานกลาง/ พอใช้
23	การยกระดับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน	14	ปานกลาง/ พอใช้
24	การพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่ภาคตะวันตกสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย	14	ปานกลาง/ พอใช้
25	การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้มรดกเชิงวัฒนธรรม	14	ปานกลาง/ พอใช้
26	การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์งานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556	14	ปานกลาง/ พอใช้
27	การศึกษาข้อมูลเชิงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เพื่อพัฒนาเว็บไซต์การท่องเที่ยวเชิงแบบภาพสามมิติเสมือนจริง	13	ปานกลาง/ พอใช้
28	โครงการศึกษาศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมย่านเมืองเก่าในชุมชนบริเวณ แม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่าฝั่งธนบุรี: กรณีศึกษา พื้นที่ตลาดพลู-วัดโพธิ์นิมิตร	11	ควร ปรับปรุง
29	การศึกษาการใช้เรือพลังแสงอาทิตย์เพื่อการท่องเที่ยวในแนวปะการัง	11	ควร ปรับปรุง

* แผนงานที่ประเมินติดตามความก้าวหน้าโดยสำนักวิจัยโลจิสติกส์ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงประเด็นการประเมินให้สอดคล้องกับประเด็นการประเมินของ สกว.ท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อเสนอแนะที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้กับนักวิจัยของแผนงานต่าง ๆ ในร่างรายงานฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข มีประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

1) การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ยังไม่ครอบคลุมหัวข้อการวิจัย ขาดการเชื่อมโยงแนวคิดจากวรรณกรรมสู่วิธีดำเนินการวิจัย นำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดยการคัดลอก ตัดต่อ ขาดการสังเคราะห์ข้อมูล การอ้างอิงเอกสารในบรรณานุกรมยังไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะการจัดเรียงเอกสารที่อ้างอิงตามลำดับตัวอักษรหรือปี พ.ศ. ยังไม่ถูกต้อง

2) ข้อเสนอที่ค้นพบของแผนงานและโครงการย่อยยังขาดการเชื่อมโยง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3) การเขียนรายงานผลการศึกษายังขาดความชัดเจนตามวัตถุประสงค์การวิจัย สถิติข้อมูลสนับสนุนหลักการและเหตุผลไม่เพียงพอ รวมทั้งการเขียนอธิบายวิธีดำเนินการวิจัยยังไม่ชัดเจน การเขียนอธิบายยังวกวน ซ้ำซ้อน รวมทั้งการจัดลำดับเนื้อหาและนำเสนอข้อมูลขาดความเชื่อมโยงไม่กระชับ ไม่สมบูรณ์

4) งานวิจัยที่เป็นเรื่องเฉพาะที่มีศัพท์เทคนิคมาก ควรมีการจัดลำดับการนำเสนอให้เข้าใจง่าย

5) ควรมีการเพิ่มการนำเสนอด้วยกราฟ แผนภูมิ แผนภาพและควรใช้ภาพสี

6) ควรนำข้อมูลส่วนที่ไม่จำเป็นไปไว้ในภาคผนวก

7) ควรปรับวิธีการเขียนบทสรุปผู้บริหารให้มีความกระชับ เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ การดำเนินงาน ผลลัพธ์ การนำไปใช้ประโยชน์ ควรสรุปโดยการบูรณาการเชื่อมโยงต่อเนื่องทั้งแผนงานและโครงการย่อย

8) บทสรุปและข้อเสนอแนะไม่สัมพันธ์กับข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะ ควรเสนอแนะอย่างเป็นรูปธรรม และควรมาจากงานวิจัย

9) ควรตรวจสอบการเขียนให้เป็นไปตามคู่มือของ สกว. ควรใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ พบคำผิด คำซ้ำ คำตกหล่น การเว้นวรรค การย่อหน้า กั้นหน้า กั้นหลัง การใส่หมายเลขกำหนดหัวข้อไม่ถูกต้องรวมทั้งขาดความสม่ำเสมอในการใช้คำ

10) แผนงาน/โครงการวิจัยที่ทำต่อเนื่องจากปี 2555 ควรมีการนำเสนอเปรียบเทียบผลการวิจัย ข้อดี ข้อเสีย และควรมีข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้

2.5 ผลการประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ องค์กรอิสระ เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ เช่น ททท.ในพื้นที่วิจัย สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรม/ที่พัก ภัตตาคาร/ร้านอาหาร ร้านค้า (เช่น ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก สินค้าอุปโภค บริโภค ฯลฯ) ธุรกิจเพื่อสุขภาพ คมนาคมขนส่ง ธุรกิจนันทนาการและบันเทิง เป็นต้น โดยใช้แบบประเมินโครงการวิจัยฯ สอบถามความคิดเห็นของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการวิจัยทั้ง 29 แผนงาน ด้วยการสอบถามความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการวิจัยต่อเศรษฐกิจ ชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม และธุรกิจหรือหน่วยงาน การนำโครงการวิจัยฯ ไปประยุกต์ใช้และความเป็นไปได้ในการให้ความร่วมมือ รวมถึงเนื้อหาสาระของโครงการวิจัย น่าสนใจ ทันสมัยและมีคุณภาพ สมควรได้รับการเผยแพร่และสนับสนุนการวิจัยต่อยอดต่อไป พบว่า 4 แผนงาน (ร้อยละ 13.79) ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องประเมินอยู่ในระดับดีมาก และ 25 แผนงาน (ร้อยละ 86.21) อยู่ในระดับดี ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ผลประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 โดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

คะแนนเฉลี่ย	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
4.50 – 5.00 (ดีมาก)	4	13.79
3.50 – 4.49 (ดี)	25	86.21
2.50 – 3.49 (ปานกลาง)	-	-
1.50 – 2.49 (น้อย)	-	-
1.00 – 1.49 (น้อยมาก)	-	-
รวม	29	100

แผนงานที่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องประเมินว่าอยู่ในระดับดีมาก ภาคส่วนให้ความเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม ประเทศและหน่วยงาน มีเนื้อหาสาระน่าสนใจ ทันสมัยและมีคุณภาพ สมควรเผยแพร่และควรให้การสนับสนุนทุนวิจัยต่อไป 4 แผนงาน ได้แก่

1) แผนงาน “การพัฒนาการบริหารจัดการของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทาง R3E เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ผู้อำนวยการแผนงาน : ดร.ธนวัต ลิ้มบัพณีชัยกุล

2) แผนงาน “นโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาชุมชนมนุษย์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับกลุ่มท่องเที่ยว Active Beach เพื่อรองรับเพื่อการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ผู้อำนวยการแผนงาน : รศ.ดร.ปิยะนุช เงินคล้าย

3) แผนงาน “โครงการศึกษาศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมย่านเมืองเก่าในชุมชนบริเวณ แม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่าฝั่งธนบุรี: กรณีศึกษา พื้นที่ตลาดพลู-วัดโพธิ์นิมิตร” ผู้อำนวยการแผนงาน ดร.วรสิทธิ์ ตันดินิพันธุ์กุล

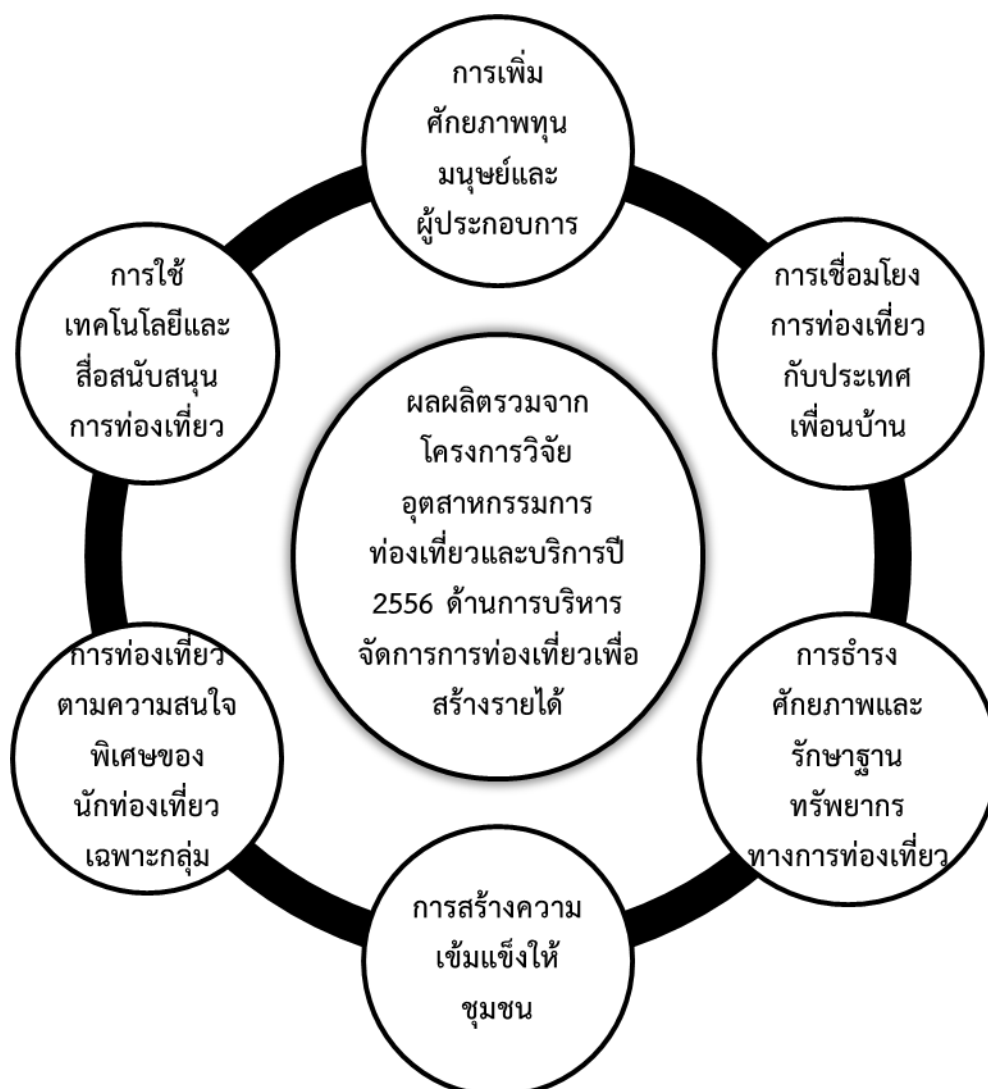
4) แผนงานวิจัยชื่อ “การศึกษาการใช้เรือพลังแสงอาทิตย์เพื่อการท่องเที่ยวในแนวปะการัง” ผู้อำนวยการแผนงาน : นายสุวรรณ พิทักษ์สินธร

ตอนที่ 3 สัมฤทธิผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. จำนวน 29 แผนงาน ได้ผลผลิตรวมของโครงการวิจัย และผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ผลผลิตรวมของโครงการวิจัย

จากการศึกษาโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่ได้รับทุนสนับสนุน ในปี 2556 จำนวน 29 แผนงาน สามารถจัดกลุ่มผลผลิตโครงการออกเป็น 6 กลุ่มตามองค์ความรู้ที่ได้รับ ดังภาพที่ 14 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 14 ผลผลิตรวมจากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556
ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

3.1.1 การเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ

1) แผนงาน : นโยบายการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ดร.อัครพงศ์ อันทอง สังกัดมูลนิธิสถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาทักษะแรงงานในอุตสาหกรรมโรงแรมของไทย รวมทั้งศึกษาความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยและอาเซียน และศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของไทยของนักท่องเที่ยวอาเซียน ผลการวิจัยทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในแต่ละประเทศ มีการศึกษาแนวทางนโยบายและกลยุทธ์สำหรับเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทย รวมทั้งทราบประเทศคู่ค้าบริการท่องเที่ยวที่สำคัญของไทยในภูมิภาคอาเซียน แนวทางการส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยวอาเซียนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม แนวทางการกระตุ้นให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุดของอุตสาหกรรมโรงแรมไทย นโยบายและกลยุทธ์สำหรับการยกระดับคุณภาพแรงงานในอุตสาหกรรมโรงแรมที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและค่าจ้างที่ได้รับ ทั้งยังมีแนวทางการปรับการเรียนการสอนเรื่องการจัดการโรงแรมในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

2) แผนงาน : ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเตรียมการการเคลื่อนย้ายแรงงานทางการท่องเที่ยวและการพัฒนาศักยภาพการเรียนการสอนของนักเรียนและนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมในการพัฒนาหลักสูตรและเตรียมความพร้อมสู่การเปิดเสรีอาเซียน พ.ศ. 2558

รศ.ดร.สุทินันท์ พรหมสุวรรณ สังกัดมหาวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบและทิศทางการไหลของการเคลื่อนย้ายแรงงานทางการท่องเที่ยวและผลกระทบทางด้านสังคมและวัฒนธรรมรวมถึงปัจจัยและสาเหตุของการเคลื่อนย้ายแรงงานทางการท่องเที่ยวที่อาจจะเกิดกับประเทศไทยในการเปิดเสรีกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและศักยภาพการเรียนการสอนของครูผู้สอนในการเตรียมความพร้อมศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียนตามข้อตกลงว่าด้วยการยอมรับคุณสมบัติบุคลากรตามมาตรฐานสมรรถนะร่วมวิชาชีพสำหรับการท่องเที่ยวอาเซียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ซึ่งผลการวิจัยจะช่วยให้สามารถผลิตบุคลากรทางการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามข้อตกลงว่าด้วยการยอมรับคุณสมบัติบุคลากรตามมาตรฐานสมรรถนะร่วมวิชาชีพสำหรับการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement: MRA) สอดคล้องกับทิศทางการเคลื่อนย้ายแรงงานทางการท่องเที่ยวเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยให้พร้อมต่อการแข่งขันในอาเซียน

3) แผนงาน : การพัฒนาการบริหารจัดการของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทาง R3E เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผศ.ดร.ธนวัต ลิ้มบัพณีชัยกุล สังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทาง R3E อย่างยั่งยืน และเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการทางการตลาดและโซ่อุปทานของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทาง R3E เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากมุมมองนักท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ แนวทางการพัฒนาส่วนประสมทางการตลาดบริการและคุณภาพการบริการที่เหมาะสม เพื่อสร้างศักยภาพในการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แนวทางการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบนเส้นทาง R3E และแนวทางการพัฒนาความร่วมมือของผู้ประกอบการภายในห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบนเส้นทาง R3E ซึ่งจะช่วยในการเพิ่มศักยภาพแก่ผู้ประกอบการในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทาง R3E ซึ่งจะเป็นการเพิ่มมูลค่าแก่ห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน นอกจากนี้ยังจะก่อให้เกิดความร่วมมือและเครือข่ายทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ และชุมชนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4) แผนงาน : แผนธุรกิจเพื่อพัฒนาสร้างสรรค์มูลค่าเพิ่มและส่งเสริมธุรกิจอาหารไทยประยุกต์ใหม่เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ : กรณีศึกษาอาหารไทย-ฮาลาล ไทย-เวียดนาม ไทย-จีน ไทย-ญี่ปุ่น และ ไทย-ตะวันตก

ดร.จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อสร้างแผนธุรกิจเพื่อพัฒนาสร้างสรรค์มูลค่าเพิ่มและส่งเสริมธุรกิจอาหารไทยประยุกต์ใหม่ 5 ประเภท ประกอบด้วย (1) อาหารไทย-ฮาลาล (2) ไทย-เวียดนาม (3) ไทย-จีน (4) ไทย-ญี่ปุ่น และ (5) ไทย-ตะวันตก เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยได้นำเสนอแผนธุรกิจซึ่งประกอบด้วย (1) แผนการพัฒนาเมนูอาหารไทยประยุกต์ใหม่ (Thai Modern fusion food) 5 ประเภท เพื่อสร้างสรรค์มูลค่าเพิ่มและส่งเสริมธุรกิจอาหารไทยประยุกต์ใหม่ 5 ประเภท ประเภทละ 5 เมนู รวมทั้งสิ้น 25 เมนู (2) แผนการปฏิบัติการ (Operational plan)/การปรุงอาหาร (Culinary plan) 5 ประเภท (3) แผนการตลาด (Marketing plan) และการสื่อสารการตลาด (Marketing communication) รวมทั้งเสนอแนวทางในการสร้างสรรค์มูลค่าเพิ่มสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้กับอาหารไทยประยุกต์ 5 ประเภท ประเภทละ 5 เมนู รวมทั้งสิ้น 25 เมนู สูตรอาหารไทยประยุกต์ใหม่และคู่มือการปรุงอาหารไทยประยุกต์ใหม่ 5 ประเภท คือ อาหารไทย-ฮาลาล ไทย-เวียดนาม ไทย-จีน ไทย-ญี่ปุ่น และ ไทย-ตะวันตก ประเภทละ 5 เมนู และแผนการตลาดและการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอาหารไทยประยุกต์ใหม่ (อาหารไทย-ฮาลาล ไทย-เวียดนาม ไทย-จีน ไทย-ญี่ปุ่น และ ไทย-ตะวันตก) สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในชั้นแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจอาหารไทยประยุกต์ อีกทั้งยังเป็นการ

สร้างสรรค์มูลค่าเพิ่มให้กับอาหารไทยประยุกต์ ซึ่งถือเป็นเมนูทางเลือกแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติ เพื่อสามารถแข่งขันกับอาหารนานาชาติได้อีกด้วย

5) โครงการ : การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารโดยกลุ่มหาบเร่แผงลอยกับการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว

ดร.โรจนศักดิ์ โหมวิไลลักษณ์ สังกัดมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เป็นหัวหน้าโครงการ ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารโดยกลุ่มหาบเร่แผงลอย และพัฒนาแนวทางในการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อเสนอแนะแก่ผู้ค้าและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารโดยกลุ่มหาบเร่แผงลอย โดยได้ศึกษาสภาพการณ์ปัจจุบันของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร ความคิดเห็นและบทบาทของผู้ค้าร้านอาหารหาบเร่แผงลอย ความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารโดยกลุ่มหาบเร่แผงลอย และความคิดเห็นและบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการ และหน่วยงานอื่น ๆ ในการวางแผนและพัฒนากการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารโดยกลุ่มหาบเร่แผงลอย โดยโครงการวิจัยได้นำเสนอแนวทางและต้นแบบการดำเนินการการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการร้านหาบเร่ แผงลอย และสำหรับหน่วยงานสนับสนุนทั้งภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ในการพัฒนากการท่องเที่ยว เส้นทางกการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารโดยกลุ่มหาบเร่แผงลอยในแต่ละพื้นที่ และคู่มือการสร้าง องค์ความรู้และการถ่ายทอดความรู้แก่นักท่องเที่ยวในด้านการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารโดยกลุ่มหาบเร่แผงลอย

6) แผนงาน : นโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาทุนมนุษย์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับกลุ่มท่องเที่ยว Active Beach เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

รศ.ดร.ปิยะนุช เงินคล้าย สังกัดมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อเสนอแนวทางในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์และสร้างรูปแบบในการพัฒนาทุนมนุษย์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับกลุ่มท่องเที่ยว Active Beach เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับกลุ่มท่องเที่ยว Active Beach เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยโครงการวิจัยได้นำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อดำเนินการพัฒนาทุนมนุษย์ของภาคการท่องเที่ยวในพื้นที่ Active Beach เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารไทยอย่างสร้างสรรค์ รูปแบบการท่องเที่ยวด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร นโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาทุนมนุษย์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารไทยอย่างสร้างสรรค์รองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คู่มือการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารและคู่มือสำหรับการดำเนินการพัฒนาทุนมนุษย์ของภาคการท่องเที่ยวในพื้นที่ Active Beach เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารไทยอย่างสร้างสรรค์ แนวทางในการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับ

อาหารไทยประจำถิ่นในกลุ่มท่องเที่ยว Active Beach ในเชิงการตลาด รวมทั้งรูปแบบการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ เกี่ยวกับอาหารไทยสำหรับกลุ่มท่องเที่ยว Active Beach ซึ่งจะช่วยในการเพิ่มศักยภาพแก่ผู้ประกอบการ ผู้กำหนดนโยบาย รวมทั้งชุมชนท้องถิ่น ให้สามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยผลักดันให้กลุ่มท่องเที่ยว Active Beach เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารไทยอย่างสร้างสรรค์ สามารถขยายฐานนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

7) โครงการ : การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556

ผศ.ดร.อมรรัตน์ ภิญโญนันตพงษ์ สังกัดมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นหัวหน้าโครงการ ได้ทำการวิจัยเพื่อติดตามการดำเนินงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ.2556 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. และประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ.2556 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. เพื่อเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งผลการวิจัยทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนในปี 2556 ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์สำหรับการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัย และการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยทางการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังจะได้สื่อเผยแพร่เกี่ยวกับการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวสำหรับเผยแพร่แก่สาธารณชน

8) โครงการ : การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์งานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556

ผศ.ดร.ธวิษ สุตสาคร สังกัดบริษัท ศูนย์ฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จำกัด เป็นหัวหน้าโครงการ ได้ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ และสังเคราะห์ความสอดคล้องของงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนสนับสนุนในปี พ.ศ.2556 โดยโครงการวิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์งานวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555-2559 และตามกรอบการวิจัยด้านการบริการจัดการการท่องเที่ยว ของ วช.ประจำปี 2556 ผลการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ (วิเคราะห์การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์) ของแผนงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับทุนในปี 2555 และปี 2556 ที่ได้รับการคัดเลือก และแผนงานวิจัยของโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนในปี 2556 ที่มีความโดดเด่นที่นำไปสู่การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและกำหนดทิศทางในการสนับสนุนทุนวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในระยะยาว ทำให้ทราบ research gap ไม่สนับสนุนทุนวิจัยซ้ำซ้อน ทั้งยังทราบถึงมูลค่าผลกระทบทางด้านเศรษฐศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม/วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ที่เกิดมาจากผลการวิจัย โดยเฉพาะแผนงานที่มีความโดดเด่นในแต่ละภูมิภาค ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำข้อมูลประกอบการวางแผนและกำหนดทิศทางในการสนับสนุนทุนวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในระยะยาว และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

3.1.2 การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน

1) แผนงาน : การยกระดับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน

รศ.ดร.ศรัณยา บุณนาค สังกัดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อค้นหาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภายใน 5 จังหวัดชายแดนใต้และประเทศเพื่อนบ้านในกรอบความร่วมมือ IMT-GT รวมทั้งพัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีการนำเสนอข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้ง่ายต่อการสืบค้นข้อมูล อีกทั้งยังมีการจัดทำคู่มือการท่องเที่ยวเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ 5 จังหวัดชายแดนใต้เป็นจุดหมายในการดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่น

2) แผนงาน : การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง

ดร.ประกอบศิริ ภักดีพิณิจ สังกัดมหาวิทยาลัยพะเยา เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อค้นคว้าวผลงานทางสถาปัตยกรรมประเภทอาคารพักอาศัย (เฮือนไต) ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และเตรียมความพร้อมด้านองค์ความรู้ทางสถาปัตยกรรมและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ ในการเข้าถึงความรู้ เข้าใจในคุณค่าของภูมิปัญญาพื้นถิ่น และบูรณาการความร่วมมือในการพัฒนาผลงานสถาปัตยกรรมของชาติ ระหว่างชุมชนเป้าหมายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาแนวทางการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง โดยโครงการวิจัยได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมประเภท “เฮือนไต” อย่างมีส่วนร่วมในพื้นที่ล้านนาตะวันออก แนวทางการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง รวมทั้งยังได้จัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง ซึ่งเป็นการสร้างแนวทางและทิศทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมประเภทอาคารพักอาศัย (เฮือนไต) โดยมีองค์ความรู้ทางด้านสถาปัตยกรรมเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมกับประเทศพม่าและลาว เพื่อให้มีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว การพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน การเสริมสร้างเครือข่ายธุรกิจการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และการเตรียมตัวที่จะพัฒนาพื้นที่ล้านนาตะวันออกให้เป็นศูนย์กลางทางการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรม (Hub) ของพื้นที่สองฝั่งโขง

3) แผนงาน : ศักยภาพการท่องเที่ยวตามลำน้ำโขงไทย-ลาว กรณีศึกษาจากเขียงคานถึงโขงเจียม

นายประจวบ จันทรหมื่น สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาภูมิศาสตร์เชิงลึกของแม่น้ำโขงและพื้นที่เชื่อมโยงไทย-ลาว เพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามลำน้ำโขง รวมทั้งศักยภาพและความเป็นไปได้ในการท่องเที่ยวทางเรือของแม่น้ำโขง ศึกษาทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและอัตลักษณ์ของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวตามลำน้ำโขงและพื้นที่เชื่อมโยงไทย-ลาว ศึกษาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวตามลำน้ำโขงและพื้นที่เชื่อมโยงไทย-ลาว และศึกษากฎหมายกรอบความร่วมมือ ข้อตกลงต่าง ๆ ของไทย-ลาว รวมทั้งอุปสรรคในการพัฒนาการ

ท่องเที่ยวตามลำน้ำโขง โดยโครงการวิจัยได้นำเสนอข้อมูลภูมิศาสตร์ลุ่มน้ำโขงที่สนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวตามลำน้ำโขง เส้นทางท่องเที่ยวใหม่ เชื่อมโยงระหว่างประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมทั้งได้เสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการจัดการการท่องเที่ยวทางเรือในเขตพื้นที่จากอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ตามลำน้ำโขงจนถึงอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน โดยอาศัยศักยภาพของพื้นที่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวและสามารถเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

4) แผนงาน : การพัฒนาการตลาดท่องเที่ยว เพื่อเชื่อมโยงพื้นที่ภาคตะวันตกกับ

เขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย

ผศ.ดร.สุรพงษ์ จรัสโรจนกุล สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลกระทบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และพัฒนากลยุทธ์การตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภาคตะวันตกสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย โดยโครงการวิจัยได้นำเสนอแผนการตลาดการท่องเที่ยวฝั่งไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ รวมทั้งรูปแบบและเส้นทางท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ แผนที่การท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และแผนที่การท่องเที่ยวภาคตะวันตก 4 จังหวัด ที่เชื่อมโยงกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวและผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจการท่องเที่ยว

3.1.3 การธำรงศักยภาพและรักษาสถานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว

1) แผนงาน : การศึกษาการใช้เรือพลังแสงอาทิตย์เพื่อการท่องเที่ยวในแนว

ปะการัง

นายสุวรรณ พิทักษ์สินธร สังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาเรือพลังแสงอาทิตย์เพื่อการท่องเที่ยวในแนวปะการัง รวมทั้งศึกษาศักยภาพของเรือพลังแสงอาทิตย์เพื่อลดมลภาวะจากเรือที่ใช้ในการท่องเที่ยวในแนวปะการัง ซึ่งผลการวิจัยได้โมเดลเรือพลังแสงอาทิตย์ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นอกจากนั้นยังได้แนวทางในการนำเรือพลังงานแสงอาทิตย์ไปใช้เพื่อการท่องเที่ยวในแนวปะการัง ซึ่งจะเป็นทางเลือกใหม่สำหรับผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการท่องเที่ยวในแนวปะการัง ซึ่งเป็นฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ

2) แผนงาน : ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติ :

กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติทับลาน

ดร.แสงสรรค์ ภูมิสถาน สังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาระบบและพลวัตการท่องเที่ยว (Tourism System and Dynamic) ในพื้นที่ศึกษา ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อระบบนิเวศ ทั้งต่อสังคมพืช ถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ การสูญเสียดิน และการเกิดตะกอนในพื้นที่ลุ่มน้ำ และระบบเศรษฐกิจ-สังคม ในพื้นที่ศึกษา เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อพื้นที่ศึกษาบนพื้นฐานของการจัดการพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติ ซึ่งผลการศึกษาจะช่วยให้ผู้ที่มีส่วนในการจัดการพื้นที่เข้าใจผลกระทบที่เกิดขึ้นในทุกมิติ และสามารถนำไปสู่การกำหนด แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม

3) แผนงาน : การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่

ดร.พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์ สังกัดมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาดและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ ศึกษาการพัฒนาทุนมนุษย์ทางการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ ศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ ซึ่งโครงการวิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาดและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่ แผนการพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่ แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับทางกายภาพของหมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และแนวทางการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาจังหวัดกระบี่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีทางการท่องเที่ยวที่สามารถนำไปใช้ในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์เพื่อทำการตลาดเชิงรุกในการขยายฐานนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม

4) แผนงาน : แนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคตะวันตกเพื่อรองรับเศรษฐกิจพิเศษทวาย

รศ.สยาม อรุณศรีมรกด สังกัดมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินผลกระทบด้านสังคมสุขภาวะ และสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่บริเวณ 4 จังหวัดชายแดนไทย – เมียนมาร์ เพื่อเสนอมาตรการและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อลดผลกระทบด้านสังคมสุขภาวะ และสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่บริเวณ 4 จังหวัดชายแดนไทย – เมียนมาร์ รวมทั้งหาแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่บริเวณ 4 จังหวัดชายแดนไทย –

เมียนมาร์ ซึ่งผลการวิจัยทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ศึกษา เพื่อใช้ในการกำหนดมาตรการควบคุมผลกระทบจากการท่องเที่ยว มาตรการคุ้มครอง จัดการ ดูแลสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อป้องกัน ติดตาม และลดผลกระทบด้านสังคมจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ดังกล่าว ให้มีการใช้ประโยชน์เหมาะสมกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชน เพื่อรองรับการเชื่อมโยงคมนาคมระหว่างไทยกับเมียนมาร์ที่เกิดจากการสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อป้องกัน ติดตามและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม จากการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมระหว่างไทยกับเมียนมาร์ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่จะเติบโตขึ้นในอนาคต ทั้งยังได้แนวทางในการจัดการท่องเที่ยวและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่บริเวณ 4 จังหวัดชายแดนไทย- เมียนมาร์

3.1.4 การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

1) แผนงาน : ศักยภาพและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผศ.ดร.สินธุ์ สโรบล สังกัดมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการจัดการท่องเที่ยวของในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตำแหน่งและการจัดการเชิงกลยุทธ์ของการท่องเที่ยวชุมชนในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งศึกษากลยุทธ์การจัดการพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวชุมชนของนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และสังเคราะห์การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ผลกระทบด้านการท่องเที่ยวชุมชนด้านสังคมและวัฒนธรรม ระบบฐานข้อมูลทางด้านแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิจัยทำให้ทราบข้อมูลในการออกแบบและกำหนดกลยุทธ์การวางตำแหน่งและพัฒนาศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชนเพื่อการรองรับการขยายตัวการท่องเที่ยวของอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 อีกทั้งเป็นการพัฒนาระบบวิจัยเชิงความสัมพันธ์ข้ามชาติเพื่อพัฒนาศักยภาพและตำแหน่งการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมทั้งการส่งเสริมการวางแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาศักยภาพและการวางตำแหน่งการจัดการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปิดเสรีการท่องเที่ยวกลุ่มภาคเหนือตอนบน

2) แผนงาน : การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร สังกัดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวยอง ลื้อ อาข่า ชาวไทยอีสาน และชาว

พื้นเมืองภาคเหนือ ในพื้นที่ชุ่มน้ำเวียงหนองล่อง วางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุ่มน้ำเวียงหนองล่อง วางแผนการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมให้ชุมชนท้องถิ่นที่มีความสนใจในการจัดการท่องเที่ยวมีความรู้ ทักษะ ความสามารถทั้งในด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยว การสื่อสารกับนักท่องเที่ยว อย่างมีประสิทธิภาพ โดยโครงการวิจัยได้นำเสนอแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งอยู่โดยรอบพื้นที่ชุ่มน้ำเวียงหนองล่อง แนวทางการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ชุ่มน้ำเวียงหนองล่อง แนวทางการจัดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำเวียงหนองล่อง หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพในด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ประกอบด้วย การสื่อสารภาษาอังกฤษ จีน การออกแบบผลิตภัณฑ์ และกลุ่มองค์กรชุมชน และแนวทางในการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ในการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ชุ่มน้ำเวียงหนองล่อง ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนในพื้นที่เวียงหนองล่องมีศักยภาพและความพร้อมในด้านต่าง ๆ สามารถปรับตัวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นในการดูแลสุขภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว และสามารถใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ ของชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง สามารถรักษาสสมดุลระหว่างมูลค่าและคุณค่าของการท่องเที่ยว โดยคนในท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง

3) แผนงาน : การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้มรดก

วัฒนธรรม

ผศ.ดร.ชูลีรัตน์ จันทร์เชื้อ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้มรดกวัฒนธรรมของชุมชนในพื้นที่โครงการท่องเที่ยวชุมชนบางช้างและชุมชนนครชุม ซึ่งโครงการวิจัยได้นำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทักษะการทำงานท่องเที่ยวของเครือข่ายชุมชนบางช้างและชุมชนนครชุม แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการทำงาน CBT ของเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนบางช้างและชุมชนนครชุม ระบบบริหารจัดการโครงการท่องเที่ยวชุมชนโบราณเมืองบางช้างและชุมชนนครชุม รวมทั้งเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้มรดกวัฒนธรรมบางช้าง – นครชุม ซึ่งเป็นการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นการสร้างการเรียนรู้และการรับรู้ให้กับคนในชุมชนถึงคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรม การอนุรักษ์ธรรมชาติ ประเพณีวัฒนธรรมของชุมชน และยังเป็นการสร้างรายได้เสริมให้กับชุมชน โดยเน้นให้คนชุมชนร่วมมือกับภาคีที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินงานจัดการท่องเที่ยว

4) แผนงาน : แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดย

ชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สุ่ออาเซียน

ดร.นราวุธ บัวขวัญ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาบริบทการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งวางรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่วิจัยให้ได้มาตรฐานสากลโดยประยุกต์รูปแบบให้เข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้การท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยโครงการวิจัย

ได้นำเสนอรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ได้มาตรฐานสากลและสอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เหมาะสมกับ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และแนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สู่อาเซียน ซึ่งจะทำให้ชุมชนที่มีความต้องการในการพัฒนาการท่องเที่ยวมีแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เหมาะสมเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปสู่มาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558

3.1.5 การท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม

1) แผนงาน : นโยบายการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอาเซียน

รศ.ดร.ราณี อีสัยกุล สังกัดมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาบริบทการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและบริบทของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรของไทย รวมทั้งประเมินมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและประเมินมาตรฐานการจัดการวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรของประเทศไทย เพื่อเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและแนวทางเชิงนโยบายในการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอาเซียน ซึ่งผลการวิจัยจะช่วยในการยกระดับและเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมทั้งกลไกการจัดการวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของไทยให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวอาเซียนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนั้นผลการวิจัยยังจะส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่จะก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น

2) แผนงาน : โครงการศึกษาศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมย่านเมืองเก่าในชุมชนบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่าฝั่งธนบุรี: กรณีศึกษา พื้นที่ตลาดพลู-วัดโพธิ์นิมิต

ดร.วรสิทธิ์ ตันตินิพันธุ์กุล สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลลักษณะทางสถาปัตยกรรมของกลุ่มอาคารประวัติศาสตร์ที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญของชุมชน ศึกษาและเก็บข้อมูลบริบทของชุมชนทั้งในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งวิเคราะห์รูปแบบกิจกรรม การท่องเที่ยวและการให้บริการที่เหมาะสมกับพื้นที่ย่านประวัติศาสตร์ โดยโครงการวิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวสร้างสรรค์เชิงวัฒนธรรมบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่าฝั่งธนบุรี แนวทางในการอนุรักษ์อาคารทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งแผนบริหารจัดการกิจกรรมทางวัฒนธรรม และคู่มือทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางสถาปัตยกรรมและภูมิทัศน์วัฒนธรรม ซึ่งสามารถนำไปใช้กำหนดทิศทางการบริหารจัดการชุมชนย่านเมืองเก่าให้มีการท่องเที่ยวสร้างสรรค์และยั่งยืน

3) แผนงาน : แนวทางการพัฒนาถนนคนเดินเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนในประเทศไทย: กรณีศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ และภูเก็ต

รศ.สุพาดา สิริกิตตา สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาถนนคนเดินเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดภูเก็ต ซึ่งผลการวิจัยทำให้ทราบถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จของโมเดลต้นแบบถนนคนเดินเมืองกวางโจว และหางโจว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในสร้างแนวทางการพัฒนาถนนคนเดินเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดภูเก็ต เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและชาวต่างชาติ และเป็นต้นแบบให้จังหวัดอื่น ๆ นำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาถนนคนเดินเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้ประสบความสำเร็จเพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนทั้งชุมชน ผู้ประกอบการ และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ

4) แผนงาน : การพัฒนาระบบอุปทานการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ดร.วุฒิไกร งามศิริจิตต์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นหัวหน้าโครงการ ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาและวิเคราะห์แบบจำลอง Agent-Based simulation model ของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ศึกษาและประเมิน Supply network optimization สำหรับระบบอุปทานการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เพื่อนำเสนอระบบอุปทานสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถของระบบอุปทานสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยจะทำให้สามารถพัฒนาระบบอุปทานการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ให้มีความเหมาะสมต่อบริบทการท่องเที่ยวของประเทศอย่างแท้จริง

5) แผนงาน : การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

นางกรวรรณ สังขกร สังกัดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมระหว่างนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุและชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบน และแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ รวมทั้งจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศและความรู้เพื่อการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบน สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ทำให้ทราบข้อมูลในทุกมิติที่เชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ อีกทั้งมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศและความรู้เพื่อการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ซึ่งผลการวิจัยจะทำให้ได้แนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุซึ่งเป็นแนวทางที่เกิดจากการมีส่วนร่วมระหว่างนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุและชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบน ซึ่งถือเป็นงานวิจัยที่ช่วยสนับสนุนนโยบายการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของ

ประเทศและภาคเหนือตอนบน และเตรียมความพร้อมด้านการท่องเที่ยวของภาคเหนือตอนบนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558

3.1.6 การใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว

1) แผนงาน : ระบบให้บริการข้อมูลการเดินทางเฉพาะบุคคลสำหรับการท่องเที่ยวไทย

ดร.ดวงเดือน อัครสุธีรกุล สังกัดมหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศที่สามารถให้ข้อมูลท่องเที่ยวที่ตรงกับความสนใจของนักท่องเที่ยวแต่ละคน ได้แก่ ระบบวางแผนการเดินทางให้มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงลำดับการท่องเที่ยวในแต่ละสถานที่ วิธีการเดินทางที่เหมาะสม และเส้นทางการเดินทางที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์พกพา (Mobile application) ในรูปแบบที่สามารถนำเสนอข้อมูลท่องเที่ยวเฉพาะบุคคลและแผนการเดินทางได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวระหว่างการเดินทางมากที่สุด โดยผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาระบบให้บริการข้อมูลการเดินทางท่องเที่ยวเฉพาะบุคคลสำหรับการท่องเที่ยวไทยต่อไปได้ โดยการใช้งานผ่านแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์พกพาที่ใช้ระบบ IOS และ Android ซึ่งผู้ใช้งานสามารถเลือกวางแผนเส้นทางการท่องเที่ยวได้หลากหลายตามความสนใจ และช่วยลดระยะเวลาในการวางแผนการเดินทางอีกด้วย

2) โครงการ : การศึกษาข้อมูลเชิงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เพื่อพัฒนาเว็บไซต์การท่องเที่ยวแบบภาพสามมิติเสมือนจริง

ดร.อนงค์พร ไชวรากุล สังกัดมหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นหัวหน้าโครงการ ได้ทำการวิจัยเพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เพื่อสร้างเส้นทางการท่องเที่ยว (Touring Route) ที่มีความเชื่อมโยงกันในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 รวมทั้งพัฒนาเว็บไซต์การท่องเที่ยวโดยใช้ภาพสามมิติและภาพเสมือนจริงของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ซึ่งผลการวิจัยเป็นการพัฒนาระบบแนะนำการท่องเที่ยวในรูปแบบภาพสามมิติเสมือนจริง โดยนักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและมองเห็นภาพของเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกันได้อย่างชัดเจน ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพและความเข้มแข็งให้กับการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

3) แผนงาน : การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ผังเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่

นายธกฤต ฉีกะแหลม สังกัดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาและกำหนดแนวทางในการนำเสนอหาความรู้ด้านประวัติศาสตร์ผังเมืองเชียงใหม่และวัฒนธรรมท้องถิ่น และแนวทางการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับงานด้านวัฒนธรรม โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่ โดยโครงการวิจัยได้นำเสนอระบบฐานข้อมูลความรู้ประวัติศาสตร์เมืองเชียงใหม่

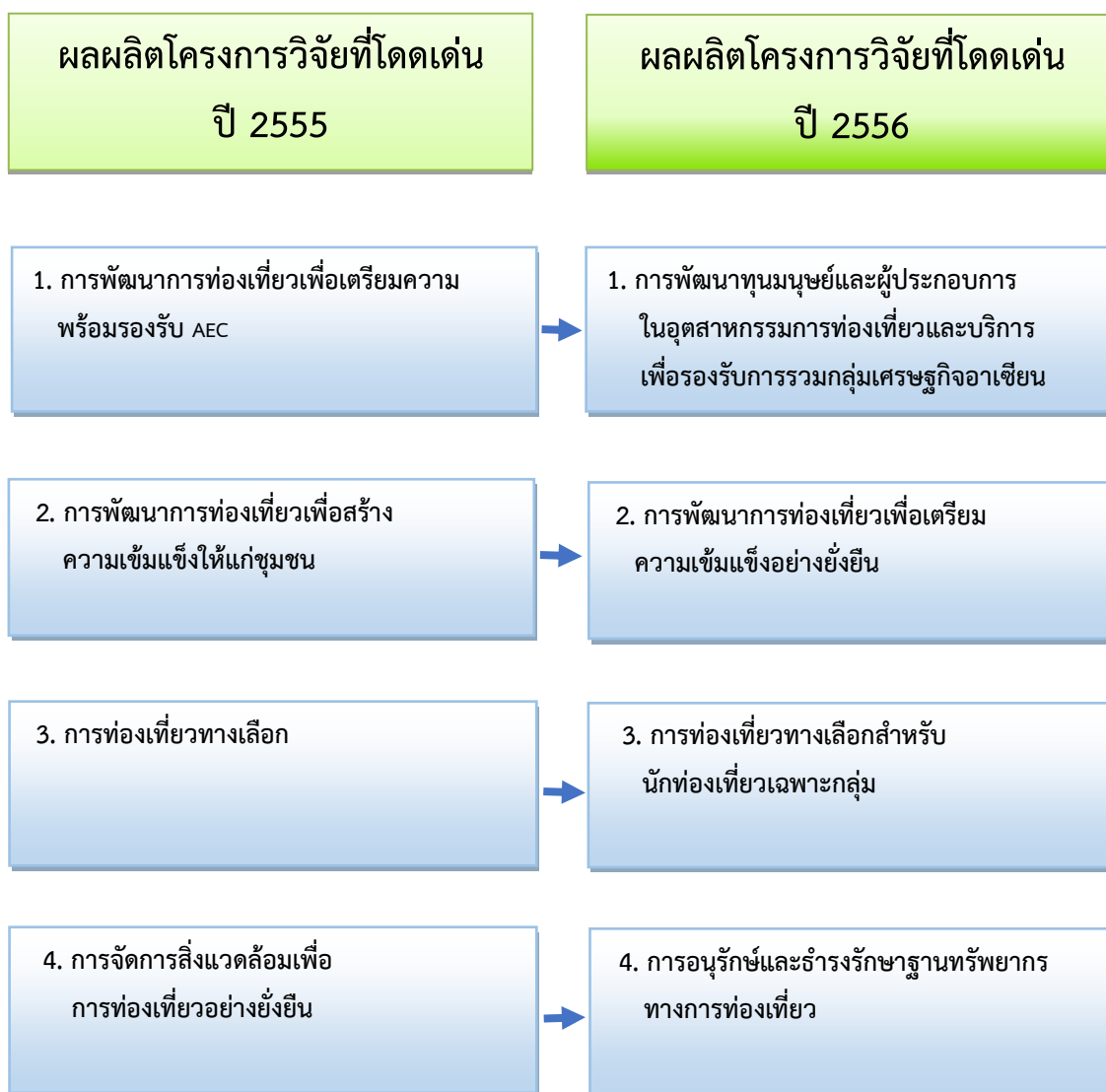
แบบจำลองสามมิติของวัตถุทั้งหมดภายในโลกเสมือนจริงของโปรแกรมการสร้างโลกสามมิติเสมือนจริงย้อนอดีตเมืองเชียงใหม่ และโปรแกรมการสร้างโลกสามมิติเสมือนจริงย้อนอดีตเมืองเชียงใหม่ที่พร้อมให้ดาวน์โหลดบน Google Play สำหรับระบบแอนดรอยด์ ทั้งนี้เป็นการศึกษาต่อยอดองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์และทุนทางวัฒนธรรมให้ออกมาในรูปแบบสื่อสมัยใหม่ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเมืองเชียงใหม่ให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์ให้แก่เยาวชนและผู้สนใจในแบบที่เข้าใจได้ง่ายผ่านการใช้งานกับอุปกรณ์พกพา อาทิเช่น สมาร์ทโฟน (Smart phone) แท็บเล็ต (Tablet) คอมพิวเตอร์ (Computer) และโปรแกรมประยุกต์ทั้งสามรูปแบบของงานวิจัยได้อย่างสะดวกรวดเร็ว อันได้แก่ เว็บแอปพลิเคชันบนเว็บเบราว์เซอร์ (Web Application) แอปพลิเคชันบนแท็บเล็ต (Tablet Application) และ แอปพลิเคชันบนมือถือ (Mobile Application)

4) แผนงาน : ระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษาอำเภอหัวหิน โดยอาศัยออนโทโลยีและเทคโนโลยีการประมวลผลแบบขนานบนกลุ่มเมฆ

รศ.ดร.จันทนา จัทรพรชัย สังกัดมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการและให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับอำเภอชะอำและอำเภอหัวหิน ที่ใช้ต้นทุนที่เหมาะสม ลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล การให้บริการ ใช้เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ สารสนเทศ มาช่วยประมวลผลข้อมูลสำหรับการให้บริการและการจัดการ โดยสามารถขยายส่วนได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อกันและกัน และมุ่งเน้นการนำประโยชน์ไปใช้ได้จริงโดยองค์กรส่วนท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยงานเอกชน และหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลดังกล่าว และผู้ใช้งาน ซึ่งจะทำให้เกิดความรวดเร็วและความถูกต้องในการสืบค้นข้อมูลด้วยการค้นหาเชิงความหมาย และช่วยขยายฐานข้อมูลผู้ให้บริการการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่ยึดติดพื้นที่ทางกายภาพด้วยเทคโนโลยีของกลุ่มเมฆ ซึ่งถือเป็นการผสมผสานนวัตกรรมทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวและบริการแก่กลุ่มเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นการเพิ่มศักยภาพด้านการให้บริการการท่องเที่ยวของประเทศให้ทัดเทียมกับประเทศในกลุ่ม AEC

3.2 ผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่น

ผลการประเมินคัดเลือกโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 ได้ผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่นจำนวน 14 แผนงาน (ร้อยละ 48.28) โดยผลผลิตที่ได้เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ เป็นผลผลิตที่มีความสำคัญและเชื่อมโยงต่อยอดกับผลผลิตปี 2555 ผลผลิตทั้ง 14 แผนงาน ได้รับการคัดสรรให้นำเสนอในการประชุม เวที สกว. (TRF Forum) และจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเชื่อมต่อกับภาคนโยบาย พร้อมกับการนำไปผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่นปี 2556 ที่เชื่อมโยงต่อยอดกับผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่นปี 2555 แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังแสดงในภาพที่ 15

ภาพที่ 15 ผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่นปี 2556 ที่เชื่อมโยงต่อยอดกับผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่นปี 2555

สำหรับผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่นและรายชื่อหัวหน้าแผนงาน รายละเอียดดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่นปี 2556 จำแนกเป็น 4 กลุ่ม

ผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่น	หัวหน้าแผนงาน
การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน แผนงาน : ศักยภาพและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แผนงาน : การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แผนงาน : การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้มรดกเชิงวัฒนธรรม แผนงาน : แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้สู่อาเซียน	ผศ.ดร.สินธุ์ สโรบล ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร ผศ.ดร.ชูลีรัตน์ จันทร์เชื้อ ดร.นราวดี บัวขวัญ
การท่องเที่ยวทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม แผนงาน : นโยบายการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอาเซียน แผนงาน : การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ผังเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว แผนงาน : การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ แผนงาน : การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง	รศ.ดร.ราณี อิลิชัยกุล นายธกฤต ฉะียบแหลม นางกรวรรณ สังขกร ดร.ประกอบศิริ ภัคดีพิณี
การอนุรักษ์และธำรงรักษาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว แผนงาน : การศึกษาการใช้เรือพลังแสงอาทิตย์เพื่อการท่องเที่ยวในแนวปะการัง แผนงาน : การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่	นายสุวรรณ พัทธกัสนิธร ดร.พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่น	หัวหน้าแผนงาน
แผนงาน : ศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมย่านเมืองเก่าในชุมชนบริเวณ แม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่า ฝั่งธนบุรี: กรณีศึกษาพื้นที่ตลาดพลู-วัดโพธิ์นิมิต	ดร.วรสิทธิ์ ตันตินิพันธุ์กุล
การพัฒนาทุนมนุษย์และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน แผนงาน : การยกระดับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย – มาเลเซีย – ไทย (IMT-GT) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน แผนงาน : การพัฒนาการบริหารจัดการของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทาง R3E เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แผนงาน : ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเตรียมการ การเคลื่อนย้ายแรงงานทางการท่องเที่ยวและ การพัฒนาศักยภาพการเรียนการสอนของนักเรียน และนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เปิดสอน สาขาวิชาการท่องเที่ยวและโรงแรมในการพัฒนา หลักสูตรและเตรียมความพร้อมสู่การเปิดเสรี อาเซียน พ.ศ.2558	รศ.ดร.ศรัณยา บุณนาค ดร.ธนวัต ลิ้มบัพณีชัยกุล รศ.ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ

ตอนที่ 4 การเผยแพร่และผลักดันผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

สู่การกำหนดนโยบายและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย บริหารและจัดการเผยแพร่และผลักดันผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 สู่การกำหนดนโยบายและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์หลายรูปแบบ ได้แก่

4.1 การเผยแพร่ด้วยสื่อวีดิทัศน์

สื่อวีดิทัศน์ผลิตโดยการจ้างบริษัท จินตนาการ จำกัด รับผิดชอบการผลิต บริษัทนี้ได้ผลิตสื่อวีดิทัศน์ โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ปัจจุบันสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ใช้เป็นสื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยในโอกาสต่าง ๆ เช่น

ในมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ (Thailand Research Expo 2013) ในการปฐมนิเทศนักวิจัยโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ เป็นต้น

ขั้นตอนการผลิตสื่อวีดิทัศน์ เริ่มต้นด้วยการทำสัญญาจ้าง วางแผนการผลิต ผลิตวีดิทัศน์และ ตรวจรับทั้งนี้ประเด็นเนื้อหาในการผลิตรายการได้จากการประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิ สำนัก ประสานงานฯ และคณะติดตามและประเมิน สื่อวีดิทัศน์ที่ผลิตได้มีความยาวประมาณ 20 นาที

4.2 การประชุมวิชาการเวที สกว. (TRF Forum)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับโครงการกิจกรรมการเชื่อมโยงงานวิจัยกับ ภาคนโยบาย จัดการประชุมวิชาการเวที สกว. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยให้นักวิจัยจากโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ นำเสนอข้อค้นพบจากการวิจัย พร้อมกับรับข้อเสนอแนะจากภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดวัตถุประสงค์การจัดประชุมเวที สกว. เรื่องและงานวิจัยที่นำเสนอ รวมถึงผู้เข้าร่วมกัน ประชุม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1 วัตถุประสงค์การจัดประชุมเวที สกว. สำนักงานประสานงานโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการกำหนดวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ดังนี้

- 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ข้อมูลจากการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ
- 2) ที่ประชุมร่วมอภิปรายในประเด็นที่ค้นพบอย่างกว้างขวาง
- 3) ให้ข้อเสนอแนะนักวิจัยเพื่อพัฒนางานวิจัยในอนาคต
- 4) เผยแพร่ผลการวิจัยสู่สาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์

และสื่อออนไลน์

4.2.2 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมการประชุม สำนักประสานงานโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. เชิญภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมวิชาการเวที สกว. ประกอบด้วย

- 1) **ภาครัฐ** จากกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม กระทรวงการต่างประเทศ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและวุฒิสภา
- 2) **ภาคเอกชน** จากสภาหอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสมาคมต่างๆ อาทิ และสมาคมผู้ประกอบการนำเที่ยวไทย สมาคมโรงแรมไทย สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพแห่งประเทศไทย สมาคมไทยโลจิสติกส์และการผลิต เป็นต้น
- 3) **ภาควิชาการ** จากสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นต้น

4.2.3 ประเด็นและงานวิจัยที่นำเสนอ กำหนดการนำเสนอ 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การ พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน 2) การท่องเที่ยวทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวเฉพาะ

กลุ่ม 3) การอนุรักษ์และธำรงรักษาสถานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว 4) การพัฒนาทุนมนุษย์และ
ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน
รายละเอียดดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ประเด็นและงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 ที่นำเสนอในการ
ประชุมเวที สกว. (TRF Forum)

ครั้งที่	วัน/เวลา	ประเด็นและงานวิจัยที่นำเสนอ
1	25 มิ.ย.2557 : (13.00–16.00) สถานที่ : ห้องประชุม 1 ชั้น 14 สำนักงาน กองทุน สนับสนุนการ วิจัย (สกว.)	การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน • ศักยภาพและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว • การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน • การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้มรดกเชิงวัฒนธรรม • แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้สู่อาเซียน
2	15 ก.ค.2557 : (13.00-16.00) สถานที่ : โรงแรมเอเชีย	การท่องเที่ยวทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม • นโยบายการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอาเซียน • การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ผังเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว • การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง
3	28 ก.ค.2557 : (13.00-16.00) สถานที่ : โรงแรมสุโกศล	การอนุรักษ์และธำรงรักษาสถานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว • การศึกษาการใช้เรือพลังแสงอาทิตย์เพื่อการท่องเที่ยวในแนวปะการัง • การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่ • ศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมย่านเมืองเก่าในชุมชนบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่าฝั่งธนบุรี: กรณีศึกษา พื้นที่ตลาดพลู-วัดโพธิ์นิมิต

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ครั้งที่	วัน/เวลา	ประเด็นและงานวิจัยที่น่าสนใจ
4	25 ส.ค.2557 (13.00-16.00) สถานที่ : โรงแรมสุโกศล	การพัฒนาทุนมนุษย์และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน • การยกระดับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย – มาเลเซีย – ไทย (IMT-GT) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน • การพัฒนาการบริหารจัดการของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทาง R3E เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน • ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเตรียมการการเคลื่อนย้ายแรงงานทางการท่องเที่ยวและการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ การสอนของนักเรียนและนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาการท่องเที่ยวและโรงแรมในการพัฒนาหลักสูตรและเตรียมความพร้อมสู่การเปิดเสรีอาเซียน พ.ศ.2558

4.3 การเผยแพร่ด้วยจดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin)

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ร่วมกับโครงการกิจกรรมการเชื่อมโยงงานวิจัยกับภาคนโยบาย จัดทำจดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) โดยสรุปเนื้อหาสาระสำคัญจากการประชุมวิชาการ เวที สกว. เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มุ่งหวังให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับการพัฒนาการท่องเที่ยวและการศึกษาค้นคว้าอ้างอิงต่อไป ทั้งนี้ได้จัดพิมพ์จดหมายข่าว จำนวน 4 ฉบับๆ ละ 1,500 ชุด สำหรับเผยแพร่ให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและผู้สนใจที่เข้าร่วมการประชุมต่างๆ

สาระในจดหมายข่าวนำเสนอผลการวิจัย 14 แผนงานที่ได้ผลผลิตโดดเด่น นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการได้กว้างขวาง รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้ได้หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้ทุกแผนงานนำเสนอเนื้อหาการศึกษาวิจัยและผลที่ได้รับโดยสรุป รวมถึงข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการพิจารณาต่อไป ทั้งนี้จดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) 4 ฉบับ แยกนำเสนอ 4 เรื่อง ได้แก่

■ **จดหมายข่าวปีที่ 4 ฉบับที่ 7/2557 เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน** เนื้อหาประกอบด้วยโครงการวิจัย 4 แผนงาน ได้แก่

1. ศักยภาพและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้สู่อาเซียน
3. การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
4. การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้มรดกเชิงวัฒนธรรม

■ **จดหมายข่าวปีที่ 4 ฉบับที่ 8/2557 เรื่อง การท่องเที่ยวทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร / การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ / การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรม / การบริหารจัดการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ** เนื้อหาประกอบด้วยโครงการวิจัย 4 แผนงาน ได้แก่

1. นโยบายการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอาเซียน
2. การถอดความรู้เชิงประวัติศาสตร์ผังเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว
3. การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ
4. การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง

■ **จดหมายข่าวปีที่ 4 ฉบับที่ 9/2557 เรื่องการอนุรักษ์และธำรงรักษาทรัพยากรทางการท่องเที่ยวทางเลือก** เนื้อหาประกอบด้วยโครงการวิจัย 4 แผนงาน ได้แก่

1. การศึกษาการใช้เรือพลังแสงอาทิตย์เพื่อการท่องเที่ยวในแนวปะการัง
2. การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่
3. ศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมย่านเมืองเก่า ตลาดพลู-วัดโพธิ์นิมิตร
4. รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

■ **จดหมายข่าวปีที่ 4 ฉบับที่ 10/2557 เรื่อง การพัฒนาทุนมนุษย์และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน** เนื้อหาประกอบด้วยโครงการวิจัย 3 แผนงาน ได้แก่

1. การยกระดับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย – มาเลเซีย – ไทย (IMT-GT) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน
2. การพัฒนาการบริหารจัดการของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทาง R3E เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเตรียมการการเคลื่อนย้ายแรงงานทางการท่องเที่ยวและการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ การสอนของนักเรียนและนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาการท่องเที่ยวและโรงแรมในการพัฒนาหลักสูตรและเตรียมความพร้อมสู่การเปิดเสรีอาเซียน พ.ศ.2558

4.4 การเข้าร่วมจัดประชุมมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2557 (Thailand Research Expo 2014) ร่วมกับ วช.

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ได้ร่วมกับ วช. ในการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนในปี 2556 ในการประชุมมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2557 (Thailand Research Expo 2014) ซึ่งจัดระหว่างวันที่ 7 – 11 สิงหาคม 2557 ณ ศูนย์ประชุมบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ ทั้งนี้สำนักประสานงานฯ ได้คัดเลือกโครงการวิจัยปี 2556 ที่โดดเด่นเพื่อจัดแสดงนิทรรศการ จำนวน 4 แผนงาน ได้แก่

1) การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ผังเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว โดย นายธกฤต ฉีกบะหมื่น สังกัดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2) แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้สู่อาเซียน โดย ดร.นราวุธ บัวขวัญ สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา วิทยาเขตสตูล

3) การศึกษาการใช้เรือพลังแสงอาทิตย์เพื่อการท่องเที่ยวในแนวปะการัง โดย นายสุวรรณ พิทักษ์สินธร สังกัด กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

4) โครงการศึกษาศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมย่านเมืองเก่าในชุมชนบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่าฝั่งธนบุรี:กรณีศึกษาพื้นที่ตลาดพลู-วัดโพธิ์นิมิตร โดย ดร.วรสิทธิ์ ตันตินิพันธุ์กุล สังกัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

4.5 การผลักดันผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ได้ดำเนินการในการผลักดันผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย TEATA ATTA เป็นต้น โดยเป็นการผลักดัน/ต่อยอด ผลผลิตที่ได้จากการวิจัยในปี 2555 และ 2556 เช่น ผลผลิตเกี่ยวกับเส้นทางท่องเที่ยว และรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้จากการวิจัย ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังแสดงในภาพที่ 16 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 16 ขั้นตอนในการผลักดันผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

1) การร่วมงานมหกรรมการท่องเที่ยว ITB BERLIN 2014

ททท. (สำนักงานจังหวัดกระบี่) และผู้ประกอบการท่องเที่ยว ได้คัดเลือกเส้นทาง การท่องเที่ยวที่ได้จากการวิจัยไปจัดแสดงและจำหน่ายในงาน ITB BERLIN 2014 เมื่อเดือนมีนาคม 2557 ได้แก่

- ภาคเอกชนนำผลผลิตที่ได้จากการวิจัยไปจัดจำหน่าย
 - (1) เส้นทางท่องเที่ยวชุมชนมุสลิมทุ่งหยีเพ็ง เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ (งานวิจัยปี 2555)
โดย ดร.ปิยะ ปานผู้มีทรัพย์ สังกัด มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
 - ททท. นำผลผลิตที่ได้จากการวิจัยไปจัดแสดงนิทรรศการ
 - (2) เส้นทางท่องเที่ยววิถีชีวิตชุมชนชาวดอย 3 ชนเผ่า ใน 3 ตำบล ของอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ (งานวิจัยปี 2555)
โดย ผศ.ดร.ดวงพร อ่อนหวาน สังกัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ
 - (3) เส้นทางท่องเที่ยวเมืองเก่าสงขลา สตูล ปัตตานี (งานวิจัยปี 2556)
โดย รศ.ดร.ศรัณยา บุณนาค สังกัด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2) การร่วมงาน Chiangmai Road Show: Chiangmai Night in Mumbai, India 2014

ททท. (สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่) และผู้ประกอบการท่องเที่ยว ได้คัดเลือกผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยในปี 2555 และ 2556 ไปจัดแสดงและจำหน่ายในงาน Chiangmai Road Show: Chiangmai Night in Mumbai, India 2014 เมื่อเดือนสิงหาคม 2557 ได้แก่

- การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ : กรณีศึกษาอำเภอกัลยาณิวัฒนา (งานวิจัยปี 2555)
โดย ผศ.ดร.ดวงพร อ่อนหวาน สังกัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ

- การวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน (งานวิจัยปี 2555)

โดย นางสาวกาญจนา สมมิตร สังกัด มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

- การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ (งานวิจัยปี 2556)

โดย นางกรวรรณ สังขกร สังกัด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ผังเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว (งานวิจัยปี 2556)

โดย นายชกฤต เฉียบแหลม สังกัด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3) การทดสอบเส้นทางท่องเที่ยวร่วมกับ ททท. และผู้ประกอบการ

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ได้ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ททท. TEATA ATTA และสื่อมวลชน เป็นต้น ทำการทดสอบเส้นทางท่องเที่ยวที่ได้จากการวิจัยในปี 2555 และ 2556 เพื่อปรับปรุงให้มีความเหมาะสม ผู้ประกอบการสามารถนำไปจัดจำหน่ายได้ จำนวนรวมทั้งสิ้น 4 เส้นทาง ประกอบด้วย

- เส้นทางท่องเที่ยววิถีชีวิตชุมชนชาวดอย 3 ชนเผ่า ใน 3 ตำบล ของอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ (งานวิจัยปี 2555)

โดย ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน สังกัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ

- เส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชนมไทย (งานวิจัยปี 2555)

โดย ผศ.ดร.อรุณศรี ลีจิระจำเริญ สังกัด มหาวิทยาลัยศิลปากร

- เส้นทางความทรงจำร่วมในเส้นทางวัฒนธรรมสองฝั่งโขง (งานวิจัยปี 2556)

โดย นายประจวบ จันทรหมื่น สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

- เส้นทางท่องเที่ยวหมู่เกาะลันตา (งานวิจัยปี 2556)

โดย ดร.พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์ สังกัด มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

4) การมีส่วนร่วมเป็นองค์การจัดโครงการสัมมนาเปิดมุมมองท่องเที่ยวไทย ปี 2557

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ได้ร่วมเป็นองค์กรร่วมจัดโครงการสัมมนาเปิดมุมมองท่องเที่ยวไทย ปี 2557 ร่วมกับ ททท. ภายใต้ประเด็นหลัก “ท่องเที่ยวไทย ใจเย็นไว้และมองไปข้างหน้า” (Tourism Thailand: Keep calm and look forward to 2020) ในวันอาทิตย์ที่ 8 มิถุนายน 2557 ณ อาคารชาเลนเจอร์ อิมแพ็ค เมืองทองธานี ทั้งนี้สำนักประสานงาน ฯ ได้คัดเลือกผลผลิตที่ได้จากการวิจัยในปี 2555 และ 2556 ที่เป็นอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยวเข้าร่วมจัดแสดงนิทรรศการ จำนวน 5 แผนงาน ประกอบด้วย

- ท่องเที่ยวสัมผัสธรรมชาติ เรียนรู้วิถีชีวิต 3 ชนเผ่าใน 3 ตำบล อำเภอภักดีชุมพล จังหวัด
เชียงใหม่ (งานวิจัยปี 2555)

โดย ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน สังกัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ

- เรียนรู้วัฒนธรรมชนมไทย (งานวิจัยปี 2555)

โดย ผศ.ดร.อรุณศรี ลีจิระจำเนียร สังกัด มหาวิทยาลัยศิลปากร

- อัตลักษณ์ ความโดดเด่นของพื้นที่พหุวัฒนธรรมของเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ (5 ชุมชน)
(งานวิจัยปี 2556)

โดย ดร.พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์ สังกัด มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

- อัตลักษณ์ความโดดเด่นและพหุวัฒนธรรมของเมืองเก่าสงขลา ปัตตานี และสตูล (งานวิจัยปี
2556)

โดย รศ.ดร.ศรัณยา บุณนาค สังกัด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

- อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ความทรงจำร่วม ไทย – ลาว (งานวิจัยปี 2556)

โดย นายประจวบ จันทรหมื่น สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

5) ร่วมจัดงานวันท่องเที่ยวไทย ท่องเที่ยวโลก

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ได้ร่วมจัดงานวันท่องเที่ยว
ไทย ท่องเที่ยวโลก ร่วมกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กระทรวงการ
ต่างประเทศ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ
(องค์การมหาชน) สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ประจำประเทศ
ไทย เป็นต้น ภายใต้หัวข้อ “Tourism and Community Development” ในวันที่ 23 กันยายน 2557
ณ ESCAP Hall ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ ทั้งนี้สำนักประสานงาน ฯ ได้คัดเลือกผลผลิตที่ได้จากการ
วิจัยในปี 2555 และ 2556 ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนเข้าร่วมจัดแสดงนิทรรศการ จำนวน 6
แผนงาน ประกอบด้วย

- ผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558 ต่ออุตสาหกรรม
ท่องเที่ยวของไทย : การสร้างเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค
(งานวิจัย ปี 2555)

โดย รศ.ดร.กิตติ ลิ้มสกุล สังกัด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ
กรณีศึกษาอำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ (งานวิจัยปี 2556)

โดย ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน สังกัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ

- การยกระดับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน (งานวิจัยปี 2555)
โดย รศ.ดร.ศรัณยา บุณนาค สังกัด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สุ่อาเซียน (งานวิจัยปี 2556)
โดย ดร.นราวดี บัวขวัญ สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้มรดกวัฒนธรรม (งานวิจัยปี 2556)
โดย ผศ.ดร.ชูลีรัตน์ จันทรเชื้อ สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ (งานวิจัยปี 2556)
โดย ดร.พิมพ์ภัส พงศกรรังศิลป์ สังกัด มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ตอนที่ 5 ประสิทธิผลการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรม

การท่องเที่ยวและบริการปี 2556

การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาศักยภาพนักวิจัยด้านการท่องเที่ยว” ผลการประเมินประสิทธิผลของการจัดฝึกอบรมดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการสอบถามผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบข้อมูล เกี่ยวกับประสบการณ์การวิจัย ประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวและเหตุผลในการเข้ารับการอบรม ดังนี้

ประสบการณ์การวิจัยของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 20.69 มีประสบการณ์วิจัย 5 – 6 ปี และร้อยละ 20.69 มีประสบการณ์วิจัยมากกว่า 6 ปี แต่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมถึงร้อยละ 31.04 ไม่เคยทำวิจัย (ตารางที่ 25)

ประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพียงร้อยละ 10.34 มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยว ส่วนอีกร้อยละ 89.66 ไม่มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยว (ตารางที่ 25)

เหตุจูงใจในการเข้ารับการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมร้อยละ 48.27 เข้ารับการอบรมเนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในการ บูรณาการศาสตร์การท่องเที่ยวกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และร้อยละ 41.37 ขาดทักษะเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัย นอกจากนี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้เหตุผลอื่น เช่น ขาดความรู้ความเข้าใจในศาสตร์การท่องเที่ยว ขาดทักษะการเขียนข้อเสนอโครงการ เป็นต้น (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัยที่เข้ารับการฝึกอบรม

ข้อมูลนักวิจัยที่เข้ารับการอบรม	จำนวนคน	ร้อยละ
1. มีประสบการณ์ในการทำวิจัย		
1 – 2 ปี	5	17.24
3 – 4 ปี	3	10.34
5 – 6 ปี	6	20.69
มากกว่า 6 ปี ขึ้นไป	6	20.69
ยังไม่เคยทำวิจัย	9	31.04
2. ประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว		
มีประสบการณ์	3	10.34
ไม่มีประสบการณ์	26	89.66
3. เหตุจูงใจในการอบรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ขาดทักษะการเขียนข้อเสนอโครงการ	8	27.58
ขาดทักษะเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย	7	24.13
ขาดความรู้ความเข้าใจในศาสตร์การท่องเที่ยว	9	31.03
ขาดความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการศาสตร์ การท่องเที่ยวกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	14	48.27
ขาดทักษะเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยและการเขียน รายงานการวิจัย	12	41.37

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมฯ จากการสอบถามผู้เข้ารับการฝึกอบรม 29 คน หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเพิ่มความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาทักษะการวิจัยทางการท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ ได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะการวิจัยทางการท่องเที่ยวโดยรวมในระดับมาก (ตาราง ผ10 ภาคผนวก 3) และเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า

1) **ด้านการบูรณาการศาสตร์ทางการท่องเที่ยวกับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง** ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะการวิจัยด้านการบูรณาการศาสตร์ทางการท่องเที่ยวกับศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในระดับมากที่สุด 3 เรื่อง และระดับมาก 2 เรื่อง ได้แก่

ระดับมากที่สุด

(1) การท่องเที่ยวเป็นศาสตร์ทางสังคมศาสตร์ที่มีพลวัต (dynamic) เกี่ยวข้องกับการบริโภคของนักท่องเที่ยว

(2) อุปสงค์และอุปทานทางการท่องเที่ยวจำเป็นต้องศึกษาไปพร้อม ๆ กันในกระบวนการวิจัย

(3) การวิจัยทางการท่องเที่ยวจำเป็นต้องได้ผลลัพธ์ที่ทำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและเอื้อประโยชน์ต่อสังคมที่เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว

ระดับมาก

(1) การท่องเที่ยวเป็นศาสตร์ทางสังคมศาสตร์ที่มีพลวัต (dynamic) เกี่ยวข้องกับการบริโภคของนักท่องเที่ยว

(2) อุปสงค์ (demand) และอุปทาน (supply) ทางการท่องเที่ยวจำเป็นต้องศึกษาไปพร้อม ๆ กันในกระบวนการวิจัย

2) ด้านการพัฒนาข้อเสนอโครงการและดำเนินการวิจัย แสดงให้เห็นว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะการวิจัยด้านการพัฒนาข้อเสนอโครงการและดำเนินการวิจัยระดับมากที่สุด ใน 7 ประเด็น และระดับมาก 13 ประเด็น (ตาราง ผ10 ภาคผนวก 3) ได้แก่

ระดับมากที่สุด

(1) การทบทวนวรรณกรรมเพื่อการหลอมรวมความคิด เนื้อหาสาระสำคัญที่จะใช้ในการขยายผลไปสู่การจัดทำกรอบแนวคิดการวิจัย และการสร้างเครื่องมือ

(2) การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ทุกกลุ่มในขอบเขตการวิจัย

(3) การสร้างเครื่องมือการวิจัย ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

(4) การเขียนรายงานผลการวิจัยให้สอดคล้องและชัดเจนในเรื่อง ปัญหาการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะ รวมถึงนำเสนอผลตามวัตถุประสงค์และชื่อเรื่อง

(5) การฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยให้ระมัดระวังการพัฒนาโครงการวิจัยมากขึ้น

(6) การระดมความคิดในกลุ่ม ทำให้เรียนรู้เทคนิคการทำวิจัยจากหลายมุมมองมากขึ้น

(7) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักวิจัย วิทยากร และผู้ทรงคุณวุฒิ ช่วยเพิ่มความชัดเจนในการพัฒนางานวิจัยทั้งระหว่างการทำงานและการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ระดับมาก

(1) การทบทวนวรรณกรรมให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญของทุกตัวแปรในชื่อเรื่องการวิจัย

(2) การออกแบบการวิจัยให้เชื่อมโยงกับวิธีการ หรือกระบวนการในการทำวิจัยที่ทำให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์

(3) การออกแบบการวิจัยที่มีมาตรฐานโดยคำนึงถึงบริบท สถานการณ์ความเป็นจริง แนวโน้ม และผลกระทบของการท่องเที่ยวในพื้นที่ของการวิจัย

(4) วิธีดำเนินการวิจัยมีหัวข้อหลักตามระเบียบวิธีวิจัย เช่น การเขียนวัตถุประสงค์ การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เป็นต้น ที่นักวิจัยควรออกแบบอย่างระมัดระวังพร้อมเหตุผลสนับสนุน

(5) เนื้อหาสาระในเครื่องมือการวิจัยต้องสังเคราะห์มาจากแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากการทบทวน วรรณกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องคาดการณ์ผลที่เป็นคำตอบตามวัตถุประสงค์

(6) การเขียนผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ โดยประมวลผลการวิเคราะห์แต่ละเรื่องมาเขียนใหม่ให้ตอบวัตถุประสงค์แต่ละข้อ

(7) แนวคิดที่การวิจัยเชิงคุณภาพในมิติของการท่องเที่ยวแบบบูรณาการต้องอาศัยทฤษฎีระบบ (System Theory)

(8) การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนา ที่ต้องมีการตรวจสอบข้อมูลเหล่านั้นด้วยวิธีการ เชิงคุณภาพ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เป็นจริง

(9) การเขียนรายงานผลการวิจัยโดยเทคนิคการเขียน ใช้ภาษาเขียนที่กระชับเข้าใจง่าย เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง และแก่สาธารณชน

(10) การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลอย่างถี่ถ้วนในระหว่างการเขียนรายงานการวิจัย ก่อนการนำเสนอ

(11) การศึกษา และสังเคราะห์แนวคิดต่าง ๆ จากกรณีศึกษา ก่อนการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัย เพื่อการบูรณาการศาสตร์การท่องเที่ยวกับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

(12) เอกสารประกอบการฝึกอบรมให้แนวคิดการวิจัยทางการท่องเที่ยวที่ต้องการทักษะการบูรณาการมากขึ้น

(13) การพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพของนักวิจัยต้องเกิดจากความตั้งใจแน่วแน่ในการทำวิจัยเพื่อให้การตอบสนองการพัฒนาทั้งทางวิชาการ และวิชาชีพทางการท่องเที่ยวมีความก้าวหน้ามากขึ้น

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

(1) การฝึกอบรมมีความสมบูรณ์ดี รูปแบบการจัดดีมาก ควรจัดอบรมให้กับนักวิจัยรุ่นใหม่ แต่เวลาในการจัดอบรมน้อยและเนื้อหาแน่นเกินไป

(2) ควรจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัยในเรื่องต่าง ๆ เช่น

- การบูรณาการงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวกับศาสตร์อื่น ๆ
- เทคนิคการเขียนรายงานการวิจัย
- สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล
- ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ
- การเรียนรู้จากปัญหาอุปสรรคของโครงการวิจัยที่ได้รับทุน
- การถอดบทเรียนการวิจัยภาคสนาม
- การจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการวิจัยกับนักวิจัยใน

โครงการอื่นที่ได้รับทุน

สำหรับภาพประกอบกิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ดูรายละเอียดในภาคผนวกที่ 5

ตอนที่ 6 การเปรียบเทียบลักษณะโครงการวิจัย/ระบบการติดตามและประเมิน/ผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 และ 2556

6.1 การเปรียบเทียบลักษณะโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 และ 2556

6.1.1 ลักษณะโครงการวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตและพื้นที่วิจัยที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ

ปี 2555 มีชุดโครงการวิจัย (แผนงานวิจัย) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจำนวน 39 แผนงาน งบประมาณทั้งสิ้น 118,910,305 บาท เป็นโครงการวิจัยผ่านระบบ NRPM ตามระเบียบ วช. จำนวน 26 แผนงาน และโครงการวิจัยมุ่งเป้า (Selected Topic) จำนวน 13 แผนงาน (20,617,860 บาท) แบ่งกลุ่มโจทย์วิจัยตามเป้าหมายผลผลิตออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) 9 แผนงาน 2) กลุ่มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) 9 แผนงาน และ 3) กลุ่มการตลาดการท่องเที่ยว (Marketing) 21 แผนงาน และถ้าแบ่งแผนงานวิจัยตามพื้นที่วิจัย มีพื้นที่วิจัยกระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยเป็นการวิจัยในภาพรวมทั่วประเทศมากที่สุด จำนวน 16 แผนงาน รองลงมาคือภาคเหนือ 10 แผนงาน ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก 6 แผนงาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 แผนงาน และภาคใต้ 3 แผนงาน

โครงการ/แผนงานวิจัยปี 2555 ทั้ง 39 แผนงาน มีลักษณะเป็นชุดโครงการหรือเป็นแผนงาน แต่ละแผนงานประกอบด้วยโครงการย่อยตั้งแต่ 2 - 6 โครงการย่อย แผนงานโดยส่วนใหญ่แบ่งแผนงาน/ชุดโครงการออกเป็น 2 - 3 โครงการย่อย

ปี 2556 มีโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจำนวน 29 โครงการ งบประมาณทั้งสิ้น 78,395,860 บาท เป็นโครงการวิจัยผ่านระบบ NRPM ตามระเบียบ วช. จำนวน 21 แผนงาน และโครงการวิจัยมุ่งเป้า (Selected Topic) จำนวน 8 แผนงาน แบ่งกลุ่มโจทย์วิจัยตามเป้าหมายผลผลิตเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่ม AEC จำนวน 13 แผนงาน 2) กลุ่ม SUPPLY CHAIN จำนวน 4 แผนงาน และ 3) กลุ่ม MANAGEMENT จำนวน 12 แผนงาน และถ้าแบ่งแผนงานวิจัยตามพื้นที่วิจัย มีพื้นที่วิจัยกระจายทั่วประเทศเช่นเดียวกับปี 2555 โดยกระจายในภาคเหนือมากที่สุด จำนวน 9 แผนงาน รองลงมาเป็นการวิจัยในภาพรวมของประเทศจำนวน 8 แผนงาน ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก จำนวน 7 แผนงาน ภาคใต้จำนวน 3 แผนงาน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 2 แผนงาน

โครงการ/แผนงานวิจัยปี 2556 ทั้ง 29 โครงการมีลักษณะเป็นโครงการเดี่ยว 5 โครงการ และมีลักษณะเป็นชุดโครงการหรือแผนงาน 24 แผนงาน แต่ละแผนงานแบ่งชุดโครงการเป็น 2 - 4 โครงการย่อย

เมื่อเปรียบเทียบโครงการ/แผนงานวิจัยปี 2555 และ 2556 พบว่า

1) โครงการ/แผนงานวิจัยทั้งปี 2555 และ 2556 ให้ความสำคัญกับการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) อย่างต่อเนื่อง

โครงการ/แผนงานทั้งปี 2555 และ 2556 ให้ความสำคัญกับโครงการวิจัยในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยปี 2556 ถึงแม้ว่าโดยรวมจำนวนโครงการ/แผนงาน และงบประมาณสนับสนุนลดลง แต่โครงการ/แผนงานกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) กลับเพิ่มมากขึ้น ทั้งจำนวนโครงการและงบประมาณ กล่าวคือ จาก 9 โครงการ/แผนงาน (งบประมาณ 33,164,782 บาท) ในปี 2555 เป็น 13 โครงการ/แผนงาน (งบประมาณ 40,386,000 บาท) ในปี 2556 ซึ่งโครงการวิจัยเหล่านี้มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยเพื่อเตรียมรองรับการเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 อย่างไรก็ตามโครงการวิจัยกลุ่ม AEC ในปี 2555 และ ปี 2556 รวม 20 โครงการมุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยที่เชื่อมกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย ได้แก่ มาเลเซีย พม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ยังไม่มีโครงการวิจัยที่ขยายการพัฒนาการท่องเที่ยวไปยังอีก 4 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน และสิงคโปร์

2) โครงการ/แผนงานวิจัยปี 2555 และ 2556 มีโครงการ/แผนงานวิจัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับโครงการ/แผนงานวิจัยในภาคอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาการกระจายโครงการในพื้นที่วิจัยในปี 2555 และ 2556 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ มีการกระจายของโครงการวิจัยน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น ๆ โดยปี 2555 และ 2556 มีโครงการ/แผนงานวิจัยรวมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพียง 6 โครงการ/แผนงาน (ปี 2555 จำนวน 4 โครงการ ปี 2556 จำนวน 2 โครงการ) และโครงการ/แผนงานวิจัยรวมในภาคใต้เพียง 6 โครงการเช่นกัน (ปี 2555 จำนวน 3 โครงการ ปี 2556 จำนวน 3 โครงการ)

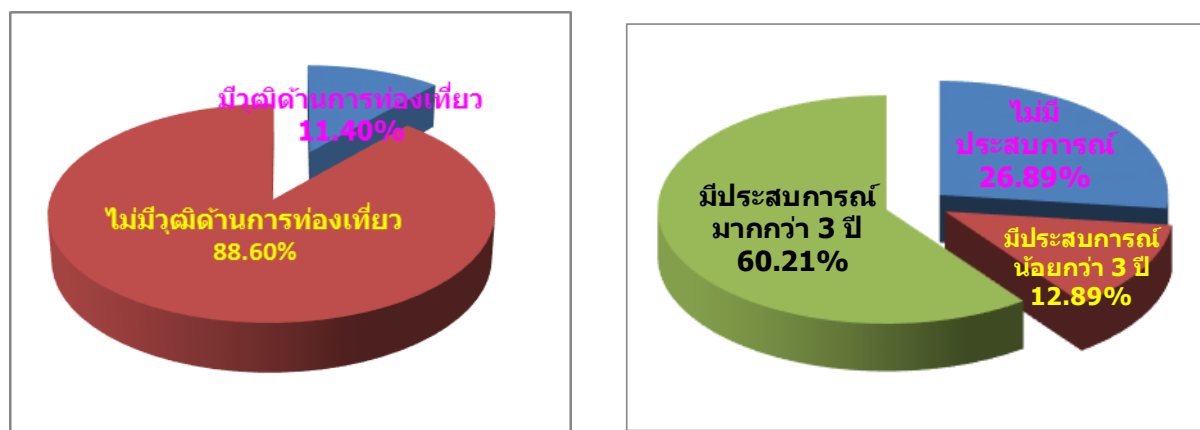
3) โครงการ/แผนงาน ในปี 2555 มีจำนวนโครงการย่อยสูงสุดถึง 6 โครงการย่อยต่อ 1 แผนงาน ส่วนปี 2556 มีจำนวนโครงการย่อยสูงสุดลดลงเหลือ 4 โครงการย่อย

ในปี 2556 ชุดโครงการประกอบด้วยโครงการย่อยสูงสุดเพียง 4 โครงการย่อย ซึ่งแตกต่างจากปี 2555 ที่ชุดโครงการย่อยประกอบด้วยโครงการย่อยสูงสุดถึง 6 โครงการย่อย ซึ่งพบว่า ชุดโครงการย่อยที่มีโครงการย่อยมากเกินไปจะมีปัญหาในด้านการบริหารจัดการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดประชุมการวางแผน การควบคุม กำกับงาน รวมทั้งการประสานงานให้การดำเนินงานต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน (ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์, 2555) ดังนั้นการลดจำนวนโครงการย่อยต่อชุดโครงการวิจัยเหลือเพียง 4 โครงการย่อย จึงทำให้หัวหน้าคณะนักวิจัยสามารถบริหารจัดการชุดโครงการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

6.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัย

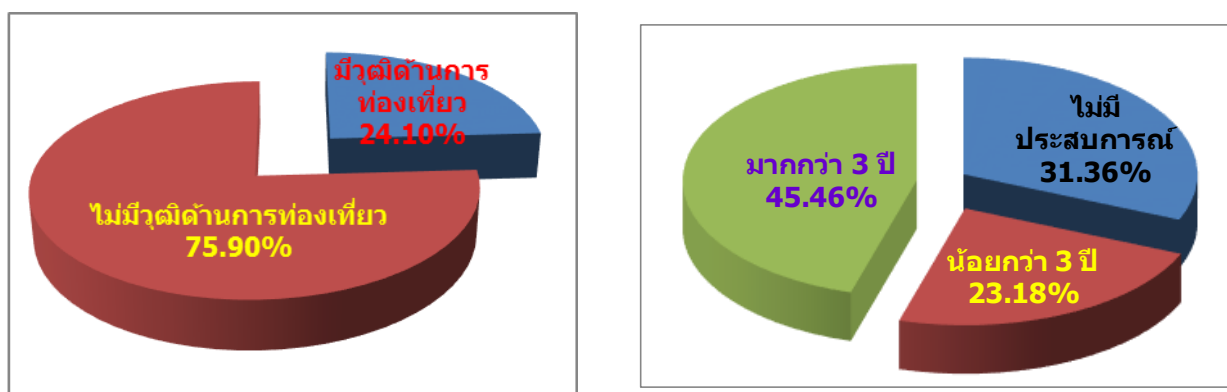
ปี 2555 ชุดโครงการวิจัยทั้ง 39 แผนงาน ประกอบด้วยนักวิจัยทั้งสิ้น 431 คน นักวิจัยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด (ร้อยละ 44.78) รองลงมาคือระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 34.80)

นักวิจัยส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 88.60 ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยว โดยสาขาวิชาที่นักวิจัยศึกษาสำเร็จมากที่สุด คือ บริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 22.0 ส่วนด้านการท่องเที่ยวมีเพียงร้อยละ 11.40 นักวิจัยร้อยละ 26.89 ไม่มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวมาก่อน และร้อยละ 12.89 มีประสบการณ์วิจัยน้อยกว่า 3 ปี ส่วนที่เหลือร้อยละ 60.21 มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวมากกว่า 3 ปี ดังภาพที่ 17

ภาพที่ 17 วุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยวและประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวของนักวิจัยปี 2556

ปี 2556 โครงการวิจัยจำนวน 29 โครงการ/แผนงานประกอบด้วยนักวิจัยทั้งสิ้น 220 คน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด (ร้อยละ 42.73) รองลงมาคือระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 39.09) นักวิจัยส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 75.90 ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยว และนักวิจัยร้อยละ 31.36 ไม่มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยว และร้อยละ 23.18 มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวน้อยกว่า 3 ปี ส่วนที่เหลือร้อยละ 45.46 มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวมากกว่า 3 ปี ดังภาพที่ 18

ภาพที่ 18 วุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยวและประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวของนักวิจัยปี 2556

เมื่อเปรียบเทียบวุฒิการศึกษาด้านท่องเที่ยวและประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวของนักวิจัยปี 2555 และ 2556 พบว่า

1) **วุฒิการศึกษาด้านท่องเที่ยว** ปี 2555 และ 2556 นักวิจัยส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิการศึกษาโดยตรงด้านการท่องเที่ยว ปี 2555 นักวิจัยที่ไม่มีวุฒิด้านการท่องเที่ยวมีจำนวนถึงร้อยละ 88.60 โดยมีวุฒิด้านการท่องเที่ยวเพียงร้อยละ 11.40 และปี 2556 นักวิจัยที่ไม่มีวุฒิด้านการท่องเที่ยวมีจำนวนถึงร้อยละ 75.90 มีเพียง 24.10 แม้ว่าโดยส่วนใหญ่จะเคยทำวิจัยด้านการท่องเที่ยวมาก่อนก็ตาม

2) **ประสบการณ์วิจัยทางการท่องเที่ยว** ปี 2555 นักวิจัยไม่มีประสบการณ์การวิจัยทางการท่องเที่ยวหรือมีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวน้อยกว่า 3 ปี ร้อยละ 39.78 ส่วนในปี 2556 นักวิจัยมีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวสูงถึงร้อยละ 54.54

6.1.3 การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่

ปี 2555 ทุกแผนงานสนับสนุนนักวิจัยรุ่นใหม่ (นักวิจัยที่ไม่มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวหรือมีประสบการณ์น้อยกว่า 3 ปี) เข้าร่วมวิจัย

ปี 2556 ทุกแผนงานสนับสนุนนักวิจัยรุ่นใหม่เข้าร่วมงานวิจัย โดยมีนักวิจัยรุ่นใหม่เข้าร่วมโครงการวิจัยอย่างน้อย 1 คน ขณะที่บางโครงการมีนักวิจัยรุ่นใหม่เข้าร่วมสูงถึง 12 คน ปี 2556 โดยรวมนักวิจัยร้อยละ 54.54 เป็นนักวิจัยรุ่นใหม่ โดยเป็นนักวิจัยที่ไม่มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวร้อยละ 31.36 เป็นนักวิจัยที่มีประสบการณ์วิจัยน้อยกว่า 3 ปี ร้อยละ 23.18

โดยส่วนใหญ่ผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการมอบหมายให้นักวิจัยรุ่นใหม่ร่วมวางแผน ประชุม สืบค้นข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูล รวบรวมมาอธิบายให้ร่วมพัฒนาเครื่องมือวิจัย รวมทั้งวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูล และเขียนรายงานวิจัย

6.2. การเปรียบเทียบระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยปี 2555 และ 2556

ระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยปี 2556 ได้พัฒนาต่อเนื่องจากปี 2555 สรุปดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยปี 2555 และปี 2556

รูปแบบกิจกรรมการดำเนินงานติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยปี 2555	รูปแบบกิจกรรมการดำเนินงานติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยปี 2556
การติดตามและประเมินผลฯ ปี 2555 กำหนดกิจกรรมในการติดตามและประเมินผล 3 ระยะดังนี้ 1) การติดตามและประเมินผล เมื่อแล้วเสร็จ 2 เดือน 2) การติดตามและประเมินผลเมื่อแล้วเสร็จ 6 เดือนและการประเมินโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 3. การประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน 1. การติดตามและประเมินผลฯ แล้วเสร็จ 2 เดือน เมื่อโครงการวิจัยดำเนินการสิ้นสุด 2 เดือน สกว. กำหนดให้ติดตามและประเมินผลดังนี้ 1.1 การติดตามโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน ปี 2555 มีแผนงานวิจัยทั้งสิ้น 39 แผนงาน สปว.การทองเที่ยว สกว. จัดประชุมเพื่อให้นักวิจัยนำเสนอผลการวิจัยและเพื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษให้ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการวิจัยระยะต่อไป รวมทั้งให้คำปรึกษาชี้แนะการแก้ไขปัญหา 1.2 การประเมินผลโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน ประเมินผลโครงการวิจัย ด้วยแบบประเมินของ สกว. โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ สกว. มอบหมาย จำนวน 5 ท่านต่อ 1 แผนงาน	การติดตามและประเมินผลฯ ปี 2556 กำหนดกิจกรรมในการติดตามและประเมินผลดังนี้ 1. การติดตามและประเมินเมื่อแล้วเสร็จ 2 เดือน 1.1 การติดตามโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน 1.2 การประเมินผลโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน 1.3 การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย 1.4 การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) 1.5 การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 2. การติดตามและประเมินโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน 3. การประเมินเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน รายละเอียดดังต่อไปนี้ 1. การติดตามและประเมินเมื่อแล้วเสร็จ 2 เดือน ปี 2556 มีจำนวนแผนงานวิจัยทั้งสิ้น 29 แผนงาน เป็นแผนงานที่รับผิดชอบโดย สปว. ทองเที่ยวและบริการ สกว. 28 แผนงาน และรับผิดชอบโดยสำนักงานวิจัยโลจิสติกส์ 1 แผนงาน (ไม่มีการประเมินรอบ 2 เดือน)

ตารางที่ 26 (ต่อ)

การดำเนินงานติดตามและประเมินผล โครงการวิจัยปี 2555	การดำเนินงานติดตามและประเมินผล โครงการวิจัยปี 2556
2. การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือนและประเมินโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 2.1 การติดตามโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน สพว. ท้องเที่ยว สกว. จัดเสวนาประชุม รายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยสิ้นสุด 6 เดือน รวม 3 ครั้ง ณ จังหวัดกระบี่ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดชลบุรี (พญา) ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งร่วมประชุมรับฟังการนำเสนอให้ข้อเสนอแนะและชี้แนะแนวทางการแก้ไขปัญหาสำหรับการวิจัยต่อไป 2.2 การประเมินผลโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน การประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยดำเนินการ สิ้นสุด 6 เดือน มุ่งเน้นให้ สกว. และนักวิจัยทราบ ผลการดำเนินในระยะต่างๆ หากพบประเด็น ปัญหาที่ทำให้นักวิจัยดำเนินการไม่ได้ตาม เป้าหมายด้วยเหตุผลต่างๆ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเชี่ยวชาญทางด้านการท่องเที่ยว สามารถให้ คำแนะนำและช่วยแก้ไขได้ทันเวลา พร้อมกันนี้ นักวิจัยเมื่อทราบผลประเมินสามารถแก้ไขตาม คำแนะนำเพื่อให้ได้ ผลลัพธ์ตามข้อตกลง 2.3 การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยการแจกแบบสอบถามให้ผู้เข้าร่วมเสวนา (ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง) ประเมินโครงการวิจัย	การติดตามและประเมินผลแล้วเสร็จ 2 เดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือนักวิจัยให้สามารถดำเนินการวิจัยให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย จัดกิจกรรมการติดตามและประเมินดังนี้ 1.1 การติดตามโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิ อ่านและตรวจสอบ รายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยรอบ 2 เดือน สวป. ท้องเที่ยว สกว. จัดการประชุมร่วมระหว่าง นักวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ ที่รับผิดชอบดูแลโครงการวิจัย ระหว่างวันที่ 22 – 29 ตุลาคม พ.ศ. 2556 ณ ห้องประชุมสำนักประสานงานฯ โดยกำหนดให้นักวิจัยนำเสนอผลงานด้วยเวลา ประมาณ 15 นาที จากนั้นผู้ทรงคุณวุฒิซักถาม และให้ข้อเสนอแนะประมาณ 45 นาที 1.2 การประเมินผลโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน ประเมินผลโครงการวิจัย ด้วยแบบประเมิน ของ สกว. โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านต่อ 1 แผนงาน 1.3 การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพ นักวิจัย กลยุทธ์หนึ่งในการสนับสนุนการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของ วช. และ สกว. ได้แก่ กลยุทธ์สนับสนุนการวิจัยเพื่อ พัฒนานักวิจัยการท่องเที่ยว ดังนั้น สวป. ท้องเที่ยว สกว. คณะติดตามและประเมินและสถานวิจัยเพื่อ ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านการจัดการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงจัดการฝึกอบรมเชิง

ตารางที่ 26 (ต่อ)

การดำเนินงานติดตาม และประเมินผลโครงการวิจัยปี 2555	การดำเนินงานติดตาม และประเมินผลโครงการวิจัยปี 2556
ที่นำเสนอผลงาน โดยประเมินการนำผลผลิตโครงการวิจัยไปใช้ประโยชน์ของเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ธุรกิจ รวมทั้งการนำไปประยุกต์ใช้ 3. การติดตามและประเมินผลเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน สพว.ท่องเที่ยว สกว. ได้ติดตามรายงานความก้าวหน้างานวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์) โดยจัดส่งร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแผนงานละ 5 ท่าน ประเมินใน 7 ประเด็น ได้แก่ 1) การทำตามข้อเสนอโครงการวิจัย 2) การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ 3) เนื้อหาและคุณภาพของข้อมูล/ผลงาน 4) ความสมบูรณ์ของบทความ 5) ความเหมาะสมที่จะเผยแพร่รายงานการวิจัย 6) ความเหมาะสมที่จะเผยแพร่สรุปผลการวิจัยต่อสาธารณชน 7) ระดับคุณค่าของผลงานวิจัย	ปฏิบัติการ “โครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยทางการท่องเที่ยว” ในวันที่ 5 – 6 พฤศจิกายน 2556 ณ วนธรา เฮลท์รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดพิษณุโลก ทั้งนี้ประเด็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย วิธีการฝึกอบรม ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้ารับการอบรม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรม 1.4 การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) ดำเนินการหลังจากแผนงานที่ได้รับงบประมาณการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน และหลังการประชุมนำเสนอผลการดำเนินงาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้อ่านรายงานความก้าวหน้า 2 เดือน ทั้งการนำเสนอ ชักถามและให้ข้อเสนอแนะ ทั้งนี้กิจกรรมการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) ประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) การสัมมนาแบบมีส่วนร่วมระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และ 2) การศึกษาพื้นที่วิจัย

ตารางที่ 26 (ต่อ)

การดำเนินงานติดตาม และประเมินผลโครงการวิจัยปี 2555	การดำเนินงานติดตาม และประเมินผลโครงการวิจัยปี 2556
	1.5 การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ องค์กรอิสระ เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ เช่น ททท.ในพื้นที่วิจัย สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรม/ที่พัก ภัตตาคาร/ร้านอาหาร ร้านค้า (เช่น ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก สินค้าอุปโภค บริโภค ฯลฯ) ธุรกิจเพื่อสุขภาพ คมนาคมขนส่ง ธุรกิจนันทนาการและบันเทิง เป็นต้น โดยใช้แบบประเมินโครงการวิจัยฯ สอบถามความคิดเห็นของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 2. การติดตามและประเมินโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน วัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือให้นักวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดในสัญญาวิทยานิพนธ์ สปว. ท่องเที่ยว สกว. จัดการประชุมร่วมระหว่างนักวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิที่รับผิดชอบดูแลโครงการวิจัย ระหว่างวันที่ 22 กุมภาพันธ์ – 29 มีนาคม พ.ศ. 2557 ณ ห้องประชุมสำนักประสานงานฯ ให้นักวิจัยนำเสนอผลงานด้วยเวลาประมาณ 15 นาที จากนั้นผู้ทรงคุณวุฒิซักถามและให้ข้อเสนอแนะประมาณ 45 นาที

ตารางที่ 26 (ต่อ)

การดำเนินงานติดตาม และประเมินผลโครงการวิจัยปี 2555	การดำเนินงานติดตาม และประเมินผลโครงการวิจัยปี 2556
	3. ผลการประเมินเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน สปว.การท่องเที่ยว สกว. ได้ติดตามรายงานความก้าวหน้างานวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์) โดยการจัดประชุมร่วมระหว่างนักวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิที่รับผิดชอบดูแลโครงการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินแผนงานละ 5 ท่าน ประเมินใน 7 ประเด็นได้แก่ 1) การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย 2) เนื้อหาและคุณภาพของข้อมูล/ผลวิจัย 3) การได้ผลผลิตตามที่เสนอไว้ในสัญญาเงินทุนวิจัย 4) ความสมบูรณ์ของบทความย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ) 5) ความสมบูรณ์ของบทสรุป ผู้บริหาร 6) ระดับคุณค่าของผลงานวิจัย 7) การเผยแพร่รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อสาธารณชน

เมื่อเปรียบเทียบระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยปี 2555 และปี 2556 พบว่า

1) ระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยปี 2556 ได้เพิ่มขั้นตอนและกิจกรรมในการดำเนินงานติดตามและประเมินโครงการวิจัย รวมทั้งเพิ่มความเข้มงวดในการควบคุม กำกับงานวิจัยมากขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพของนักวิจัย รวมทั้งเพื่อให้ได้ผลผลิตจากการวิจัยที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย ระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย ปี 2556 ที่เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ได้แก่ การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่(การศึกษางานภาคสนาม) การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดดังนี้

1.1 การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย

ปี 2556 มีนักวิจัยรุ่นใหม่ในโครงการ/แผนงานวิจัยต่าง ๆ สูงถึงร้อยละ 54.54 (ปี 2555 มีนักวิจัยรุ่นใหม่เพียงร้อยละ 39.78) โดยในบางโครงการมีนักวิจัยที่มีประสบการณ์เป็นผู้อำนวยการแผนงาน และหัวหน้าโครงการ ส่วนนักวิจัยร่วมเป็นนักวิจัยรุ่นใหม่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังพบว่านักวิจัยไม่มีวุฒิการศึกษา

ด้านการท่องเที่ยวค่อนข้างสูง โดยในปี 2555 นักวิจัยไม่มีผู้ติดตามด้านการท่องเที่ยวร้อยละ 88.60 และปี 2556 ร้อยละ 75.90 สปว.ท่องเที่ยว สกว. คณะติดตามและประเมิน และสถานวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ ด้านการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงร่วมกันพัฒนาหลักสูตรและจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “โครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยทางการท่องเที่ยว” ขึ้น เพื่อเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 โดยจัดฝึกอบรมนักวิจัยภายหลังการติดตามและประเมิน โครงการวิจัยรอบ 2 เดือน

1.2 การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม)

การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) คณะติดตามฯ ประสานนัดหมายกับนักวิจัยแต่ละโครงการล่วงหน้า เพื่อกำหนดวัน-เวลาในการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 การสัมมนาแบบมีส่วนร่วม ระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการและผลักดันการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิจัย คณะติดตามและประเมินผลฯ

1.2.2 การศึกษาพื้นที่วิจัย นักวิจัยและคณะติดตามฯ ร่วมศึกษางานภาคสนามพื้นที่วิจัยตามกำหนดการที่นักวิจัยเสนอ อาจก่อนหรือหลังเสร็จสิ้นการสัมมนาแบบมีส่วนร่วม โดยใช้เวลาครึ่งวัน หนึ่งวัน หรือสองวัน ตามการวินิจฉัยร่วมระหว่างนักวิจัยกับคณะทำงานจากส่วนกลาง

ข้อดีในการติดตามงานวิจัยภาคสนาม

(1) ผู้ทรงคุณวุฒิมีโอกาสตรวจสอบงานวิจัยอย่างเจาะจงในแต่ละแผนงาน ได้ศึกษาพื้นที่วิจัยและได้ซักถามนักวิจัยอย่างละเอียด และรับทราบปัญหาการดำเนินการวิจัย เป็นการสนับสนุนให้ผู้ทรงคุณวุฒิเข้าใจและเข้าถึงข้อมูลของแต่ละแผนงาน จึงสามารถให้การชี้แนะนักวิจัยได้แม่นยำชัดเจนและถูกต้อง นักวิจัยได้มีโอกาสได้อธิบายแนวคิดและขั้นตอนการวิจัย รวมทั้งมีโอกาสได้ซักถามและปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิจนสามารถเข้าใจได้ถูกต้องและตรงกัน

(2) นักวิจัยได้รับคำแนะนำการดำเนินงานวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น

(3) ผลจากการสัมมนาแบบมีส่วนร่วมและการติดตามงานวิจัยในพื้นที่ช่วยกระตุ้นให้ภาคส่วนในท้องถิ่นได้แนวคิดสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป รวมทั้งก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างกัน

ข้อเสียในการติดตามงานวิจัยภาคสนาม

(1) ใช้เวลามาก : พื้นที่วิจัยบางแผนงานไกลจากกรุงเทพมหานคร เช่น เชียงราย เชียงใหม่ นครพนม สกล สงขลา เป็นต้น ต้องใช้เวลาติดตาม 3-4 วัน

(2) ค่าใช้จ่ายสูง : เนื่องจากการติดตามงานวิจัยประกอบด้วยคณะติดตาม 3 – 5 คน บางแผนงานต้องเดินทางโดยเครื่องบินและพักค้าง เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 60,000 บาทต่อครั้ง ส่วนแผนงานที่เดินทางโดยรถตู้และพักค้าง ใช้ค่าใช้จ่ายประมาณประมาณ 30,000 บาทต่อครั้ง คาดว่าต้องใช้งบประมาณสำหรับการติดตามงานวิจัยภาคสนามประมาณ 1,000,000 บาท (1 ล้านบาท)

1.3 การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

คณะติดตามและประเมินฯ ประเมินความคิดเห็นของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมประชุมสัมมนาในการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่โดยใช้แบบสอบถาม ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมประชุมเป็นภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน/โครงการวิจัยโดยตรงและเป็นคนในพื้นที่วิจัย ทำให้ข้อมูลหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่นักวิจัยได้รับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลเชิงลึก สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้การเชิญภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมสัมมนายังช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักวิจัยของแผนงาน/โครงการกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของงานวิจัย ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการประชุมวางแผน การประสานงาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ผลการศึกษา รวมทั้งบางแผนงานยังได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการลงพื้นที่วิจัยด้วย

6.3 เปรียบเทียบผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัย รอบ 2 เดือน 6 เดือน 12 เดือน และการประเมินโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องปี 2555 และ 2556

การศึกษาเปรียบเทียบผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยรอบ 2 เดือน 6 เดือน 12 เดือน และประเมินโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องปี 2555 และ 2556 รายละเอียดดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยปี 2555 และ 2556 รอบ 2 เดือน 6 เดือน 12 เดือน และการประเมินโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

การติดตามและประเมิน		ผลการประเมิน ปี 2556		ผลการประเมิน ปี 2555	
		จำนวน แผนงาน	ร้อยละ	จำนวน แผนงาน	ร้อยละ
1. การติดตามและประเมินรอบ 2 เดือน (โดยผู้ทรงคุณวุฒิ) * ปี 2556 มี 1 แผนงาน รับผิดชอบโดยสำนักงานวิจัย โลจิสติกส์ ไม่ได้มีการประเมิน รอบ 2 เดือน	ดีมาก	-	-	12	30.76
	ดี	17	60.71	23	58.98
	พอใช้	10	35.71	1	2.56
	ปรับปรุง	1	3.58	3	7.70
	รวม	28	100	39	100
2. การติดตามและประเมินรอบ 6 เดือน (โดยผู้ทรงคุณวุฒิ)	ดีมาก	3	10.34	2	5.13
	ดี	5	17.24	15	38.46
	ปานกลาง	14	48.28	16	41.03
	พอใช้	7	24.14	5	12.82
	ปรับปรุง	-	-	1	2.56
	รวม	29	100	39	100

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การติดตามและประเมิน		ผลการประเมิน ปี 2556		ผลการประเมิน ปี 2555	
		จำนวน แผนงาน	ร้อยละ	จำนวน แผนงาน	ร้อยละ
3. การติดตามและประเมินรอบ 12 เดือน (โดยผู้ทรงคุณวุฒิ)	ดีมาก	7	24.14	7	17.95
	ดี	7	24.14	21	53.85
	ปานกลาง/พอใช้	13	44.82	8	20.51
	ปรับปรุง	2	6.90	3	7.69
รวม		29	100	39	100
4. การประเมินโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	ดีมาก	4	13.79	-	-
	ดี	25	86.21	39	100
	ปานกลาง	-	-	-	-
	น้อย	-	-	-	-
	น้อยมาก	-	-	-	-
รวม		29	100	39	100

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยรอบ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน พบว่า จำนวนงานวิจัยที่ได้รับการประเมินในระดับดีมากของปี 2556 มีจำนวนสูงกว่าปี 2555 ทั้ง 2 รอบการประเมิน ดังนี้

การติดตามและประเมินรอบ 6 เดือน ผลการประเมินแผนงาน/โครงการวิจัยปี 2556 อยู่ใน
ระดับดีมาก ร้อยละ 10.34 (3 แผนงาน) ปี 2555 อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 5.13 (2 แผนงาน)

การติดตามและประเมินรอบ 12 เดือน ผลการประเมินแผนงาน/โครงการวิจัยปี 2556 อยู่ใน
ระดับดีมาก ร้อยละ 24.14 (7 แผนงาน) ปี 2555 อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 17.95 (7 แผนงาน)

นอกจากนี้ผลการประเมินโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง แผนงาน/โครงการวิจัยปี 2556 ได้รับการ
ประเมินอยู่ในระดับดีมากและดี (ร้อยละ 13.79 และ ร้อยละ 86.21) ปี 2555 ผลการประเมินทุกแผนงาน/
โครงการอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 100) ไม่มีแผนงาน/โครงการวิจัยที่ได้รับการประเมินระดับดีมาก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ติดตามการดำเนินงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. 2) ประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. 3) เสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ 4) เผยแพร่ผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่ได้รับสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว. โดยจัดทำสื่อวีดิทัศน์ จัดประชุมเวที สกว. (TRF Forum) จัดพิมพ์จดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin)

ปี 2556 มีชุดโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจำนวน 29 แผนงาน งบประมาณ 78,395,860 บาท (เจ็ดสิบแปดล้านสามแสนเก้าหมื่นห้าพันแปดร้อยหกสิบบาท) แบ่งกลุ่มโจทย์วิจัยตามกรอบวิจัยเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม AEC 13 แผนงาน กลุ่ม SUPPLY CHAIN 4 แผนงาน และกลุ่ม MANAGEMENT 12 แผนงาน

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 เป็นการวิจัยเชิงประเมิน เครื่องมือวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ 1) เครื่องมือวิเคราะห์โครงการ 2) เครื่องมือสำหรับการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการวิจัย 2 เดือน 6 เดือน 12 เดือน และเครื่องมือสำหรับการติดตามและนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานวิจัยภาคสนาม) 3) เครื่องมือประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นอกจากการติดตามและประเมินโครงการวิจัยแล้วในปี 2556 ยังมีการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาศักยภาพนักวิจัยด้านการท่องเที่ยว” เครื่องมือที่ใช้ประเมินผู้เข้ารับการอบรมได้แก่ แบบประเมินความคิดเห็นของนักวิจัยที่เข้ารับการอบรม

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย 29 คน นักวิจัยรวมทั้งสิ้น 220 คน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่เข้าร่วมสัมมนาแบบมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามงานวิจัย แผนงานละ 8-20 คน รวมทั้งผู้เข้ารับการอบรมเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย จำนวน 29 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาทั้งจากประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับชุดโครงการวิจัย

1.1 โครงการวิจัยที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณสนับสนุน

ปี 2556 คณะกรรมการพิจารณาติดตามและประเมินผลชุดโครงการวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวระหว่าง วช. และ สกว. อนุมัติงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัยจำนวน 29 แผนงาน งบประมาณรวมทั้งสิ้น 78,395,860 บาท เป็นโครงการวิจัยผ่านระบบ NRPM ตามระเบียบ วช. จำนวน 21 แผนงาน (57,770,000 บาท) และโครงการวิจัยมุ่งเป้า (Selected Topic) จำนวน 8 แผนงาน (20,617,860 บาท) แบ่งกลุ่มโจทย์วิจัยตามกรอบวิจัยด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เป็น 3 กลุ่มดังนี้

1.1.1 กลุ่ม AEC จำนวน 13 แผนงาน งบประมาณ 40,386,000 บาท จำแนกเป็น 2 กลุ่มย่อยคือ 1) ทุนมนุษย์ 5 แผนงาน งบประมาณ 14,983,000 บาท 2) นโยบาย/ยุทธศาสตร์/แผนพัฒนาเพื่อรองรับ AEC 8 แผนงาน งบประมาณ 25,403,000 บาท

1.1.2 กลุ่ม SUPPLY CHAIN จำนวน 4 แผนงาน งบประมาณ 7,401,000 บาท

1.1.3 กลุ่ม MANAGEMENT จำนวน 12 แผนงาน งบประมาณ 30,608,860 บาท จำแนกเป็น 3 กลุ่มย่อย 1) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร 3 แผนงาน งบประมาณ 6,748,000 บาท 2) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 6 แผนงาน งบประมาณ 16,028,860 บาท และ 3) สิ่งแวดล้อม มูลค่า และคุณค่าเพิ่ม 3 แผนงาน งบประมาณ 7,832,000 บาท

1.2 พื้นที่วิจัย โครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 จำนวน 29 แผนงาน มีพื้นที่วิจัยกระจายทั่วประเทศ โดยกระจายในภาคเหนือมากที่สุด จำนวน 9 แผนงาน รองลงมาเป็นการวิจัยในภาพรวมของประเทศจำนวน 8 แผนงาน ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตกจำนวน 7 แผนงาน ภาคใต้จำนวน 3 แผนงาน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 2 แผนงาน

1.3 ผลผลิตงานวิจัยที่ได้ในปี 2556 การสนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ได้ผลผลิตงานวิจัยหลากหลายตามเกณฑ์การจำแนก ดังนี้

1.3.1 ผลผลิตงานวิจัยจำแนกตามนโยบายและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว แบ่งได้ 6 กลุ่ม ดังนี้

1) ผลผลิตเกี่ยวกับนโยบาย/ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนา

(1) นโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาทุนมนุษย์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารไทยในกลุ่มท่องเที่ยว Active Beach เพื่อรองรับ AEC

(2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและการตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของไทย เชื่อมโยงกับลาว เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

(3) แผนการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุ่มน้ำเวียงหนองล่อง และชุมชนท่องเที่ยว

(4) แผนการตลาดเชื่อมโยงการท่องเที่ยวภาคตะวันตกสู่เขตเศรษฐกิจทวาย

(5) แผนพัฒนาและกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของหมู่เกาะลันตา

(6) แผนธุรกิจเพื่อพัฒนาสร้างสรรค์มูลค่าเพิ่มให้กับอาหารไทยประยุกต์ใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ และเมนูอาหารไทยประยุกต์ใหม่ 5 ประเภท

2) ผลผลิตเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและแนวทางอื่น ๆ ได้แก่

(1) แนวทางการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเส้นทาง R3E
 (2) แนวทางการพัฒนาถนนคนเดินเพื่อการท่องเที่ยว
 (3) แนวทางการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่

(4) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมใต้ในพื้นที่ล้านนาตะวันออก
 (5) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารกลุ่มหาบเร่แผงลอย

(6) แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุภาคเหนือตอนบน

(7) แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

(8) แนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่าฝั่งธนบุรี

(9) แนวทางการจัดการท่องเที่ยวบนพื้นฐานการจัดการพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติ

(10) แนวทางการนำเรือพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ในการท่องเที่ยวในแนวปะการัง

(11) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของอุตสาหกรรมโรงแรมในเครือต่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน

3) ผลผลิตเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ได้แก่

(1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคตะวันตกเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย

(2) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ R3E

(3) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการจัดการการท่องเที่ยวเรือตามลำน้ำโขง

(4) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการเรียนการสอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาตามกรอบ MRA

(5) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเตรียมการเคลื่อนย้ายแรงงานทางการท่องเที่ยว

(6) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อรองรับ AEC

4) ผลผลิตเกี่ยวกับเส้นทางการท่องเที่ยว ได้แก่

- (1) เส้นทางและคู่มือท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางสถาปัตยกรรม ภูมิทัศน์วัฒนธรรม บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่าฝั่งธนบุรี
- (2) เส้นทางท่องเที่ยวตามลำน้ำโขงเชื่อมโยงไทย-ลาว
- (3) เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชื่อมโยงชุมชนบางช้างและนครชุม
- (4) เส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารกลุ่มหาบเร่แผงลอย
- (5) เส้นทางท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ไทย-เมียนมาร์
- (6) เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้กับมาเลเซียและอินโดนีเซียในกรอบ IMT-GT

5) ผลผลิตเกี่ยวกับเทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ได้แก่

- (1) โปรแกรมโลกสามมิติเสมือนจริงย้อนอดีตเมืองเชียงใหม่
- (2) Application บนอุปกรณ์พกพาเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเชียงใหม่
- (3) Website การท่องเที่ยวภาคเหนือตอนล่าง 1 ในรูปแบบภาพสามมิติเสมือนจริง
- (4) Application บนอุปกรณ์พกพาสำหรับวางแผนการท่องเที่ยวและสนับสนุนข้อมูลการท่องเที่ยวระหว่างทาง
- (5) เว็บไซต์เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในอำเภอหัวหิน
- (6) Website และคู่มือท่องเที่ยว 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- (7) สื่อวีดิทัศน์และ Policy brief โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

6) ผลผลิตอื่น ๆ

- (1) รูปแบบในการสร้างมูลค่าและคุณค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- (2) รูปแบบและกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารกลุ่มหาบเร่แผงลอยที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยว
- (3) ระบบบริหารจัดการโครงข่ายท่องเที่ยวชุมชนบางช้างและนครชุม
- (4) ชุมชนท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมใต้
- (5) มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

1.3.2 ผลผลิตงานวิจัยจำแนกตามองค์ความรู้ที่ได้รับ แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

- 1) การเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ จำนวน 8 แผนงาน
- 2) การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน 4 แผนงาน
- 3) การดำรงศักยภาพและรักษาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว จำนวน 4 แผนงาน
- 4) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน จำนวน 4 แผนงาน
- 5) การท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม จำนวน 5

แผนงาน

- 6) การใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว จำนวน 4 แผนงาน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัยและการบริหารจัดการโครงการวิจัย

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัย

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 จำนวน 29 แผนงาน ประกอบด้วยนักวิจัยทั้งสิ้น 220 คน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 42.73 รองลงมาคือระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 39.09) โดยมีวุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยวระดับปริญญาเอกและปริญญาโท ร้อยละ 12.73 และ 9.55 ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์คุณสมบัติของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ด้านการท่องเที่ยว พบว่า นักวิจัยส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 75.90 ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยว และไม่มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยว (ร้อยละ 30.00) อีกด้วย

2.2 การดำเนินการวิจัย โครงการวิจัย 29 แผนงาน เลือกวิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นกลุ่มทั้งตัวอย่างที่เป็นบุคคลและมีใช้บุคคล **กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคล** โดยส่วนใหญ่เก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว (บริษัทท่องเที่ยว ธุรกิจสปา ภัตตาคาร โรงแรม ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ฯลฯ) ร้อยละ 89.65 เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ร้อยละ 86.20 รองลงมาเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทย เจ้าหน้าที่ภาคเอกชน นักวิชาการ **ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีใช้บุคคล** ส่วนใหญ่เก็บข้อมูลจากสถานที่ (วัด โบราณสถาน น้ำพุร้อน ฯลฯ) ร้อยละ 62.06 รองลงมาเก็บข้อมูลจากเอกสาร (คัมภีร์โบราณ) ร้อยละ 48.28 วัตถุ (ซากฟอสซิล ศิลปจารึก ฯลฯ) ร้อยละ 31.03

โครงการวิจัย 29 แผนงานเลือกวิธีสุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน โดยมีเพียงแผนงานเดียวศึกษาจากประชากร ส่วนอีก 28 แผนงานศึกษาทั้งจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และส่วนใหญ่ (24 แผนงาน ร้อยละ 82.75) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง รองลงมาใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (9 แผนงาน ร้อยละ 31.03) ทั้ง 29 แผนงานเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแตกต่างกัน บางแผนงานอาจเก็บข้อมูลมากกว่า 1 วิธี ผลการวิเคราะห์พบว่า แผนงานร้อยละ 93.10 เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ ร้อยละ 86.20 เก็บข้อมูลด้วยการสอบถาม นอกจากนี้แผนงานต่าง ๆ ยังเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสำรวจข้อมูลในพื้นที่ การสังเกต การสนทนากลุ่ม

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล โครงการวิจัยทั้ง 29 แผนงาน วิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ส่วนการวิเคราะห์เชิง

ปริมาณ พบว่า ทุกแผนงานวิเคราะห์หา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นอกจากนี้แผนงาน ร้อยละ 72.41 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติขั้นสูงหรือสถิติอ้างอิง

2.4 การบริหารจัดการแผนงานวิจัย ผู้อำนวยการแผนและหัวหน้าโครงการย่อยทั้ง 29

แผนงาน บริหารจัดการวิจัยแตกต่างกัน จากการมอบหมายให้นักวิจัย 220 คน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการวิจัยของแผนงานโครงการตามแบบสำรวจการดำเนินโครงการวิจัย พบว่า ทั้ง 29 แผนงานมีการบริหารจัดการวิจัยในด้านการจัดการงบประมาณ การขึ้นและการปฏิบัติ การควบคุมและประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ส่วนด้านการวางแผน และการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ พบว่า 28 แผนงาน มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ส่วน 1 แผนงานอยู่ในระดับปานกลาง

2.5 การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ ผลการติดตามโครงการวิจัยทั้ง 29 แผนงาน พบว่า 12 แผนงาน สนับสนุนนักวิจัยรุ่นใหม่เข้าร่วมงานวิจัย โดยส่วนใหญ่มอบหมายให้นักวิจัยรุ่นใหม่ร่วมวางแผน ประชุม สืบค้นข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูล รองลงมาได้มอบหมายให้ร่วมพัฒนาเครื่องมือวิจัย วิเคราะห์/สังเคราะห์ ข้อมูล เขียนรายงาน

2.6 การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ทั้ง 29 แผนงาน มีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมในการดำเนินการวิจัย ทั้งนี้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องแบ่งได้ 5 กลุ่มดังนี้ 1) หน่วยงานภาครัฐ 2) หน่วยงานภาคเอกชน 3) ผู้ประกอบการ 4) ภาคประชาชน 5) หน่วยงานต่างประเทศ นอกจากนี้พบว่า นักวิจัยประสานความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีการ 2 แบบ ได้แก่ 1) วิธีประสานความร่วมมือแบบเป็นทางการ ด้วยการส่งหนังสือราชการ หนังสือเชิญ จดหมายขอความร่วมมือ จดหมายขอสัมภาษณ์ หรือขอสอบถาม 2) วิธีประสานความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการ ด้วยการโทรศัพท์ ส่ง e-mail ผ่านคนรู้จัก ผ่านผู้นำชุมชน ผ่านเครือข่าย ผ่านนักวิจัยในพื้นที่ นักวิจัยกับผู้ให้ข้อมูลรู้จักเป็นส่วนตัว กิจกรรมที่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ได้แก่ ร่วมประชุม ช่วยประสานงาน ช่วยวางแผนงาน ช่วยเก็บข้อมูล ช่วยวิเคราะห์ ผลการศึกษา รวมทั้งช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่าย เป็นต้น

3. การพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. และคณะติดตาม และประเมินได้ร่วมกันพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2555 – 2556 จนได้ระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 ที่มีคุณภาพ มีการเพิ่มขึ้นตอนและเพิ่มความเข้มงวดในการควบคุม กำกับติดตามงานวิจัยมากขึ้น

สำหรับระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

3.1 การติดตามและประเมินเมื่อแล้วเสร็จ 2 เดือน

3.1.1 การติดตามโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน

3.1.2 การประเมินผลโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน

3.1.3 การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย

3.1.4 การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม)

3.1.5 การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

(ขั้นตอน 3.1.3 3.1.4 และ 3.1.5 เป็นขั้นตอนที่พัฒนาเพิ่มขึ้นจากปี 2555)

3.2 การติดตามและประเมินโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน

3.3 การประเมินเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน

รายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การติดตามและประเมินเมื่อแล้วเสร็จ 2 เดือน

การติดตามและประเมินผลแล้วเสร็จ 2 เดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือให้นักวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายจัดกิจกรรมการติดตามและประเมินดังนี้

3.1.1 การติดตามโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน

หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิ อ่านและตรวจสอบรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยรอบ 2 เดือน สวป. ท้องเที่ยว สกว. จัดการประชุมร่วมระหว่างนักวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิที่รับผิดชอบดูแลโครงการวิจัย ระหว่างวันที่ 22 – 29 ตุลาคม พ.ศ. 2556 ณ ห้องประชุมสำนักประสานงานฯ โดยกำหนดให้นักวิจัยนำเสนอผลงานด้วยเวลาประมาณ 15 นาที จากนั้นผู้ทรงคุณวุฒิซักถามและให้ข้อเสนอแนะประมาณ 45 นาที

3.1.2 การประเมินผลโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน

ประเมินผลโครงการวิจัย ด้วยแบบประเมินของ สกว. โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ต่อ 1 แผนงาน

3.1.3 การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย

กลยุทธ์หนึ่งในการสนับสนุนการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของ วช. และ สกว. ได้แก่ กลยุทธ์สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิจัยการท่องเที่ยว ดังนั้น สวป.ท่องเที่ยว สกว. คณะติดตามและประเมินและสถานวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการด้านการจัดการท่องเที่ยวมหาวิทยาลัย นเรศวร จึงจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “โครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยทางการท่องเที่ยว” ในวันที่ 5 – 6 พฤศจิกายน 2556 ณ วนธรา เฮลท์รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดพิษณุโลก โดยมีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 35 คน (ตอบแบบสอบถาม 29 คน) วิธีการอบรมประกอบด้วยการบรรยายเนื้อหาสาระพร้อมกรณีตัวอย่าง การทำแบบฝึกหัด การแบ่งกลุ่มย่อย นำเสนอผลงานกลุ่ม พร้อมการให้ข้อเสนอแนะและแนวคิดป้อนกลับจากคณะวิทยากร

3.1.4 การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม)

การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) ดำเนินการหลังจากแผนงานที่ได้รับงบประมาณการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน และหลังการประชุมนำเสนอผลการดำเนินงาน โดย

ผู้ทรงคุณวุฒิได้อ่านรายงานความก้าวหน้า 2 เดือน ทั้งการนำเสนอ ชักถามและให้ข้อเสนอแนะ ทั้งนี้กิจกรรมการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) ประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่

- 1) การสัมมนาแบบมีส่วนร่วมระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และ
- 2) การศึกษาพื้นที่วิจัย

3.1.5 การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ องค์กรอิสระ เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ เช่น ททท.ในพื้นที่วิจัย สมาคมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรม/ที่พัก ภัตตาคาร/ร้านอาหาร ร้านค้า (เช่น ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก สินค้าอุปโภค บริโภค ฯลฯ) ธุรกิจเพื่อสุขภาพ คมนาคมขนส่ง ธุรกิจนันทนาการและบันเทิง เป็นต้น โดยใช้แบบประเมินโครงการวิจัยฯ สอบถามความคิดเห็นของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

3.2 การติดตามและประเมินโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน วัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือนักวิจัยให้สามารถดำเนินการวิจัยให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดในสัญญาวิจัย สปว. ท่องเที่ยว สกว. จัดการประชุมร่วมระหว่างนักวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิที่รับผิดชอบดูแลโครงการวิจัย ระหว่างวันที่ 22 กุมภาพันธ์ – 29 มีนาคม พ.ศ. 2557 ณ ห้องประชุมสำนักประสานงานฯ ให้นักวิจัยนำเสนอผลงานด้วยเวลาประมาณ 15 นาที จากนั้นผู้ทรงคุณวุฒิซักถามและให้ข้อเสนอแนะประมาณ 45 นาที

3.3 ผลการประเมินเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน

สปว.การท่องเที่ยว สกว. ได้ติดตามรายงานความก้าวหน้างานวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์) โดยการจัดประชุมร่วมระหว่างนักวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิที่รับผิดชอบดูแลโครงการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินแผนงานละ 5 ท่าน ประเมินใน 7 ประเด็น ได้แก่ 1) การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย 2) เนื้อหาและคุณภาพของข้อมูล/ผลวิจัย 3) การได้ผลผลิตตามที่เสนอไว้ในสัญญาวิจัย 4) ความสมบูรณ์ของบทความย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ) 5) ความสมบูรณ์ของบทสรุป ผู้บริหาร 6) ระดับคุณค่าของผลงานวิจัย 7) การเผยแพร่รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อสาธารณชน

4. การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

ผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2556 นำเสนอรายละเอียดดังนี้

4.1 ผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความก้าวหน้าโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2556 รอบ 2 เดือน จำนวน 28 แผนงาน (1 แผนงาน รับผิดชอบโดยสำนักวิจัยโลจิสติกส์ ซึ่งไม่ประเมินผลรอบ 2 เดือน) วัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือนักวิจัยให้สามารถดำเนินการวิจัยให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดใน

สัญญา โดยจัดการติดตามและประเมินผลควบคู่กัน ทั้งนี้หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิอ่านและตรวจสอบรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยรอบ 2 เดือน สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. จัดการประชุมร่วมระหว่างนักวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิที่รับผิดชอบดูแลโครงการวิจัย

การติดตามและประเมินเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน นำเสนอผลแยกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลการติดตามการประชุมนำเสนอผลงานของนักวิจัยและผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

4.1.1 ผลการติดตามการประชุมนำเสนอผลงานของนักวิจัย จำนวน 28 แผนงาน (1 แผนงานรับผิดชอบโดยสำนักวิจัยโลจิสติกส์) พบว่า 23 แผนงาน/โครงการ (ร้อยละ 82.15) สามารถดำเนินการวิจัยได้ตามแผนที่กำหนด ส่วนอีก 5 แผนงาน (ร้อยละ 17.85) ต้องปรับปรุงแก้ไข

4.1.2 ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวม ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความก้าวหน้าโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2556 รอบ 2 เดือน จำนวน 28 แผนงาน (1 แผนงานรับผิดชอบโดยสำนักวิจัยโลจิสติกส์ ซึ่งไม่ประเมินผลรอบ 2 เดือน) จากผลการประเมิน พบว่า 17 แผนงาน ร้อยละ 60.71 ได้รับการประเมินในระดับดี และ 11 แผนงาน (ร้อยละ 39.29) ได้รับการประเมินระดับพอใช้ และต้องปรับปรุง

ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิแยกตามรายการประเมิน รายการประเมินตามแบบประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2556 รอบ 2 เดือน แบ่งเป็น 6 รายการ ได้แก่ การนำเสนอการดำเนินกิจกรรมได้ตามวัตถุประสงค์ เครื่องมือ คุณภาพงาน แนวโน้มความสำเร็จตามเป้าหมาย และแนวโน้มความสำเร็จตามกำหนด ผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1) *การนำเสนอ* พบว่า แผนงานร้อยละ 64.29 นำเสนอได้ในระดับดี มีข้อสังเกตว่า พบ 1 แผนงานต้องปรับปรุงการนำเสนอ

2) *การดำเนินกิจกรรมได้ตามวัตถุประสงค์* พบว่า แผนงานร้อยละ 3.57 ดำเนินกิจกรรมได้ตามวัตถุประสงค์ในระดับดีมาก และแผนงานร้อยละ 64.29 ดำเนินกิจกรรมได้ในระดับดี พบข้อสังเกตว่า มี 1 แผนงานต้องปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมให้ได้ตามวัตถุประสงค์

3) *เครื่องมือ* พบว่า แผนงานร้อยละ 3.57 สร้างและใช้เครื่องมือได้ในระดับดีมาก และร้อยละ 53.57 สร้างและใช้เครื่องมือได้ในระดับดี แต่พบ 1 แผนงานต้องปรับปรุงเครื่องมือใหม่

4) *คุณภาพงาน* พบว่า แผนงานร้อยละ 39.29 ทำงานวิจัยได้คุณภาพระดับดี และร้อยละ 60.71 ทำงานวิจัยได้คุณภาพในระดับพอใช้ ข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่าแผนงานมากกว่าครึ่งยังดำเนินโครงการวิจัยได้คุณภาพปานกลาง

5) *แนวโน้มความสำเร็จตามเป้าหมาย* แผนงานร้อยละ 7.14 มีแนวโน้มทำงานวิจัยได้สำเร็จตามเป้าหมายในระดับดีมาก และแผนงานร้อยละ 85.72 มีแนวโน้มทำงานวิจัยได้ตามเป้าหมายในระดับดี

6) *แนวโน้มความสำเร็จตามกำหนด* แผนงานร้อยละ 14.29 มีแนวโน้มทำงานวิจัยได้สำเร็จตามกำหนดในระดับดีมาก และแผนงานร้อยละ 75.00 มีแนวโน้มทำงานวิจัยได้สำเร็จในระดับดี

ปัญหาที่พบจากการประเมินผลเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน ส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับการนิยามศัพท์และขอบเขตการวิจัยไม่ชัดเจน การไม่อ้างอิงแหล่งข้อมูล การสับสนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ยังพบปัญหาการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ไม่ชัดเจน

4.2 ผลการนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม)

ผลการนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) ดำเนินการหลังจากแผนงานที่ได้รับงบประมาณการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน คณะติดตามประเมินจากส่วนกลาง (ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ประสานงานจากสำนักประสานงานและคณะติดตามประเมินผล) เริ่มลงพื้นที่ตั้งแต่วันที่ 7 พฤศจิกายน 2556 ถึง 8 มิถุนายน 2557 จำนวน 29 ครั้ง ผลการนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) มี 2 ส่วนดังนี้

4.2.1 การสัมมนาแบบมีส่วนร่วม คณะจากคณะติดตามจากส่วนกลาง (ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้ประสานงานจากสำนักประสานงาน สกว./ คณะติดตามฯ) นำมาคำนวณเป็นคะแนนเฉลี่ย ในประเด็นความพร้อมของสถานที่และอุปกรณ์ ความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมประชุม ความร่วมมือของคณะวิจัย ความเหมาะสมและความน่าสนใจของเนื้อหาในการนำเสนอ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากผู้ร่วมประชุม จากการวิเคราะห์พบว่า 5 แผนงาน (ร้อยละ 17.24) ได้คะแนนเฉลี่ยรวมในระดับดีมาก และ 21 แผนงาน (ร้อยละ 72.41) ได้คะแนนเฉลี่ยรวมในระดับดี พร้อมกันนี้พบว่า 3 แผนงาน (ร้อยละ 10.35) ได้คะแนนเฉลี่ยรวมระดับปานกลางและน้อย

4.2.2 การศึกษางานภาคสนามพื้นที่วิจัย คณะจากคณะติดตามส่วนกลาง นำมาคำนวณเป็นคะแนนเฉลี่ยในประเด็น ความเหมาะสมของพื้นที่ที่ศึกษา การประสานงานของนักวิจัยและความเหมาะสมของเวลา พบว่า 4 แผนงาน (ร้อยละ 13.79) ได้คะแนนการศึกษางานภาคสนามพื้นที่วิจัยในระดับดีมาก 23 แผนงาน (ร้อยละ 79.31) ได้รับผลคะแนนระดับดี 1 แผนงาน (ร้อยละ 3.45) ได้คะแนนในระดับปานกลาง และ 1 แผนงาน (ร้อยละ 3.45) ได้คะแนนในระดับน้อยมาก

ปัญหาที่พบจากการนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่ พบว่า 1 แผนงาน มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้อำนวยการแผน หัวหน้าโครงการย่อยและนักวิจัยในโครงการ สปว. สกว. จึงได้จัดประชุม นักวิจัยในแผนงานและเชิญผู้บังคับบัญชาของนักวิจัยร่วมประชุม เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหา

ข้อดีและข้อเสียที่พบจากการนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่ สรุปได้ดังนี้

ข้อดีของการนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่

1) ผู้ทรงคุณวุฒิมีโอกาสดูตรวจสอบงานวิจัยอย่างเจาะจงในแต่ละแผนงาน ได้ศึกษาพื้นที่วิจัยและได้ซักถามนักวิจัยอย่างละเอียด และรับทราบปัญหาการดำเนินการวิจัย เป็นการสนับสนุนให้ผู้ทรงคุณวุฒิเข้าใจและเข้าถึงข้อมูลของแต่ละแผนงาน จึงสามารถให้การชี้แนะนักวิจัยได้แม่นยำชัดเจนและถูกต้อง นักวิจัยได้มีโอกาสได้อธิบายแนวคิดและขั้นตอนการวิจัย รวมทั้งมีโอกาสดูซักถามและปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิจนสามารถเข้าใจได้ถูกต้องและตรงกัน

2) นักวิจัยได้รับคำแนะนำการดำเนินงานวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น

3) ผลจากการสัมมนาแบบมีส่วนร่วมและการติดตามงานวิจัยในบางพื้นที่ ช่วยกระตุ้นให้ภาคส่วนในท้องถิ่นได้แนวคิดสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป รวมทั้งก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างกัน

ข้อเสียของการนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่

1) ใช้เวลามาก : พื้นที่วิจัยบางแผนงานไกลจากกรุงเทพมหานคร เช่น เชียงราย เชียงใหม่ นครพนม สดุด สงขลา เป็นต้น ต้องใช้เวลาติดตาม 3-4 วัน

2) ค่าใช้จ่ายสูง : เนื่องจากการติดตามงานวิจัยประกอบด้วยคณะติดตาม 3 – 5 คน บางแผนงานต้องเดินทางโดยเครื่องบินและพักค้าง เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 60,000 บาทต่อครั้ง ส่วนแผนงานที่เดินทางโดยรถตู้และพักค้าง ใช้ค่าใช้จ่ายประมาณประมาณ 30,000 บาทต่อครั้ง คาดว่าต้องใช้งบประมาณสำหรับการติดตามงานวิจัยภาคสนามประมาณ 1,000,000 บาท (1 ล้านบาท)

4.3 ผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน

ผลการติดตามและประเมินเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน นำเสนอแยกเป็น 2 ส่วน เช่นเดียวกับการติดตามประเมินรอบ 2 เดือน ดังนี้

4.3.1 ผลการติดตามการประชุมนำเสนอผลงานของนักวิจัย แผนงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 จำนวน 29 แผนงาน/โครงการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนในปี 2556 พบว่า 22 แผนงาน (ร้อยละ 75.86) สามารถดำเนินการวิจัยได้ตามแผนที่กำหนด ทั้งนี้มีเพียง 7 แผนงาน (ร้อยละ 24.14) ต้องปรับปรุงแก้ไข

4.3.2 ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวม ผลการประเมิน พบว่า 3 แผนงาน (ร้อยละ 10.34) ได้รับการประเมินในระดับดี 19 แผนงาน (ร้อยละ 65.52) ได้รับการประเมินระดับปานกลาง และ 7 แผนงาน (ร้อยละ 24.14) ได้รับการประเมินระดับพอใช้

ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิแยกตามรายการประเมิน รายการประเมินตามแบบประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 รอบ 6 เดือน แบ่งเป็น 6 รายการ ได้แก่

1) **ผลการดำเนินงานวิจัย** (เปรียบเทียบแผนงานที่ทำไปแล้วว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่) พบว่า 6 แผนงาน (ร้อยละ 20.69) มีผลการดำเนินงานวิจัยอยู่ในระดับดี ส่วนที่เหลือ 23 แผนงาน (ร้อยละ 79.31) ผลการดำเนินงานวิจัยอยู่ในระดับปานกลางและพอใช้

2) **ความก้าวหน้าของแผนการดำเนินงานตามที่ระบุไว้** ผลการประเมินพบว่า 4 แผนงาน (ร้อยละ 13.79) ความก้าวหน้าของแผนงานดำเนินการตามที่ระบุไว้อยู่ในระดับดี ส่วนอีก 25 แผนงาน (ร้อยละ 86.21) อยู่ในระดับปานกลางและพอใช้

3) *คุณภาพของเนื้อหา* ผลการประเมินพบว่า มีเพียงแผนงานเดียว (ร้อยละ 3.45) ที่มีคุณภาพของเนื้อหาอยู่ในระดับดี ส่วนอีก 28 แผนงาน (ร้อยละ 96.55) คุณภาพของเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลางและพอใช้

4) *คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย* ผลการประเมินพบว่า 3 แผนงาน (ร้อยละ 10.34) มีคุณภาพของเครื่องมืออยู่ในระดับดี ส่วนอีก 26 แผนงาน (ร้อยละ 89.66) คุณภาพเครื่องมืออยู่ในระดับปานกลางและพอใช้

5) *ความเหมาะสมของระยะเวลาในการวางแผนการดำเนินงานศึกษาวิจัย* ผลการประเมินพบว่า 5 แผนงาน (ร้อยละ 17.24) มีความเหมาะสมของระยะเวลาในการวางแผนการดำเนินงานศึกษาวิจัยในระดับดี ส่วนอีก 24 แผนงาน (ร้อยละ 82.76) ความเหมาะสมของระยะเวลาในการวางแผนการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางและพอใช้

6) *แนวโน้มทำงานสำเร็จผลตามเวลาที่กำหนด* ผลการประเมินพบว่า 7 แผนงาน (ร้อยละ 24.14) มีแนวโน้มทำงานสำเร็จผลตามเวลาที่กำหนด ส่วนอีก 22 แผนงาน (ร้อยละ 75.86) มีแนวโน้มทำงานสำเร็จตามเวลาที่กำหนดในระดับปานกลางและพอใช้

ปัญหาที่พบจากการติดตามและประเมินเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน ปัญหาที่พบสูงสุด 3 อันดับแรกได้แก่ 1) การเขียนรายงานไม่ชัดเจน และไม่ได้มาตรฐานสากล 2) การวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ไม่ชัดเจน 3) การสืบค้นวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องไม่ครบถ้วน

4.4 ผลการประเมินเมื่อโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 12 เดือน

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. (สพว.ท่องเที่ยว สกว.) ได้ติดตามรายงานความก้าวหน้างานวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์) โดยจัดส่งร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแผนงานละ 5 ท่าน ประเมินใน 7 ประเด็นได้แก่ 1) การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย 2) เนื้อหาและคุณภาพของข้อมูล/ผลวิจัย 3) การได้ผลผลิตตามที่เสนอไว้ในสัญญาเงินทุนวิจัย 4) ความสมบูรณ์ของบทความ ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ 5) ความสมบูรณ์ของบทสรุปผู้บริหาร 6) ระดับคุณค่าของผลงานวิจัย 7) การเผยแพร่รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อสาธารณชน

ผลการประเมิน 29 แผนงาน พบว่า งานวิจัยอยู่ในระดับดีมาก 7 แผนงาน (ร้อยละ 24.14) ระดับดี 7 แผนงาน (ร้อยละ 24.14) ปานกลาง/พอใช้ 13 แผนงาน (ร้อยละ 44.82) และควรปรับปรุง 2 แผนงาน (ร้อยละ 6.90)

ปัญหาที่พบจากการติดตามและประเมินเมื่อโครงการแล้วเสร็จ 12 เดือน ประเด็นหลัก ๆ ได้แก่

1) การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ยังไม่ครอบคลุมหัวข้อการวิจัย ขาดการเชื่อมโยงแนวคิดจากวรรณกรรมสู่วิธีดำเนินการวิจัย นำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดยการคัดลอก ตัดต่อ ขาดการสังเคราะห์ข้อมูล การอ้างอิงเอกสารในบรรณานุกรมยังไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะการจัดเรียงเอกสารที่อ้างอิงตามลำดับตัวอักษรหรือปี พ.ศ. ยังไม่ถูกต้อง

2) ข้อสรุปที่ค้นพบของแผนงานและโครงการย่อยยังขาดการเชื่อมโยง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3) การเขียนรายงานผลการศึกษายังขาดความชัดเจนตามวัตถุประสงค์การวิจัย สถิติข้อมูลสนับสนุนหลักการและเหตุผลไม่เพียงพอ รวมทั้งการเขียนอธิบายวิธีดำเนินการวิจัยยังไม่ชัดเจน การเขียนอธิบายยังวกวน ซ้ำซ้อน รวมทั้งการจัดลำดับเนื้อหาและนำเสนอข้อมูลขาดความเชื่อมโยงไม่กระชับ ไม่สมบูรณ์

4) ควรปรับวิธีการเขียนบทสรุปผู้บริหารให้มีความกระชับ เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ การดำเนินงาน ผลลัพธ์ การนำไปใช้ประโยชน์ ควรสรุปโดยการบูรณาการเชื่อมโยงต่อเนื่องทั้งแผนงานและโครงการย่อย

5) บทสรุปและข้อเสนอแนะไม่สัมพันธ์กับข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะ ควรเสนอแนะอย่างเป็นรูปธรรม และควรมาจากงานวิจัย

4.5 ผลการประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยบุคลากรทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ องค์กรอิสระ เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ เช่น ททท.ในพื้นที่วิจัย สมาคมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรม/ที่พัก ภัตตาคาร/ร้านอาหาร ร้านค้า (เช่น ร้านจำหน่ายสินค้า ที่ระลึก สินค้าอุปโภค บริโภค ฯลฯ) ธุรกิจเพื่อสุขภาพ คมนาคมขนส่ง ธุรกิจนันทนาการและบันเทิง เป็นต้น ประเมินโดยใช้แบบประเมินโครงการวิจัยฯ สอบถามความคิดเห็นของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นเกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการวิจัยต่อเศรษฐกิจ ชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม และธุรกิจหรือหน่วยงาน การนำโครงการวิจัยฯ ไปประยุกต์ใช้และความเป็นไปได้ในการให้ความร่วมมือ รวมถึงเนื้อหาสาระของโครงการวิจัย น่าสนใจ ทันสมัยและมีคุณภาพ สมควรได้รับการเผยแพร่และสนับสนุนการวิจัยต่อยอดต่อไป ผลการประเมินโครงการวิจัยทั้ง 29 แผนงาน ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องประเมินอยู่ในระดับดี - ดีมาก โดย 4 แผนงาน (ร้อยละ 13.79) อยู่ในระดับดีมาก และ 25 แผนงาน (ร้อยละ 86.21) อยู่ในระดับดี

5. สัมฤทธิ์ผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ทั้ง 29 แผนงานได้ผ่านการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินการดำเนินงานวิจัยตามระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยที่สำนักงานประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และคณะติดตามและประเมินได้ร่วมกันพัฒนาขึ้น ทำให้ได้ผลผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพ ขณะเดียวกันสามารถคัดเลือกผลผลิตงานวิจัยที่โดดเด่นปี 2556 เพื่อผลักดันสู่การกำหนดนโยบายและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

ผลการประเมินคัดเลือกโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ได้ผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่นจำนวน 14 แผนงาน (ร้อยละ 48.28) โดยผลผลิตที่ได้เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ เป็นผลผลิตที่มีความสำคัญและเชื่อมโยงต่อยอดกับผลผลิตปี 2555 ผลผลิตทั้ง 14 แผนงาน ได้รับการคัดสรรให้นำเสนอในการประชุม เวที สกว. (TRF Forum) และจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเชื่อมต่อกับภาคนโยบาย พร้อมกับการนำไปผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ผลผลิตโครงการวิจัยที่โดดเด่นปี 2556 แบ่งเป็น 4 กลุ่ม

5.1 การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

1. ศักยภาพและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
3. การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้มรดกเชิงวัฒนธรรม
4. แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้สู่อาเซียน

5.2 การท่องเที่ยวทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม

1. นโยบายการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอาเซียน
2. การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ผังเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว
3. การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ
4. การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง

5.3 การอนุรักษ์และธำรงรักษาสถานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว

1. การศึกษาการใช้เรือพลังแสงอาทิตย์เพื่อการท่องเที่ยวในแนวปะการัง
2. การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่
3. ศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมย่านเมืองเก่าในชุมชนบริเวณ แม่น้ำเจ้าพระยา สายเก่าฝั่งธนบุรี: กรณีศึกษา พื้นที่ตลาดพลู-วัดโพธิ์นิมิต

5.4 การพัฒนาทุนมนุษย์และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน

1. การยกระดับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย – มาเลเซีย – ไทย (IMT-GT) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน
2. การพัฒนาการบริหารจัดการของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทาง R3E เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเตรียมการการเคลื่อนย้ายแรงงานทางการท่องเที่ยวและการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ การสอนของนักเรียนและนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาการท่องเที่ยวและโรงแรมในการพัฒนาหลักสูตรและเตรียมความพร้อมสู่การเปิดเสรีอาเซียน พ.ศ.2558

6. การเผยแพร่และผลักดันผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 สู่การกำหนดนโยบายและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

6.1 การเผยแพร่ด้วยสื่อวีดิทัศน์

สื่อวีดิทัศน์ผลิตโดยการจ้างบริษัท จินตนาการ จำกัด ความยาว 20 นาที สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ได้ใช้สื่อวีดิทัศน์เป็นสื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยในโอกาสต่าง ๆ เช่น มหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ (Thailand Research Expo) การประชุมนิเทศน์กวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ การจัดเสวนาเพื่อรณรงค์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เป็นต้น

6.2 การประชุมวิชาการเวที สกว. (TRF Forum)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยโครงการกิจกรรมการเชื่อมโยงงานวิจัยกับภาคนโยบาย จัดการประชุมวิชาการเวที สกว. (TRF Forum) เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยให้นักวิจัยจากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ นำเสนอข้อค้นพบจากการวิจัย พร้อมกับรับข้อเสนอแนะจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จัดประชุมจำนวน 4 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 วันที่ 25 มิถุนายน 2557	เรื่อง	การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน
ครั้งที่ 2 วันที่ 15 กรกฎาคม 2557	เรื่อง	การท่องเที่ยวทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม
ครั้งที่ 3 วันที่ 28 กรกฎาคม 2557	เรื่อง	การอนุรักษ์และธำรงรักษาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว
ครั้งที่ 4 วันที่ 25 สิงหาคม 2557	เรื่อง	การพัฒนาทุนมนุษย์และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน

6.3 การเผยแพร่ด้วยจดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin)

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ร่วมกับโครงการกิจกรรมการเชื่อมโยงงานวิจัยกับภาคนโยบาย จัดทำจดหมายข่าว (TRF Policy Bulletin) โดยสรุปเนื้อหาสาระสำคัญจากการประชุมวิชาการ เวที สกว. เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มุ่งหวังให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับการพัฒนาการท่องเที่ยวและเพื่อการศึกษาค้นคว้าอ้างอิงต่อไป ทั้งนี้ได้จัดพิมพ์จดหมายข่าว จำนวน 4 ฉบับๆ ละ 1,500 ชุด สำหรับเผยแพร่ให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและผู้สนใจที่เข้าร่วมการประชุมต่าง ๆ ดังนี้

จดหมายข่าวปีที่ 4 ฉบับที่ 7/2557 เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

จดหมายข่าวปีที่ 4 ฉบับที่ 8/2557 เรื่อง การท่องเที่ยวทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงเกษตร / การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์/การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรม/การบริหารจัดการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

จดหมายข่าวปีที่ 4 ฉบับที่ 9/2557 เรื่อง การอนุรักษ์และธำรงรักษาทรัพยากรทาง การท่องเที่ยวทางเลือก

จดหมายข่าวปีที่ 4 ฉบับที่ 10/2557 เรื่อง การพัฒนาทุนมนุษย์และผู้ประกอบการใน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการเพื่อรองรับ การรวมกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน

6.4 การเข้าร่วมจัดประชุมมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2557 (Thailand Research Expo 2014) ร่วมกับ วช.

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ได้ร่วมกับ วช. ในการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนในปี 2556 ในการประชุมมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2557 (Thailand Research Expo 2014) ซึ่งจัดระหว่างวันที่ 7 – 11 สิงหาคม 2557 ณ ศูนย์ประชุมบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ ทั้งนี้สำนักประสานงานฯ ได้คัดเลือกโครงการวิจัยปี 2556 ที่โดดเด่นเพื่อจัดแสดงนิทรรศการ

6.5 การผลักดันผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ได้ดำเนินการในการผลักดันผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย TEATA ATTA เป็นต้น โดยเป็นการผลักดัน/ต่อยอด ผลผลิตที่ได้จากการวิจัยในปี 2555 และ 2556 เช่น ผลผลิตเกี่ยวกับเส้นทางท่องเที่ยว และรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้จากการวิจัย ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ การผลักดันผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ที่สำคัญ ได้แก่

6.5.1 การร่วมงานมหกรรมการท่องเที่ยว ITB BERLIN 2014

ททท. (สำนักงานจังหวัดกระบี่) และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ได้คัดเลือกเส้นทางการท่องเที่ยวที่ได้จากการวิจัยไปจัดแสดงและจัดจำหน่ายในงาน ITB BERLIN 2014 เมื่อเดือนมีนาคม 2557

6.5.2 การร่วมงาน Chiangmai Road Show: Chiangmai Night in Mumbai, India 2014

ททท. (สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่) และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ได้คัดเลือกผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยในปี 2555 และ 2556 ไปจัดแสดงและจัดจำหน่ายในงาน Chiangmai Road Show: Chiangmai Night in Mumbai, India 2014 เมื่อเดือนสิงหาคม 2557

6.5.3 การทดสอบเส้นทางท่องเที่ยวร่วมกับ ททท. และผู้ประกอบการ

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ได้ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ททท. ATTA และสื่อมวลชน เป็นต้น ทำการทดสอบเส้นทางท่องเที่ยวที่ได้จากการวิจัยในปี 2555 และ 2556 เพื่อปรับปรุงให้มีความเหมาะสม ผู้ประกอบการสามารถนำไปจัดจำหน่ายได้เส้นทางรวมทั้งสิ้น 4 เส้นทาง

6.5.4 การมีส่วนร่วมเป็นองค์การจัดโครงการสัมมนาเปิดมุมมองท่องเที่ยวไทยปี 2557

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ได้ร่วมเป็นองค์การร่วมจัดโครงการสัมมนาเปิดมุมมองท่องเที่ยวไทย ปี 2557 ร่วมกับ ททท. ภายใต้ประเด็นหลัก “ท่องเที่ยวไทย ใจเย็นไว้และมองไปข้างหน้า” (Tourism Thailand: Keep calm and look forward to 2020) ในวันอาทิตย์ที่ 8 มิถุนายน 2557 ณ อาคารชาเลนเจอร์ อิมแพ็ค เมืองทองธานี ทั้งนี้สำนักประสานงาน ฯ ได้คัดเลือกผลผลิตที่ได้จากการวิจัยในปี 2555 และ 2556 ที่เป็นอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยวเข้าร่วมจัดแสดงนิทรรศการ

6.5.5 ร่วมจัดงานวันท่องเที่ยวไทย ท่องเที่ยวโลก

สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ได้ร่วมจัดงานวันท่องเที่ยวไทย ท่องเที่ยวโลก ร่วมกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กระทรวงการต่างประเทศ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ประจำประเทศไทย เป็นต้น ภายใต้หัวข้อ “Tourism and Community Development” ในวันที่ 23 กันยายน 2557 ณ ESCAP Hall ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ ทั้งนี้สำนักประสานงาน ฯ ได้คัดเลือกผลผลิตที่ได้จากการวิจัยในปี 2555 และ 2556 ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนเข้าร่วมจัดแสดงนิทรรศการ

7. ประสิทธิภาพการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรม

การท่องเที่ยวและบริการปี 2556

การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 เพื่อตอบสนองกลยุทธ์การสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิจัยการท่องเที่ยวและผลักดันให้ระบบการวิจัยของประเทศมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาศักยภาพนักวิจัยด้านการท่องเที่ยว” ผลการประเมินประสิทธิผลของการจัดฝึกอบรมดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการสอบถามผู้เข้ารับการฝึกอบรม 29 คน พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 41.38 มีประสบการณ์วิจัยมากกว่า 5 ปี ร้อยละ 27.58 มีประสบการณ์วิจัยน้อยกว่า 5 ปี และพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมถึงร้อยละ 31.04 ไม่เคยทำวิจัยมาก่อน ส่วนประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยว พบว่าผู้เข้ารับการอบรมถึงร้อยละ 89.66 ไม่มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยว ผู้เข้ารับการอบรมร้อยละ 48.27 ให้เหตุผลในการเข้ารับการอบรมว่าเป็นเพราะขาดความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการศาสตร์การท่องเที่ยวกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และร้อยละ 41.37 ขาดทักษะเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัย นอกจากนี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้เหตุผลอื่น เช่น ขาดทักษะเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย ขาดทักษะการเขียนข้อเสนอโครงการ เป็นต้น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเห็นว่าได้ รับการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาทักษะการวิจัยทางการท่องเที่ยวในระดับมากและเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า

1. ด้านการบูรณาการศาสตร์ทางการท่องเที่ยวกับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นว่าได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะการวิจัยทางการท่องเที่ยวมากที่สุด **ใน 3 ประเด็น** ได้แก่

1) การท่องเที่ยวเป็นศาสตร์ทางสังคมศาสตร์ที่มีพลวัต (dynamic) เกี่ยวข้องกับการบริโภคของนักท่องเที่ยว

2) อุปสงค์และอุปทานทางการท่องเที่ยวจำเป็นต้องศึกษาไปพร้อม ๆ กันในกระบวนการวิจัย

3) การวิจัยทางการท่องเที่ยวจำเป็นต้องได้ผลลัพธ์ที่ทำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและเอื้อประโยชน์ต่อสังคมที่เป็นจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว

2. ด้านการพัฒนาข้อเสนอโครงการและดำเนินการ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเห็นว่าได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะการวิจัยทางการท่องเที่ยวมากที่สุด **ใน 7 ประเด็น** ได้แก่

1) การทบทวนวรรณกรรมเพื่อการหลอมรวมความคิด เนื้อหาสาระสำคัญที่จะใช้ในการขยายผลไปสู่การจัดทำกรอบแนวคิดการวิจัย และการสร้างเครื่องมือ

2) การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ทุกกลุ่มในขอบเขตการวิจัย

3) การสร้างเครื่องมือการวิจัย ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

4) การเขียนรายงานผลการวิจัยให้สอดคล้องและชัดเจนในเรื่อง ปัญหาการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะ รวมถึงนำเสนอผลตามวัตถุประสงค์และชื่อเรื่อง

5) การฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยให้ระมัดระวังการพัฒนาโครงการวิจัยมากขึ้น

6) การระดมความคิดในกลุ่ม ทำให้เรียนรู้เทคนิคการทำวิจัยจากหลายมุมมองมากขึ้น

7) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักวิจัย วิทยากร และผู้ทรงคุณวุฒิ ช่วยเพิ่มความชัดเจนในการพัฒนางานวิจัยทั้งระหว่างการทำงานและการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ผู้เข้ารับการอบรมมีความเห็นว่า รูปแบบการจัดอบรมดีมาก ควรจัดอบรมให้กับนักวิจัยรุ่นใหม่ทุกปี แต่ระยะเวลาในการจัดอบรมน้อยและเนื้อหาแน่นเกินไปและมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัยในครั้งต่อ ๆ ไป โดยเสนอว่าควรจัดอบรมในเรื่อง 1) การบูรณาการงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับศาสตร์อื่น ๆ 2) เทคนิคการเขียนรายงานการวิจัย 3) สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล 4) ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ 5) การเรียนรู้จากปัญหาอุปสรรคของโครงการวิจัยที่ได้รับทุน 6) การถอดบทเรียนการวิจัยภาคสนาม และ 7) การจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการวิจัยกับนักวิจัยในโครงการอื่นที่ได้รับทุน

8. เปรียบเทียบลักษณะโครงการวิจัย / ระบบการติดตามและประเมิน / ผลของการติดตามและประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 และ 2556

8.1 เปรียบเทียบลักษณะโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 และ 2556

8.1.1 ลักษณะโครงการวิจัยตามเป้าหมายผลผลิตและพื้นที่วิจัยที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ

เมื่อเปรียบเทียบโครงการ/แผนงานวิจัยปี 2555 และ 2556 พบว่า

1) โครงการ/แผนงานวิจัยทั้งปี 2555 และ 2556 ให้ความสำคัญกับการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) อย่างต่อเนื่อง

2) โครงการ/แผนงานวิจัยปี 2555 และ 2556 มีโครงการ/แผนงานวิจัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับโครงการ/แผนงานวิจัยในภาคอื่น ๆ

3) โครงการ/แผนงาน ในปี 2555 มีจำนวนโครงการย่อยสูงสุดถึง 6 โครงการย่อยต่อ 1 แผนงาน ส่วนปี 2556 มีจำนวนโครงการย่อยสูงสุดลดลงเหลือ 4 โครงการย่อย

8.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัย

เมื่อเปรียบเทียบวุฒิการศึกษาด้านท่องเที่ยวและประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวของนักวิจัยปี 2555 และ 2556 พบว่า

1) วุฒิการศึกษาด้านท่องเที่ยว ปี 2555 และ 2556 นักวิจัยส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิการศึกษาโดยตรงด้านการท่องเที่ยว โดยปี 2555 นักวิจัยที่ไม่มีวุฒิด้านการท่องเที่ยวมีจำนวนถึงร้อยละ 88.60 และปี 2556 นักวิจัยที่ไม่มีวุฒิด้านการท่องเที่ยวร้อยละ 75.90

2) ประสบการณ์วิจัยทางการท่องเที่ยว ปี 2555 นักวิจัยไม่มีประสบการณ์การวิจัยทางการท่องเที่ยวหรือมีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวน้อยกว่า 3 ปี ร้อยละ 39.78 ส่วนปี 2556 สูงถึงร้อยละ 54.54

8.1.3 การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่

ปี 2555 และปี 2556 ทุกแผนงานสนับสนุนนักวิจัยรุ่นใหม่ (นักวิจัยที่ไม่มีประสบการณ์วิจัยด้านการท่องเที่ยวหรือมีประสบการณ์น้อยกว่า 3 ปี) เข้าร่วมวิจัย ปี 2555 มีนักวิจัยรุ่นใหม่ ร้อยละ 39.78 ส่วนปี 2556 มีนักวิจัยรุ่นใหม่ ร้อยละ 54.54 โดยนักวิจัยเข้าร่วมโครงการวิจัยอย่างน้อยโครงการละ 1 คน ขณะที่บางโครงการมีนักวิจัยรุ่นใหม่เข้าร่วมสูงถึง 12 คน

ผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการส่วนใหญ่มอบหมายให้นักวิจัยรุ่นใหม่ร่วมกิจกรรมด้านการวิจัยโดยร่วมวางแผน ประชุม สืบค้นข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องลงตามมอบหมายให้ร่วมพัฒนาเครื่องมือวิจัย รวมทั้งวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูล และเขียนรายงานวิจัย

8.2 ระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยปี 2555 และ 2556

เมื่อเปรียบเทียบระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย ซึ่งพัฒนาต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2555 และ 2556 โดยระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 ที่พัฒนาออกแบบขึ้นประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. การติดตามและประเมินโครงการเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน มีขั้นตอนย่อยดังนี้

- 1) การติดตามผลโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน
- 2) การประเมินผลโครงการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน
- 3) การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย
- 4) การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม)
- 5) การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอน 3) 4) และ 5) เป็นขั้นตอนที่พัฒนาเพิ่มขึ้นจากปี 2555

2. การติดตามและประเมินโครงการวิจัยเมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ 6 เดือน

3. การประเมินเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุด 12 เดือน

ระบบการติดตามและประเมินโครงการวิจัยในปี 2556 ซึ่งพัฒนาต่อเนื่องจากปี 2555 ได้เพิ่มขั้นตอนและความเข้มงวดในการควบคุม กำกับงานวิจัยมากขึ้นกว่าปี 2555 โดยขั้นตอนและกิจกรรมที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวได้แก่ การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) และการประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดดังนี้

การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย

สพว.ท่องเที่ยว สกว. คณะติดตามและประเมิน และสถานวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการด้านการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวรร่วมกันพัฒนาหลักสูตรและจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “โครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยทางการท่องเที่ยว” ขึ้น เพื่อเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม)

การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) คณะติดตามฯ ประสานนัดหมายกับนักวิจัยแต่ละโครงการล่วงหน้า เพื่อกำหนดวัน-เวลาในการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1) การสัมมนาแบบมีส่วนร่วม ระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ และผลักดันการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิจัย คณะติดตามและประเมินผลฯ

2) การศึกษาพื้นที่วิจัย นักวิจัยและคณะติดตามฯ ร่วมศึกษางานภาคสนามพื้นที่วิจัยตามกำหนดการที่นักวิจัยเสนอ อาจก่อนหรือหลังเสร็จสิ้นการสัมมนาแบบมีส่วนร่วม โดยใช้เวลาครั้งวัน หนึ่งวัน หรือสองวัน ตามการวินิจฉัยร่วมระหว่างนักวิจัยกับคณะทำงานจากส่วนกลาง

ข้อดีในการติดตามงานวิจัยภาคสนาม

(1) ผู้ทรงคุณวุฒิมีโอกาสตรวจสอบงานวิจัยอย่างเจาะจงในแต่ละแผนงาน ได้ศึกษาพื้นที่วิจัยและได้ซักถามนักวิจัยอย่างละเอียด และรับทราบปัญหาการดำเนินการวิจัย เป็นการสนับสนุนให้ ผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าใจและเข้าถึงข้อมูลของแต่ละแผนงาน จึงสามารถให้การชี้แนะนักวิจัยได้แม่นยำชัดเจนและถูกต้อง นักวิจัยได้มีโอกาสได้อธิบายแนวคิดและขั้นตอนการวิจัย รวมทั้งมีโอกาสได้ซักถามและปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ จนสามารถเข้าใจได้ถูกต้องและตรงกัน

(2) นักวิจัยได้รับคำแนะนำการดำเนินงานวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น

(3) ผลจากการสัมมนาแบบมีส่วนร่วมและการติดตามงานวิจัยในพื้นที่ช่วยกระตุ้นให้ภาคส่วนในท้องถิ่นได้แนวคิดสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป รวมทั้งก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างกัน

ข้อเสียในการติดตามงานวิจัยภาคสนาม

(1) ใช้เวลามาก : พื้นที่วิจัยบางแผนงานไกลจากกรุงเทพมหานคร เช่น เชียงราย เชียงใหม่ นครพนม สดุด สขลา เป็นต้น ต้องใช้เวลาติดตาม 3-4 วัน

(2) ค่าใช้จ่ายสูง : เนื่องจากการติดตามงานวิจัยประกอบด้วยคณะติดตาม 3 – 5 คน บางแผนงานต้องเดินทางโดยเครื่องบินและพักค้าง เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 60,000 บาทต่อครั้ง ส่วนแผนงานที่เดินทางโดยรถตู้และพักค้าง ใช้ค่าใช้จ่ายประมาณประมาณ 30,000 บาทต่อครั้ง คาดว่าต้องใช้งบประมาณสำหรับการติดตามงานวิจัยภาคสนามประมาณ 1,000,000 บาท (1 ล้านบาท)

การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

คณะติดตามและประเมินฯ ประเมินความคิดเห็นของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมประชุมสัมมนาในการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่โดยใช้แบบสอบถาม ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมประชุมเป็นภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน/โครงการวิจัยโดยตรงและเป็นคนในพื้นที่วิจัย ทำให้ข้อมูลหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่นักวิจัยได้รับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลเชิงลึก สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ การเชิญภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมสัมมนายังช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักวิจัยของ

แผนงาน/โครงการกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของงานวิจัย ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการประชุมวางแผน การประสานงาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ผลการศึกษารวมทั้งบางแผนงานยังได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการลงพื้นที่วิจัยด้วย

8.3 เปรียบเทียบผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัย รอบ 2 เดือน 6 เดือน 12 เดือน และการประเมินโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องปี 2555 และ 2556

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยรอบ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน รวมทั้งผลการประเมินภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผลการประเมินรอบ 2 เดือน ปี 2555 จำนวนโครงการที่ได้รับการประเมินระดับดีมาก 12 โครงการ (ร้อยละ 30.76) ระดับดี 23 โครงการ (ร้อยละ 58.98) ส่วนปี 2556 ไม่มีโครงการที่ได้รับการประเมินระดับดีมาก ระดับดี 17 โครงการ (ร้อยละ 60.71) ผลการประเมินรอบ 6 เดือน 12 เดือน จำนวนงานวิจัยที่ได้รับการประเมินระดับดีมากของปี 2556 มีจำนวนสูงกว่าปี 2555 ทั้ง 2 รอบการประเมิน ภายหลังจากการเพิ่มขึ้นตอนและกิจกรรมการติดตามและประเมิน ได้แก่ การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) รายละเอียดการประเมินรอบ 6 เดือน 12 เดือน ดังนี้

การติดตามประเมินรอบ 6 เดือน ผลการประเมินแผนงาน/โครงการวิจัยปี 2556 อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 10.34 (3 แผนงาน) ปี 2555 อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 5.13 (2 แผนงาน)

การติดตามประเมินรอบ 12 เดือน ผลการประเมินแผนงาน/โครงการวิจัยปี 2556 อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 24.14 (7 แผนงาน) ปี 2555 อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 17.95 (7 แผนงาน)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการโครงการวิจัย

1.1 ควรนำระบบการติดตามและประเมินผลที่ได้รับการพัฒนาออกแบบในปี 2556 ไปใช้ในการติดตามและประเมินผลในปีต่อไป

ระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับการที่พัฒนาออกแบบในปี 2556 เป็นระบบที่พัฒนาต่อเนื่องจากปี 2555 โดยระบบการติดตามและประเมินปี 2556 ได้เพิ่มขึ้นตอนและเพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมกำกับกับการดำเนินงานวิจัยมากขึ้น ได้แก่ 1) การเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพนักวิจัย 2) การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานภาคสนาม) 3) การประเมินโครงการวิจัยโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ผลจากการนำระบบการติดตามและประเมินผลปี 2556 ไปใช้ ทำให้คุณภาพของงานวิจัยพัฒนาอย่างเด่นชัดกว่าปี 2555 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินคุณภาพรอบ 6 เดือน และ 12 เดือน กล่าวคือการติดตามประเมินผลรอบ 6 เดือน ผลการประเมินแผนงาน/โครงการวิจัยปี 2555 อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 5.13 (2 แผนงาน) ปี 2556 อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 10.34 (3 แผนงาน) สูงกว่าปี 2555

การติดตามประเมินรอบ 12 เดือน ผลการประเมินแผนงาน/โครงการวิจัย ปี 2555 อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 17.95 (7 แผนงาน) ปี 2556 อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 24.14 (7 แผนงาน) สูงกว่าปี 2555 เช่นกัน

1.2 การติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานวิจัยภาคสนาม) ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งในระบบการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยที่พัฒนาขึ้นในปี 2556 เป็นขั้นตอนสำคัญที่ต้องดำเนินการในการติดตามและประเมิน แต่เป็นขั้นตอนที่ต้องใช้เวลา บุคลากร และสิ้นเปลืองงบประมาณมาก จึงควรบริหารจัดการโดยการรวมแผนงาน/โครงการในพื้นที่/ภูมิภาคเดียวกันจัดกิจกรรมลงพื้นที่วิจัยในช่วงเวลาเดียวกัน

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ นอกจากการติดตามและประเมินเมื่อการดำเนินงานวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน และการประเมินโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว กิจกรรมที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง คือ **การติดตามและนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ (การศึกษางานวิจัยภาคสนาม)** การติดตามงานวิจัยภาคสนามในพื้นที่วิจัยทุกแผนงานวิจัยใช้ระยะเวลา 2 – 3 วัน เป็นโอกาสให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ศึกษางานวิจัยอย่างเจาะจงในแต่ละแผนงานได้ศึกษาสภาพพื้นที่วิจัยและได้ซักถามนักวิจัยอย่างละเอียด เป็นการสนับสนุนให้ผู้ทรงคุณวุฒิเข้าใจและเข้าถึงข้อมูลวิจัยของแต่ละแผนงาน สามารถให้การชี้แนะนักวิจัยได้แม่นยำชัดเจน และถูกต้อง พร้อมกันนี้นักวิจัยมีโอกาสดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์และได้ผลผลิตตามเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้การจัดสัมมนาแบบมีส่วนร่วมซึ่งเชิญภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) และผู้ใช้ (user) ในท้องถิ่นร่วมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการวิจัย ทำให้นักวิจัยได้แนวทางความร่วมมือในการดำเนินงานวิจัย สำหรับ สกว. ได้ทราบประเด็นปัญหาหรือความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปพัฒนาเป็น**โจทย์วิจัย**ด้านการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการให้ยั่งยืนและก้าวหน้าต่อไป

อย่างไรก็ตามการติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่แต่ละแผนงาน/โครงการ พบว่าใช้เวลาค่อนข้างมากและมีค่าใช้จ่ายสูง จึงอาจบริหารจัดการโดยการรวมแผนงาน/โครงการวิจัยในพื้นที่/ภูมิภาคเดียวกัน จัดกิจกรรมลงพื้นที่วิจัยในช่วงเวลาเดียวกันเพื่อช่วยลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

1.3 ควรเร่งให้มีการพัฒนานักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเพื่อตอบสนองกลยุทธ์การสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิจัยการท่องเที่ยวและผลักดันให้ระบบการวิจัยของประเทศมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยดำเนินการดังนี้

1.3.1 ส่งเสริมให้มีระบบพี่เลี้ยงการวิจัยด้านการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อให้คำปรึกษา/ให้ข้อเสนอแนะแก่นักวิจัยตั้งแต่ การพัฒนาข้อเสนอโครงการ การดำเนินการวิจัยให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามระเบียบวิธีวิจัย ระเบียบการเงิน ฯลฯ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพของนักวิจัย

1.3.2 จัดทำหลักสูตรพัฒนาศักยภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพของนักวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรสำหรับ

การพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเป็นศาสตร์ที่ต้องบูรณาการหลายศาสตร์เข้าด้วยกัน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า แม่นักวิจัยจะมีทักษะในการทำวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ผลการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิในการติดตามและประเมินผลงานวิจัยรอบ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน พบว่า นักวิจัยยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการศาสตร์การท่องเที่ยวกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ขาดความรู้ในเรื่องการวิเคราะห์อุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยว การพัฒนารอบการวิจัยด้านการท่องเที่ยวยังไม่เหมาะสมโดยขาดการสังเคราะห์และคิดสรรแนวคิดทฤษฎีจากหลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างยังไม่ครอบคลุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ทุกกลุ่มในขอบเขตการวิจัย การพัฒนาเครื่องมือวิจัย เป็นต้น

สำหรับประเด็นและเนื้อหาในการจัดทำหลักสูตรพัฒนาศักยภาพนักวิจัยนอกจากตามประเด็นปัญหาที่ได้จากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิในการติดตามประเมินโครงการวิจัยรอบ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือนดังกล่าวแล้ว นักวิจัยของแต่ละแผนงานยังได้เสนอแนะหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยเพิ่มเติมดังนี้

- การพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย
- การบูรณาการงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวกับศาสตร์อื่น ๆ
- เทคนิคการเขียนรายงานการวิจัย
- สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง
- ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ
- การเรียนรู้จากปัญหาอุปสรรคของโครงการวิจัยที่ได้รับทุน
- การถอดบทเรียนจากการวิจัยภาคสนาม
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการวิจัยและทัศนคติเกี่ยวกับการวิจัยกับ

นักวิจัยในโครงการอื่น

ทั้งนี้การพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ และนักวิจัยที่ไม่มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพของนักวิจัยด้านการท่องเที่ยวควร **ดำเนินการทุกปี** โดยกลุ่มเป้าหมายหลักในระยะแรกที่จะเข้ารับการอบรม ควรพิจารณาจากประเด็นวิจัยของแต่ละแผนงาน /โครงการ และในอนาคตอาจขยายหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพการวิจัยด้านการท่องเที่ยวไปยังกลุ่มผู้สนใจทั่วไปด้วย

1.4 ควรจัดทำคู่มือการบริหารจัดการโครงการวิจัยสำหรับนักวิจัย

คู่มือการบริหารจัดการโครงการวิจัยสำหรับนักวิจัยควรประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการประสานงานกับสำนักประสานงานฯ (สปว. สกว.) หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายงบประมาณ แบบฟอร์มต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้การบริหารจัดการงานวิจัยเป็นไปตามแนวปฏิบัติเดียวกัน

1.5 ควรจัดให้มีการปฐมนิเทศนักวิจัย

การจัดปฐมนิเทศนักวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุน มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้แจงหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติ กรณีตัวอย่างต่าง ๆ และข้อพึงระมัดระวัง รวมทั้งเพื่อแนะนำผู้ประสานงาน และเจ้าหน้าที่ของสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับนักวิจัยในการติดต่อประสานงาน

1.6 ควรมีการจัดตั้งเครือข่ายบริหารจัดการงานวิจัยในพื้นที่/ภูมิภาค

การจัดตั้งเครือข่ายบริหารจัดการงานวิจัยในพื้นที่/ภูมิภาค เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาในพื้นที่ โดยเครือข่ายดังกล่าวควรมีบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ ตั้งแต่การพัฒนารอบการวิจัย โจทย์วิจัย การคัดเลือกและแนะนำนักวิชาการ/นักวิจัยในพื้นที่ การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในพื้นที่ การกำกับติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายแล้ว ผลผลิตที่ได้จากงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและบริการจะเป็นผลผลิตที่สอดคล้องกับสภาพของสังคมและชุมชนในพื้นที่ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

อย่างไรก็ตามในการจัดตั้งเครือข่ายบริหารจัดการงานวิจัยในพื้นที่/ภูมิภาค ควรมีการศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของเครือข่ายบริหารจัดการงานวิจัยในพื้นที่/ภูมิภาคต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการสนับสนุนทุนวิจัยด้านการท่องเที่ยวและบริการ

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากข้อเสนอแนะของโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนสนับสนุนในปี พ.ศ.2556 และจากการนิเทศติดตามงานวิจัยในพื้นที่ ทำให้ได้ข้อเสนอแนะการสนับสนุนทุนวิจัยในปีต่อไป เพื่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ จำแนกตามมิติต่าง ๆ ดังนี้

2.1 มิติด้านเศรษฐกิจ ควรสนับสนุนทุนวิจัยเกี่ยวกับ

1) การวิจัยเพื่อสนับสนุนการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการท่องเที่ยวและบริการมาใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ รวมทั้งการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว เช่น ระบบตรวจคนเข้าเมืองและการผ่านแดน การให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทาง แหล่งท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร เป็นต้น และการพัฒนาระบบและข้อมูลเพื่อเพิ่มความสะดวกในการติดต่อระหว่างผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

2) การวิจัยเพื่อพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวตามความสนใจของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มและตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยอาศัยศักยภาพ อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และความโดดเด่นของประเทศ มาเพิ่มคุณค่าและมูลค่า เช่น Health Tourism , Medical Tourism , MICE , Spa and Wellness , Shopping , Cultural Tourism , Ecotourism , Community-based Tourism , Hot Spring Tourism เป็นต้น

3) การวิจัยเพื่อรักษารูปลักษณ์นักท่องเที่ยวคุณภาพ และนักท่องเที่ยวกำลังซื้อสูง

4) การวิจัยเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจชุมชนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

5) การวิจัยเพื่อนำความหลากหลายทางภูมิปัญญา วัฒนธรรม และภูมินิเวศท้องถิ่นสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว

2.2 มิติด้านสังคม/ด้านวัฒนธรรม ควรสนับสนุนวิจัยเกี่ยวกับ

1) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบโลจิสติกส์ โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเมืองท่องเที่ยวหลักและเมืองท่องเที่ยวรอง รวมทั้งการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการบูรณาการการขนส่งทุกรูปแบบให้มีการเชื่อมโยงกัน

2) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในลักษณะ cluster การท่องเที่ยว เพื่อใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดใน cluster ร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเน้นการกระจายการท่องเที่ยวจากเมืองท่องเที่ยวหลักไปสู่เมืองท่องเที่ยวรองและเมืองท่องเที่ยวเสริม

3) การวิจัยเพื่อพัฒนาความร่วมมือในการส่งเสริมการตลาดและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านตามกรอบความร่วมมือต่าง ๆ เช่น ASEAN , GMS และ IMT-GT เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ภู่อ้อม การประเมินผลโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาชุมชนยี่สาร อำเภอมัทพวา
จังหวัดสมุทรสงคราม. สารนิพนธ์ รป.ม. (นโยบายสาธารณะ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2555
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2559 กรุงเทพฯ :
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2555
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การติดตามและประเมินผลโครงการปีท่องเที่ยวไทย กรุงเทพฯ :
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2530
- จินตนา ธนวิบูลย์ชัย “หน่วยที่ 13 การประเมินองค์การและการประเมินบุคคลภาครัฐ” เอกสารการสอน
ชุดวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ในภาครัฐกิจ หน่วยที่ 9-15 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- ชัยพล ทรงสุนทรวงศ์และคณะ การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ
บริการ
ปี 2555 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 2556 (เอกสารสำเนา)
- ญาณกร ไพบูลย์ “หน่วยที่ 9 การติดตามและประเมินผลแผนท้องถิ่น” เอกสารการสอนชุดวิชา
นโยบายแผน และโครงการท้องถิ่น หน่วยที่ 8 – 15 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2554
- ทวีป ศิริศรีศรี การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา 2545
- เทพศักดิ์ บุญรัตน์ “หน่วยที่ 12 การติดตามควบคุมงานในระบบบริหารสมัยใหม่” เอกสารการสอน
ชุดวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ในภาครัฐกิจ หน่วยที่ 9 – 15 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2549
- นิตา ชูโต. การประเมินโครงการ กรุงเทพมหานคร : ธรรมสารการพิมพ์ 2537
- ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (RBM) กรุงเทพฯ :
เอช อาร์ เซ็นเตอร์ 2554
- ผดุงชัย ภู่อ้อม “หน่วยที่ 4 การพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์ในการประเมิน” ประมวลสาระชุดวิชาการ
ประเมินและการจัดการโครงการประเมิน หน่วยที่ 1-5 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- มหาวิทยาลัยมหิดล การติดตามและประเมินผลโครงการศิลปวัฒนธรรมไทย 2531 – 2532
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล 2533

- มีนา ดาวเรือง การประเมินหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการแขนงวิชาธุรกิจการบิน
โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ พุทธศักราช 2548 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
ปริญญาณพนธ์ วท.ม.(วิทยาการการประเมิน) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ 2553
- ศิริเดช สุชีวะ และเพชรรา พิพัฒน์สันติกุล “หน่วยที่ 9 การประเมินผลการดำเนินโครงการ” ประมวล
สาระชุดวิชาวิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา หน่วยที่ 9 – 15 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1)
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2555
- สุวิมล ตีรกานนท์ “หน่วยที่ 7 การกำหนดจุดมุ่งหมายตัวชี้วัดและเกณฑ์ในการประเมินนโยบาย
แผนงานและโครงการ” ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ
หน่วยที่ 6-10 บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัย-
ธรรมาธิราช 2545
- สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8
(พ.ศ. 2555 – 2559) [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://www.docs.google.com>
_____.รายงานการติดตามผลและประเมินผลหลังสิ้นสุดการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่ได้รับการ
จัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาวิทยาลัยและ
เทคโนโลยีแห่งชาติ 2553
- _____. ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยว ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2554 – 2555) กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนา
วิทยาลัยและเทคโนโลยีแห่งชาติ 2554
- _____. ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2555 – 2559) กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนา
วิทยาลัยและเทคโนโลยีแห่งชาติ 2554
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://www.nesdb.go.th>
สำนักพัฒนาวิทยาลัยและเทคโนโลยีแห่งชาติ รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินความคุ้มค่าของการวิจัย
ในภาพรวม กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาวิทยาลัยและเทคโนโลยีแห่งชาติ 2550
- Law, Rob & Chon, Kaye “Evaluating Research Performance in Tourism and Hospitality:
The Perspective of University Program Heads” Tourism Management
(2007, October) 28(5) : 1203 – 1211

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1

รายชื่อแผนงาน/โครงการและหัวหน้าแผนงานที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย
ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

ลำดับที่	ชื่อแผนงาน/โครงการ	หัวหน้าแผนงาน/โครงการ
1	แผนงานวิจัย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเตรียมการ การเคลื่อนย้ายแรงงาน ทางการท่องเที่ยวและการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้การสอนของนักเรียน และนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เปิดสอน สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมในการพัฒนา หลักสูตรและเตรียมความพร้อมสู่การเปิดเสรี อาเซียน พ.ศ. 2558	รศ.ดร.สุทินันท์ พรหมสุวรรณ
2	แผนงานวิจัย การพัฒนาการบริหารจัดการของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทาง R3E เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ดร.ธนวัต ลิ้มปัทมชัยกุล
3	แผนงานวิจัย นโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาทุนมนุษย์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับกลุ่มท่องเที่ยว Active Beach เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	รศ.ดร.ปิยะนุช เงินคล้าย
4	แผนงานวิจัย นโยบายการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอาเซียน	รศ.ดร.ราณี อิลิชัยกุล
5	แผนงานวิจัย นโยบายการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ดร.อัศรพงศ์ อินทอง
6	แผนงานวิจัย ศักยภาพและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชน อย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	ผศ.ดร.สินธุ์ สโรบล
7	แผนงานวิจัย การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร
8	แผนงานวิจัย ระบบให้บริการข้อมูลการเดินทางเฉพาะบุคคลสำหรับการท่องเที่ยวไทย	ดร.ดวงเดือน อัสวสุธีรกุล
9	แผนงานวิจัย การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ฝั่งเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว	นายธกฤต เฉียบแหลม

ลำดับที่	ชื่อแผนงาน/โครงการ	หัวหน้าแผนงาน/โครงการ
10	โครงการวิจัย การศึกษาข้อมูลเชิงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เพื่อพัฒนาเว็บไซต์การท่องเที่ยวเชิงแบบภาพสามมิติเสมือนจริง	ดร.อนงค์พร ไสลวรากล
11	แผนงานวิจัย ระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูมิศึกษาอำเภอหัวหิน โดยอาศัยออนไลน์และเทคโนโลยีการประมวลผลแบบขนานบนกลุ่มเมฆ	รศ.ดร.จันทนา จันทราพรชัย
12	แผนงานวิจัย การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ	นางกรวรรณ สังขกร
13	แผนงานวิจัย แผนธุรกิจเพื่อพัฒนาสร้างสรรค์มูลค่าเพิ่มและส่งเสริมธุรกิจอาหารไทยประยุกต์ใหม่ เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ: ภูมิศึกษาอาหารไทย-ฮาลาล ไทย-เวียดนาม ไทย-จีน ไทย-ญี่ปุ่น และ ไทย-ตะวันตก	ดร.จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์
14	โครงการวิจัย การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารโดยกลุ่มหาบเร่แผงลอยกับการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว	ดร.โรจนศักดิ์ โฉมวิไลลักษณ์
15	แผนงานวิจัย โครงการศึกษาศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมย่านเมืองเก่าในชุมชนบริเวณ แม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่าฝั่งธนบุรี: ภูมิศึกษาพื้นที่ตลาดพลู-วัดโพธิ์นิมิตร	ดร.วรสิทธิ์ ตันตินิพันธุ์กุล
16	แผนงานวิจัย การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง	ดร.ประกอบศิริ ภักดีพินิจ
17	แผนงานวิจัย ศักยภาพการท่องเที่ยวตามลำน้ำโขงไทย-ลาว ภูมิศึกษาจากเชียงคานถึงโขงเจียม	นายประจวบ จันทร์หมื่น
18	แผนงานวิจัย แนวทางการพัฒนาถนนคนเดินเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนในประเทศไทย: ภูมิศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ และภูเก็ต	รศ.สุพาดา สิริกุดตา
19	แผนงานวิจัย การศึกษาการใช้เรือพลังแสงอาทิตย์เพื่อการท่องเที่ยวในแนวปะการัง	นายสุวรรณ พิทักษ์สินธร
20	แผนงานวิจัย ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติ: ภูมิศึกษา อุทยานแห่งชาติทับลาน	ดร.แสงสรรค์ ภูมิสถาน
21	แผนงานวิจัย การยกระดับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน	รศ.ดร.ศรัณยา บุณนาค

ลำดับที่	ชื่อแผนงาน/โครงการ	หัวหน้าแผนงาน/โครงการ
22	แผนงานวิจัย การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่	ดร.พิมพ์ภัส พงศกรรังศิลป์
23	แผนงานวิจัย แนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคตะวันตก เพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย	รศ.สยาม อรุณศรีมรกต
24	แผนงานวิจัย การพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่ภาคตะวันตกสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย	ผศ.ดร.สุรพงษ์ จรัสโรจนกุล
25	แผนงานวิจัย การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้มรดกเชิงวัฒนธรรม	ผศ.ดร.บุลลีรัตน์ จันทร์เชื้อ
26	แผนงานวิจัย แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดภาคใต้สู่อาเซียน	ดร.นราวดี บัวขวัญ
27	โครงการวิจัย การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ งานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556	ผศ.ดร.ธวัช สุตสาคร
28	โครงการวิจัย การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556	ผศ.ดร.อมรรัตน์ภิญโญอนันตพงษ์
29	โครงการวิจัย การพัฒนาระบบอุปทานการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร	ดร.วุฒิไกร งามศิริจิตต์

ภาคผนวก 2

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

แผนงาน/โครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

ลำดับที่	ชื่อแผนงาน/โครงการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
1	แผนงานวิจัย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเตรียมการ การเคลื่อนย้ายแรงงาน ทางการท่องเที่ยวและการพัฒนาศักยภาพการเรียนการสอนของนักเรียน และนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เปิดสอน สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ในการพัฒนาหลักสูตรและเตรียมความพร้อมสู่การ เปิดเสรีอาเซียน พ.ศ. 2558	1. ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง 2. นางอุไรรัตน์ เนถาวร 3. ผศ.ดร.กิตติ ประเสริฐสุข 4. นายแพทย์ฉันท คุรุฑกุล 5. นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล
2	แผนงานวิจัย การพัฒนาการบริหารจัดการของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเส้นทาง R3E เพื่อรองรับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	1. ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง 2. นางอุไรรัตน์ เนถาวร 3. ผศ.ดร.กิตติ ประเสริฐสุข 4. นายแพทย์ฉันท คุรุฑกุล 5. นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล
3	แผนงานวิจัย นโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาทุนมนุษย์ในการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร ไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับกลุ่มท่องเที่ยว Active Beach เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน	1. ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง 2. นางอุไรรัตน์ เนถาวร 3. ผศ.ดร.กิตติ ประเสริฐสุข 4. นายแพทย์ฉันท คุรุฑกุล 5. นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล
4	แผนงานวิจัย นโยบายการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว เชิงเกษตรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอาเซียน	1. ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง 2. นางอุไรรัตน์ เนถาวร 3. ผศ.ดร.กิตติ ประเสริฐสุข 4. นายแพทย์ฉันท คุรุฑกุล 5. นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล
5	แผนงานวิจัย นโยบายการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการ แข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยเพื่อรองรับการ รวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	1. นายวัฒนา ธรรมศิริ 2. รศ.ดร.ปัทมาวดี โพชนุกูล 3. นางพรทิพย์ บุญทรง 4. รศ.ดร.ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ 5. น.ส.วิไลพร ลีวเกษมศานต์

ลำดับที่	ชื่อแผนงาน/โครงการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
6	แผนงานวิจัย ศักยภาพและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	1. นายวัฒนา ธรรมศิริ 2. รศ.ดร.ปัทมาวดี โพชนุกูล 3. นางพรทิพย์ บุญทรง 4. รศ.ดร.ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์ 5. น.ส.วิไลพร ลีวเกษมศานต์
7	แผนงานวิจัย การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	1. ดร.จันทริกา ธนะโสภณ 2. ผศ.ดร.บัญญัติ แก้วส่อง 3. นางสุประภา โมฬีรัตนนท์ 4. นายสมประสงค์ โขมพัตร 5. นางสาวสุมิตรา มัทธุนนท์
8	แผนงานวิจัย ระบบให้บริการข้อมูลการเดินทางเฉพาะบุคคลสำหรับการท่องเที่ยวไทย	1. รศ.ดร.ทักษิณา คุณารักษ์ 2. รศ.ดร.แก้วตา โรหิตร์ตนะ 3. นายธเนศ วรศรีณย์ 4. รศ.ดร.อรุณี อินทรไพโรจน์ 5. นางดวงกมล จันสุริยวงศ์
9	แผนงานวิจัย การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ผังเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว	1. รศ.ดร.ทักษิณา คุณารักษ์ 2. รศ.ดร.แก้วตา โรหิตร์ตนะ 3. นายธเนศ วรศรีณย์ 4. รศ.ดร.อรุณี อินทรไพโรจน์ 5. นางดวงกมล จันสุริยวงศ์
10	โครงการวิจัย การศึกษาข้อมูลเชิงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เพื่อพัฒนาเว็บไซต์การท่องเที่ยวเชิงแบบภาพสามมิติเสมือนจริง	1. รศ.ดร.ทักษิณา คุณารักษ์ 2. รศ.ดร.แก้วตา โรหิตร์ตนะ 3. นายธเนศ วรศรีณย์ 4. รศ.ดร.อรุณี อินทรไพโรจน์ 5. นางดวงกมล จันสุริยวงศ์
11	แผนงานวิจัย ระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพกรณีศึกษาอำเภอหัวหิน โดยอาศัยออนโทโลยีและเทคโนโลยีการประมวลผลแบบขนานบนกลุ่มเมฆ	1. ดร.อนุชา เล็กสกุลดิลก 2. นางสาวยุวดี นิรัตน์ตระกูล 3. นายวิโรจน์ สิตประเสริฐนันท์ 4. ดร.รุ่งโรจน์ สีเหลืองสวัสดิ์
12	แผนงานวิจัย การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ	1. ดร.อนุชา เล็กสกุลดิลก 2. นางสาวยุวดี นิรัตน์ตระกูล 3. นายวิโรจน์ สิตประเสริฐนันท์ 4. ดร.รุ่งโรจน์ สีเหลืองสวัสดิ์

ลำดับที่	ชื่อแผนงาน/โครงการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
13	แผนงานวิจัย แผนธุรกิจเพื่อพัฒนาสร้างสรรค์มูลค่าเพิ่มและส่งเสริมธุรกิจอาหารไทยประยุกต์ใหม่ เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ: กรณีศึกษาอาหารไทย-ฮาลาล ไทย-เวียดนาม ไทย-จีน ไทย-ญี่ปุ่น และ ไทย-ตะวันตก	1. ดร.อนุชา เล็กสกุลติลก 2. นางสาวยุวดี นิรัตน์ตระกูล 3. นายวิโรจน์ สิตประเสริฐนันท์ 4. ดร.รุ่งโรจน์ สีเหลืองสวัสดิ์
14	โครงการวิจัย การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารโดยกลุ่มหาบเร่แผงลอยกับการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว	1. ดร.อนุชา เล็กสกุลติลก 2. นางสาวยุวดี นิรัตน์ตระกูล 3. นายวิโรจน์ สิตประเสริฐนันท์ 4. ดร.รุ่งโรจน์ สีเหลืองสวัสดิ์
15	แผนงานวิจัย โครงการศึกษาศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมย่านเมืองเก่าในชุมชนบริเวณ แม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่าฝั่งธนบุรี: กรณีศึกษา พื้นที่ตลาดพลู-วัดโพธิ์นิมิตร	1. รศ.รศ.ดร.ชววิทย์ สุจฉายา ร.น. 2. ผศ.ดร.ยงฉนิศร์ พิมลเสถียร 3. พันเอก ดร.นาฬิกาอติภักดิ์ แสงสนิท 4. นางพรทิพย์ บุญทรง 5. ศ.ดร.ม.ร.ว.สุริยวุฒิ สุขสวัสดิ์
16	แผนงานวิจัย การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง	1. รศ.รศ.ดร.ชววิทย์ สุจฉายา ร.น. 2. ผศ.ดร.ยงฉนิศร์ พิมลเสถียร 3. พันเอก ดร.นาฬิกาอติภักดิ์ แสงสนิท 4. นางพรทิพย์ บุญทรง 5. ศ.ดร.ม.ร.ว.สุริยวุฒิ สุขสวัสดิ์
17	แผนงานวิจัย ศักยภาพการท่องเที่ยวตามล่าน้ำโขงไทย-ลาว กรณีศึกษาจากเชียงคานถึงโขงเจียม	1. รศ.รศ.ดร.ชววิทย์ สุจฉายา ร.น. 2. ผศ.ดร.ยงฉนิศร์ พิมลเสถียร 3. พันเอก ดร.นาฬิกาอติภักดิ์ แสงสนิท 4. นางพรทิพย์ บุญทรง 5. ศ.ดร.ม.ร.ว.สุริยวุฒิ สุขสวัสดิ์
18	แผนงานวิจัย แนวทางการพัฒนาถนนคนเดินเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนในประเทศไทย: กรณีศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ และภูเก็ต	1. รศ.รศ.ดร.ชววิทย์ สุจฉายา ร.น. 2. ผศ.ดร.ยงฉนิศร์ พิมลเสถียร 3. พันเอก ดร.นาฬิกาอติภักดิ์ แสงสนิท 4. นางพรทิพย์ บุญทรง 5. ศ.ดร.ม.ร.ว.สุริยวุฒิ สุขสวัสดิ์
19	แผนงานวิจัย การศึกษาการใช้เรือพลังแสงอาทิตย์เพื่อการท่องเที่ยวในแนวปะการัง	1. รศ.สุภาพร สุขสีเหลือง 2. ดร.ทรงธรรม สุขสว่าง 3. นายสุเทพ เกื้อสังข์ 4. นางสาวรำไพพรรณ แก้วสุริยะ 5. ดร.ชูเกียรติ วงศ์เทพเทียน

ลำดับที่	ชื่อแผนงาน/โครงการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
20	แผนงานวิจัย ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติ: กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติห้วยขาแข้ง	1. รศ.สุภาพร สุกสีเหลือง 2. ดร.ทรงธรรม สุขสว่าง 3. นายสุเทพ เกื้อสังข์ 4. นางสาวรำไพพรรณ แก้วสุริยะ 5. ดร.ชูเกียรติ วงศ์เทพเทียน
21	แผนงานวิจัย การยกระดับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน	1. รศ.สุภาพร สุกสีเหลือง 2. ดร.ทรงธรรม สุขสว่าง 3. นายสุเทพ เกื้อสังข์ 4. นางสาวรำไพพรรณ แก้วสุริยะ 5. ดร.ชูเกียรติ วงศ์เทพเทียน
22	แผนงานวิจัย การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่	1. ดร.จันทรวีภา ธนะโสภณ 2. ผศ.สุภาวดี โพธิยะราช 3. รศ.สุภาพร สุกสีเหลือง 4. นายวัฒนา ธรรมศิริ 5. นายนิราศ สร้างนิทร
23	แผนงานวิจัย: แนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคตะวันตก เพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษห้วย	1. ผศ.สุภาวดี โพธิยะราช 2. รศ.สุภาพร สุกสีเหลือง 3. นายวัฒนา ธรรมศิริ 4. นางเบญจวรรณ สร้างนิทร 5. นายนิราศ สร้างนิทร
24	แผนงานวิจัย การพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่ภาคตะวันตกสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษห้วย	1. ผศ.สุภาวดี โพธิยะราช 2. รศ.สุภาพร สุกสีเหลือง 3. นายวัฒนา ธรรมศิริ 4. นางเบญจวรรณ สร้างนิทร 5. นายนิราศ สร้างนิทร
25	แผนงานวิจัย การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้มรดกเชิงวัฒนธรรม	1. ผศ.สุภาวดี โพธิยะราช 2. รศ.สุภาพร สุกสีเหลือง 3. นายวัฒนา ธรรมศิริ 4. นายสุเทพ เกื้อสังข์ 5. นางเบญจวรรณ สร้างนิทร
26	แผนงานวิจัย แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดภาคใต้สู่อาเซียน	1. ผศ.สุภาวดี โพธิยะราช 2. รศ.สุภาพร สุกสีเหลือง 3. นายวัฒนา ธรรมศิริ 4. นายสุเทพ เกื้อสังข์ 5. นางเบญจวรรณ สร้างนิทร

ลำดับที่	ชื่อแผนงาน/โครงการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
27	โครงการวิจัย การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ งานวิจัยโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556	1.ดร.จันทร์วิภา ธนะโสภณ 2.ผศ.สุภาวดี โพธิยะราช 3.นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล 4.นางสุประภา โมฬีรัตนนท์ 5.นายวัฒนา ธรรมศิริ
28	โครงการวิจัย การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556	1.ดร.จันทร์วิภา ธนะโสภณ 2.ผศ.สุภาวดี โพธิยะราช 3.นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล 4.นางสุประภา โมฬีรัตนนท์ 5.นายวัฒนา ธรรมศิริ
29	โครงการวิจัย การพัฒนาระบบอุปทานการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยว จังหวัดกรุงเทพมหานคร	ติดตามความก้าวหน้าโดย สพว.โลจิสติกส์

ภาคผนวก 3
ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล บทที่ 4

ตาราง ผ.1 จำนวนและร้อยละของแผนงานที่มอบหมายให้นักวิจัยรุ่นใหม่ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

N =29

กิจกรรม ที่นักวิจัยรุ่นใหม่ดำเนินการ	จำนวน* แผนงานวิจัย	ร้อยละ
1. การวางแผน	24	82.76
2. การประชุม	24	82.76
3. การสืบค้นข้อมูล	24	82.76
4. พัฒนาเครื่องมือวิจัย	20	68.96
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล	24	82.76
6. การวิเคราะห์ / สังเคราะห์ข้อมูล	23	79.31
7. การเขียนรายงาน	20	68.96
8. อื่น ๆ	3**	10.34

หมายเหตุ * บางแผนงานมอบหมายให้นักวิจัยรุ่นใหม่ร่วมมากกว่า 1 กิจกรรม

** ประสานงาน นำเสนองานแก่สาธารณะ

ตาราง ผ.2 การวางแผนและการจัดสรรงบประมาณการวิจัยของ 29 แผนงาน ให้คะแนนโดยนักวิจัย
ในโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

การวางแผนและ การจัดสรรงบประมาณ	ระดับคะแนน	จำนวน แผนงาน	ร้อยละ
1. การวางแผน			
1.1 คณะวิจัยร่วมจัดทำแผนการดำเนินงานวิจัย ที่สอดคล้อง/สอดคล้องกันระหว่างแผนงานและ โครงการย่อยต่าง ๆ	มากที่สุด มาก ปานกลาง	16 12 1	55.17 41.38 3.45
1.2 ผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการย่อย จัดให้มีการประชุมวางแผนดำเนินงานร่วมกัน	มากที่สุด มาก ปานกลาง	15 14 -	51.73 48.27 -
1.3 คณะวิจัยร่วมประชุมวางแผนป้องกันหรือแก้ไข ปัญหากรณีเกิดเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบ ต่อคุณภาพงานวิจัย เช่น ได้ข้อมูลไม่ครบ ไม่สามารถลงพื้นที่วิจัยตามเวลาที่กำหนด เป็นต้น	มากที่สุด มาก ปานกลาง	10 18 1	34.48 62.07 3.45
2. การจัดสรรงบประมาณ			
ผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการย่อย จัดสรร งบประมาณการดำเนินงานวิจัยในแต่ละกิจกรรม อย่างเหมาะสม	มากที่สุด มาก ปานกลาง	21 8 -	72.42 27.58 -

ตาราง ผ.3 การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของ 29 แผนงาน ให้คะแนนโดยนักวิจัยในโครงการวิจัย
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

N = 29

การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ	ระดับคะแนน	จำนวน แผนงาน	ร้อยละ
1. ผู้อำนวยการแผนงาน/โครงการย่อย จัดแบ่งงานให้นักวิจัยทุกคน	มากที่สุด มาก ปานกลาง	18 10 1	62.07 34.48 3.45
2. ผู้อำนวยการแผนงาน/โครงการย่อย กำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้นักวิจัยทุกคน	มากที่สุด มาก ปานกลาง	16 12 1	55.17 41.38 3.45

ตาราง ผ.4 การชี้แนะและการปฏิบัติงานของ 29 แผนงาน ให้คะแนนโดยนักวิจัยในโครงการวิจัย
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556

N = 29

การชี้แนะและการปฏิบัติ	ระดับคะแนน	จำนวน แผนงาน	ร้อยละ
1. การชี้แนะ			
ผู้อำนวยการแผนงาน/โครงการย่อยชี้แจง	มากที่สุด	21	72.42
รายละเอียดการดำเนินงานวิจัย	มาก	8	27.58
	ปานกลาง	-	-
2. การปฏิบัติ			
2.1 คณะวิจัยทุกคนให้ความร่วมมือ	มากที่สุด	18	62.07
ในการดำเนินการวิจัย	มาก	11	37.93
	ปานกลาง	-	-
2.2 คณะวิจัยให้ความร่วมมือในกรณีที่ต้อง	มากที่สุด	16	55.17
ทำงานเพิ่มเติม เช่น เมื่อ สกว. เชิญเข้า	มาก	13	44.83
ประชุมต่าง ๆ / นำเสนอผลงานในเวที	ปานกลาง	-	-
สกว. ในงาน Research Expo			

ตาราง ผ.5 การควบคุมและประเมินผลการวิจัย ให้คะแนนโดยนักวิจัยในโครงการวิจัยอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวและบริการปี 2556

N = 29

การควบคุมและประเมินผล	ระดับคะแนน	จำนวน แผนงาน	ร้อยละ
1. การควบคุม			
1.1 ผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการ ย่อย ติดตามความก้าวหน้าของงาน อย่างสม่ำเสมอ	มากที่สุด มาก ปานกลาง	17 12 -	58.62 41.38 -
1.2 ผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการ ย่อย กำกับ ควบคุมและช่วยแก้ปัญหา ให้งานวิจัยสามารถดำเนินการได้ตาม แผนที่กำหนด	มากที่สุด มาก ปานกลาง	15 14 -	51.73 48.27 -
2. การประเมินผล			
ผู้อำนวยการแผนงาน/หัวหน้าโครงการย่อย จัดการประชุมเพื่อประเมินผลงานตาม วัตถุประสงค์การวิจัย	มากที่สุด มาก -	9 20 -	31.04 68.96 -

ตาราง ผ.6 ระดับความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์เป็นคะแนนเฉลี่ย

N=29

กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	จำนวนแผนงาน					คะแนน ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	ดีมาก	ดี	ปาน กลาง	น้อย	น้อย มาก		
1. ชุมชน	14	12	2	1	-	4.34	ดี
2. หน่วยงานภาครัฐ	16	9	4	-	-	4.41	ดี
3. หน่วยงานภาคเอกชน	8	17	3	1	-	4.10	ดี
4. เจ้าของธุรกิจท่องเที่ยว	8	17	2	2	-	4.06	ดี
5. ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง กับการท่องเที่ยว	7	18	3	1	-	4.06	ดี
6. สถาบันการศึกษาและวัด	1	2	-	-	-	4.39	ดี

ตาราง ผ.7 ผลการประเมินรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยรอบ 2 เดือน จำแนกตามรายการ

รายการประเมิน	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
1. การนำเสนอ		
ผลประเมินดีมาก	-	-
ผลประเมินดี	18	64.29
ผลประเมินพอใช้	9	32.14
ผลประเมินปรับปรุง	1	3.57
รวม	28	100
2. การดำเนินกิจกรรมได้ตามวัตถุประสงค์		
ผลประเมินดีมาก	1	3.57
ผลประเมินดี	18	64.29
ผลประเมินพอใช้	8	28.57
ผลประเมินปรับปรุง	1	3.57
รวม	28	100
3. เครื่องมือ		
ผลประเมินดีมาก	1	3.57
ผลประเมินดี	15	53.57
ผลประเมินพอใช้	11	39.29
ผลประเมินปรับปรุง	1	3.57
รวม	28	100
4. คุณภาพงาน		
ผลประเมินดีมาก	-	-
ผลประเมินดี	11	39.29
ผลประเมินพอใช้	17	60.71
ผลประเมินปรับปรุง	-	-
รวม	28	100

ตาราง ผ.7 (ต่อ)

รายการประเมิน	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
5. แนวโน้มความสำเร็จตามเป้าหมาย		
ผลประเมินดีมาก	2	7.14
ผลประเมินดี	24	85.72
ผลประเมินพอใช้	2	7.14
ผลประเมินปรับปรุง	-	-
รวม	28	100
6. แนวโน้มความสำเร็จตามกำหนด		
ผลประเมินดีมาก	4	14.29
ผลประเมินดี	21	75.00
ผลประเมินพอใช้	3	10.71
ผลประเมินปรับปรุง	-	-
รวม	28	100

ตาราง ผ.8 ปัญหาที่พบจากการประเมินรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
และบริการปี 2556 รอบ 2 เดือน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ปัญหา	จำนวนแผน	ร้อยละ
1. นิยามศัพท์และขอบเขตการวิจัยไม่ชัดเจน	26	92.86
2. สืบค้นวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องไม่ครบถ้วน	19	67.86
3. การอ้างอิงแหล่งข้อมูล	21	75.00
4. ระบุประชากรกลุ่มตัวอย่างไม่ชัดเจน	4	14.29
5. คุณภาพเครื่องมือวิจัย	7	25.00
6. เก็บรวบรวมข้อมูลไม่ชัดเจนและไม่มีผู้ร่วมวิจัยที่เกี่ยวข้องในพื้นที่	14	50.00
7. วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์ไม่ชัดเจน	7	25.00
8. เขียนรายงานไม่ชัดเจน หรือไม่ได้มาตรฐานสากล	6	21.43
9. อื่นๆ (ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เขียนบทนำไม่ชัดเจน ฯลฯ)	12	42.86

ตาราง ผ.9 ผลการประเมินรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยรอบ 6 เดือน จำแนกตามรายการประเมิน

รายการประเมิน	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
1. ผลการดำเนินงานวิจัย (เปรียบเทียบแผนงานที่ทำไปแล้วว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่)		
ดีมาก	3	10.35
ดี	5	17.24
ปานกลาง	14	48.27
พอใช้	7	24.14
ควรปรับปรุง	-	-
รวม	29	100
2. ความก้าวหน้าของแผนงานและโครงการ (เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่ระบุไว้หรือไม่)		
ดีมาก	3	10.35
ดี	5	17.24
ปานกลาง	14	48.27
พอใช้	7	24.14
ควรปรับปรุง	-	-
รวม	29	100
3. คุณภาพของเนื้อหา		
ดีมาก	3	10.35
ดี	5	17.24
ปานกลาง	14	48.27
พอใช้	7	24.14
ควรปรับปรุง	-	-
รวม	29	100

ตาราง ผ.9 (ต่อ)

รายการประเมิน	จำนวนแผนงาน	ร้อยละ
4. คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย		
ดีมาก	3	10.35
ดี	5	10.24
ปานกลาง	14	48.27
พอใช้	7	24.14
ควรปรับปรุง	-	-
รวม	29	100
5. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการวางแผนการดำเนินงานศึกษาวิจัย		
ดีมาก	-	-
ดี	5	17.24
ปานกลาง	19	65.52
พอใช้	5	17.24
ควรปรับปรุง	-	-
รวม	29	100
6. แนวโน้มที่ทำให้งานสำเร็จผลตามเวลาที่กำหนด		
ดีมาก	3	10.35
ดี	7	24.14
ปานกลาง	13	44.82
พอใช้	6	20.69
ควรปรับปรุง	-	-
รวม	29	100

ตาราง ผ.10 ค่าคะแนนเฉลี่ยการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและทักษะการวิจัยที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้รับ

ประเด็นการฝึกอบรม	การเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและทักษะการวิจัย	
	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล
การบูรณาการศาสตร์ทางการท่องเที่ยวกับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง		
1. การท่องเที่ยวเป็นศาสตร์ทางสังคมศาสตร์ที่มีพลวัต (dynamic) เกี่ยวข้องกับการบริโภคของนักท่องเที่ยว	4.58	มากที่สุด
2. อุปสงค์ (demand) และอุปทาน (supply) ทางการท่องเที่ยวจำเป็นต้องศึกษาไปพร้อม ๆ กันในกระบวนการวิจัย	4.58	มากที่สุด
3. ทฤษฎีหรือองค์ความรู้ใหม่ทางการท่องเที่ยวเกิดจากการผสมผสานการศึกษาเชิงลึกปรากฏการณ์ของการท่องเที่ยวกับหลักการทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการวิจัย	4.21	มาก
4. การวิจัยทางการท่องเที่ยวจำเป็นต้องสังเคราะห์ และ คัดสรรแนวคิดทฤษฎีจากหลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องมาเป็นเนื้อหาเฉพาะในการจัดทำกรอบแนวคิดในการวิจัย	4.47	มาก
5. การวิจัยทางการท่องเที่ยวจำเป็นต้องได้ผลลัพธ์ที่ทำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และเอื้อประโยชน์ต่อสังคมที่เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว	4.63	มากที่สุด
รวม	4.49	มาก
การพัฒนาข้อเสนอโครงการ และดำเนินการวิจัย		
6. การทบทวนวรรณกรรมเพื่อการหลอมรวมความคิด เนื้อหาสาระสำคัญที่จะใช้ในการขยายผลไปสู่การจัดทำกรอบแนวคิดการวิจัย และการสร้างเครื่องมือ	4.58	มากที่สุด
7. การทบทวนวรรณกรรมให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญของทุกตัวแปรในชื่อเรื่องการวิจัย	4.42	มาก

ตาราง ผ.10 (ต่อ)

ประเด็นการฝึกอบรม	การเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและทักษะ การวิจัย	
	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล
8. การออกแบบการวิจัยให้เชื่อมโยงกับวิธีการ หรือ กระบวนการในการทำวิจัยที่ทำให้ได้คำตอบตาม วัตถุประสงค์	4.42	มาก
9. การออกแบบการวิจัยที่มีมาตรฐานโดยคำนึงถึงบริบท สถานการณ์ความเป็นจริง แนวโน้มและผลกระทบของ การท่องเที่ยวในพื้นที่ของการวิจัย	4.32	มาก
10. วิธีดำเนินการวิจัยมีหัวข้อหลักตามระเบียบวิธีวิจัย เช่น การเขียนวัตถุประสงค์ การกำหนดประชากร และกลุ่ม ตัวอย่าง เป็นต้น ที่นักวิจัยควรออกแบบอย่างระมัดระวัง พร้อมเหตุผลสนับสนุน	4.42	มาก
11. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ทุกกลุ่มในขอบเขต การวิจัย	4.68	มากที่สุด
12. การสร้างเครื่องมือการวิจัย ตามวัตถุประสงค์การวิจัย	4.53	มากที่สุด
13. เนื้อหาสาระในเครื่องมือการวิจัยต้องสังเคราะห์มาจาก แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากการทบทวน วรรณกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องคาดการณ์ผลที่เป็น คำตอบตามวัตถุประสงค์	4.32	มาก
14. การเขียนผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ โดยประมวลผล การวิเคราะห์แต่ละเรื่องมาเขียนใหม่ให้ตอบวัตถุประสงค์ แต่ละข้อ	4.47	มาก
15. แนวคิดที่การวิจัยเชิงคุณภาพในมิติของการท่องเที่ยวแบบ บูรณาการต้องอาศัยทฤษฎีระบบ (System Theory)	4.21	มาก
16. การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนา ที่ต้องมีการ ตรวจสอบข้อมูลเหล่านั้นด้วยวิธีการ เชิงคุณภาพ เพื่อสร้าง ความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เป็นจริง	4.26	มาก

ตาราง ผ.10 (ต่อ)

ประเด็นการฝึกอบรม	การเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและทักษะการวิจัย	
	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล
17. การเขียนรายงานผลการวิจัยโดยเทคนิคการเขียน ใช้ภาษาเขียนที่กระชับเข้าใจง่าย เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง และแก่สาธารณชน	4.32	มาก
18. การเขียนรายงานผลการวิจัยให้สอดคล้องและชัดเจนในเรื่อง ปัญหาการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะ (รายงานมี 5 บท) และนำเสนอผลตามวัตถุประสงค์ และชื่อเรื่อง	4.53	มากที่สุด
19. การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลอย่างถี่ถ้วน ในระหว่างการเขียนรายงานการวิจัยก่อนการนำเสนอ	4.32	มาก
20. การศึกษา และสังเคราะห์แนวคิดต่าง ๆ จากกรณีศึกษา ก่อนการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัย เพื่อการบูรณาการศาสตร์การทอ้งเกี่ยวกับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	4.37	มาก
21. การฝึกปฏิบัติ เพื่อช่วยให้ท่านระมัดระวังการพัฒนาคอรงการวิจัยมากขึ้น	4.84	มากที่สุด
22. การระดมความคิดในกลุ่มทำให้เรียนรู้เทคนิคการทำวิจัยจากหลายมุมมองมากขึ้น	4.58	มากที่สุด
23. เอกสารประกอบการฝึกอบรมให้แนวคิดการวิจัยทางการทอ้งเทียวที่ต้อการทักษะการบูรณาการมากขึ้น	4.32	มาก
24. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักวิจัย วิทยากร และผู้ทรงคุณวุฒิช่วยเพิ่มความชัดเจนในการพัฒนางานวิจัยทั้งระหว่างการทอ้งงาน และการเก็บข้อมูลภาคสนาม	4.58	มากที่สุด
25. การพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพของนักวิจัยต้อเกิดจากความตั้งใจแน่วแนในการทำวิจัย เพื่อให้การตอบสนองการพัฒนาทั้งทางวิชาการ และวิชาชีพทางการทอ้งเทียวมีความก้าวหน้ามากขึ้น	4.32	มาก
รวม	4.44	มาก
รวมทั้งหมด	4.45	มาก

ภาคผนวก 4

ภาพกิจกรรมการติดตามนิเทศงานในพื้นที่ (การศึกษางานวิจัยภาคสนาม)

แผนงานวิจัย การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้มรดกวัฒนธรรม
จังหวัดกำแพงเพชร

ภาพกิจกรรมการติดตามนิเทศงานในพื้นที่

แผนงานวิจัย นโยบายการส่งเสริมและการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว
ของไทยเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จังหวัดเชียงใหม่

ภาพกิจกรรมการติดตามนิเทศงานในพื้นที่

แผนงานวิจัย แผนธุรกิจเพื่อพัฒนาสร้างเสริมมูลค่าเพิ่มและส่งเสริมธุรกิจอาหารไทยประยุกต์ใหม่
เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ: กรณีศึกษา
อาหารไทย-ฮาลาล ไทย-เวียดนาม ไทย-จีน ไทย-ญี่ปุ่นและไทย-ตะวันตก
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

แผนงานวิจัย ระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษาอำเภอหัวหิน โดยอาศัย
ออนไลน์เพื่อการประมวลผลแบบขนานบนกลุ่มเมฆ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ภาพกิจกรรมการติดตามนิเทศงานในพื้นที่

แผนงานวิจัย การยกระดับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ภายใต้กรอบการร่วมมือ
ทางเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน
จังหวัดสตูล

ภาคผนวก 5

กำหนดการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
“โครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยทางการท่องเที่ยว”

จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ร่วมกับ สถานวิจัย
เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการด้านการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร
ณ. วรธारा เฮลท์รีสอร์ท แอนด์ สปา จ.พิษณุโลก
วันที่ 5 – 6 พฤศจิกายน 2556

วันอังคารที่ 5 พฤศจิกายน 2556

08.00 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.15 น.	การเปิดการอบรม
09.15 – 10.30 น.	การบรรยายเรื่อง “การวิจัยทางการท่องเที่ยว : ลักษณะความซับซ้อน และความสัมพันธ์แบบบูรณาการกับศาสตร์ต่างๆที่ส่งผลต่อการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัย”
โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ และคณะวิทยากร
10.30 – 10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.45 – 12.00 น.	การฝึกปฏิบัติ เรื่อง “การออกแบบโครงการวิจัยอย่างมีมาตรฐาน” ฝึกจากกรณีศึกษา เพื่อถ่ายทอดและขยายแนวคิดหลักของการท่องเที่ยวแบบบูรณาการไปสู่การพัฒนาโครงการวิจัย (แบ่งกลุ่ม)
โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ และคณะวิทยากร
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	การบรรยายประกอบการทำแบบฝึกหัด เรื่อง “เทคนิคของการทบทวนวรรณกรรมและการเชื่อมโยงมาสู่การออกแบบและการสร้างเครื่องมือการวิจัย” (แบ่งกลุ่ม)
โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ และคณะวิทยากร
14.30 – 14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
14.45 – 16.15 น.	การบรรยายประกอบการทำแบบฝึกหัด เรื่อง “เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์” (แบ่งกลุ่ม)
โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ และคณะวิทยากร
16.15 – 16.30 น.	การถาม – ตอบ เพื่อการทบทวนแนวคิด และเทคนิคต่างๆ
16.30 – 18.30 น.	กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพกายและใจของนักวิจัย
(นักวิจัยจะได้ทำกิจกรรมอย่างน้อย 2 กิจกรรมจาก 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) โยคะ 2) วารีแอโรบิค 3) ออกกำลังกายตามตารางเก้าช่อง 4) ออกกำลังด้วยแผ่นยางยืด)

- 18.30 – 19.30 น. รับประทานอาหารเย็น
- 19.30 – 21.00 น. กิจกรรมฝึกการหายใจ/สมาธิบำบัด/ดนตรีบำบัด

วันพุธที่ 6 พฤศจิกายน 2556

- 06.30 – 07.45 น. กิจกรรมอาบแสงจากใบตองและออกกำลังกายซึ้งรับอรุณ
- 07.45 – 09.00 น. รับประทานอาหารเช้า
- 09.00 – 10.30 น. การบรรยายเรื่อง “การวิจัยเชิงคุณภาพในมิติของการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ : เครื่องมือ เทคนิคการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และกรณีศึกษา”
โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ และคณะวิทยากร
- 10.30 – 11.15 น. การบรรยายเรื่อง “การเขียนรายงานผลการวิจัย : การนำเสนอความสำเร็จและประสิทธิผลของโครงการวิจัย”
โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ และคณะวิทยากร
- 11.15 – 12.00 น. การฝึกปฏิบัติ เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาแนวคิดในการวิจัยทางการท่องเที่ยวทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ จากโจทย์วิจัย (แบ่งกลุ่ม)
- โครงสร้างเนื้อหาจากการทบทวนวรรณกรรม และการอ้างอิง
- วัตถุประสงค์ เครื่องมือ และผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ
- สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
- 12.00 – 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 – 14.45 น. การฝึกปฏิบัติ (ต่อ)
- 14.45 – 16.15 น. การนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่ม
- 16.15 – 16.45 น. การให้ข้อเสนอแนะ และแนวคิดป้อนกลับ โดย คณะวิทยากร
- 16.45 น. ปิดการอบรม

คณะวิทยากร

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลองศรี พิมลสมพงศ์
ผู้อำนวยการสถานวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการด้านการจัดการการท่องเที่ยว
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. อาจารย์ ดร.จารุวรรณ แดงบุปผา
อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร

3. อาจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ ดาบเพชร
หัวหน้าภาควิชาการท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และการสื่อสาร
มหาวิทยาลัยนเรศวร อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร
4. อาจารย์ ดร.เพชรศรี นนท์ศิริ
อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
การท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร
5. อาจารย์ ดร.เกษวดี พุทธิภูมิพิทักษ์
รองคณบดีฝ่ายวิจัย คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร
อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
การท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาพประกอบกิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

ลงทะเบียน

พิธีเปิด โดย ผู้อำนวยการศูนย์ฯ สมพงษ์
ผอ.กองบริหารแผนและงบประมาณการวิจัย วช.

พิธีกรพิธีเปิด : ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาวดี โพธิยะราช

ผู้อำนวยการฝ่ายอุตสาหกรรม สกว. ดร.จันทริกา ณะโสภณ
ให้นโยบายเกี่ยวกับการฝึกอบรมฯ แก่นักวิจัย

วิทยากรบรรยาย : รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลองศรี พิมลสมพงษ์

กิจกรรมกลุ่มย่อย

กิจกรรมกลุ่มย่อย

กิจกรรมกลุ่มย่อย

กิจกรรมกลุ่มย่อย

กิจกรรมกลุ่มย่อย

ผู้อำนวยการฝ่ายอุตสาหกรรม (ดร.จันทร์วิภา ธนะโสภณ)
มอบของที่ระลึกให้หัวหน้าวิทยากร รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลองศรี พิมลสมพงศ์

ถ่ายภาพร่วมกัน

ภาคผนวก 6

ภาพกิจกรรมการผลักดันผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์

ภาพกิจกรรมการผลักดันผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ ประเทศอินเดีย

ภาพกิจกรรมการผลักดันผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ ประเทศญี่ปุ่น

